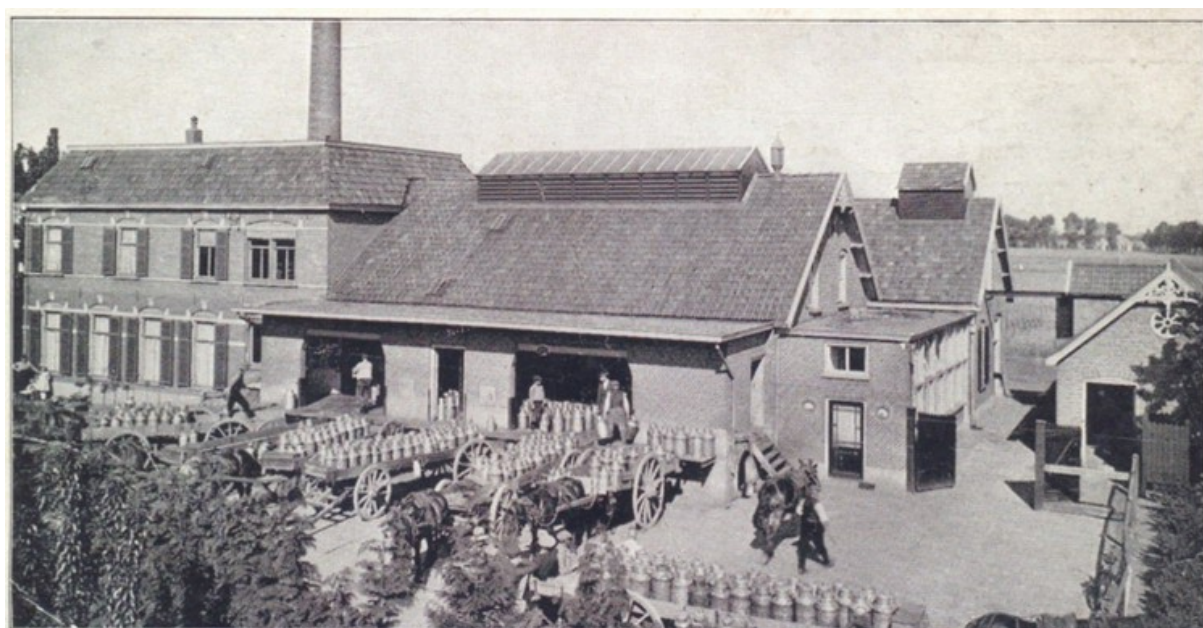

VARSEVELD

coöperatieve zuivelfabriek

Volharding

Coöp. Stoom-Zuivelfabriek „Volharding” — Varsseveld
Rechtstreeksche levering in alle gangbare fust- en kleinverpakking. — Jaarproductie $\pm$ 300.000 K.G.
Telefoon No. 1. — Telegram-Adres: VOLHARDING

1898-2012

**Met extra aandacht voor
Fokverenigingen en stierhouderijen
in de omgeving.**

Korte verantwoording voor deze MAP

Als eerste echter: [dit is een eerste z.g. B versie](#)

Deze MAP over de voormalige zuivelfabriek *Volharding* te Varsseveld, is samengesteld uit 'knipsels', verslagen en artikelen uit *De Graafschap Bode*. Dit archief, samen met nog honderden andere krantentitels, was tot midden 2012 te bereiken via de website van het '*Nationaal (kranten)archief*' en daarna via: <http://kranten.delpher.nl/>.

Voor meer gegevens, als gebruikte zoekwoorden en tegengekomen problemen zie de [MAP DGB Algemeen](#)

Technische beschrijving

De 'knipsels' zijn dmv. *Screen-dump* als *bmp-foto* binnengehaald en indien nodig omgezet met behulp van het OCR programma *OmniPage SE* naar tekst. De verdere, tekst- en opmaakbewerking, is gedaan met het vrije *Open-Office* programma, wat er als sluitstuk dit pdf-bestand van heeft gemaakt.

Van de gevonden gegevens is – in dit stadium – nog geen vloeiend verhaal gemaakt.....

Opmerking over de gebruikte spelling; deze is sterk wisselend, soms is 100% gekozen voor de oorspronkelijke schrijfwijze, en soms gedeeltelijk of volledig aangepast, de reden hiervan is hier van is betere vindbaarheid van zoekmachines als b.v. *Google*

Heruitgave van www.zuivelhistorienederland.nl

eerste versie geplaatst 2013-12-18

Inhoudslijst

Varsseveld

Datum	Onderwerp	Mln. KG	M. geld 100 kg.	Boter kg.	Onk. 100 kg.
Snelkeuze	Xx/ 1900 / 1905 / 1910 / 1915 / 1920 / 1925 / 1930 / 1935 / 1940 / Directeuren / gegevens				
	BIJLAGEN o.a. over div. fokverenigingen				
1890 >	Knipsels: Lezing v Weijdom Claterbos				
1890-02-15	Lezing: Boterbereiding J. J. van Weijdom Claterbos				
1892	Knipsels: over eerste poging boterfabriek....mislukt				
1892-03-19	Verslag verg. 1e oprichtingsplan boterfabriek				
1892-04-02	Plan voor boterfabriek – bezoek aan Didam				
1892-06-04	Plan voor boterfabriek – vervolg				
1892-06-04	Ingezonden: Berekening voordeel boterfabriek				
1897	Knipsels: 2e – verwezenlijkte – plan voor Boterfabriek				
1898-04-16	Lezing – 2e kandidaat – zuivelcons. H. B. Hylkema				
1899-01-28	Lezing Zuivelconsulent Hylkema 'de veehouderij'				
1899-03-25	Verslag 1e voorjaarsvergadering – met gegevens 1898	1,509	-	f 1,02	
1899-12-30	Knipsel: Aanbesteding 25 melkritten – hoeveelheid				
1900					
1902-11-22	Verslag najaarsvergadering				
1903-02-18	Lezing Maler over nut Fokverenigingen				
1903-03-18	Verslag voorjaarsvergadering – met gegevens 1902	4,749	f 3,38	f 1,14 ⁷	
1903-11-11	Verslag najaarsvergadering 1e dl.				
1903-11-14	Verslag najaarsvergadering 2e dl.				
1904					
1904-01-06	Lezing Rijksveearts H.A. Welman 'Rundveerassen.....’				
1904-03-19	Verslag voorjaarsvergadering – met gegevens 1903	4,481	f 3,47	f 1,18	
1905			f 3,60		
xxxxxxx	Eerste 9 maanden 1905 niet in www archief DGB				
1905-11-04	Commentaar op problemen binnen vereniging				
1905-11-11	Verslag najaarsvergadering				
xxxx	Groot aantal ingezonden brieven in bijlage-5				
1905-12-02	Behandeling rechtszaak melkrijder tegen Volharding – 1				
1905-12-16	Behandeling rechtszaak melkrijder tegen Volharding – 2				
1906-02-03	Knipsel: Secr. 'Meester' Kobes neemt ontslag.				
xxxx	Vervolg 'oppositieonrust' weer in bijlage-5				
1906-03-17	Verslag rumoerige jr.-vergadering CZ. Varsseveld				
1906-03-17	Verslag aanklacht ivm. belediging directeur				

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

1906-03-24	Uitspraak inzake klacht wegens belediging directeur				
1906-11-10	Verslag alg. najaarsvergadering – weer zaak Controleur				
1907					
1907-03-20	Verslag voorjaarsvergadering – met gegevens 1906	5,235	f3,88	f1,28	f0,62
1907-11-06	Verslag alg. najaarsvergadering – weer zaak Controleur				
1908					
1908-04-04	Verslag alg. jr. vergadering – gegevens 1907	5,771	f3,93	f1,24	-
1908-11-07	Verslag vergadering voor vorming kiesvereniging				
1908-11-14	Verslag vergadering kiescommissie – in oprichting				
1908-11-18	Verslag vergadering <i>kiescommissie</i> – kandidaat-namen				
1908-12-12	Verslag alg. jr. vergadering – statutenwijziging				
1908-12-16	Verslag Lezing H. Zelders <i>nut Fok- en Controlever</i>				
1909					
1909-02-10	Vergadering oppositiepartij rond G. Kramer				
1909-04-03	Verslag alg. jr. vergadering CZ. – gegevens 1908	6,332	f3,97	f1,30	f0,65
1909-04-10	Verslag buitengewone vergadering				
▲					
1910					
1910-02-19	Knipsel: 1e botermaker als controleur <i>Fokver.</i>				
1910-04-02	Verslag alg. jr. vergadering CZ. – gegevens 1909	6,697	f4,02 ⁵	f1,30 ⁵	f0,66
1910-11-12	Verslag buitengewone en algemene vergadering CZ.				
▲					
1911					
1911-03-18	Verslag lezing Swierstra, over <i>veeverbetering.</i>				
1911-04-05	Verslag alg. jr. vergadering CZ. – gegevens 1910	7,741	f4,34	-	-
1911-11-11	Verslag alg. najaarsvergadering CZ.				
▲					
1912					
1912-01-06	Verslag lezing Reimers, over <i>Fok- en Controlever.</i>				
1912-02-03	Verslag verg voor officiële oprichting Fokvereniging				
1912-03-09	Verslag lezing Swierstra, over <i>Fok- en Controlever.</i>				
1912-04-06	Verslag buitengewone en algemene vergadering				
1912-11-09	Knipsel aanbestedingen melkritten 1913				
1912-11-25	Verslag alg. najaarsvergadering				
1912-12-28	Verslag verg. <i>Fokvereniging Heelweg</i>				
▲					
1913					
1913-03-21	Verslag alg. jr. vergadering – gegevens 1912	7,106	f4,35	f1,42	-
1913-12-02	Verslag alg. najaarsvergadering				

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

▲					
1914					
1914-03-27	Verslag alg. jr. vergadering – gegevens 1913	8,500			
1914-11-06	Verslag alg. najaarsvergadering				
▲					
1915					
1915-04-02	Verslag alg. jr. vergadering – gegevens 1914	8,000	f 4,20	-	-
1915-11-26	Verslag alg. najaarsvergadering				
▲					
1916					
1916-04-07	Verslag alg. jr. vergadering – gegevens 1915	8,683	-	f 1,70 ⁴	-
	1 okt. 1916 tm 1 okt. 1918 niet in dig. systeem				
1918-12-17	Kort verslag najaarsvergadering CZ Volharding				
1919-03-10	Voorjaarsverslag nog niet gevonden				
1919-11-21	Verslag algemene najaarsvergadering				
▲					
1920					
1920-03-19	Verslag voorjaarsverg. – ziekte dir. / gegevens 1919	3,736	f 10,71	f 3,28 ⁵	
1920-06-11	Knipsels: Benoeming dir. S. S. Beetsma				
1920-11-16	Verslag algemene najaarsvergadering CZ. <i>Volharding</i>				
1921	Knipsels: Geen voor- en najaarsverslag gevonden				
1922	Knipsels: Geen voor- en najaarsverslag gevonden				
▲					
1923					
1923-02-09	25-jarig jubileum „Volharding” 1898 – 1923.				
1923-11-16	Verslag algemene najaarsvergadering CZ. <i>Volharding</i>				
1924					
1924-03-14	Verslag voorjaarsvergadering – gegevens 1923	7,985	f 6,55	f 2,01	f 1,25
1924-11-21	Verslag alg najaarsverg. CZ. <i>Volharding</i>				
▲					
1925					
1925-03-17	Verslag voorjaarsvergadering – gegevens 1924	9,452	f 7,93 ⁷	f 2,32 ⁵	f 0,85 ³
1925-11-17	Verslag alg najaarsverg. CZ. <i>Volharding</i>	10,710			f 1,05
1926	Verslag Voorjaars vergadering nog niet gevonden				
1926-01-22	Gegevens uit jaarverslag 1925	10,022	f 8,34 ⁷	f 2,37	f 0,89 ⁴
1926-06-10	Knipsel aankondiging Fokveedag – afgelast MKZ!				
1926-09-24	Verslag buiteng. Vergadering CZ. <i>Volharding</i>				
1926-11-26	Verslag algemene vergadering CZ. <i>Volharding</i>				
▲					
1927					

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

1927-03-18	Verslag voorjaarsvergadering – gegevens 1926	11,410	f 6,76	f 2,10	f 0,80 ⁴
1927-09-27	Knipsel Fokver. Heelweg 1e van MRIJ. verenigingen				
1927-11-22	Verslag alg najaarsverg. CZ. <i>Volharding</i>				
▲					
1928					
1928-03-16	Verslag voorjaarsvergadering – gegevens 1927	10,801	f 6,70	f 2,09 ¹	f 1,14
1928-05-25	25 Jarig Jubileum <u>Boerenleenbank</u>				
▲					
1929					
1929-03-15	Verslag <u>voorvergadering te Sinderen</u> CZ. <i>Volharding</i>				
1929-03-29	Verslag alg. voorjaarsvergadering – gegevens 1928	11,235	f 6,94	f 2,17 ²	-
1929-11-19	Verslag alg najaarsverg. CZ. <i>Volharding</i>				
▲					
1930					
1930-03-21	Verslag alg. jr.vergadering – gegevens 1929	11,287	f 6,80		f 0,93 ⁵
1930-10-24	Foto's van de kaasfabriek				
1930-11-07	Beschrijving controle fabriek in A&H Misset				
1930-12-12	Verslag alg najaarsverg. CZ. <i>Volharding</i>				
▲					
1931					
1931-04-01	Verslag algemene vergadering – gegevens 1930	11,408	f 5,475	f 1,69 ⁶	f 0,96
1931-11-27	Verslag algemene najaarsvergadering				
▲					
1932					
1932-03-23	Verslag verg CZ. <i>Volharding</i> – gegevens 1931	11,822	f 4,353	f 1,38	f 0,97
1932-11-28	Verslag buiteng. + alg. verg CZ. <i>Volharding'</i>				
▲					
1933					
1933-03-23	Verslag verg CZ. <i>Volharding</i> – gegevens 1932	10,914	f 3,776	f 1,29 ⁶	f 0,81 ⁷
1933-10-27	Verslag alg naj. verg CZ. <i>Volharding</i>				
1933-11-13	Knipsel: Lijst aanbesteding melkritten 1933 en '34				
▲					
1934					
1934-03-30	Verslag jr.-verg. CZ. <i>Volharding</i> – <u>geen</u> geg. 1933				
▲					
1935	Voorjaarsverg. wel gezocht nog niet gevonden				
1935-11-28	Verslag verg CZ. <i>'Volharding'</i>				
▲					
1936					
1936-04-01	Verslag verg CZ. <i>Volharding</i> – gegevens 1935	10,123	f 4,09	f 1,25*	f 0,73 ⁴

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

1936-11-02	Directeur Beetsma 25 jr. jubileum – gesprek				
1936-11-09	Directeur Beetsma 25 jr. jubileum – receptie				
1936-11-20	Verslag herfstverg. CZ. 'Volharding'				
▲					
1937	Begin 1937 niet in dig. archief				
1937-05-31	25 Jr.-Jubileum fok- en controlever. Sinderen				
1937-06-21	Knipsel Directeur Beetsma met ziekteverlof				
1937-09-01	Agenda buiteng. ver. ivm. ziekte dir. Beetsma				
1937-09-03	Verslag buitengewone vergadering – ontslag dir.				
1937-10-06	Knipsel nieuwe directeur – J. Eleveld				
1937-12-01	Knipsel: Verslag verg CZ. Volharding – met nw. Dir.				
▲					
1938					
1938-03-30	Verslag verg CZ. Volharding – gegevens 1937	11,463	f4,46 ⁴	-	f0,81
1938-04-11	Knipsel: Opgericht bond van zuivelbewerders				
1938-11-02	Knipsel: Lijst aanbesteding melkritten 1938 en '39				
1938-11-30	Verslag verg CZ. Volharding –				
▲					
1939					
1939-03-31	Verslag buiteng- en voorjaarsverg - gegevens 1938	10,900	f4,73	-	-
1939-12-01	Verslag Alg. vergadering “De Volharding”				
▲					
1940					
1940-11-15	Knipsel: lijst aanbestedingen 1941				
1940-11-29	Verslag verg CZ. Volharding –				
1941-03-28	Verslag verg CZ. Volharding –				
2010-11-24	Persbericht, FrieslandCampina: sluiting 'Varsseveld'				
BIJLAGE					
bijlage-0	Stierhouderij Binnenheurne				
bijlage-1	Fokvereniging stierhouderij Westendorp				
bijlage-2	Fokvereniging stierhouderij Heelweg				
bijlage-3	Fokvereniging stierhouderij Sinderen				
bijlage-4	Lezingen veeverzorging, fok- en controleverenigingen				
bijlage-5	Div. ingezonden brieven				

* Boterprijs 1935 vermeerderd met crisishffing f 1,52⁵

Directeur

Jaar/mnd.	Directeur	Opmerkingen
1898-01	A. Westendorp	Was daar voor volontair aan de boterfabriek te Wehl
		Kreeg ivm. ziekte 18 mrt. 1920 eervol ontslag – overlijden niet gevonden!
1920-06	S. S. Beetsma	Was dir. CZ. <i>Oude IJssel</i> te Doetinchem – 1936-11-02 , 25 jr. directeur
		Kreeg ivm. ziekte 1 sept. 1937 eervol ontslag – overlijden niet gevonden!
1937-10	J. Eleveld	Was al waarnemer, daar voor Ass. op zuivelf. Mariëndaal te Apeldoorn
	J. Eleveld	Zuiveljaarboek / Voedingsmiddelenjaarboek 1941-1973
	ir. G. W. Jansen	Voedingsmiddelenjaarboek 1975-1977 (Verder niet bekend)

Gegevens uit FNZ en GOZ verslagen

jaar	Melk	Directeur	Voorzitter	Opmerking
1910				Was geen lid van GOZ.
1918	5,648	A. J. Westerdorp	B. Colenbrander	
1923	7,985	S. Beetsma	B. Colenbrander	
1944	5,437			
1945	5,064	J. Eleveld	G. Jansen	
1948	11,707	J. Eleveld	W. Wisselink	
1949	12,740	J. Eleveld	W. Wisselink	
1950	13,351	J. Eleveld	W. Wisselink	
1951	13,316	J. Eleveld	W. Wisselink	
1958	16,758	J. Eleveld	G. Boomkamp	
1959	16,888	J. Eleveld	G. Boomkamp	

G. J. H. Westerveld Was secretaris van 1905 tot 1 dec. 1939

Gepubliceerd op 31 okt 2012 -zie

De kaasfabriek in Varsseveld sloot vandaag, 31 oktober haar deuren. Hiermee komt er een eind aan de 115 jaar traditie van de zuivelproductie op deze locatie. Ook gingen vandaag de laatste kazen de deur uit. Ook werden de eerste twee van de vijf silo's verwijderd en op transport gezet. De eigenaar van FrieslandCampina verhuist de productie naar het Frieslands Workum. In de kaasfabriek in Varsseveld werd jaarlijks zo'n 34.000 ton aan kaas geproduceerd. 46 van de 55 werknemers hebben een nieuwe baan binnen FrieslandCampina kunnen vinden. Voor de overige werknemers word nog aan een oplossing gezocht.

1890

In [MAP Weijdom Claterbos](#) meer verslagen van lezingen en cursussen van W.C.

De eerste lezingen gaan nog over verbetering van de boterbereiding op de boerderij!

Zie ook [bijlage-4](#) in deze map over diverse lezingen

De Graafschap Bode 1890-02-01

VARSEVELD.

— 29 Jan. Vanwege de onderafdeeling „Varsseveld” der Geld. Ov. Maatsch. van Landbouw zal alhier den 12den Februari aanstaande, 's avonds ten half zes eene lezing gehouden worden door den heer van Weydom Claterbosch uit Kampen. Het onderwerp der lezing: „Zuivelbereiding” is voor den landbouwer uit deze streek nog al van belang; het is dan ook te verwachten, dat dien avond de bovenzaal van den heer D. W. Grutterink, alwaar de lezing zal gehouden worden, goed bezet zal zijn. Doch niet alleen de landbouwers, maar ook hunne echtgenooten, dochters en vrouwelijke dienstboden, aan wie hier voornamelijk de behandeling der melk en boter is toevertrouwd, zullen wel doen, dien avond de lezing bij te wonen, daar er ongetwijfeld voor hen nog wel iets te leeren, iets nieuws te hooren zal zijn. (Zie verder de in dit nummer voorkomende advertentie).

De Graafschap Bode 1890- 07-26

VARSEVELD.

— 20 Juli. Aan den cursus in de boterbereiding, alhier op de boerderij van de Wed. Duits-hof op „Groot-Bavink” te houden, zullen 37 meisjes deelnemen.

De cursus zal aanvangen op den 15den September en waarschijnlijk zes weken duren.

1891

De Graafschap Bode 1891-03-21

VARSEVELD.

— 18 Maart. De onderafdeeling *Heelweg* van de afdeeling Oude-IJssel der Geldersch-Overijsselsche Maatschappij van Landbouw hield jongstleden Zaterdag hare laatste vergadering in dit seizoen. — Oorspronkelijk bestond ze sedert 1885 als *vereeniging van landbouwers*, die, behalve het houden van zes wintervergaderingen, zich hoofdzakelijk bezig hield met den aankoop voor gezamenlijke rekening van koeken, zaaihaver, pootaardappels, enz. — De onvermoeide secretaris der afdeeling „Oude-IJssel”, de heer Jhr. W. Strick van Linschoten, is grootendeels oorzaak, dat bovengenoemde vereeniging in het begin dezes jaars zich heeft vervormd tot eene onderafdeeling, die 16 leden telt, een reglement heeft ontworpen en een bestuur benoemd. In dit laatste hebben zitting H. J. Gussinklo, als voorzitter, J. W. Gussinklo, als penningmeester, en L. D. Kobes, als secretaris.

De werkzaamheden hebben dezen winter bestaan in het bespreken der boter- en kaasbereiding volgens den heer Claterbosch, het zenden van een adres aan de Tweede Kamer omtrent de Jachtwet, in den geest van den heer de Kanter te Haarlem, en het aankopen van bijna 2 last zaaihaver, en ruim 10000 kilo grasmest.

De Gelderlander 1891-04-03

VARSEVELD, 1 April. Van wege de afdeeling Oude IJssel, onderafdeeling Terborg-Silvolde van de Geldersch-Overijsselsche maatschappij van landbouw, zal van 15 April tot 15 Mei op de boerderij Klein Ottel in de Silvoldsche buurt een cursus in de zuivelbereiding worden gegeven, onder leiding van den heer J. J. van Weydom Claterbos, leeraar aan de vak-zuivelschool te Kampen. Dat zoo'n cursus zeer gewenscht is, valt niet te betwijfelen, vooral nu er zich commissiën vormen, om voor die beter bereide boter hogere prijzen aan de landbouwers te verzekeren.

De Graafschap bode 1892-03-19

Verslag verg. oprichtingsplan boterfabriek Varsseveld.

VARSSEVELD. 12 Maart 1892. De hoofdschotel van het convocatiebiljet, waarbij de leden der Onderafdeling „Varsseveld” van de *Geld. Ov. Maatsch. van Landbouw* ter vergadering waren opgeroepen, was zeker wel punt 1: Oprichting ener boterfabriek te Varsseveld: Nadat dit punt door den Secretaris, de heer J. Hofs, was ingeleid, kreeg de heer A. Huender van Terborg het woord.

Nadat heer Huender de voordelen ener fabrieksmatige bereiding der boter boven de gewone wijze van botermaken had aangegeven, en wel 1e. besparing van arbeid, 2e, betere kwaliteit der boter en 3e. hogere prijzen, behandelde hij, aan de hand ener door hem opgemaakte conceptbegroting de inrichting ener fabriek, zoals zij voor deze streek moest zijn.

Als eerste voorwaarde voor de levensvatbaarheid van een dergelijke fabriek stelde spr. dat er elke dag $\pm$ 3000 L. melk te verwerken moest zijn. Kon hieraan voldaan worden, dan zou de financiële zijde geen groot gewicht in de schaal leggen, maar altijd moest men uitgaan van het beginsel: coöperatie. Zoveel mogelijk moesten de gelden bijeengebracht worden door belanghebbenden. Hierna ontspon zich een levendige, zeer geanimeerde discussie en nadat alle voor- en nadelen de revue gepasseerd waren, werd met algemene stemmen in beginsel besloten een boterfabriek op te richten op coöperatieven grondslag. Het bestuur werd uitgenodigd andere dergelijke fabrieken te gaan bezien, de nodige inlichtingen in te winnen en dan een algemene vergadering uit te schrijven tot welke alle landbouwers en belanghebbenden zullen worden opgeroepen. (Zie advertentie in dit nummer)

Het tweede punt der agenda: „Botertentoonstelling” in te leiden door den heer Strick van Linschoten, werd niet meer in behandeling genomen, maar tot nader order uitgesteld.

De Graafschap bode 1892-03-19

*Onderafdeeling Varsseveld der
Geld. Over. Maatsch.
van Landbouw.*

Alle Landbouwers en belangstellenden (ook niet-leden der Maatsch.) worden dringend uitgenoodigd tot het bijwonen eener **Vergadering op Zaterdag 26 Maart**, des avonds om **6 uur**, ten huize van den Heer D. W. GRUTTERINK.

Punt van bespreking:

Oprichting eener **Boterfabriek** te Varsseveld.

Het Bestuur der Onderafdel. Varsseveld.

De Graafschap Bode 1892-04-02

1e Plan voor boterfabriek Varsseveld – bezoek aan Didam

- **27 Maart.** Gisterenavond hield de Onderafdeling „Varsseveld” der *Geld.-Over. Maatsch. van Landbouw* een buitengewone vergadering, tot welke alle belangstellenden waren opgeroepen, ter bespreking van een zaak, die reeds in de vorige vergadering aan de orde was geweest, n.l. het oprichten ener boterfabriek te Varsseveld. Ongeveer vijftig personen waren ter vergadering tegenwoordig. Nadat de Voorzitter de vergadering geopend heeft, worden de notulen der vorige gelezen en onveranderd goedgekeurd. Hierna leest de voorz. een schrijven van de heer H. Rovers te Lengelerveld, die zich aanmeldt voor directeur der op te richten fabriek. Daar het echter nog zo ver niet is, wordt dit schrijven voor kennisgeving aangenomen.

Hierna brengt de voorz., de heer J. Kreeftenberg, verslag uit over het bezoek, dat het bestuur der onderafd. Varsseveld gebracht heeft aan de **boterfabriek te Didam**. Op duidelijke en voor ieder verstaanbare wijze beschrijft hij de inrichting en werking der genoemde fabriek, waarop de secretaris, de heer J. Hofs nog enige inlichtingen geeft en zich verder bezig houdt met de vraag: hoe is die fabriek daar tot stand gekomen? Nadat Spr. dit heeft aangetoond komt bij tot de conclusie: ook in Varsseveld heeft zo'n boterfabriek recht van bestaan, niet alleen, maar 't is een eis des tijds geworden. Hij raadt daarom elk landbouwer aan, de Didamsche fabriek eens te gaan bezien en daar inlichtingen te gaan inwinnen, en bij gelooft dat menigeen, die er als tegenstander heen ging, als warm voorstander zal terugkeren.

De heer Huender van Terborg gaat nog eens in 't kort de voordelen na, die er aan de oprichting van een fabriek verbonden zijn en wel:

- 1e besparing van arbeid,
- 2e betere en meer gelijkmatige wijze van bereiding der boter,
- 3e grotere hoeveelheid boter en
- 4e hogere prijzen.

De heer **J. J. van Weijdom Claterbos** wenst niet de voordelen van een fabriek te bespreken, maar wel de bezwaren te horen, die er tegen de oprichting mochten bestaan. Als zodanig worden genoemd: men zou geen goede kalveren meer kunnen fokken of geen kalveren meer kunnen vetmesten. Duidelijk bewijst de heer Claterbos, met voorbeelden opgehelderd, dat deze bezwaren slechts denkbeeldig zijn; ook met melk, zoals die van de fabriek terugkomt, kan men zijn doel bereiken. Een buis met afgeroomde melk was ter vergadering aanwezig. Deze melk werd door allen voor best gehouden.

Hierop ontspon zich tussen verschillende heren een levendige en langdurige discussie over de hoeveelheid per dag te verwerken melk, het ophalen der melk, de administratie enz. Het slot was dat de heer van Weijdom Claterbos tot de overtuiging was gekomen, dat het oprichten ener fabriek hier wel goed zal gaan, indien de landbouwers hun belang begrijpen en elkander daarin steunen. Wat hij geleerd heeft op den cursus is reeds een belangrijke stap in de goede richting, doch het ideaal op het gebied van zuivelbereiding is en blijft toch altijd een roomboterfabriek.

Ook de kleinere landbouwers, die toch vooral behoefte aan steun hebben, zullen spoedig het belang en het nut ener goed ingerichte en goed beheerde boterfabriek gevoelen.

Na een vraag van den voorz. of er nog pogingen gedaan zullen worden, om een fabriek op te richten, bleek het, dat een grote meerderheid er vóór was. Het bestuur van de onderafd. Varsseveld zal nu een commissie benoemen, welker leden uit alle delen der betrokken streek gekozen zullen worden, en daarna weer een algemene vergadering uitschrijven.

Plan voor boterfabriek Varsseveld – vervolg

VARSSEVELD. -1 Juni. Ruim een twintigtal personen hadden gisteren avond gehoor gegeven aan de oproeping van het bestuur der Onderafdeling Varsseveld der *G. O. M. van Landbouw*, om de oprichting ener boterfabriek te bespreken. Alle buurtschappen waren vertegenwoordigd, alleen Heelweg schitterde door afwezigheid. Nadat de Voorzitter de vergadering geopend had en de Secretaris de notulen der vorige had gelezen, deelde de Secr. mede, dat het bestuur, ingevolge een besluit der vorige vergadering, een commissie had benoemd om de oprichting der fabriek voor te bereiden.

Enige leden (9) dezer commissie hebben de boterfabriek te Didam bezocht en brengen verslag uit van hun bevindingen. Over de waarde en de deugdzaamheid der ondermelk ontspon zich een langdurige discussie, welke nog levendiger werd, toen het al of niet oprichten der fabriek ter sprake kwam. Velen waren er sterk voor, anderen weifelden en nog anderen waren er bepaald tegen. „Niks weerd, jonges!” - Het eind van 't liedje was, dat met bijna algemene stemmen besloten werd, het punt nogmaals tot een volgende vergadering te verdagen. Staande de vergadering werden reeds voor tweeduizend gulden aandelen genomen.

Voorzitter voorlopig bestuur: *Financiële voordelen boterfabriek*

INGEZONDEN. Mijnheer de Redacteur !

VARSEVELD Naar aanleiding van stappen, die alhier gedaan worden door de Vereniging van Landbouwers, om een Coöperatieve Roomboterfabriek op te richten, acht ik mij geroepen in 't algemeen belang U beleefdelyk te verzoeken de hier volgende berekening in uwe Courant te willen opnemen.

a. Wat op 300 boerderijen benodigd is voor de boterbereiding.

300	Melkkelders met plaats voor de karnen	f 150,-	=	f 45.000.
„	Karmolens met hond.....	f 35,-	=	f 10.500.
„	Karnen.....	f 7,-	=	f 2.100
3000	Vaten van 10 L. inh.....	f 2,40.	=	f 7.200
300	Roomtonnen van 50 L. inhoud.....	f 8,-	=	<u>f 2.400.</u>
	Samen			f 67.200.
	Hiervan voor rente en onderhoud á 6 %		=	f 4.032
	Voor 't schoonhouden van 't vaatwerk, roomen, karnen, bewerken en ter markt brengen der boter, 100 meiden, loon en kost.....	f 160,-	=	f 15.000.
	Kosten van bewerking enz., voor de handelaren, voor memorie.;			
	Totaal			<u>f 19.082.</u>

b. Room-boterfabriek.

	Voor gebouw, machines en inventaris, compleet	f 20.000.		
	Rente en onderhoud á 8%		=	f 1.600
	Brandschade, Grondbelasting en patent		=	f 120
	Melkbezorgen aan de groeten weg		=	f 1.500.
8	Voerlieden	à f 500	=	f 3.000.
1	Directeur met vrij wonen		=	f 600.
1	Machinist		=	f 365.
3	Arbeiders	a f 300	=	f 900.
	Schoonmaken der transportkannen op de boerderijen.			
	10 Meiden loon en kost.....	à f 150.	=	f 1.500
	Steenkolen 3 H.L. per dag à f 0.80 per H.L. ,in 300 dagen		=	f 720.
	Totaal		=	f 10.805.
				<u>f 19.032.</u>
	Voordelig saldo			f 8.727.
	Meerdere handelswaarde boter			<u>f 5.475.</u>
	Deelbaar overschot.			f 14.202

Wij namen nu aan, dat op de 300 boerderijen ook 300 K.G. boter per dag gemaakt wordt, en

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

dat de boter uit de Roomboter-fabriek per K.G. f 0,05 meer handelswaarde heeft dus in 't geheel f 5.475 of voor elk der 300 landbouwers f 47,34.

Is dat nu iets waaraan alle medewerking moet worden ontzegd? Ik geloof niet dat er een zal beweren dat de bestaande toestand te hoog, of de fabriek te laag is aangeslagen, mochten er evenwel afdoende redenen voor bestaan, dan zal het mij zeer aangenaam zijn die in dit blad, of persoonlijk aan mij te adresseren.

U dankzeggende voor de aandacht er op gevestigd te hebben, verblijf ik met hoogachting

Uw Dw. dienaar

de Voorz. van 't voorlopig Bestuur,

J. KREEFTENBERG Wzn.

VARSSEVELD, 1 Juni 1892.

De Graafschap Bode 1893-02-04

— 31 Jan. Het convocatiebiljet, waarbij de leden der Onderafdeeling Varsseveld der Geld. Ov. Maatsch. van Landbouw ter vergadering waren opgeroepen, bevatte de volgende punten: 3e. Verslag omtrent de melklevering naar de boterfabriek te Didam; De commissie belast met het uitbrengen van een rapport omtrent de melkleverantie naar de boterfabriek te Didam, kon aan hare verplichtingen nog niet voldoen, daar haar alle bescheiden hadden ontbroken om een rapport samen te stellen. Overeenkomstig het voorstel van den voorzitter werd dan ook besloten dit punt te verdagen tot eene volgende vergadering.

Geen eigen boterfabriek, nu plan voor melklevering aan boterfabriek Didam!

De Graafschap Bode 1893-03-04

VARSSEVELD.

— 27 Febr. Zaterdagavond vergaderde de onderafdeeling „Varsseveld” der Geld.-Ov. Maatsch. van Landbouw ten huize van den heer D. W. Grutterink.

Uit het verslag der commissie, belast met het nemen eener proef om melk naar de roomboterfabriek te Didam te zenden, bleek dat in dertig dagen 2280 L. verzonden is, waarvoor, behalve de ondermelk, f 91.23 ontvangen werd. Indien de melk hier op de gebruikelijke wijze gekarnd werd, kon men gemiddeld uit 12 L. $\frac{1}{2}$ K.G. boter verkrijgen hetwelk dus eene meerdere opbrengst gaf van $\pm$ f 5.70 terwijl daarenboven de gewone karnemelk, volgens het oordeel der commissie verre te verkiezen is boven de ondermelk van de fabriek, welke licht aan bederf onderhevig schijnt te zijn.

Naar aanleiding van dit verslag stelt de voorz. voor om het punt: „oprichting eener coöperatieve roomboterfabriek” voor goed van de agenda te schrappen. Hiertoe wordt besloten en daarna de vergadering gesloten.

— 2 Maart. Boter gold heden f 0.96 à f 1.04 per K.G. Eieren deden f 2.75 à f 3.— de 100 stuks.

1894

De Graafschap Bode 1894-04-22

HEELWEG, bij Varsseveld.

-- Eene schare belangstellenden, waaronder vele vrouwen en meisjes, in 't geheel omstreeks 80 personen, waren Zaterdag j.l. aan de Radstaak alhier present, om te hooren naar hetgeen de heer Claterbos ten beste zou geven. Na eerst de waarde en het nut te hebben betoogd van de boterfabrieken, vooral wat de besparing aan tijd en het gehalte der **boter** betrof, werd door spreker gewerkt met den roomafscheider, wat aller belangstelling trok. In precies 15 minuten werd 30 liter **melk** ontroomd.

Verschillende bedenkingen en bezwaren tegen de boterfabrieken, tegen den roomafscheider, tegen de ontroomde **melk** werden besproken en ontzenuwd; verscheidene vragen werden gedaan en beantwoord. Ten slotte keerde het opgekomen publiek vrij laat huiswaarts, echter in de overtuiging, dat de heer Claterbos niet te vergeefs heeft gesproken, want bij velen hebben de denkbeelden omtrent boterfabrieken enz. vrij wat vaster vorm gekregen.

De Graafschap Bode 1894-november

Heelweg - oost en west

twee plaatsjes vlak boven Varsseveld

uit DGB van 1896-02-29

Geld.-Overijs. Maatschappij van Landbouw.

Afdeeling OUDE-IJSEL.

Onderafdeeling „Heelweg” (thans Afdeeling).

VERSLAG van 1 November 1894 tot 31 December 1895.

De onderafdeeling Heelweg bestond op primo Nov. 1894 uit 22 gewone leden. Hiervan overleden er twee, zoodat het aantal leden nog 20 bedroeg. Bovendien waren nog 33 personen adviseerend lid.

Vergaderd werd er tien keer op de gewone tijden in de maanden October 1894 tot einde Dec. 1895.

Gezellig en vriendschappelijk was de toon, die er heerschte.

De besprekingen waren gewijd aan de volgende onderwerpen: 1. Oprichting eener coöperatieve **boterfabriek**;

Omtrent de oprichting eener coöperatieve **boterfabriek** werd eene commissie, van onderzoek, uit 5 personen bestaande, benoemd. Deze commissie, de boterfabrieken te Wijnbergen en te Bredevoort bezocht hebbende,

bracht in de vergadering van Nov. 1894 verslag uit, dat nog al gunstig luidde voor de oprichting. Toch was de deelneming te gering, en werd de oprichting dus verdaagd.

De firma Gebr. Hesselink te Varsseveld verzocht daarop melkleverantie aan hare op te richten **boterfabriek**; hieraan is door eenigen gevolg gegeven, die zich daarbij goed bevinden.

1897

De Graafschap Bode 1897-01-23

VARSSEVELD.

— In de vergadering, j.l. Zaterdag door de Afd. Heelwee der Geld. Ov. Maatschappij van Landbouw gehouden is in beginsel besloten tot oprichting eener coöperatieve roomboterfabriek. Reeds is er eene voorloopige commissie van acht personen benoemd, die belast is met het onderzoek naar het getal landbouwers, dat genegen is om melk te leveren en tevens om uit te zien naar een geschikt terrein, waar de fabriek geplaatst zal kunnen worden. Zaterdag 30 Januari e. k. zal genoemde Afdeeling over die belangrijke zaak weder vergaderen en het is te hopen, dat dan de beraadslagingen tot een goed resultaat mogen leiden.

De Graafschap Bode 1897-06-12

VARSSEVELD.

— Sedert eenigen tijd worden alhier pogingen aangewend tot het oprichten van een coöperatieve **boterfabriek**. Reeds verscheidene landbouwers hebben zich verbonden om melk te leveren.

De Graafschap Bode 1897-06-30

Belanghebbenden bij eene op te richten **Boterfabriek** nabij het dorp *Varsseveld*, worden uitgenoodigd eene **Vergadering** bij te wonen op **Donderdag den eersten Juli 1897**, 's avonds **6 uur**, ten huize van G. J. DUITSHOF in het dorp Varsseveld, waar alsdan gelegenheid is als **lid** toe te treden en eene keuze te doen van een **bestuur**.

De Graafschap Bode 1897-07-31

VARSSEVELD.

— Nu al sedert eenige jaren de boter weinig meer opbrengt, en ook de veefokkerij niet meer loonend is, leggen vele landbouwers zich toe op het vetmesten van kalveren. Vooral de kleine man, die zijne melk voor jong vee niet noodig heeft, krijgt hierdoor dikwijls een aardig duitje bijeen.

Goede waar geldt op 't oogenblik 18 cent per pond ($\frac{1}{2}$ K.G.)

— 29 Juli. De boter gold heden f 0.90 à f 0.92 per K.G. Eieren f 0.45 à f 0.47 per K.G.

De Graafschap Bode 1897-10-23

VARSSEVELD.

Bij akte, den **25 September 1897**, ten overstaan van Notaris H. G. VAN EVERDINGEN te Terborg verleden, is **opgericht de Coöperatieve Stoomzuivelfabriek „VOLHARDING”** te **Varsseveld**, gem. **Wisch**, welke akte is geplaatst in de Staatscourant van den 21 October 1897, nummer 247.

Deze aankondiging geschiedt ter voldoening aan artikel 5 der wet van 17 November 1876 (Stbl. No. 227).

Namens de leden der Vereeniging:
H. G. VAN EVERDINGEN.

De Graafschap Bode 1897-11-27

VARSSEVELD.

— Tot directeur der **Boterfabriek** alhier is benoemd de heer A. Ottens, wonende te Giethoorn.

De Graafschap-bode 04-12-1897

VARSSEVELD.

— Naar we vernemen heeft de heer A. **Ottens** te Giethoorn, benoemd tot directeur der Stoomzuivelfabriek alhier, voor die betrekking bedankt.

1898

De Gelderlander 1898 -01-09
Tot directeur der coöperatieve stoomzuivelfabriek te Varsseveld is benoemd de heer J. Westendorp, thaus werkzaam aan de Wehlsche boterfabriek.

De Geld. 1898-01-09
Bericht van benoeming directeur J. Westendorp
Was daarvoor werkzaam aan de Wehlsche boterfabriek

De Graafschap Bode 1898-02-09
Liefhebbers van Melk,
te leveren voor de Boterfabriek „Varsseveld”, worden verzocht a.s. Donderdag 10 Febr. 1898, 's avonds 6 uur, eene VERGADERING bij te wonen ten huize van Mej. Wed. KAAK te Silvolde.
Het Bestuur.

De Graafschap Bode 1898-04-16

Lezing – 2e kandidaat – zuivelconsulent H. B. Hylkema

De fabrieksmatige zuivelbereiding.

8 April 1898. Gisteren avond had de Afdeling der Geldersch-Overijssel. Maatsch. van Landbouw het voorrecht als spreker te zien optreden **den Heer H. B. Hylkema**, Directeur der zuivelfabriek te Irnsum, de tweede kandidaat der *G. O. M. v. Landb.* voor de betrekking van zuivelconsulent.

Sprekers onderwerp was: *De fabrieksmatige zuivelbereiding.*

Ongeveer in 't midden dezer eeuw bloeide onze zuivelindustrie buitengemeen, opdien bloei volgde achteruitgang, omdat men was blijven vasthouden aan verouderde methoden en niet met de tijd was meegegaan. Denemarken had ons in die tussentijd van de wereldmarkt gedrongen met zijn veel beter producten. Het enige wat nu te doen stond was, eens bij de Denen *ter schole* te gaan en hun de kunst af te kijken.

De heer Hylkema ging in eigen persoon de zaak onderzoeken en stelde zich op de hoogte met alle onderdelen der zuivelbereiding langs fabrieksmatige weg. Het spreekt van zelf, dat spreker de lessen in de vreemde geleerd in praktijk bracht zodra hij weer in 't vaderland terugkeerde.

In Friesland verrees de eerste zuivelfabriek en 't bleek al spoedig dat men weer de oude Hollandse roem kon handhaven, indien men maar de handen ineen sloeg, en vooral trachtte de vooroordelen weg te nemen, die er bij de boeren bestonden tegen fabrieksboter. Nu, die vooroordelen verdwijnen langzamerhand; 't geen blijkt uit het groot aantal fabrieken, dat in alle delen van ons vaderland is gebouwd. Het is dan ook alleen mogelijk om met eerste kwaliteit fabrieksboter onze oude plaats op de wereldmarkt te herwinnen. In een fabriek toch kan men de uitgebreidste voorzorgsmaatregelen nemen, daar kan men zich door samenwerking werktuigen aanschaffen, die der volmaaktheid nabij zijn. En de vrees der boeren, dat er voor de vrouwen niets te doen meer overblijft is ongerijmd, want juist de kostbare tijd, die er soms verknoeid werd aan het uren lang karnen, kan in de huishouding en op de boerderij heel wat

nuttiger besteed worden.

De boeiende voordracht werd tot het einde toe met gespannen aandacht aangehoord. Wij hopen dat het de heer Hylkema gegeven moge worden, nog op vele plaatsen zijn voordracht te houden. Waar zulke mannen als spreker optreden, om het volk voor te lichten, zal het succes niet lang op zich laten wachten.

Uit naam der vergadering, waaronder vele vreemden, werd spreker, hartelijk dank betuigd, waarop een langdurig applaus volgde.

De aanwezigen gingen dan ook huiswaarts met de gedachte zelden iets duidelijker gehoord te hebben.

De Graafschap Bode 1898-12-03

ook MAP GOZ

Lezing Bieleman – GOZ. Voorz. over zuivelcoöperatie

HEELWEG bij Varsseveld. 26 Nov. 1898. Voor ruim een zeventigtal hoorders trad gisteravond de heer Bieleman van Vorden in onze afdeling der G. O. M. v. L. op, en hield een boeiende improvisatie over „Coöperatie op Landbouwgebied”, inzonderheid bij „zuivelbereiding” en bij „aankoop- en verkoopverenigingen”. Na eerst in 't licht te hebben gesteld, wat men heeft te verstaan onder „coöperatie”, n.l. dit, dat men zich verenigt samen te werken om ieders eigenbelang te dienen zonder anderen belang te benadelen, schetste spreker ons in brede trekken, hoe die coöperatie werd uitgevoerd in Duitsland en in Frankrijk, maakte ons bekend met de samenstelling van coöperatieve centrale bonden, deelde ons mee, hoe zulk een bond werkte met name in de Pruisische provincie Saksen en aldaar zorgde voor aankoop van zaaizaden, voederartikelen en meststoffen, om ten slotte ons aan te bevelen, de totstandkoming van een uitgebreide, wettelijk erkende coöperatieve vereniging te helpen bevorderen. Wel zijn er hier te lande nog te veel kosten aan verbonden, de coöperatiewet dient op dit punt gewijzigd, toch is het beter dan coöperatieve aankoop op losse schroeven. Na nog de coöperatieve slagerijen in Denemarken, de verkoopverenigingen in 't algemeen en ten slotte de kredietbanken in Duitsland, België en van de Boerenbond te hebben besproken, werd pauze gehouden.

Na afloop hiervan behandelde de heer Bieleman speciaal de „coöperatieve zuivelfabrieken”. Spreker gaf ons een duidelijk overzicht van het ontstaan die fabrieken in Denemarken, hoe volk en regering aldaar de handen in elkaar hadden geslagen en hoe de energieke Denen met steun en onder contróle hunner regering de Nederlanders van de Engelse wereldmarkt hadden verdrongen.

Denemarken telt 1500, Nederland 500 zuivelfabrieken. Thans is het laatste land er rijp voor; jammer dat het meestal wat achteraan komt. Groot zijn de voordelen: beter boter; minder arbeid, vooral voor de boerin, die toch al handen vol werk heeft; meerder geld; goede ondermelk. Maar bovenal is het de coöperatie, die gunstig werkt. Eendracht maakt macht; in vereniging ligt kracht; vraagt niet naar beschermende rechten, maar helpt u zelve; slaat de handen ineen en gij zijt in staat u zelf te beschermen. Met een warme aanbeveling krachtig alhier in die richting werkzaam te zijn, sloot spreker zijne schone rede.

De heer Kobes dankte namens alle aanwezigen de heer Bieleman hartelijk voor 't gesprokene, dat zeker rijke vruchten zou dragen, en sprak den wens uit de geachten spreker spoedig weer alhier te zien optreden.

1899

De Graafschap Bode 1899-01-28

Verslag: Lezing Hylkema „de veehouder en zijn bedrijf”.

HEELWEG (bij Varsseveld). – J.l. Maandag trad de heer **Hylkema**, zuivelconsulent, voor onze landbouwafdeling op (GOMvL.). Omstreeks vijftig hoorders waren opgekomen. Geen groot getal, naar wat wij hier gewoon zijn; misschien heeft het zijn reden, dat het reeds de derde lezing in dit seizoen is.

Het onderwerp dat werd behandeld, was „de veehouder en zijn bedrijf”.

Na eerst te hebben aangehaald, hoe de veehouder heeft te kampen met concurrentie, knoeierij, verdachtmaking, inkomend recht, enz, besprak de heer Hylkema achtereenvolgens de keuze, de voeding en de verpleging van het vee. [volledig zie bijlage-4 Lezingen]

DGB 1899-03-25

De Graafschap Bode 1899-03-18

Geldersch-Overijselsche Maatschappij van Landbouw.

Afdeeling HEELWEG en OMSTREKEN.

Verslag over 1898. De Afdeeling Heelweg en Omstreken bestond primo Januari 1898 uit negen en veertig gewone en drie en twintig adviseerende leden.

.....

— de coöperatieve stoom zuivelfabriek kwam tot stand, de oprichting er van had met veel tegenspoed te kampen; te Heelweg was geen geschikt water aanwezig voor de boterbereiding, dan alleen op plekken, die te afgelegen waren. Men verhuisde naar Varsseveld, kreeg van de andere buurtschappen wat medewerking, en was eindelijk zoover, dat er primo Februari 1898 kon worden begonnen met de exploitatie. De fabriek draagt den naam van „Volharding,” werkt aanvankelijk met succes, wat hieruit blijkt, dat in elf maanden van 1898 is geleverd 1580999 liter melk, waarvan is bereid 56242⁵ K.G. boter, welke heeft opgebracht f 57222,53⁵.

.....

De Graafschap Bode 1899-03-25

VARSSEVELD.

— 22 Maart De coöperatieve stoomzuivelfabriek „Volharding” alhier hield Zaterdag j.l. hare eerste algemeene vergadering in 1899. Onder meer werd rekening en verantwoording gedaan en verslag gegeven van de wijze van werken in 't afgelopen jaar, loopende van primo Februari tot ultimo December, alzoo over elf maanden van 1898. Geleverd werd 1.508 999 liter melk, waarvan werd bereid 56.242⁵ K.G. boter. Er werd ontvangen f 57454.07⁵. Na aftrek van alle gemaakte onkosten, ook van rente, sloot de rekening met een batig saldo van f 443.97. Voor de boter werd gemaakt gemiddeld per K.G. omstreeks f 1.02. Het vaarloon der melk kostte door elkander f 0.33⁵ per 100 liter.

— Boter gold heden van f 0 90 tot f 0.95 per K. G.
Eieren f 0.45 tot f 0.50 per K. G.

DGB 1899-12-30

De Graafschap Bode 1899-12-30

VARSEVELD.

— Bij de eenige dagen geleden gehouden aanbesteding der melkritten voor 1900 ten behoeve der coöperatieve stoomzuivelfabriek „Volharding” alhier, waren de laagste inschrijvers:

Naam van de rit.	aantal koeien.	max. liters	naam van de inschr.	bedrag in + per dag.
Koers	39	500	D. A. Heersink	f 0.55
Eutink	58	600	L. Buevink	- 0.75
Stubbelder	56	700	D. J. Colenbrander	- 0.78
Gr. Leesink	77	900	D. Vreeman	- 1.04
Zweerink	62	750	J. Ormel	- 0.88
Mellink	70	800	Gr. Nibbelink	- 1.08 ⁵
Kuene	60	750	H. Wisselink	- 0.90
Veenink	61	700	G. Boomkamp	- 0.94 ⁵
Lovink	79	900	G. A. Colenbrander	- 1.41
Holtdrost	78	900	J. Semmelink Lzn.	- 1.74
Boesveld	70	800	H. H. Gussinklo	- 1.08 ⁵
Beunk	68	850	Stomp	- 0.98
Heuzinkveld	52	650	A. H. Meurs	- 0.92
Wisselink	70	850	J. Hoftijzer	- 0.99
Sinderen	69	850	G. J. Gr. Nibbelink	- 1.27 ⁵
Rexwinkel	69	850	A. H. Meurs	- 0.99 ⁵
Breedenbr.	68	850	J. Heijink	- 2,—
Salemink	70	900	Tangelder	- 1.71
Koezenhoek	68	850	J. Stroet	- 1.89 ⁵
Lichtenberg	75	900	Tangelder	- 1.99
Silvolde	80	850	Jansen	- 1.44
Harreveld	100	900	H. J. Veenink	- 2.10
Slangenborg	88	1000	Eggink	- 2.20

Een vaste prijs van f 0.25 per 100 L. wordt voor het vervoer der melk uit Gaanderen en Zieuwent vergoed.

1900

De Graafschap bode 1902-11-22

Verslag najaarsvergadering CZ. Varsseveld

VARSSEVELD. - Verslag der Vergadering van Aandeelhouders der Boterfabriek.

Aan de orde :

1. Opening en Notulen.

De Voorzitter opent de vergadering, heet de aanwezigen welkom en verzoekt den Secretaris de notulen voor te lezen. Deze, gelezen zijnde, worden akkoord bevonden en gearresteerd.

2. Bepaling bedrag entree boekjaar 1903.

De vergadering algemeen van gevoelen zijnde dat deze niet verminderd of vermeerderd moet worden, besluit dat dit bedrag op f 10 moet blijven.

3. Verkiezing 2 Bestuursleden en 5 Commissarissen. Met meerderheid van stemmen wordt als Bestuurslid herkozen de heer W. Gesink en gekozen de heer J. R. Colenbrander, en als Commissarissen herkozen de h.h. H. B. Berendsen, L. J. Boesveld, H. W. Ovink en J. W. Roes, en gekozen de heer D. W. Nijhof.

4. Wat verder ter tafel zal worden gebracht.

Het Bestuur deelt in de eerste plaats aan de vergadering mee dat enige aandeelhouders van Harreveld bedankt hebben als zodanig, na betaling van f 12½ per aandeel en dat de overigen vooreerst nog aangesloten blijven. Verder herinnert het de leden aan de bepaling dat per jaar slechts één kalf bij een koe mag vetgemaakt worden. Verder deelt de Directeur nog mee dat de koelmachine goed voldoet en dat na onderzoek gebleken is dat de hier betaalde prijzen in overeenstemming zijn met die der naburige fabrieken. Tevens waarschuwt hij de leden om bij vriezend weer geen bussen met melk 's avonds buiten bij de weg te zetten, daar dan de melk bevroren aan de fabriek komt.

Verder niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering door de Voorzitter, onder aansporing om te zorgen, dat er maar flink wat in de melkbussen komt, ten einde goed wat in de portemonnee te kunnen krijgen, onder dankzegging voor de trouwe opkomst, gesloten.

1902 niets!

1903

De Graafschap Bode 1903-02-18

Verslag lezing over Fokverenigingen – GOMv.L verg.

VARSSEVELD. – 12 Febr. Hedenavond ten 6 ure zou alhier de aangekondigde landbouwlezing van de Rijkslandbouwleraar over het onderwerp: *Fokverenigingen* plaats hebben. Daar het tevens huishoudelijke vergadering der Afd. was, werd deze vergadering tegen dien tijd geschorst, waarna de heer **Maler** het woord bekwam en alsnu de aanwezige belangstellenden een verhandeling over genoemd onderwerp voorlas, [volledige verslag in bijlage-4]

De Graafschap Bode 1903-03-14

VARSSEVELD.

— 10 Maart. De door het voorloopig bestuur der alhier opgerichte Boeren-Leenbank belegde vergadering van hedenavond was slechts matig bezocht. Na opening der vergadering werden door den voorzitter eenige inleidende woorden gesproken en hierna de statuten voorgelezen, waarna gelegenheid bestond het register te tekenen. Door één der commissieleden werd alsnog verklaard, dat deze teekening eigenlijk alleen bestemd was voor diegenen, die een aanschrijving tot deze vergadering ontvangen hadden. De wenk, hierin opgesloten, werd echter blijkbaar niet door allen begrepen en opgevolgd, zoodat aan deze verklaring niet de hand werd gehouden, en dus ten slotte allen, ongeveer dertig personen, als lid toetraden.

Oprichtingsvergadering Boerenleenbank

De Graafschap bode 1903-03-18

Verslag voorjaarsverg. CZ. *Volharding* – gegevens 1902

VARSSEVELD. - Vrijdagavond vergaderden de aandeelhouders van de Coöp. Stoomzuivelfabriek „*Volharding*” in het Feestgebouw. Uit het verslag van de Secretaris bleek, dat het ledental stationair bleef en in 1902 500 bedroeg met 1950 aandelen. Harreveld bedankte, Halle en Nijman sloten zich aan bij Zelhem, terwijl de open plaatsen door nieuwe leveranciers werden ingenomen. In de samenstelling van het Bestuur en van de raad van commissarissen kwam geen verandering. het personeel werkte met ijver en toewijding.

In 't afgelopen jaar werden 4.7419.043½ K.G. melk aangevoerd. Het aantal vaste ritten bedroeg 26. Door het aanschaffen van machines voor die, welke versleten waren en het aanbrengen van verbeteringen, waaronder het plaatsen van ventilators o.a. genoemd moet worden, werden grote uitgaven vereist. De koelmachine voldoet uitstekend.

De penningmeester verantwoordde een ontvangst van f 7293,98½ en een uitgave van

f7232,72½, hetgeen een batig slot van f61,26 geeft. Hij noemde dit moedgevende cijfers, daar vooreerst geen grote uitgaven worden verwacht. Het reservefonds, groot f930, bleef dit jaar onaangeroerd.

De commissie voor 't nazien der boeken betuigde haar tevredenheid met het gehouden beheer. Uit het exploitatie-verslag bleek, dat het vorig jaar 164.393 K.G. boter was bereid uit 4.749.043½ K.G. melk, die weer had opgebracht f188.556,45. (f1,14⁷ per KG.) Voor spoelwater en ondermelk, enz. werd nog ontvangen f563,09, zodat het totaal der ontvangsten f189.119,54 bedraagt, terwijl de uitgaven f184.390.23½ beliepen. Dus een batig slot van f4.729,30½. Voor vervoer van melk werd gemiddeld 27 ct. per 100 K.G. betaald en voor de melk f3,28 per 100 K.G. of f3.38 voor 100 L.

Alle verslagen werden met applaus begroet.

Hierna ontspon zich een discussie over het melkvervoer en over het ontvangen van melk, hetgeen de heer J. R. Colenbrander aanleiding gaf, op de noodzakelijkheid te wijzen van 't indienen van klachten, dadelijk nadat iets verkeers is voorgevallen en hiermee niet te wachten tot de Algemene Vergadering.

Vervolgens werden twee artikelen in het Huish. Reg. gewijzigd. Voortaan zal ieder, die op wil houden met aandeelhouder van de coöperatie te zijn, dit 3 maanden voor 't eind van, 't boekjaar moeten bekend maken en alleen uit de vereniging mogen treden aan 't eind van 't jaar. Bij overtreding van deze bepaling wordt voor elke maand een boete geëist van 1 gulden per aandeel.

De tweede wijziging bestaat hierin, dat voortaan bij de uitbetaling alleen de guldens worden betaald, terwijl de verschuldigde centen om 't half jaar verrekend worden. Wie dus f15,35 voor de melk moet ontvangen, krijgt direct 15 gulden uitbetaald en met juli de 35 centen. Dit dient ter vereenvoudiging.

Aan 't eind der verg. werd nog over schuldaflissing gesproken. De schuld bedraagt nog f27000, na de aflissing in 1902 van f2200. De verg. besluit dit jaar 1 gulden per aandeel of te lossen, dan kan op die wijze f1950 gedeeld worden. Vooraf zal echter worden onderzocht, of de leveranciers wel de nodige aandelen bezitten. Wie de melk van meer koeien levert dan opgegeven is, zal voor elke koe nog een aandeel van 5 gulden moeten nemen.

De voorzitter, de heer **Gussinklo**, sluit daarna de vergadering met een woord van dank voor de trouwe opkomst.

De Graafschap Bode 1903-04-25

VARSEVELD.

— 23 April. De heden gehouden vergadering der Coöp. Landbouwvereniging was tamelijk bezocht.

— Onmiddellijk na afloop dezer vergadering kwamen de aandeelhouders der Coöp. Boterfabriek bijeen om te voorzien in de vacatures van 1 Bestuurslid en 1 Commissaris, ontstaan door het overlijden van den heer J. R. Colenbrander. Gekozen werden met meerderheid van stemmen tot Bestuurslid de heer B. Colenbrander en tot Commissaris de heer W. Planten. Eerstgenoemde verklaarde zijne benoeming te zullen aanvaarden, terwijl aan den heer Planten, die niet ter vergadering aanwezig was, kennis van zijne benoeming zal gegeven worden. Na afloop dezer stemming niemand iets meer in 't midden hebbende te brengen, werd de vergadering door den voorzitter, den heer H. J. Gussinklo, onder dankzegging voor de trouwe opkomst, gesloten.

De Graafschap Bode 1903-11-11

Verslag jaarlijkse najaarsverg. CZ. Varsseveld dl-I

VARSEVELD. - Zaterdag j.l. werd hier de jaarlijkse vergadering van de Boterfabriek gehouden. Wij bepalen ons voor heden tot een kort uittreksel van het behandelde, ons voorbehoudende daarop nader terug te komen.

De hr. Gesink bracht een kort verslag over de toestand uit. Het afgelopen jaar is goed geweest; pl.m. f 5000 kon worden afgelost, zodat als alles zo blijft, nog hoger prijzen kunnen worden uitbetaald. De entré over 1904 werd verhoogd van f 10 tot f 12,50. Deze verhoging gaat in na afloop van de aanbesteding der melkritten, eind November.

Verder werd een commissie tot het nazien der boeken benoemd.

De aandeelhouders uit Gaanderen moesten tot nog toe meer betalen dan anderen; besloten werd allen gelijk te stellen.

Bij de gehouden stemming werden gekozen: de heer L. D. Kobes als bestuurslid (herkozen), en tot commissarissen de h.h.: J. Hofs, J. D. Heezen, H. J. Veenink, J. G. Schreurs, E. J. Wisselink, J. Bongers, D. J. Gesink.

Onmiddellijk hierop vergaderden de aandeelhouders der coöp. aankoopvereniging.

De Graafschap Bode 1903-11-14

Verslag jaarlijkse najaarsverg. CZ. Varsseveld dl-II

VARSEVELD- 7 Nov. De heden gehouden vergadering van Aandeelhouders der Coöp. Boterfabriek was tamelijk druk bezocht.

Na opening werden bij de lezing der notulen enige opmerkingen gemaakt naar aanleiding der

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

entree over dit jaar á f 10, daar enige leden meenden, die onwettig te moeten betalen. Een onverkwikkelijk en langdurig debat had hierop plaats, dat hiermee eindigde, dat de notulen goedgekeurd werden en het besluit der vorige algemene vergadering gehandhaafd bleef. Vervolgens werd de entree over het boekjaar 1904 bepaald op f 12,50, ingaande na aanbesteding der melkritten in deze maand.

Aan komische tonelen ontbrak het ook niet. Zo werd door een aandeelhouder gevraagd of malen ook voor vol telden en wanneer men daarvoor aandelen nemen moest, waarop de voorzitter onder algemeen gelach antwoordde, dat kwart- of halve malen niet bekend waren, en zij dus voor vol gerekend worden, en dat het nemen van een aandeel verplichtend was, als de maal melk begint te geven.

Bij de verkiezing van één bestuurslid werd herkozen de heer L. D. Kobes en als commissarissen werden herkozen de heren J. Hofs, H. J. Veenink, E. J. Wisselink en D. J. Heezen, en in plaats van de heren Veenhuizen (uitgetreden), Verheijen (bedankt), en B. Colenbrander (thans bestuurslid), gekozen de heren E. Bongers, J. Schreurs en J. Gesink.

Tot leden der commissie voor 't nazien der rekening over dit jaar werden benoemd de heren J. Ormel, G. Bussink, Seinhorst, Doornink (Gaanderen), Gerritsen (Silvolde), Seinhorst (Sinderen), en D. J. Gesink.

Verder werd besloten de aandeelhouders uit Gaanderen gelijk te stellen met de anderen, daar de aanvoer van melk thans voldoende was toegenomen. Een verzoek van een aandeelhouder uit Gaanderen om verandering van melkriet, zal overwogen worden.

Een voorstel, om, ter vergemakkelijking der verkiezing, dubbeltallen te doen opmaken door het Bestuur, vond geen ondersteuning.

Door de Directeur en een bestuurslid werd de algemene toestand gunstig genoemd en was men van mening, dat er dit jaaar 5 à 6000 gulden zou afgelost kunnen worden, met inbegrip van het bedrag voortvloeiende uit de gulden, die dit jaar bij de uitbetaling in Augustus extra van ieder aandeel is afgehouden; zodat hun oordeel was, dat men vooruit boerde.

De schuld bedraagt thans nog plm. f 27.000.

Die uitdrukking „vooruit boeren”, schijnt ons echter minder juist toe.¹ Immers, al wat er afgelost wordt, moet van de uitbetaling worden afgetrokken, en wat men dus door aflossing wint, ontvangt men minder voor de melk. Zó zou men bijv., om de toestand eens recht rooskleurig voor te stellen, wel eens zóveel kunnen inhouden van de uitbetaling, dat men de schuld in een jaar kon aflossen. Een ieder zal het, dunkt ons; nu duidelijk zijn, dit de uitdrukking „vooruitboeren”, in een coöperatieve zaak geen reden van bestaan heeft. In een particuliere zaak is dat geheel wat anders. Al wat men daar na aftrek der onkosten over heeft, is winst, maar bij coöperatie kan daarvan geen sprake zijn, want datgene wat men winst of overschot noemt, kan niet anders verkregen worden dan ten koste der uitbetaling.

Nadat ten slotte niemand. iets meer in 't midden bracht, werd de vergadering door de voorzitter, onder dankzegging voor de opkomst, gesloten.

De Graafschap bode 1903-12-05

VARSEVELD.
— Coöp. Stoomzuivelfabriek „Volharding”. Boter kost heden f 1.35 per K.G.; alleen voor de aandeelhouders op Woensdag en Zaterdag 5 cent minder verkrijgbaar.

1 'het schijnt ons'.... zal naar ik aanneem de plaatselijke correspondent zijn, uitzondering! DGB of een correspondent gaf bijna nooit commentaar.....behalve die van Varsseveld!!!!!! (ZHN.)

1904

De Graafschap Bode 1904-01-06

Verslag lezing Rijksveearts H. Welman 'Rundveerassen..'

Na afloop plan voor Fokvereniging Heelweg

VARSSEVELD, HEELWEG. - 30 Dec. 1903. Maandag j.l. trad de heer H. A. Welman, rijksveearts te Lichtenvoorde, voor een zestigtal hoorders alhier aan de Radstaak op, om een landbouwvoordracht te houden. Het onderwerp was: „*de rundveerassen in verband met de verdeling van het rundvee*”. - In een aangename causerie verhaalde spreker van het wilde rund uit Azië naar Europa overgebracht, van de buffels uit Indië en Kaapland, van den yack of knoros, van de bison, allen verwanten van het tamme rund. [volledige tekst in [bijlage-5](#) Lezingen]

De Graafschap Bode 1904-03-19

Verslag vergadering van aandeelhouders CZ Varsseveld

VARSSEVELD. - 16 Maart. In de heden gehouden vergadering van Aandeelhouders der Coöperatieve Boterfabriek werd na lezing en goedkeuring der Notulen verslag gedaan omtrent de exploitatie over 1903.

Uit dit verslag bleek, dat was ontvangen **4.49.383½** K.G. melk, waarvoor werd uitbetaald *f*149.471,18.

Uit deze melk werd verkregen 154.496½ K.G. boter, waarvoor werd gemaakt *f*182.448,05½ of gemiddeld ruim **f1,18** per K.G. Voor ondermelk, spoelwater enz. werd ontvangen *f*693,85, zodat de totale ontvangsten bedroegen *f*183.141,90½.

De gezamenlijke uitgaven bedroegen *f*178.434,73½, zodat er een batig saldo was van *f*4.707,17.

Uit de rekening en verantwoording bleek, dat de schuld thans bedraagt *f*21.650 tegen *f*27.250 in 1902 en dat het vorige jaar gemiddeld **f3,47** per 100 K.G. melk was uitbetaald tegen *f*3,38 in 1902.

De commissie voor het nazien der rekening rapporteerde, dat alles in orde was bevonden en bracht hulde aan de ijverige plichtsbetrachting van het Bestuur en de Directeur.

Het verslag van den Secr. over 1903 vermeldde o.a. dat het aantal aandelen (koeien) gestegen was van 1950 tot 2063. Verder werd besloten bij de uitbetaling in juli a.s. *f*1 per aandeel in te houden voor aflossing.

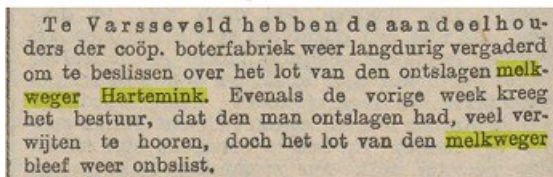
Tot het bijwerken van het register, nodig geworden door overdracht van aandelen van de een op de ander enz. zal gelegenheid bestaan op 2 April a.s. des namiddag's van 2-6 uur; belanghebbenden worden in hun eigen belang dringend verzocht, hier nota van te nemen.

Ten slotte werd de aandacht nog gevestigd op de boterverzending naar België en Engeland, wat ter beoordeling van het Bestuur werd overgelaten, (?) waarna de vergadering door de Voorzitter onder dankzegging voor de trouwe opkomst werd gesloten.

1905

Eerste 9 maanden 1905 niet in [www archief DGB](#)

Het nieuws van den dag 28-03-1905

Te Varsseveld hebben de aandeelhouders der coöp. boterfabriek weer langdurig vergaderd om te beslissen over het lot van den ontslagen melkweger Hartemink. Evenals de vorige week kreeg het bestuur, dat den man ontslagen had, veel verwijten te hooren, doch het lot van den melkweger bleef weer onbslist.

De Graafschap Bode 1905-11-04

(Vervolg – ingezonden brieven – geplaatst in [bijlage-5](#))

Commentaar Correspondent DGB.

Over onrust onder leden, na ontslag melkcontroleur Hartemink

VARSEVELD. - Men schrijft ons uit Varsseveld:

De toestand aan de Boterfabriek alhier houdt de gemoederen nog steeds in spanning. Van bevoegde zijde wordt ons hieromtrent het volgende medegedeeld:

In de zaak van de ontslagen melkonderzoeker Hartemink moet de Zuivelconsulent onlangs, op een samenkomst met Bestuur en Commissarissen als zijne overtuiging hebben te kennen gegeven, dat het bewijs voor Hartemink's schuld werkelijk ontbrak en heeft hij deze mening met gegronde redenen omkleed. Op de laatste vergadering van Bestuur en Commissarissen* werd voorgelezen een ingekomen schrijven van Hartemink, waarbij deze, naar aanleiding van bovengenoemde uitspraak, het Bestuur verzocht, in zijn eer en goeden naam hersteld te worden.

Het bestuur verklaarde hierop echter niet te willen ingaan, omdat het de zaak als afgedaan beschouwde, en wilde er zelfs niet eens meer over spreken. Ja, het durfde zelfs ontkennen, dat het een vergadering met de Zuivelconsulent heeft gehad, ofschoon thans bewezen kan worden, dat dit wél het geval is geweest. De Directeur, hierop om inlichtingen gevraagd worden, verklaarde hierover geen inlichtingen te willen geven, dan in tegenwoordigheid van 't Bestuur, en daar het Bestuur nu van deze zaak niets meer horen wil, zo verstopt zich de een achter de ander, om aan het geven van inlichtingen te ontkomen! Blijkbaar wenst men geen licht in deze duistere zaak ontstoken te zien, zodat de hele zaak hoe langer hoe meer het aanzien krijgt van een wraakneming.

Ook de zaak van de melkvoerman uit Gaanderen is nog steeds hangende. Op de laatste vergadering van Bestuur en Commissarissen wenste deze toegelaten te worden om zijn belangen te bepleiten, maar werd hem op voorstel van het Bestuur de toegang ontzegd, en zijn vonnis gehandhaafd. Wat men in Nederland voor geen enkele rechtbank zou weigeren, namelijk zichzelf te verdedigen, voordat men gevonnist wordt, dat durft het bestuur der Boterfabriek, gesteund door volgzaam Commissarissen, wel aan iemand te weigeren!

Als wij hier nu nog bijvoegen, dat de Directeur, die in deze beide zaken nog al betrokken is, eens heeft getuigd, dat het zo gelukkig was, dat er één artikel in de Statuten staat, dat de tussenkomst van de Rechter buitensluit, dan mag een ieder oordelen, of het recht en de gerechtigheid in de handen van deze machthebbers veilig is toevertrouwd.

* Toevoeging in 'DGB' van 1905-11-08

In het stukje over de toestanden aan de Varsseveldse boterfabriek in ons vorig nummer is ten gevolge van een schrijffout een storende onjuistheid geslopen.

In regel 12 en 13 v.h. staat- Op de laatste vergadering van Bestuur en Commissarissen enz.; hiervoor moet gelezen worden : Op de laatste vergadering van Bestuur en Directeur enz.

Verslag vergadering leden CZ. Varsseveld

VARSSEVELD. - 8 Nov. De heden gehouden vergadering van Aandeelhouders der Boterfabriek was door ongeveer 300 leden bezocht Na lezing en goedkeuring der notulen werd de bepaling van het bedrag der entree over 1906 ter sprake gebracht. Na enige discussie werd besloten dit te laten blijven zoals 't thans is, namelijk op *f* 15.

Tot leden der Commissie voor 't nazien der rekening over 1905 werden benoemd de h h D. J. Heezen, B. Geurtsen, J. Rogoor, H. Lammers, H. Heersink, H. Mol en D. A. Heersink, die, voorzover aanwezig, de benoeming aannamen.

Commissaris A. Heersink besprak de wenselijkheid om voor 't nazien der rekening ook een speciaal deskundige te benoemen, zoals b.v. de Zuivelconsulent. Na enige discussie hierover tussen de voorsteller en enige Bestuursleden, en nadat de Commissaris G. Kranen er nog nadrukkelijk op gewezen had, dat een onderzoek door een deskundige wel degelijk als nuttig en gewenst mocht worden beschouwd, werd onder applaus besloten, hieraan gevolg te geven.

Hierna kwam het voorstel van wijziging der Statuten aan de orde. Daar er echter geen voldoende getal Aandeelhouders aanwezig was om hierover te beslissen, kon er alleen over beraadslaagd worden, waarna ten slotte werd besloten bij stemming uit te maken, of over deze zaak nog weer een vergadering belegd moest worden. De uitslag was, dat zich 568 stemmen (aandelen) tegen wijziging en 515 vóór verklaarden, zodat over deze zaak geen nieuwe vergadering zal worden belegd.

Tijdens deze stemming deed zich het geval voor, dat bij het oproepen der Aandeelhouders van de presentielijst de hr. W. Gesink twee bladzijden tegelijk omsloeg, welke vergissing echter door het protest der niet opgenoemden werd hersteld. Nadat nog enige vragen van weinig of geen belang gedaan en toegelicht werden, deelde de Voorzitter op een desbetreffende vraag nog mee, dat de stembriefjes voor de aanstaande verkiezing zeer waarschijnlijk weer, aan huis zullen bezorgd worden, waarna de vergadering door de Voorzitter werd gesloten.

Behandeling rechtszaak melkrijder tegen *Volharding* – 1

VARSSEVELD. - 30 Nov. Voor het kantongerecht, te Terborg werd heden behandeld de vordering van de melkvoerman Meerman tegenover het bestuur der Boterfabriek alhier.

Genoemde voorman was in de loop van de zomer, wegens een kleine verandering in de rit, door het bestuur, op grond van dienstweigering, beboet met boeten van *f* 3, *f* 10 en *f* 17, in te houden van zijn verdiende geld, terwijl hij bovendien van, zijn rit werd ontslagen. De voorman diende, na enige mislukte onderhandelingen, een vordering in tot betaling van het totale bedrag voor alle door hem gereden dagen, benevens als schadevergoeding wegens zijn ontslag, een vordering van 36 X *f* 2,22, zijnde dit laatste de aannemingssom per dag, en van een bedrag van ruim *f* 2.- wegens andere gedane diensten.

Ter terechtzitting verklaarde het bestuur aan Meerman eerst per boodschap en toen per briefkaart last te hebben gegeven tot uitvoering van het genomen besluit; maar dat deze daarop

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

steeds geweigerd had te doen wat hem op die manier bevolen was, waarop het hem ten slotte wegens dienstweigering op grond van art. 5, 6 en 16 der aanbestedingsvoorwaarden had beboet en ontslagen. De boete van f 17 liet het bestuur thans echter vallen, en erkende het recht op de vordering van ruim f 2.- wegens gedane diensten.

Uit de behandeling bleek o.a. dat de aanbestedingsvoorwaarden niet geregistreerd waren; de verdere behandeling werd verdaagd tot over 14 dagen.

De Gelderlander 1905-12-08

Varsseveld. Bij de verkiezing voor 2 bestuurders der coöp. **boterfabriek** werden bijna 1800 stemmen uitgebracht. Het mocht der oppositie niet gelukken de aftredende bestuursleden van hun zetels te verdringen. De heeren Colenbrander en Gesink werden met 719 en 666 stemmen respectievelijk herkozen. De kandidaten der oppositie B. Heersink en J. H. Doornink kregen 877 en 575 stemmen, waaruit intusschen blijkt de macht die de oppositie heeft ontwikkeld.

De Graafschap Bode 1905-12-09

VARSSEVELD.

— 4 Dec. Bij de heden gehouden verkiezing van 2 Bestuursleden en 5 Comm. der **Boterfabriek** alhier werden voor Bestuursl. gekozen B. Colenbrander met 717, en W. Gesink met 664 stemmen.

Op A. Heersink waren 577 en op J. H. Doornink 568 stemmen uitgebracht, terwijl nog betrekkelijk veel stemmen op verschillende personen waren versnipperd. Van de aftredende Comm. verkregen H. W. Ovink 1178, H. B. Berendsen 1171, L. J. Boesveld 1127, D. W. Nijhof 1107 en J. W. Roes 288 stemmen; in plaats van laatstgenoemde werd gekozen H. Lammers met 871 stemmen.

Vergeleken met vorige stemmingen is de meerderheid voor 't Bestuur geducht geslonken, terwijl de Comm. Roes, die o.a. in de zaak Hattemink steeds aan de zijde van 't Bestuur stond, de eenige is die niet weder werd verkozen.

De Graafschap Bode 1905-12-16

Behandeling rechtszaak melkrijder tegen *Volharding* – 2

VARSSEVELD. - 14 Dec. Voor het kantongerecht te Terborg werd heden de zaak van de melkvoerman Meerman tegen het bestuur van „*Volharding*” alhier voortgezet.

Voor de eiser trad heden op Mr. J. J. van Gorkom, adv. en proc. te Doetinchem, die uitvoerig en op verschillende gronden de mening verdedigde, dat Meerman de aanbestedingsvoorwaarden niet overtreden had en hem dus het verdiende vaarloon in zijn geheel toekwam, benevens schadevergoeding voor het ontslag als melkvoerman.

Het bestuur verdedigde echter bij monde van de heer W. Gesink zijn handelwijze op grond van art. 5, 6 en 16 der voorwaarden en bleef bij de gedane aanbieding om de boete van f 17 te laten vallen, een bedrag van f 2,10 alsnog bij te betalen benevens f 7,25 voor onkosten.

De heer B. Colenbrander voegde hieraan nog toe dat het bestuur aan Meerman, na de kennisgeving per briefkaart, gevraagd had welke vergoeding hij dan verlangde, waarop hij echter op ruwe wijze geweigerd had een bedrag te noemen. Meerman noemde hierop echter deze verklaring een besliste leugen, en hield vol, dat hij alléén geweigerd had te beloven de volgende dag de melk, waarover het verschil liep, te zullen meebrengen.

De kantonrechter gaf hierop aan partijen in overweging, de zaak in der minne te schikken. Daar echter partijen na enige onderhandeling en overleg niet tot overeenstemming kwamen, werd de verdere behandeling of uitspraak dezer zaak verdaagd tot de 2de zitting in januari.

1906

DGB 1906-02-03

De Graafschap Bode 1906-01-20

VARSEVELD.

— 17 Jan. In de heden gehouden Raadsvergadering waren afwezig de heeren Wensink, Bruggink, Wisselink en van Everdingen (met kennisgeving).

Na lezing en goedkeuring der Notulen werden de volgende ingekomen stukken behandeld.

6. Een schrijven van den heer L. D. Kobes, hoofd der school te Heelweg, inhoudende dat hij wegens 65-jarigen leeftijd en 44 dienstjaren in de termen vermeent te vallen die de wet vereischt om recht te hebben op pensioen, weshalve hij eervol ontslag verzoekt tegen 1 Mei 1906; wordt besloten dit ontslag te verleenen onder dankbetuiging voor de diensten aan de gemeente bewezen. De voorzitter deelde in verband hiermee mede, dat de noodige stappen tot oproeping van sollicitanten reeds genomen waren.

De Graafschap Bode 1906-02-03

VARSEVELD.

— Men schrijft ons uit Heelweg:

Door den heer Kantongerechtigde te Terborg werd den 11den Januari j.l. uitspraak gedaan inzake het geding tusschen voorman Meijerman en het bestuur der Boterfabriek te Varsseveld. De uitspraak luidde, dat aan voorman Meijerman zijn eisch werd ontzegd en hij tevens werd veroordeeld tot betaling van alle gerechtskosten. Velen bevreemdt het, dat uw berichtgever, die zoo met bijzonderen spoed melding maakte van het verhandelde omtrent deze zaak in de zittingen van het Kantongerecht op 30 November en 14 December des vorigen jaars, thans tot nog toe in gebreke bleef de gedane uitspraak mede te deelen.

De Graafschap Bode 1906-02-03

VARSEVELD.

— De heer L. D. Kobes, bestuurslid en secretaris der Varsseveltsche Boterfabriek van hare oprichting af aan, heeft bij gemotiveerd schrijven, gedateerd 12 Januari 1906, ontslag genomen als zoodanig. Het volgende wordt door hem als oorzaak opgegeven. Waar in de laatst verlopen maanden commissaris H. B. Kranen zich niet heeft ontzien hem openlijk in de couranten aan de kaak te stellen, hem te verwijten, dat hij onzin vertelde, verdachtmaking pleegde, met paardevijgen gooide en dergelijke dingen meer, terwijl het een bewezen zaak is, dat Kranen in veel grootere mate zich schuldig maakte aan bovengenoemde handelingen ten opzichte van bestuurslid Kobes; waar diezelfde persoon het geweten, het geheele zedelijk bewustzijn van genoemd bestuurslid zoodanig in het licht stelde, dat deze zich daardoor in zijne eer acht aangerand; zoo is het dezen laatste om al die redenen niet langer mogelijk zitting te hebben met H. B. Kranen in dezelfde corporatie; fatsoen gebiedt hem heen te gaan.

In de algemeene vergadering van 1 Maart zal wellicht in de vacature moeten worden voorzien. Niet gemakkelijk zal een zoo bekwaam secretaris onder de aandeelhouders te vinden zijn.

De Gelderlander 1906-02-07

Varsseveld. De strijd welke sedert langen tijd onder aandeelhouders der coöp. boterfabriek gevoerd wordt, heeft nu tengevolge gehad, dat de secretaris L. D. Kobes zijn ontslag heeft genomen, en dat tegen een der commissarissen een aanklacht wegens belediging is ingediend.

De Gelderlander 1906-03-01

Varsseveld. Nadat langen tijd een voortdurende strijd aan de coöp. boterfabriek wegens het ontslag van een melkwever te bespeuren viel, heeft men nu ook den boekhouder ontslagen.

Verslag – *rumoerige* – jr.-vergadering CZ. Varsseveld²

VARSSEVELD. - 10 Maart. Hedennamiddag had in 't Feestgebouw alhier de jaarlijkse algemene vergadering van Aandeelhouders onzer alom bekende boterfabriek plaats.

Na opening werden de notulen der vorige vergadering en een verslag der laatste stemming voorgelezen en goedgekeurd. Hierop volgde 't verslag over 1905, waarvan de voorlezing zonder aanmerking werd aangehoord.

Ook de rekening en verantwoording werd na een enkele verkregen inlichting goedgekeurd. Daar ieder aandeelhouder dezen keer een boekje ontving, waarin de cijfers, deze zaak betreffende, voorkomen, kunnen wij die hier gevoegelijk achterwege laten.

Een mededeling van de heer Kobes, (secretaris) inhoudende dat hij zijn ontslag als bestuurslid genomen had, werd stilzwijgend aangehoord. Hierop volgde de mededeling dat de heer Geltan, leraar en accountant te Enschede de jaarrekening en de balans had nagezien en in orde bevonden, evenals de commissie uit de aandeelhouders. De heer Geltan had verder als zijne mening te kennen gegeven, dat de boekhouding hier aan de fabriek veel te omslachtig geschiedt en dus vereenvoudigd moest worden en een dubbele boekhouding verder sterk aanbevolen. Commissaris Heersink, het woord vragende, toont hierop aan, dat de deskundige en de commissie eigenlijk door de aandeelhouders hadden benoemd moeten worden en niet door 't bestuur.

Bestuurslid Gesink vraagt of de heer Heersink dan wantrouwen koestert tegen 't onderzoek? De heer Heersink antwoordt, dat hij de heer Geltan niet onbevoegd acht, maar dat het geen pas geeft dat het bestuur zelf iemand benoemt, om de controle uit te oefenen; dat zulks een recht is dat de aandeelhouders toekomt, maar dat het bestuur zich heeft toegeëigend, en wijst er verder op, dat alleen de boeken en de balans zijn onderzocht, maar dat er geen berekening der geproduceerde boter naar 't totaal vetgehalte heeft plaats gehad. Hij wordt hierin door de commissaris G. Kranen ondersteund, die aantoonde, dat het bestuur tegenover de aandeelhouders verplicht is een volledige berekening en onderzoek over te leggen.

De heer W. Gesink meent, dat men voor 't nazien der boeken een accountant moet hebben, maar dat men, als men een onderzoek naar de boteropbrengst wenst, men zich tot een ander kan wenden. Wat hem zelf persoonlijk betrof, verlangde hij geen onderzoek. De heer Kranen wil wel aannemen, dat de rekening klopt en de heer Geltan bevoegd is, maar toont aan, dat alleen de berekening der boteropbrengst naar 't vetgehalte de juiste grondslag is van een volledig betrouwbaar onderzoek.

Een aandeelhouder, uit Bredenbroek maakte alsnu de vrij domme opmerking, dat dit niet nodig was, daar immers alle aandeelhouders tevreden waren, waarop hem door de heer Kranen terecht gevraagd werd, waar dan de bijna 600 stemmen vandaan kwamen die op de oppositiekandidaten zijn uitgebracht.

De heer Heersink lichtte deze zaak nog nader toe en zegt, dat hij dit voorjaar in overweging heeft gegeven de boteropbrengst door een deskundige als een zuivelconsulent te laten onderzoeken, waarover zich de heer W. Gesink toen scherp gebelgd toonde, die blijkbaar wel een deskundige wil hebben als 't bestuur dien benoemt, maar liever niet als de aandeelhouders dat doen, en dus op deze wijze wel zich zelf wil controleren, maar zich niet wil laten controleren.

² Verslag van de plaatselijke correspondent met veel tussenzinnen en toevoegingen! (ZHN.)

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

De directeur beweert nog, dat dit haast een ondoenlijke zaak is, als zij precies zal kloppen, waarop wordt geantwoord, dat dit toch aan andere fabrieken ook geschiedt.

Na ruime discussie wordt besloten over dit voorstel te laten stemmen, tegelijk met de verkiezing van een bestuurslid.

Tot recht bericht van deze zaak dient nog, dat dit onderzoek alléén betreft, of er werkelijk zoveel boter gemaakt en verkocht is als er uit het totaal-vetgehalte gemaakt en verkocht is moeten worden. Ieder aandeelhouder die een eerlijk en volledig onderzoek op prijs stelt, is dus om zo te zeggen verplicht vóór dit voorstel te stemmen.

Een voorstel van bestuur en commissarissen om de aflossing over 1906 op f 1. per aandeel te stellen, ondervond zóveel voor- en tegenstand, dat men ook over dit punt de aandeelhouders zal laten stemmen, daar velen meenden, dat de aflossing nu ook wel eens een jaar kon uitgesteld worden.

Een ander voorstel van bestuur en commissarissen, inhoudende om in 't vervolg de weduwen de gelegenheid te geven een ander te kunnen machtigen hun stemmen uit te brengen, werd vervangen door de beslissing, dat voortaan alléén hoofdelijk gestemd zal mogen worden, zoals de Statuten dit voorschrijven. !

Daar bij de laatste verkiezing op machtiging gestemd werd, is feitelijk deze verkiezing onwettig, waartegen door een aandeelhouder dan ook schriftelijk protest was aangetekend, maar welk protest volgens het bestuur op de fabriek was verloren!

Als laatste bedrijf kwam thans de zaak Hartemink weer op de baan. Op de vraag of iemand nog iets te zeggen had, vroeg de ontslagen melkonderzoeker B. Hartemink aan 't bestuur, welke bewijzen van schuld het thans nog tegen hem kan inbrengen, nu de Directeur onder anderen aan hem geschreven had, dat hij erkende, dat hij zijn werk eerlijk had verricht? Op verzoek las hij bedoelde brieven onder ademloze stilte voor en vroeg toen nogmaals welke bewijzen het bestuur voor zijn schuld kan aantonen, en waarom men hem zijn eer en goeden naam, niet wenste terug te geven.

De bestuursleden Ormel en Colenbrander beweerden, dat dit een zaak was tussen hem en de Directeur en trachtten zich op deze weinig eervolle wijze van de zaak af te maken. De Directeur en de heer Gesink echter, die van alle kanten om bewijzen gevraagd werden, bleven een diep en allertreurigst stilzwijgen bewaren. De Directeur die zo nu en dan nog iets scheen te willen zeggen, werd door de heer Gesink met hoofd en handen zodanig beduid zich stil te houden, dat hij niets liet zien dan een mond vol tanden en terneergeslagen ogen.

Alsnu verhaalde Hartemink aan de vergadering hoe hem voor enige jaren door de heer Gesink en de Directeur gelast was het vet lager te noteren dan het werkelijk was, met de bijvoeging, dat tegen niemand te mogen zeggen, en dat hij dit toen ook enigen tijd gedaan had, maar eindelijk, door angst en zijn geweten gedwongen, twee andere bestuursleden verzocht had hem van deze bedriegerij te willen ontheffen. Deze bestuursleden hadden hem verklaard niets van deze zaak af te weten, en na een zeer rumoerige bestuursvergadering had de Directeur en volgende morgen aan Hartemink gezegd, dat hij het vet in 't vervolg maar weer eerlijk moest noteren.

Een storm van verontwaardiging brak hierop los. Een aandeelhouder, over deze bedriegerij in woede ontstoken, verklaarde nu ten aanhoren der ganse vergadering, dat dus de heer Gesink en de Directeur alle aandeelhouders hadden bedrogen door deze opzettelijk te lage vetnotering

en de heer Gesink en de Directeur bleven zwijgen!!

De Bestuursleden Ormel en Colenbrander, die toenmaals nog geen bestuursleden waren, gaven openlijk en luide hunne afkeuring te kennen over deze handelwijze der heren Gesink en de Directeur, en beide bleven . . . zwijgen!

De heer Colenbrander beweerde nog, dat men dit gedaan had om met Lichtenvoorde te concurreren, daar die fabriek véél hoger prijzen betaalde. Om dus vooral de Harreveldse aandeelhouders hier aan de fabriek te houden, had men tot deze goochelarij zijn toevlucht genomen om te kunnen geven, wat men te Lichtenvoorde uitbetaalde, en de heer Gesink en de Directeur bleven zwijgen !

De heer Ormel verklaarde hierop nog, dat hij geloofde, dat men de aandeelhouders niets te kort had gedaan, want dat met deze verlaging geen schade gepaard ging; daarentegen durfde hij verleden jaar beweren, dat Hartemink met zijne (onbewezen) te hoge notering wél schade aan de fabriek toebracht, zelfs tot een bedrag van 5 á f 6000 's jaars. Daar hij met deze bewering zichzelf zo duidelijk mogelijk weersprak, werd hierdoor eigenlijk niets aangetoond, dan dat hier 't koeienverstand aan 't woord was.

De heer Gesink en de Directeur werd nogmaals gevraagd, hoe het mogelijk was, dat zij zonder geldige bewijzen aan de schuld van Hartemink konden geloven, terwijl het bewijs geleverd was, dat zij zelf last hadden gegeven tot een opzettelijk te lage notering, en zij bleven aldoor maar.....zwijgen.

Verwonderd zal menigeen vragen, hoe het toch mogelijk is, dat men genoemden Hartemink zonder hem zijn schuld te kunnen bewijzen, nog altijd weigert zijn eer en goeden naam terug te geven. Uit de onderlinge gesprekken der aandeelhouders viel duidelijk waar te nemen, dat men de toestand die aan de fabriek geheerst heeft, hoe langer hoe minder vertrouwt, en dat de aanzienlijke uitgaven van de Directeur dit wantrouwen niet weinig versterken.

Dit wantrouwen wordt verder hoe langer hoe gegronder, nu uit de verklaring van Hartemink gebleken is, dat de heer Gesink en de Directeur hem gelast hebben het vetgehalte opzettelijk lager te noteren dan het werkelijk was, en door het feit, dat men Hartemink niet op de daad betrapt heeft; waartoe bijna alle dagen ruimschoots de gelegenheid bestond, maar langs omwegen en achter zijn rug.

Nu bovendien de heer Gesink en de Directeur alle antwoord schuldig bleven, krijgt deze zaak hoe langer hoe meer een zó bedenkelijk karakter, dat de haat, het wantrouwen en de verbittering met de dag groter worden, en een oplossing niet uit kan blijven, daar anders dezelfde tonen van thans zich in iedere volgende vergadering zullen herhalen, vooral daar nu het wapen van ontijdig sluiten de voorzitter door de Sprekers uit de hand zal worden geslagen.

De Graafschap Bode 1906-03-17

Voor rechter; aanklacht voor smaad v.d. directeur

VARSSEVELD.- 13 Maart. Voor de Rechtbank te Arnhem werd heden behandeld de aanklacht wegens belediging, ingesteld door de Directeur der Boterfabriek alhier, tegen een der commissarissen, (H. B. Kranen) welke belediging vervat was in een brief o.a. inhoudende, dat hij een verachtelijke huichelaar was wegens zijn gedrag in de zaak van de ontslagen melkonderzoeker Hartemink.

De beklaagde bevestigde vrijmoedig de brief geschreven te hebben, en toonde door volledige en uitvoerige bewijzen aan, dat zijn schrijven niets dan waarheid bevatte. In het begin van dit verhoor wees beklaagde er al dadelijk op, dat hij alléén vervolgd werd wegens belediging en niet wegens laster; en dat dus de aanklager hierdoor blijkbaar zelf het bewijs leverde, dat hij overtuigd was een verachtelijke huichelaar te zijn.

Bij deze woorden scheen de Directeur het te benauwd te krijgen en achtte het geraden zich na bekomen verlof uit de gerechtszaal te verwijderen!!

Bij de verdere behandeling betuigde de Officier van Justitie o.a. van de beklaagde; dat „deze lang niet één van de domsten was.”

De mondelinge en uitvoerige schriftelijke verdediging, die door de beklaagde in eigen persoon werd afgelegd, benevens al de bescheiden en bewijzen die duidelijk aantoonde, dat zijn schrijven niets dan waarheid bevatte, zullen vermoedelijk te gelegener tijd in druk verschijnen, opdat een ieder een volledig oordeel kan vellen over deze zaak; en de toestanden aan de Boterfabriek te Varsseveld.

De Graafschap Bode 1906-03-24

Uitspraak inzake klacht wegens belediging directeur

VARSSEVELD. – 22 Mrt. Ter aanvulling van het bericht in ons nummer van Zaterdag j.l. in zake de aanklacht wegens belediging door de directeur der Boterfabriek alhier, ingediend tegen de commissaris H. B. Kranen, kunnen wij meededen dat deze laatste is veroordeeld tot f 5 boete, subs. 8 dagen hecht.

Daar de eis f 30 boete subs. 25 dagen hechtenis was, mag men veronderstellen, dat de rechtbank heeft aangenomen, dat, waar het strafbare feit bewezen was, er tal van verzachtende omstandigheden aanwezig waren, zoals ook door de beklaagde in zijn verdediging werd aangetoond.

Ook dient daarbij in 't oog gehouden te worden, dat deze veroordeling wegens „belediging”, niets bewijst ten opzichte van de al of niet gegrondheid van de klachten naar aanleiding van de zaak Hartemink tegen 't Bestuur en de directeur, door de commissaris Kranen en anderen geuit.

De Graafschap bode 1906-04-14

**Verslag der Gezondheidscommissie,
zetelende te Stad-Doetinchem,
over 't jaar 1905.**

.....
Te Varsseveld worden door het afvalwater der zuivelfabriek aldaar verschillende waterleidingen in sterke mate verontreinigd. Een door den voorzitter en secretaris ter plaatse ingesteld onderzoek en de daarop gevolgde bespreking der zaak met den directeur der fabriek leidde er toe, dat deze zou beproeven naar het advies en in den geest der Commissie de zaak tot eene goede oplossing te brengen. Ook te Didam gaf eenzelfde geval aanleiding tot klachten. Hier maakten evenwel plaatselijke omstandigheden eene goede oplossing vrijwel onmogelijk. Niettegenstaande door den directeur der fabriek toegegeven werd, dat door het afvalwater stank ontstond, kon hij geen middel vinden om daarin verandering te brengen, en achtte hij, voor een groot deel om de kosten, verschillende door de Commissie aangegeven middelen ter verbetering niet uitvoerbaar. Een nader onderzoek in dezen werd evenwel toegezegd.

De Gelderlander 1906-10-24

Varsseveld. Al hoorde men sinds langen tijd niets van de oneenigheid welke aan de coöp. boterfabriek bestaat, het blijkt, van de algemeene aandeelhoudersvergadering op komst is, dat de toestand nog verre van gunstig is. Reeds hebben, volgens de „Arub. Ct.,” twee commissarissen hun ontslag genomen, terwijl drie andere commissarissen niet meer wenschen herkozen te worden. Ook verschillende aandeelhouders zullen bedanken, omdat ze zich met den tegenwoordigen stand van zaken moeilijk kunnen vereenigen. Een poging, om de bestaande geschillen uit den weg te ruimen, mislukte.

De Graafschap Bode 1906-11-10

Verslag vergadering CZ. Varsseveld

Varsseveld. - 3 Nov. Hedenmiddag had alhier de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders der Coöperatieve Boterfabriek plaats. Na opening en lezing der notulen wenste de ontslagen melkonderzoeker B. Hartemink op te merken, dat hij in de vorige vergadering gevraagd had welke bewijzen het bestuur voor zijn schuld kon aantonen, van welke opmerking de voorzitter zich afmaakte met de bewering, dat dit met de notulen niets te maken had, waarna deze werden vastgesteld.

De directeur gaf hierna een kort verslag van de stand der zaken over 1906, waaruit bleek, dat dit jaar de aanvoer van melk én de boterprijzen gunstig genoemd mogen worden. Tot heden werd 400.000 liter melk meer verwerkt dan in 1905. Er waren 17 nieuwe leden toegetreden, terwijl er ongeveer 70 aandelen door de oude aandeelhouders moesten bijgenomen worden.

De aflossing zou dit jaar pl.m. f 3000 bedragen. Zes leden met 31 koeien tezamen gaan de fabriek verlaten, Waarvan 5 wegens aansluiting te Silvolde.

Het voorstel van bestuur en commissarissen, om de entree voor 1907 van f 15 op f 16 te brengen, werd na toelichting zonder stemming aangenomen.

Thans kwam aan de orde de zaak H. H. Gerritsen uit Gaanderen. Het bestuur deelde mee, dat genoemde Gerritsen weigert melk te leveren op de plaats door hen bepaald, daar hij beweert, dat hem vroeger beloofd is de melk bij zijn huis te halen, wat het bestuur ontkent. Daar Gerritsen nu geen melk meer levert, is dit schade voor de fabriek, en daarom vroeg het bestuur thans

machtiging aan de vergadering om in rechten tegen Gerritsen op te treden.

Zonder bepaalde discussie werd de machtiging hiertoe door de vergadering verleend. Uit de toelichting bleek, dat Gerritsen al tweemaal om deze weigering was beboet, maar dat het bestuur toch eerst nog trachten zal een minnelijke schikking te treffen, alvorens van de machtiging gebruik te maken, wat wel een enigszins zonderling aanzien aan de zaak geeft.

Voor leden der commissie van onderzoek der rekening over 1906 werden benoemd de heren J. Nusselder (Slangenburg), G. J. Berendsen (Halle), Döppen (Harreveld), H. Nijhof (Heelweg), J. W. Schuurman (Westendorp), G. J. Seesink (Gaanderen), W. Doornink (Sinderen). Th. Weenink (Silvolde) en B. Westerveld (Binnenheurne).

Welke waarde aan zo'n onderzoek doorgaans gehecht kan worden, kan blijken uit de verklaring van één der benoemden, dat hij even zo goed met de ogen dicht voor de boeken kan gaan zitten als open, daar hij er toch geen kennis van had of er voldoende tijd aan kan besteden, wat trouwens doorgaans wel met de meeste leden het geval zal zijn.

Bij de uitslag der stemming voor één bestuurslid, bleek gekozen te zijn de heer G. J. H. Westerveld (aftr.) met 655 stemmen en tot commissarissen de heren J. Bongers (aftr.) met 655, J. B. Semmelink met 647, W. B. Kleinhesselink met 641, H. Wisselink met 630, H. Hoftijzer met 600, D. J. Colenbrander met 587 en H. J. Veenink (aftr.) met 573 stemmen, terwijl verder nog op verschillende personen eenige stemmen waren uitgebracht.

Daar de agenda hiermede afgehandeld was, Vroeg genoemde B. Hartemink het woord, omdat hij nog altijd geen antwoord ontvangen had op zijn reeds herhaaldelijk gedane vraag naar de bewijzen voor zijn schuld in zake zijn ontslag. De voorzitter verklaarde hierop, dat het bestuur niet genegen was hierop in te gaan en de heer W. Gesink, dat dit op de vergadering niet thuis behoorde.

De gewezen commissaris G. Kranen verklaarde hierop, dat Hartemink wel degelijk gerechtsvaardigd was naar de schuldbewijzen óf naar eerherstel te vragen en daagde het bestuur openlijk uit de schuldbewijzen te leveren, daar deze zaak *moet* worden opgelost.

Na enig dralen antwoordde de voorzitter, dat vóór het vonnis wegens melkonderzoek gevallen was, al reden voor ontslag bestonden. De hr. Kranen vroeg, onder diepe stilte, dan die redenen kenbaar te willen maken, daar dit anders alleen een om de zaak heen draaien was. (Luid applaus.) De voorzitter scheen het echter niet raadzaam te achten verder op deze zaak in te gaan, maar bleef slechts vóór zich staren en ..., zweeg!

Pijnlijk stilte, voorwaar!

Ten slotte vroeg de oud-commissaris Roes het woord en klaagde, dat een door hem ingebrachte klacht over een naar zijn mening te lage vetnotering aan de fabriek, welke notering lager was dan op zijn controle-lijst, niet spoedig genoeg was behandeld en hij daarbij door de directeur onbeschoft en brutaal was bejegend. De directeur gaf toe, dat hij tegen Roes gezegd had „Donder maar op”, maar beweerde tevens, dat Roes hiertoe aanleiding gegeven had en riep hiervoor twee getuigen op. Deze verklaarden wel, dat er scherpe woorden waren gewisseld, maar wisten zich niet te herinneren welke.

Uit de verdere discussie bleek, dat de klacht behandeld en onderzocht was, waarbij Roes nog de opmerking maakte, dat de hr. W. Gesink sluw was en er omheen wilde draaien, en nadat het nog tussen hem en de directeur tot een verwijtende woordenwisseling gekomen was, trokken beide partijen af, waarna de vergadering, bijgewoond door politie en marechaussee, door de voorzitter werd gesloten.

De Gelderlander 1906-11-10

Varsseveld. De quaestie aan de **boter**-fabriek te Varsseveld schijnt dan eindelijk te zijn opgelost. Op de jongste aandeelhoudersvergadering waren uit voorzorg... maréchaussees aanwezig. De belangstelling was zeer groot, zooals uit de stemming bleek. De gekozen zeven commissarissen kregen respectievelijk 659 tot 587 stemmen. De fabriek heeft een gunstig jaar achter den rug. Er werd 40,000 liter melk meer verwerkt dan het vorige jaar. De schuld der fabriek zal tegen het einde van 1906 f 10,000 bedragen, zoodat in dit jaar de schuld met f 8000 is verminderd.

De Gelderlander 1906-11-16

De vergadering met politie!

De ledenvergadering der coöp. **boterfabriek** te Varsseveld, die zoo kalm verliep, zal toch een nasleep hebben, doordien tegen den commissaris D. B. K. wegens openlijke belediging van den penningmeester J. O., na afloop der vergadering, een aanklacht is ingediend.
„A. Ct.”

1907

De Graafschap Bode 1907-01-30

VARSSEVELD.

— Het gerechtshof te Arnhem heeft den commissaris H. B. K. wegens belediging van zijn collega J. Ormel, mede aan de boterfabriek „Volharding” alhier in functie, evenals de rechtbank, tot f 30 boete of 20 dagen hechtenis veroordeeld.

De Graafschap Bode 1907-03-20

Verslag voorjaarsvergadering CZ. Varsseveld

VARSSEVELD. - 15 Mrt. De algemene vergadering van Aandeelhouders der Boterfabriek was heden nog al druk bezocht.

Na opening werden de notulen gelezen en goedgekeurd.

Hierna las de secretaris het jaarverslag voor, waaruit o a. bleek, dat er op 31 Dec. 597 aandeelhouders waren met 2190 aandelen.

Aan de rekening en verantwoording welke ditmaal om de onkosten niet schriftelijk aan de leden werd verstrekt, ontlenuw wij het volgende:

Ontvangen werd 5.235.113 K.G. melk, waarvoor werd betaald f 203.267,44. Hieruit werd geproduceerd 184.000 K.G. boter, waarvoor werd ontvangen f 235.653,59⁵ en geen f 234.432,54⁵, zoals de Varssevelsche Courant meldt.

In 1906 werd 407.672 K.G. melk méér aangevoerd dan in 1905. Gemiddeld werd in 1906 voor de 100 K.G. betaald f 3,88 of per 100 Liter f 4,-, tegen f 3,60 per 100 K.G. in 1905, zodat dus dit jaar 28 cent per 100 K.G. méér is betaald. (Volgens het verslag der Varssevelsche Ct. bedraagt dit verschil f 4 -, zegge vier gulden !). Voor 1 K.G. boter was benodigd 28½ K.G. melk. De boter bracht gemiddeld op f 1,28 per K.G. De onkosten bedroegen per 100 K.G. melk f 0,62. Aan vaarloon werd in het geheel betaald f 11.726,80⁵. (22,4 ct 100 KG.) De schuld der fabriek bedraagt, na aftrek van het reservefonds, bedrijfskapitaal enz. ruim f 8000.

Het rapport der commissie, benoemd tot het nazien der boeken, luidde goedkeurend. Daar tegenwoordig bijna iedereen overtuigd is dat dit nazien feitelijk alleen voor de vorm geschiedt, was de rekening ditmaal ook nagezien door de heer Van Kluive te Dinxperlo, die schriftelijk verklaarde alles in orde te hebben bevonden. Hierna kwam aan de orde het voorstel tot het verlenen van f 1000 jaarlijkse subsidie voor de nieuw aan te leggen kunstwegen Varsseveld-Sinderen en Varsseveld-Heelweg.

Het bestuur had dit voorstel gesplitst en stelde nu voor om f 500 jaarlijkse subsidie te verlenen voor de weg Varsseveld-Sinderen. Na inleiding door de voorzitter lichtte de commissaris Lammers dit voorstel nader toe, die met comm. Kleinhesselink berekend had dat de nieuwe weg jaarlijks f 650 voordeel aan vaarloon aan de fabriek zou bezorgen, daar dan van drie ritten er twee gemaakt konden worden, welke berekening echter met weinig instemming werd ontvangen. De een was van mening dat Lammers dan zelf maar varen moest (gelach); anderen, dat de gemeente en niet de fabriek de last moest dragen; weer anderen, dat het niet billijk was om aandeelhouders uit andere gemeenten hiervoor de wegen te laten betalen.

De voorzitter en het bestuurslid Gesink steunden de commissaris Lammers en wezen nogmaals op het berekende voordeel van f150 per jaar. Een der aandeelhouders stelde de vraag of de commissarissen Tammers en Kleinhesselink en de voorzitter ook uit eigenbelang de zaak zo aanraadden, omdat zij aan dien weg liggen, waarop de voorzitter zegt alleen het algemeen belang op 't oog te hebben. Hierna werd nog gevraagd of dan één dezer heren genegen was het voordeel te garanderen, waarop echter door niemand werd ingegaan. De voorzitter verklaart hierop van mening te zijn dat de meerderheid er tegen is, en sluit de discussie er over, zodat de zaak in eens, „van de baan” was.

Bij de rondvraag stelde de heer Ormel voor, om, in plaats van een jaarlijkse commissie, vier driemaandelijks commissies te benoemen tot het nazien der boeken en rekening. Hierover ontspon zich een discussie, waarbij men elkaar van weerskanten niet altijd begreep, en waarbij werkelijke of voorgewende doofheid des voorzitters aanleiding tot enige verwarring gaf. Vast staat, dat in 't vervolg ieder kwartaal de rekening behalve door de commissarissen, ook door een deskundige zal nagezien worden, zodat aan dit onderzoek dus voortaan wat meer waarde gehecht kan worden. Ten slotte werd nog gevraagd of 't vetgehalte niet tweemaal per maand kan opgegeven worden, wat bestuur en commissarissen nader zullen onderzoeken, waarna de vergadering, onder dankzegging voor de opkomst werd gesloten.

Het nieuws van den dag 21-03-1907

Te Varsseveld heeft de tegenpartij, welke langen tijd onder de leden der coöperatieve boterfabriek aldaar bestaan heeft, thans plaats gemaakt voor algemeene tevredenheid, wegens het uitstekend beheer over 1906.

Verwerkt werden 5,235,113 L. melk, waarvan 183,144 K.G. boter werden vervaardigd. De leveranciers kregen gemiddeld f4 per 100 L. melk.

De boter bracht f1,28 op, tegen f1,24 in 1905. De gezamenlijke onkosten bedroegen per 100 L. 5 cent minder dan in 1905.

Het eindcijfer der exploitatierekening wijst een cijfer aan van f741,546.06½. Nog f8000 en de geheele schuld der fabriek is afgelost.

De Graafschap Bode 1907-10-30

VARSSEVELD.

— Naar wij vernemen hebben de aftredende Commissarissen der boterfabriek „Volharding” alhier, de heeren Krabbenborg, Kranen en Heersink, benevens het bestuurslid Ormel, te kennen gegeven, dat zij bij de aanstaande verkiezing niet weder in aanmerking wenschen te komen, omdat zij het wenschelijk en billijk achten, dat ook andere aandeelhouders in de gelegenheid gesteld worden zich nader op de hoogte te stellen van de zaken en aangelegenheden der fabriek. Het bestuurslid Baten daarentegen schijnt dit niet noodig te achten en houdt zich daarom aanbevolen voor eene herkiezing.

Wat de aftredende Commissarissen Gesink en Colenbrander ten deze zullen doen is nog onbekend; een kennisgeving, dat hun herhaaldelijk wegblijven van de vergaderingen door Bestuur en Commissarissen eenstemmig afgekeurd wordt, heeft tot heden geen uitwerking gehad.

De Gelderlander 1907-03-22

LAND- EN TUINBOUW.

Zuivel-coöperatie.

Te Varsseveld heeft de tegenpartij, welke langen tijd onder de leden der coöperatieve boterfabriek aldaar bestaan heeft, thans plaats gemaakt voor algemeene tevredenheid, wegens het uitstekend beheer over 1906.

Verwerkt werden 5,235,113 L. melk waarvan 183,144 K.G. boter werden vervaardigd. De leveranciers kregen gemiddeld f4 per 100 L. melk.

De boter bracht f1,28 op, tegen f1,24 in 1905. De gezamenlijke onkosten bedroegen per 100 L. 5 cent minder dan in 1905.

Het eindcijfer der exploitatierekening wijst een cijfer aan van f741,546.06½. Nog f8000 en de geheele schuld der fabriek is afgelost.

Hollandsch vee.

Als bewijs hoezeer het vleesch van ons Hollandsche vee in den vreemde op prijs gesteld wordt, deelt men mee, dat verschillende buitenlandse hotelhouders en restaurateurs Dinsdag de Rotterdamsche veetentoonstelling kwamen bezoeken. Zoo werd de met den eersten prijs bekroonde driejarige vette os gekocht door den eigenaar van taveern „Sint Jan” in Brussel, om aan de tafelgasten voor te zetten.

Verslag najaarsvergadering CZ. Varsseveld

VARSSEVELD. - 2 Nov. De heden gehouden jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders der Boterfabriek was ditmaal niet zeer druk bezocht. Na lezing en goedkeuring der notulen was punt 2 der agenda: „mededelingen” aan de orde.

De penningmeester, J. Ormel, nam het woord en verklaarde, dat hij een treurig feit aan de vergadering had mee te delen. Er waren namelijk 2 aftredende commissarissen, die, niettegenstaande herhaalde aanmaning, geen enkele maal hun plicht hadden waargenomen om de boeken en rekeningen na te zien, waartoe zij minstens viermaal in 't jaar verplicht waren.

Deze commissarissen, die zich aan zulk een treurig plichtsverzuim hadden schuldig gemaakt, een ieder moest het weten, waren de heer D. J. Gesink (Harterink) en D. J. Colenbrander (Vlaswinkel, beiden steunpilaren der zogenaamde bestuurspartij).

Nadat deze verklaring onder diepe stilte was aangehoord, deelde de Directeur mee, dat de melkleverantie dit jaar gunstig was geweest, dat de boterprijzen thans hoog waren, dat de aansluiting bij 't controlestation zeer gunstig werkt op de vraag naar boter met het Rijksmark voorzien, waarin hij ten slotte de leden er op wees, om toch vooral de melk zindelijk te leveren, er niets in te doen om het zuur worden te voorkomen en door samenwerking de allerbeste boter te kunnen maken.

Een voorstel van Bestuur en Commissarissen, om de entree van *f* 16 op *f* 17 te stellen, werd vervolgens zonder stemming aangenomen. Tot leden der commissie, belast met het nazien der rekening over 1907, werden benoemd de heren J. W. Schuurman, G. Boomkamp, Hendrikus Wisselink, H. J. Heuthorst, D. W. Jolink, H. J. Becking, J. Semmelink en L. Barink, waarvan slechts de laatste tegenwoordig was en deze de benoeming aannam.

Thans was **punt 5** aan de orde, luidende: machtiging der leden tot het vervolgen van onwillige aandeelhouders. De voorzitter lichtte dit punt zeer onduidelijk toe en opende de discussie hierover. De heer G. Kranen vroeg voor hoe lang die machtiging gevraagd werd, waarop geantwoord werd: voor één jaar. Spreker vroeg daarop, welke aandeelhouders hier bedoeld werden en of deze tegenwoordig waren, waarop de voorzitter de namen noemt van de heren Jansen en H. H. Hartemink. Beiden hadden de melkleverantie opgezegd, als reden opgevend, dat zij met de melk over een anders grond moesten, hetwelk hun verboden kon worden, wat zij als een geldige reden van uittreding beschouwden.

Het Bestuur beschouwde dit niet als een geldige reden en vorderde daarom van hen de verplichte lasten, verschuldigd bij uittreding zonder geldige redenen. Hieraan voldeden zij echter niet en daarom vroeg het Bestuur de machtiging. De heer Kranen vraagt nog of ze ook een oproepingsbillet hebben ontvangen, waarop de Directeur antwoordt van neen, omdat ze géén aandeelhouders meer waren, daar ze de melkleverantie hadden opgezegd.

Spr. vraagt vervolgens of ze ook recht van beroep op de vergadering hebben, waarop enige artikelen voorgelezen worden, die echter volgens het Bestuur op deze zaak geen betrekking hadden. Nadat nog enige anderen hierover hun mening hadden te kennen gegeven, verklaarde de secretaris namens het Bestuur, dat de heren Jansen en Hartemink geen enkele andere reden hadden opgegeven dan dat hun de weg verboden kon worden, waarop de vergadering de

machtiging verleende. (Daar deze verklaring van het Bestuur in strijd is met een vroegere verklaring, zien velen met belangstelling de afloop dezer zaak tegemoet).

Punt 6 luidde: voorstel van Bestuur en Commissarissen tot aankoop van plan. 150 M², grond naast de fabriek. De voorzitter deelde mee, dat er behoefte aan deze strook bestond, waardoor een weg verkregen zou worden om de steenkolen naar de bergplaats te brengen, hetwelk nu bij de fabriek achterwaarts gebeuren. De heer G. H. Doornink vraagt, hoe het mogelijk is, dat het voorstel uitgaat van Bestuur en Commissarissen, daar Commissaris Berendsen tegen hem heeft gezegd, niets van dit voorstel af te weten. De voorzitter antwoordt hierop, dat de vergadering gesloten was, maar toen bedoelde Commissaris vertrokken was, weer was geopend, zodat deze van het voorstel niets afwist. Ik heer Doornink vraagt hierop, of, als de vergadering gesloten is, er dan toch nog besluiten genomen mogen worden, waarop het Bestuur verklaart, dat het geen besluit, maar slechts een voorstel is. De heer Berendsen verklaart nogmaals, er niets van geweten te hebben, hetwelk hem de voorzitter gaarne toestemt. De heer Doornink geeft nog de raad, de Commissarissen niet te behandelen als onmondigen en hen voortaan met alles in kennis te stellen.

De heer G. Kranen vraagt hierop naar de prijs van de grond, waarop de voorzitter antwoordt, dat hij denkt van *f* 1 de Meter. De heer A. J. Rogoor raadt het Bestuur nog aan, inééns genoeg grond te kopen, waarna op advies van de heer Doornink besloten wordt het voorstel van Bestuur en Commissarissen tot aankoop goed te keuren.

Van drie tot vier uur was er gelegenheid geweest tot stemmen, en daar de Commissie thans met het opmaken der lijsten gereed was, werd de uitslag medegedeeld. Aftredende Bestuursleden waren de heren J. Ormel en J. B. Baten, waarvan zich de eerste niet, de laatste wel weer verkiesbaar had gesteld.

De uitslag was: de heer J. Gussinklo 536, de heer G. W. Planten 519, de heer J. B. Baten 13 en verder nog enige verspreide stemmen, zodat de beide eerstgenoemde heren verkozen zijn. Aftredende Commissarissen waren bovengenoemde hrn. D. J. Gesink en D. J. Colenbrander, benevens de hrn. J. Krabbenborg, H. B. Kranen en A. Heersink, waarvan de drie laatstgenoemden zich niet weder verkiesbaar hadden gesteld.

Verkozen waren de hrn. G. J. Colenbrander met 539, H. W. Heusinkveld met 536, A. Kolkman met 533, G. Vrieze met 531 en H. Heersink met 522 stemmen. De heer D. J. Gesink verkreeg 15 en de heer D. J. Colenbrander 10 stemmen en verder waren nog enige verspreide stemmen uitgebracht

Op de vraag of al de gekozenen de benoeming aannamen, bleek het, dat slechts de heren Vrieze en Colenbrander tegenwoordig waren en de benoeming aannamen, terwijl aan de anderen kennis zal gegeven worden.

Bij de rondvraag gaf Commissaris Ovink aan de vergadering in overweging om het salaris van 't Bestuur te verhogen en te brengen op *f* 300, onderling naar evenredigheid te verdelen, en het presentiegeld der Commissarissen van *f* 0,50 te brengen op *f* 1 per vergadering, welk voorstel thans in overweging kan genomen worden om op de volgende vergadering hierover te beslissen.

De heer Ormel, het woord nemende, verklaart, dat hij thans drie jaren geleden gekozen is in een zeer troebelen tijd, in welke jaren veel geschrijf was voorgevallen, maar dat hij thans, nu hij aan de beurt van aftreden was, gaarne aftrad (diepe stilte).

De heer Baten, opstaande, verklaart hierop het gevoel van de hr. Ormel te delen en ook gaarne af te treden (gelach). (Daar de heer Baten zich weer verkiesbaar had gesteld, zal een

ieder de oorzaak van dit lachen begrijpen).

Niemand hierop iets meer te zeggen of te vragen hebbende, wordt de vergadering onder dankzegging voor de opkomst en het rustig verloop door de voorzitter gesloten.

Naar aanleiding der verkiezing kunnen wij hier nog mededelen, dat de uitslag hiervan door zeer vele aandeelhouders met genoegen werd vernomen. Geen der aftredenden werd weder verkozen. Vier van de zeven hadden zich niet weer verkiesbaar gesteld, omdat zij het gewenst en billijk achten, dat ook andere aandeelhouders zoveel mogelijk in de gelegenheid gesteld worden eens nader op de hoogte te komen met de zaken, belangen en toestanden der fabriek, terwijl de drie overigen met verpletterende meerderheid als 't ware aan 't verstand werd gebracht, dat men van hen niet langer meer gediend was.

We hopen, dat bij een volgende verkiezing de thans ingeslagen weg gevolgd zal worden. Waar enigen tijd geleden een voormalig bestuurslid openlijk durfde getuigen, dat het niet gemakkelijk zou zijn een even bekwaam opvolger te vinden, daar heeft de uitkomst deze bewering schitterend gelogenstraft.

Dat een en ander aan de fabriek en haar aandeelhouders ten goede moge komen, hopen wij van harte,

De Graafschap Bode 1907-11-13

HEELWEG bij Varsseveld.

— Zondag 11. is hier een man overleden, die gedurende tal van jaren als hoofd der openbare school een groot aantal jonge menschen heeft helpen opvoeden tot nuttige leden der maatschappij en die bovendien in verschillende andere betrekkingen toonde een open oog te hebben voor de nooden en behoeften zijner medeburgers.

Deze man, de heer L. D. Kobes, bereikte den ouderdom van 67 jaren; voor enkele maanden legde hij zijn betrekking van hoofd der openbare school neder, na die gedurende eenige tientallen van jaren met ijver en toewijding te hebben vervuld.

In de landbouwbeweging onzer dagen nam hij een belangrijk aandeel voor zijne rekening. Tot zijn dood fungeerde hij als secretaris der afdeeling Heelweg e. a. der Geld. Overijss. Mij. v. Landbouw, terwijl hij ook gedurende eenige jaren lid van het bestuur der coöperatieve stoomzuivelfabriek te Varsseveld was. Zijn heengaan zal zeker door velen worden betreurd.

Overleden secr. 'meester' L. D. Kobes

1908

De Graafschap Bode 1908-04-04

Verslag vergadering CZ. Varsseveld

VARSSEVELD. - 30 Maart. De heden gehouden vergadering van aandeelhouders der boter-fabriek was niet zeer druk bezocht. Van de bestuursleden was afwezig de heer W. Gesink. Nadat de vergadering door de voorzitter, de heer **R. Colenbrander** was geopend, werden de notulen gelezen en onveranderd vastgesteld.

Uit de rekening en verantwoording, door de directeur voorgelezen en toegelicht, bleek o.a. dat er was ontvangen kilo melk, waarvoor werd betaald $f220.107,05$, hieruit werd bereid $204.879\frac{1}{2}$ kilo boter, waarvoor werd gemaakt $f253.869,37\frac{1}{2}$. De boter bracht gemiddeld op $f1,24$ per kilo, de melk gemiddeld $f3.81$ per 100 kilo, gelijk staande met $f3,93$ per 100 liter. Gemiddeld was voor 1 kilo boter benodigd ruim 28 kilo melk.

Uit de balans bleek o.a. dat de waarde der fabriek met grond, woning en inventaris werd geraamd op $f26.500$, terwijl de schuld die er op rust nog $f13.700$ bedraagt. De heer L. Barink bracht namens de commissie van onderzoek verslag uit, en deelde mede, dat alles, voor zover men het na had kunnen zien, in orde was bevonden, maar dat men tijd te kort was gekomen om alles na te zien. Het advies van de accountant, de heer Van Kluijve van Dinxperlo, luidde, dat alles, behalve enige schrijffouten, in orde was bevonden, en de directeur lof toekomt voor de gehouden administratie.

Uit het jaarverslag van de secretaris bleek o.a. dat er thans 627 leden waren met ruim 2200 aandelen. Uitgetreden waren 7 leden met 30 aandelen, terwijl er totaal 121 nieuwe aandelen bijkwamen.

Een nieuwe koeler was aangeschaft voor $f2000$. Verder waren deze winter aangeschaft twee nieuwe karns, tevens kneders, systeem Silkeborg, ieder met 2500 liter karnvermogen en 3 roomzuurbassins, van 2200 liter inhoud, tezamen voor een bedrag van $f5100$. Of hier ook provisie van genoten of afgetrokken kan worden, werd niet gemeld. Op een desbetreffende vraag van de heer G. Kranen deelde de directeur mee dat er van af 1 April van iedere 100 kilo melk beslist 10 kilo karnemelk zal gegeven worden. Nog werd door de heer Scholten gevraagd of met de nieuwe karns wel even goede boter bereid kan worden als met de oude, waarop de directeur antwoordde dat er werkelijk onooglijke boter afgeleverd was; dat was gekomen, omdat de meeste afnemers zoete boter vragen, en daar afgewerkte boter niet zo goed zout aanneemt als onafgewerkte, was de boter, die nog gezouten moest worden, hierdoor wat onooglijk geworden. Voor het vervolg verzocht de directeur aanmerkingen direct aan de fabriek.

Over punt 5, aankoop van grond, ontstond een lange discussie. Bestuur en commissarissen waren van oordeel dat een strook van 4 M. breedte genoeg was en $f1,40$ de M. moest kosten; maar dat een groter stuk per M. minder kostte. De heer Barink achtte een strook, voldoende voor een weg aan twee kanten der fabriek, genoeg. De heer Rougoor wil een groot stuk van plm. $f3000$, wat kan dienen voor bouwterrein. De heer Roes is er vóór, een voldoende weg te kopen en méér niet. Bestuurslid Gussinklo lachte het toe om plm. 10 M. breedte te kopen. De heer Rougoor merkte op, dat, als er van 10 M. 4 M. afgaat voor weg, er maar 6 M. overschiet, die niet veel waarde heeft. Daar dit plan dan ook verder niemand „toelachte” dan de voorsteller zelf, raakt het van de baan.

De heer G. Kranen wil 't benodigde gaarne gunnen aan de fabriek, maar niet 't overtollige, en acht een speculatie in bouwterrein voor de genoemde prijzen voor de fabriek minder gewenst. (Applaus.) De directeur verklaart nog dat er voor uitbreiding der fabriek geen grond behoeft gekocht te worden, daar ze voorlopig groot genoeg is. De heer Barink wil alsnog een commissie van onderzoek benoemd zien. Na nog enige discussie wordt eindelijk besloten zoveel te kopen, dat men aan twee zijden een weg krijgt van 4 M. breedte.

Punt 6 der agenda luidt: Behandeling van het voorstel van commissaris Ovink, om het salaris van bestuur en commissarissen te verhogen. Het bestuur meende zich hierbij te moeten verwijderen, behalve het nieuwbenoemde bestuurslid Planten, die de juiste opmerking maakte, dat dan ook de commissarissen zich moesten verwijderen, omdat het voorstel ook hen betrof. De voorzitter stapte echter weg, waarop ook de heer Planten langzaam meekuierde. Fluks werd nu commissaris Bongers tot voorzitter gepromoveerd, die hierop aan commissaris Ovink het woord gaf. Deze, met een zacht stemmetje beginnend, werd dadelijk onderbroken door het geroep: harder, harder! waarop hij zich op een stoel werkte en nu zo luid mogelijk aan de vergadering meedeelde, dat 't salaris te laag was voor 't vele werk en alles immers verhoogd werd. Het voorstel luidde om 't salaris van 't bestuur te brengen van f 210 op f 300 en het presentiegeld van f 0.50 te brengen op f 1.- per vergadering, vormende samen een uitgaaf die nauwelijks bemerkt werd op de begroting. De heer G. Kranen, het woord vragend, zegt, dat commissaris Ovink het zeer netjes gezegd heeft, maar dat hij en de andere commissarissen vergeten dat er een reglement is dat de salarissen regelt en vaststelt, en aldus verhoging niet kan of mag plaats hebben zonder voorafgaande reglementswijziging. Deze woorden schenen op de commissarissen de uitwerking te hebben van een koudwaterbad, want er volgde een ogenblik van stilte, en wel een pijnlijke stilte, voorwaar!

Commissarissen zelf het voorstel doende tot verhoging en blijkbaar niet eens het reglement kennende! Commissaris Ovink was dan ook al spoedig van het spreekgestoelte verdwenen, en de tijdelijke voorzitter zocht blijkbaar raad bij de andere collega's.

De directeur het woord nemende, geeft toe dat de heer Kranen gelijk heeft, maar meent toch dat het voorstel aangenomen mag worden. De heer Kranen wijst er nogmaals op dat het voorstel wel aangenomen, maar niet toegepast mag worden voordat er wijziging plaats heeft gehad, zodat aanneming dus gelijk staat met eerst de aardappelen te eten en dan de mosterd. (Gelach.)

De directeur erkent thans de onwaarde van aanneming, maar wil gaarne de wenselijkheid der verhoging uitgesproken zien. Als noodmiddel wordt ook nog gewezen op het geven ener gratificatie. Eindelijk wordt besloten de reglementswijziging op de najaarsvergadering te behandelen, alsmede dan ook de gewenste veranderingen aan te geven. Bestuur en commissarissen kunnen dan in dien tijd de statuten en het reglement eens goed bestuderen.

Het bestuur, thans terugkomende, wordt door de directeur van het verhandelde op de hoogte gebracht.

Bij de rondvraag geeft de heer Barink in overweging om ook eens een bestuurslid van buiten Varsseveld te kiezen en onder de wijzigingen ook aan te geven niet-herkiesbaarheid der bestuursleden, zoals het in Silvolde is.

De directeur zegt hierin wel mee te kunnen gaan, maar dan moet men niet doen wat men in Silvolde doet: daar benoemt men de aftredende bestuursleden tot commissarissen en de commissarissen weder tot bestuursleden en „dan houdt men dezelfde soep.”

De heer Barink wijst nogmaals op het nut der niet-herkiesbaarheid, daar sommige bestuursle-

den zich maar altijd door weer verkiesbaar stellen, en daardoor aan anderen de gelegenheid benemen om zich ook eens nader van de zaken op de hoogte te stellen.

Daar deze woorden over 't algemeen met instemming werden begroet, ligt hierin voor de heren die dit jaar aan de beurt van aftreden zijn, een fingerwijzing, wat hun te doen staat, als de reglementswijziging hen ten minste vóór dien tijd niet reeds gebiedt heen te gaan.

Door commissaris Lammers wordt nog gewezen op het nut ener kiesvereniging, waarop door anderen echter wordt opgemerkt, dat in deze geest al wel eens gewerkt is. Daar dit echter meestal gebeurde in een besloten kringetje, waar door enkele ijveraars en belanghebbenden de uitverkorenen werden aangewezen, werd over het algemeen het denkbeeld ener voor allen toegankelijke kiesvergadering met instemming ontvangen, waardoor ook het coöperatieve beginsel beter in de hand gewerkt en meer tot zijn recht gebracht wordt, dan door geheime vergaderingen en „Onderonsjes”. Nadat hierover nog enige discussie gevoerd was, werd opgemerkt dat dit onderwerp eigenlijk niet op deze vergadering thuis behoorde, waarop deze werd gesloten.

De plm. 70 roombussen, die thans op de fabriek niet meer gebruikt konden worden, werden hierna verkocht voor f 1.50 à f 2.- per stuk en de beide oude karns ieder voor f 5,75:

De Graafschap Bode 1908-11-07

Verslag bijeenkomst voor vorming kiesvereniging

VARSSEVELD - 3 Nov. Hedenavond had in Café Duitshof alhier een vergadering plaats van Aandeelhouders der Boterfabriek, teneinde de wenselijkheid ener kiesvereniging te bespreken.

De vergadering werd geleid door Directeur, Westendorp die in korte trekken het doel en de werking ener kiesvereniging besprak. Na enige discussie verklaarden zich alle aanwezigen vóór het oprichten hiervan, waarna op voorstel van G. Kranen, ondersteund door de Directeur, met op één (H. Ormel) na algemene stemmen besloten werd een Voorlopig bestuur bestaande uit 17 personen te kiezen, die een concept-reglement en statuten zullen ontworpen.

Hiervoor werden gekozen voor Varsseveld: G. Kranen en S. Levie; Westendorp: J. Bussink en G. W. Keunen; Binnenheurne: G. Weenink en L. Beuvink; Heelweg: W. Vrieze, E. Colenbrander en D. W. Radsteke; Halle: Hoopman; Slangenburger: Hijink; Gaanderen: Jansen; Silvolde: Rogoor; Sinderen: J. Hartemink en G. W. Ildenbeest; Breedenbroek: B. Hengeveld; Harreveld: Gierkink.

Met het oog op de Algemene Vergadering die voorlopig is vastgesteld op Zaterdag 14 November a.s., zullen genoemde personen zich zeer beijveren met hun werkzaamheden, zodat al spoedig wederom een vergadering zal plaats vinden ter vaststelling van reglement en statuten, en tevens misschien tot het stellen van kandidaten. Wat dit laatste punt betreft zal vermoedelijk de keuze vallen op nieuwe kandidaten, daar dit veel meer in overeenstemming is met de geest der coöperatie; leden ener onderlinge zaak moeten op zijn tijd ook onderling van plaats verwisselen, maar niet zoals terecht opgemerkt, „op hun zetel blijven zitten als een Orpington broedhen op het nest”.

De vereniging is dus geboren; te hopen is 't, dat ze genoeg levenskracht zal tonen te bezitten om de belangen der fabriek naar recht en billijkheid en zonder aanzien des persoons te behartigen.

De Graafschap Bode 1908-11-11

VARSEVELD.			
— Uitslag aanbesteding der melkritten van de coöperatieve stoomzuivelfabriek „Volharding” alhier.			
Mellinkrit, D. W. Colenbrander	f 1.42	Saalminkrit, I. Stroet	- 2.44
Lovinkrit, W. Sloetjes,	- 1.24	Nusselderrit, D. J. Helmink	- 2.41
Koersrit, G. Colenbrander	- 0.79	Keurhorsterrit, G. W. Hofs	- 1.68
Masselinkrit, D. A. Heersink	- 0.98 ⁸	Wisselinkrit, B. H. Wossink	- 1.33
Beunkrit, Th. Vriezen	- 1.10 ⁵	Lieftinkrit, J. Sloetjes	- 2.—
Stubbelderrit, B. G. Heusinkveld	- 1.49	Hallerdijscherit, H. Hoftijzer	- 1.59
Zweerinkrit, J. F. H. Otten	- 1.07	Roziersrit, Th. Liebrandt	- 1.65
Meuderrit, J. te Sligte	- 1.05	Harteminkrit, J. Huls	- 1.75
Rommelinkrit, C. A. Barmiento	- 1.04	Buurtscherit, J. Stroet	- 1.65
Veeninkrit, H. Tannemaat	- 1.19	Holdrosterit, G. J. ten Holder	- 1.59
Berkelderrit, H. Remmelink	- 1.15 ⁵	Rexwinkelderrit, G. J. Hengeveld	- 1.74
Entinkrit, G. J. Hofs	- 1.30	Sinderscherit, G. Groot Nibbelink	
Heusinkvelderrit, G. J. Fukking	- 1.30	(voor 3 jaar)	- 1.57
Seesinkrit, G. Colenbrander	- 1.15	Bredenbroekscherit, W. Fendrich	- 1.75
Vriezenrit, G. J. Looman	- 1.36	Harreveldscherit, D. J. Wolsink	- 1.89
Keunenrit, H. Wisselink	- 1.13	Silvoldscherit, Th. Liebrandt	- 2.15
Halsche rit, G. Ooijman	- 1.59 ⁵	Slangenburgscherit, G. H. Molenkamp	- 1.98 ⁸
		Gaanderscherit, Wilh. Driessen	- 2.30
		Alles per dag.	

De Graafschap Bode 1908-11-14

Verslag vergadering '*kiescommissie*' – nog in oprichting!

VARSEVELD. - 10 Nov. Hedenavond was door het voorlopig bestuur der nieuw opgerichte *kiesvereniging* inzake de boterfabriek, een vergadering van aandeelhouders belegd; ten einde een reglement vast te stellen en een bestuur te kiezen.

De vergadering werd geleid door het **commissielid**, de heer **G. Kranen**, die het doel der samenkomst in korte trekken schetste, de leden tot een kalm debat aanspoorde, en verklaarde, dat, hoe ook de uitslag wezen mocht, hij zich bij de besluiten der meerderheid zou neerleggen en tevens de hoop en het vertrouwen uitsprak, dat allen deze zienswijze zouden delen.

Hierna werd door de secretaris der commissie het reglement, bestaande uit 17 artikelen, voorgelezen en bij ieder artikel gelegenheid gegeven dit te bespreken. De meeste artikelen werden onveranderd en zonder debat aangenomen.

De vereniging zal de naam dragen van „*Volharding's Belang*”, van de leden zal geen of bijna geen contributie geheven worden, daar de onkosten ook weinig of niets zijn, het bestuur zal bestaan uit 17 leden, over de buurten verdeeld, waaruit weer een dagelijks bestuur van drie personen zal gekozen worden, terwijl een bestuurslid der kiesvereniging geen lid van het bestuur der fabriek mag zijn.

Eerst bij artikel 8 begon de eigenlijke discussie. Het commissievoorstel luidde, dat het bestuur der kiesvereniging voor 5 jaar zou gekozen worden en dan niet direct herkiesbaar was. Bij meerderheid van stemmen werd echter besloten, dit op drie jaar te stellen, terwijl een van commissaris H. Lammers, om de aftredende weer herkiesbaar te stellen, met overgrote meerderheid werd verworpen. Art. 10 stelde voor, dat bij de buurtverkiezingen voor kandidaten hoofdelijk en niet per aandeel gestemd worden, waarover een lange discussie plaats had. De

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

voorstanders per aandeel waren van mening, dat een aandeelhouder met 10 aandelen, ook tienmaal meer belang had dan een aandeelhouder met 1 aandeel en dus ook 10 stemmen moest kunnen uitbrengen, terwijl de voorstanders van hoofdelijke stemming hier tegenover stelden, dat men dan als 't ware de zogenaamde koeienstemming weer verkreeg en één grote dus negen kleinen kon overstemmen en toch zeker een negenmaal zoveel verstand bezat als deze.

Ook het belang was geen geldige reden, daar een kleine evengoed belang had bij een goede gang van zaken en dit belang evengoed zou behartigen, als een grote. Ten slotte werd bij opstaan en blijven zitten de hoofdelijke stemming aangenomen.

In art. 12 werd de wenselijkheid uitgesproken de aftredende bestuursleden en commissarissen niet weer direct te verkiezen, omdat uit sleur en gewoonte vaak alle aftredenden werden herkozen, ook al waren ze als zodanig in het geheel niet op hun plaats, terwijl het toch ook wenselijk was, dat ook eens andere aandeelhouders kennis maakten met de bestuursaangelegenheden der fabriek. Hiertegenover deed commissaris Lammers het voorstel, die wenselijkheid van niet-herkiezing niet uit te spreken en het artikel te laten vervallen. Wel gaf hij toe, dat sommige bestuursleden of commissarissen best gemist konden worden, maar de goede wilde hij weer herkiezen en dus een soort keuring invoeren, misschien wel op de wijze van schatting der melk naar het vetgehalte.

Het einde dezer zeer geanimeerde discussie, waarbij de lachlust wel enigszins werd opgewekt, omdat juist een zittend commissaris zich zozeer interesseerde voor herkiezing, was, dat het bestuursvoorstel werd aangenomen.

Ten slotte werd nog, ook wegens het vergevorderde uur, besloten, dat het voorlopig bestuur nog voorlopig in functie zal blijven en de voorbereidende werkzaamheden der kandidaatstelling zo spoedig mogelijk zal ter hand nemen, waarna de vergadering, die een kalm verloop had, werd gesloten.

De Graafschap Bode 1908-11-11

VARSEVELD.

— Vrijdagavond vergaderde de afdeeling Varseveld der G. O. M. v. L. ten huize van mej. Grutterink.

Het bestuur werd gemachtigd te trachten een persoon te vinden, die de leden kan inlichten omtrent het oprichten van een contrôle- en een **fokvereniging**.

De Gelderlander 1908-11-26

Een stem per koe.

Te Varseveld is een eigenaardige kiezers-kwestie aan de orde:

Voor eenige dagen werd daar een kiesvereniging opgericht voor aandeelhouders der oöpp. **boterfabriek** om kandidaten te kunnen stellen voor commissarissen der fabriek.

De leden konden elk één stem uitbrengen. Zij wenschten echter zooveel stemmen als ze koeien hadden!

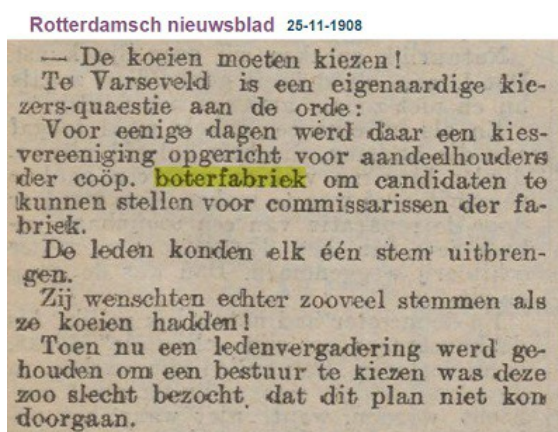
Toen nu een ledenvergadering werd gehouden om een bestuur te kiezen was deze zoo slecht bezocht, dat dit plan niet kon doorgaan.

De Graafschap Bode 1908-11-18

Verslag vergadering Kiescommissie – kandidaat-namen

VARSEVELD. – Het bestuur der kiesvereniging „*Volharding's Belang*” hield J.L. Maandag een vergadering bij Hiddink in „De Klok”.

Tot leden van het centraal-bestuur werden benoemd de heren D. A. Heersink, S. Levie en G. Kranen. Het bestuur der kiesvereniging stelde voor elke vacature als bestuurslid der boterfabriek een drietal kandidaten en wel als volgt: voor de heer B. Colenbrander (aftr.) de heren B. Colenbrander, W. B. Kleinhesselink op Welsink en Th. Weening op Rabelink; voor den heer W. Gesink (aftr.) de heren W. Gesink, J. H. Rougoor en G. J. Weenink, uit bovengenoemde drietallen zal op a.s. Woensdag 18 November in een algemene vergadering der kiesvereniging, die gehouden zal worden niet bij G. J. Duitshof, maar bij Hiddink in „de Klok”, één kandidaat worden benoemd voor elk aftredende. De aandeelhouders worden beleefd verzocht op bovengenoemde vergadering vooral te willen komen, ten einde zich uit te spreken welke kandidaten men uit bovengenoemde drietallen wenst.

De Graafschap Bode 1908-12-12

Verslag – *geanimeerde* – ledenvergadering Boterfabriek

VARSEVELD, -7 Dec. De heden in 't Feestgebouw gehouden algemene vergadering van leden der Boterfabriek tot wijziging van Statuten en Reglement was niet druk bezocht, maar zeer geanimeerd en soms zelfs amusant.

Bij de opening deelde de voorzitter mee; dat hij onlangs bij het sluiten der vergadering een fout begaan had; daar de vergadering dit echter van geen grote betekenis achtte, werd van deze mededeling weinig notitie genomen. Hierna deelde hij mede, dat de wijzigingen aan het rechtskundig advies van Mr. Verbeek waren onderworpen, die tevens de vergadering bijwoonde om, zo nodig, de tekst te verklaren.

Hierna werd met de bespreking der artikelen begonnen, waarvan wij korthedshalve slechts diegene kunnen vermelden, waarover gestemd moest worden. Bij artikel 3 stelde het Bestuur voor, dat de leden voor iedere koe een aandeel moesten nemen, doch dat de leden gedurende

negen achtereenvolgende maanden méér koeien mogen houden dan zij aandelen bezitten. De heer Doornink was van oordeel, dat 9 maand te lang was, daar dit een middel zou kunnen worden tot smokkelen; men kan dan immers zoveel koeien houden als men wil, als men ze maar binnen 9 maand weer van de hand doet; hij wilde daarom dezen termijn op 3 à 4 maand gesteld zien. Andere leden stelden voor van 9 maand één koe meer. Daar het Bestuur het voorstel handhaafde en geen overeenstemming werd verkregen, stelde de heer G. Kranen voor, om een einde aan de zaak te krijgen, de 9 maand op 6 terug te brengen en hierover te stemmen.

Bij deze stemming werd het nummer der melkbus afgeroepen, waarop de eigenaar dan „negen” of „zes” moest roepen. Nadat dit goed afgesproken was, riep Bestuurslid Gesink, die zeer in gedachten verdiept scheen te zijn, op zijn beurt niet één dezer woorden, maar: „present”, welke vergissing zeer den lachlust der vergadering opwekte. De stemming had tot uitslag, dat het bestuursvoorstel werd aangenomen, zodat voor diegene, die wenst te smokkelen, thans de deur wijd openstaat.

Artikels 7, 9, 11 en 13 werden zonder discussie goedgekeurd.

Bij artikel 14 stelde het Bestuur voor, dat elk lid op voorstel van 't Bestuur van het lidmaatschap vervallen kan worden verklaard met een gewone meerderheid van stemmen; In het oude artikel was hiervoor $\frac{2}{3}$ der stemmen nodig. G. Kranen was van oordeel, dat voor dergelijke gewichtige besluiten, waarbij iemands eer en goeden naam is gemoeid, een meerderheid van $\frac{2}{3}$ betere waarborgen opleverde voor onpartijdige beslissingen dan slechts een gewone meerderheid en stelde voor, het oude artikel op dit punt te handhaven. Bij stemming werd het Bestuursvoorstel aangenomen en dus uitgemaakt, dat voortaan een gewone meerderheid de beslissing zal geven.

Bij artikel 15 werd de voorgestelde wijziging na enige discussie aangenomen en bij artikel 16 de wijziging na ruime discussie door het Bestuur ingetrokken. Artikels 17, 18 en 19 werden stilzwijgend goedgekeurd. Daar het thans donker begon te worden, zorgde de heer Wegkamp, die 's avonds nog een voorstelling met de *cinematographe* wilde geven, voor elektrische verlichting. Bij artikel 23 stelde de gelederen zich weder in slagorde.

Het gewijzigde voorstel luidde: „dat alle geschillen door Bestuur en Commissarissen beslist zullen worden, behoudens recht van beroep op de vergadering der leden, die alsdan beslist in hoogste ressort. Ieder lid verbindt zich, geen kwestie in deze door de burgerlijke rechter te laten beslissen op straffe van een boete van f25.

G. Kranen merkte op, dat dit een gek artikel was; immers, als men dan een rechterlijk vonnis uitlokte en dan in 't gelijk werd gesteld, zou men toch f25 boete moeten betalen, en vroeg of deze bepaling soms dienst moest doen als een soort boeman. (Gelach.) Mr. Verbeek, thans optredende, gaf toe, dat 't eigenlijk toch ook wel een beetje gek was, en dat de boete wel enigszins dienst moest doen als boeman om niet met alle kleinigheden naar de rechtbank te lopen.

G. Kranen antwoordde, dat hij voor zich ook niet in 't minst er aan dacht, dit te doen, maar in gewichtige gevallen in geen geval zijn goed recht door een soms partijdig bestuur wenste beslist te zien. Mr. Verbeek vroeg thans aan de voorstanders der mening van Kranen een teken van instemming hiermee te geven, bijv. door handen opsteken; aanstonds rezen veler handen omhoog.

Na een ogenblik beraad stelde de voorzitter voor, ook eens tekenen van instemming te geven met 't Bestuursvoorstel, bijv. door opstaan. Allen bleven zitten, zelfs de bestuursleden, die blijkbaar met hun eigen voorstel verlegen raakten, wat een uitbundig gelach veroorzaakte.

Mr. Verbeek vroeg thans, of, als de f25 boete geschrapt werd, de vergadering zich dan met het voorstel kan verenigen, wat ontkennend werd beantwoord. Hierna trachtte Bestuurslid Oesink nog te redden, wat te redden was en stelde voor het oude artikel dan maar te handhaven, wat ook al geen bijval vond. Ten einde raad verklaarde Mr. Verbeek, dat de bepaling eigenlijk ook geen waarde had, want dat hij, ondanks de opgenomen bepaling toch wel kans zag een zaak voor de rechter te brengen. Hierop werd gevraagd, waarom de bepaling er dan eigenlijk in stond, waarop geen afdoend antwoord werd gegeven. Daar het allengs meer bleek, dat de f25 boete alleen dienst moest doen om de leden schrik aan te jagen als ze hun recht wilden gaan zoeken, werd de kans op aanneming steeds geringer.

Nadat Kranen ten overvloede nog had aangetoond, dat 't voorstel, ondanks het rechtskundig advies. In strijd was met de coöperatiewet en het burgerlijk recht en nogmaals verklaarde, dat hij als vrij man in een vrij land zijn goed recht wilde gaan zoeken, waar hij dat wilde en nodig oordeelde, werd het eerste gedeelte van 't artikel goedgekeurd en het laatste gedeelte vanaf het woord „leden” bij stemming met grote meerderheid verworpen. Bij de behandeling van dit enigszins Russische voorstel, dat tevens een mengelmoes was van onzin en onwettigheid, maakten het Bestuur en zijn rechtskundige adviseur een bedroevend figuur.

Hierna liep het weer vlug van stapel. Artikels 24, 26, 27, 29, 31 en 32 werden zonder discussie goedgekeurd. Bij artikel 33 werd de onzinnigheid der voorgestelde wijziging duidelijk door G. Kranen aangetoond en daarop door het Bestuur teruggedenkt. Artikel 38 werd weder goedgekeurd en bij artikel 41 werden de door het Bestuur voorgestelde woorden: Bestuur en Commissarissen, vervangen door de woorden door de leden. Hiermede waren de Statuten afgehandeld en deed de heer Wegkamp het vriendelijk verzoek om maar te sluiten. Daar dit echter niet kon, nodigde hij de leden uit dan ten slotte de voorstelling bij te wonen, in het bijzonder de heer G. Kranen. Deze antwoordde, dat hij zeer tot zijn leedwezen hierin verhinderd werd omdat hij om 9 uur nog met de trein mee moest.

Tijdens dit kleine oponthoud waren de buiten wachtenden in de mening, gekomen, dat de vergadering gesloten was en kwamen het gebouw binnen, zodat vele vrouwen en meisjes plaats namen tussen de aandeelhouders, waardoor de gezelligheid der vergadering werd verhoogd.

Na deze kleine afwisseling werd het reglement onderhanden genomen. Artikels 3 en 8 werden na enige discussie goedgekeurd. Artikel 9 luidde; Voor tijdverlies wordt aan het Bestuur driehonderd gulden per jaar verleend, onderling te verdelen; de Commissarissen genieten een gulden per door hen bijgewoonde vergadering voor tijdverzuim. G. Kranen vroeg, of het Bestuur zich al eens op de hoogte gesteld had, wat het salaris bedroeg aan andere fabrieken, wat door het Bestuur ontkennend werd beantwoord. G. Kranen deelde thans mee, dat hem door iemand hiervan een opgave was verstrekt, waaruit bleek, dat bij vijf van de naastbijliggende fabrieken overal minder werd gegeven, zelfs te Winterswijk, waar de fabriek nog veel groter is dan hier; aan sommige fabrieken werden de functiën zelfs bijna kosteloos waargenomen.

Hierop volgde een ogenblik van diepe stilte. Enige der Bestuursleden keken elkander met ontstelde en verlegen gezichten aan, en zwegen. Met de verhoging van Commissarissen kon spreker nog meegaan, maar, in aanmerking nemende, dat het baantje van Bestuurslid hier nog al gewild is, daar sommigen zich telkens weer een verkiezing laten welgevalen, was hij zeer tegen verhoging der Bestuursleden, en merkte verder schertsenderwijze op, dat, als het baantje van bestuurslid bij opbod kon verpacht worden, het zeker nog wel een flinke bate aan de fabriek zou opleveren, zo groot scheen bij sommigen de lust tot aanblijven te zijn. (Gelach.)

Op de vraag of allen zich konden verenigen met de verhoging der commissarissen, werd door sommige leden ontkennend geantwoord. Ten slotte stelde Bestuurslid Gesink voor om maar te stemmen, hetgeen tot uitslag had, dat de voorgestelde verhoging werd verworpen.

De heren kunnen zich echter troosten met de gedachte, dat ze toch nog altijd méér ontvangen dan hier overal in de omtrek. De verdere artikelen werden hierop zonder stemming aangenomen en ten slotte de vergadering om ongeveer half negen gesloten.

Onmiddellijk hierop liet het orgel van de heer Wegkamp een bekende melodie horen en konden de aanwezigen genieten van de voorstellingen, die, te oordelen naar het applaus, over het algemeen zeer voldeden.

De Graafschap Bode 1908-12-16

Verslag lezing H. D. Zelders over Fok- en Controlever.

VARSEVELD. - 13 December. Voor een 50-tal landbouwers sprak de heer H. D. Zelders van Zutphen gisteravond alhier over het nut en de werking ener eventueel op te richten fokvereniging. Het is voor spreker een groot genoegen een spreekbeurt in Varsseveld te vervullen ; hij woont thans wel in Zutphen, maar vertoeft met zijn gedachten nog dikwijls in Varsseveld. Hij hoopt dat in deze plaats een vereniging zal tot stand komen ter verbetering van de veestapel. [vervolg in [bijlage-4 Lezingen](#)]

1909

De Graafschap Bode 1909-03-03

VARSEVELD.

— 1 Maart. Tot bestuursleden der alhier opgerichte **fokvereniging** werden Vrijdagavond definitief gekozen de Heeren G. J. Rexwinkel, G. J. H. Westerveld, D. W. Jolink, J. H. Rougoor en B. Westerveld. 15 landbouwers teekenden de statuten onder voorwaarde dat zij kunnen terug treden, als het totaal aantal koeien van alle leden op 15 April a.s. minder dan 250 bedraagt.

De Graafschap Bode 1909-07-03

VARSEVELD.

— In de Dinsdagavond gehouden vergadering der afd. „Varsseveld” der G. O. M. v. L. werd de heer D. W. Colenbrander gekozen als afgevaardigde naar de algemeene vergadering te Deventer, terwijl de heer G. J. H. Westerveld werd aangewezen als zijn plaatsvervanger.

uitslag wordt bekend gemaakt. Ten slotte deelde de penningmeester mee, dat de pogingen om een **fokvereniging** op te richten moesten worden gestaakt, omdat met groote moeite slechts 227 koeien ingeschreven konden worden, terwijl op een vorige vergadering was besloten, dat met minstens 250 koeien zou worden begonnen.

De Graafschap Bode 1909-02-10

Vergadering oppositiepartij rond G. Kramer

VARSEVELD. - De Zaterdagavond gehouden vergadering van aandeelhouders der Boterfabriek, ten doel hebbende een vereniging op te richten om zo nodig de belangen der fabriek in alle zaken te behartigen, was, de slechte weer en de gelijktijdige vergadering van leden der Fokvereniging alhier in aanmerking genomen, tamelijk goed bezocht.

De vergadering werd geopend door de heer **G. Kranen**, die in een inleidend woord het doel der vergadering schetste en nader toelichtte. Meegedeeld werd, dat de 't vorige jaar opgerichte kiesvereniging was ontbonden om de volgende redenen.

De eerste stoot tot het oprichten daarvan was gegeven door en uitgegaan van het Bestuur en de Commissarissen van „*Volharding*”, en in een daartoe opgeroepen vergadering geleid door de Directeur, was door deze in uitzicht gesteld dat de onkosten door het Bestuur der fabriek zouden worden vergoed, waarom dan ook werd besloten geen contributie van de leden te heffen.

Toen echter door de kiesvereniging een andere weg was ingeslagen dan het bestuur welgevalig scheen te zijn, werd op een daartoe gedaan verzoek vergoeding der gemaakte onkosten geweigerd. Had het bestuur dit nu werkelijk aan de Directeur in uitzicht gesteld, dan was dit, op zijn minst genomen, niet net gehandeld, en was dit niet het geval, dan had de directeur zijn mond voorbij gepraat, wat evenmin is aan te bevelen. Daarop had het bestuur der kiesvereniging besloten de gemaakte onkosten onderling te betalen, de vereniging te ontbinden en een nieuwe vereniging op te richten, geheel zelfstandig en onafhankelijk van 't bestuur van *Volharding*.

Op de vraag of alle aanwezigen de wenselijkheid hiervan gevoelden en toestemden, werd bevestigend geantwoord, waarop werd overgegaan tot behandeling van een concept-reglement, dat bijna onveranderd werd vastgesteld. Als voornaamste bepalingen stippen wij hieruit aan, dat de vereniging de naam zal dragen van „*Volharding's Belang*” en strikt neutraal zal zijn; bij de verkiezingen kandidaten zal stellen; op verzoek van 12 leden zal een buitengewone ver-

gadering belegd moeten worden, enz., enz.

De contributie werd voorlopig bepaald op 25 cent per jaar, zodat dit hoegenaamd geen beletsel is voor iemand om zich aan te sluiten.

Bijna alle aanwezigen gaven zich hierna als lid op, waarop vervolgens een bestuur, van 13 personen werd gekozen, zoveel mogelijk over de verschillende buurten verdeeld, dat om de drie jaar volgens op te maken rooster zal aftreden en uit welks midden een Dagelijks Bestuur zal worden verkozen. Ten slotte werd nog besloten het reglement te laten drukken en voor de leden verkrijgbaar te stellen, waarna de vergadering, die een eendrachtig en kalm verloop had, onder dankzegging voor de opkomst door de voorzitter werd gesloten.

De Graafschap Bode 1909-04-03

Verslag vergadering Coöp. Zuivelfabriek Varsseveld

Aansluitend buitengewone Verg statutenwijziging.

VARSEVELD. - 31 Maart. De heden gehouden algemene vergadering van aandeelhouders der Boterfabriek was tamelijk goed bezocht Nadat de voorzitter de vergadering geopend en de aanwezigen had verwelkomd, werden de notulen gelezen en goedgekeurd. Hierna verklaarde de heer H. H. Radstake namens de commissie van onderzoek, dat in de boeken en bescheiden, voor zover men die had na- en ingezien, geen fouten waren gevonden en adviseerde derhalve tot goedkeuring.

Een rapport van de heer van Kluive luidde eveneens goedkeurend, waarna ook de vergadering tot goedkeuring overging. De secretaris las hierna het jaarverslag voor, waarna de heer G. Kranen vroeg, hoe of het met de vervolging der onwillige aandeelhouder was afgelopen, daar hiervan in het verslag niets werd gemeld. De secretaris antwoordde, dat hij het verslag slechts onvolledig had opgesteld en dat hij dit punt totaal had vergeten te vermelden; hij deelde verder mee, dat het Bestuur een vervolging had ingesteld, maar dat de Kantonrechter geen der partijen in het gelijk had gesteld en beide had veroordeeld tot betaling der kosten.

Hierna werd de rekening en verantwoording door de Directeur voorgelezen, waaraan wij het volgende ontleen. De algemene toestand in 1908 werd zeer gunstig genoemd. Ontvangen was **6.311.841⁵** K.G. melk, waarvoor werd betaald *f*250.221,20.

Hieruit werd verkregen 224.973⁵ K.G. boter, gelijk staande met 1 kilo uit 28 kilo melk. Deze boter bracht op *f*291.547.69⁵ of gemiddeld per kilo bijna ***f*1,30**. De bruto opbrengst per 100 kilo melk was *f*4.62, waarvoor gemiddeld is betaald ***f*3,97** per 100 kik) of *f*4,09 per 100 liter. De verbouwing in 1908 met inbegrip der benodigde gelden voor karns, enz. enz. bedroeg een som van *f*9.530,61⁵.

De hypotheek die op de fabriek rust, klom hierdoor weer en bedraagt thans *f*19.000.

Het getal aandeelhouders steeg van 627 tot 652, waardoor het getal aandelen vermeerderd werd met 124, zodat thans de melk van ruim 2400 koeien aan de fabriek verwerkt wordt.

Inmiddels wat de stembus-commissie met haar werk klaar gekomen en deelde deze mede, dat de uitslag der stemming, waarvoor van 3 tot 4 uur gelegenheid was geweest, was, dat gekozen was tot Bestuurslid (vacature W. Gesink) de heer W. Rutgers met 551 stemmen; op de heer J.

H. Rougoor waren uitgebracht 437 stemmen. De eerste was kandidaat gesteld door „*Volharding's Belang*”, de laatste door voorstanders der bestuurspartij. Voor commissaris (vacature Kolkman) was slechts één kandidaat gesteld, n.l. de heer Th. Wolters te Harreveld, welke met 711 stemmen werd gekozen.

Hierna kwam aan de orde een voorstel van Bestuur en Commissarissen, om de voor- en na-jaarsvergaderingen verplichtend te stellen op straffe ener boete, of het inzenden ener kennisgeving van verhindering met opgave van redenen, ter beoordeling van het Bestuur. Het Bestuur lichtte dit voorstel nader toe, meende, dat dit zeer in het belang der fabriek zou werken en opende de discussie hierover. De bezwaren, die hiertegen werden te berde gebracht, bestonden hoofdzakelijk hierin, dat men het Bestuur wees op de onmogelijkheid om alle 652 aandeelhouders onder dak te krijgen, terwijl men hen toch ook niet buiten in de regen of op straat kon laten staan; dat men aan diegenen, die niet uit belangstelling komen, toch niets had op de vergadering; dat men wel een kennisgeving, maar niet met opgave van redenen wilde inzenden, en dat de boete niet per aandeel, maar per hoofd moest gevorderd worden.

Door het Bestuur en de heer J. Ormel werd hierop geantwoord, dat voor de ruimte en de nodige stoelen of banken wel gezorgd zal worden. Door de heer D. J. Gesink vooral werd sterk aangedrongen op het stellen der verplichte bijwoning, waardoor hij zich de opmerking op de hals haalde, dat hij zelf dan een zeer slecht voorbeeld had gegeven, omdat hij vroeger als commissaris zo slecht de vergaderingen had bijgewoond, dat het Bestuur hem hierover openlijk zijn afkeuring had te kennen gegeven.

De heer Gesink heeft zich dus blijkbaar bekeerd, wat, naar wij hopen, aan de fabriek ten goede zal komen.³ De verdere discussie, welke door de grote deelname zeer lang duurde, leidde tot twee stemmingen, welke tot uitslag hadden, dat besloten werd, dat voortaan de vergadering verplichtend zal worden gesteld; dat bij de afwezigheid 10 cent boete per aandeel zal geheven worden of anders een kennisgeving van verhindering met opgave van reden, ter beoordeling van het Bestuur, zal moeten worden Ingezonden. (We menen gerust te mogen voorspellen, dat het Bestuur zich door de aanneming dezer voorstellen bij opkomst van alle 652 aandeelhouders een moeilijkheid op de hals zal halen, waarvan het zelfs bij benadering geen besef heeft)

Hierna werd de vergadering gesloten om terstond over te gaan tot het openen ener nieuwe vergadering ter behandeling der voorstellen tot wijziging en aanvulling van het reglement en de statuten. Daar echter uit de presentielijst bleek, dat hiervoor niet het gevorderde aantal leden tegenwoordig was, werd de vergadering onder dankzegging voor de opkomst wederom gestoten met de aanzegging, dat men binnen enige dagen weer een algemene vergadering zal beleggen ter behandeling van bovengenoemde voorstellen.

3 Soms niet altijd duidelijk wat de mening van de correspondent of van de vergadering was! (ZHN.)

De Graafschap boede 1909-04-10

Verslag Buitengewone vergadering – wijziging statuten

VARSSEVELD. – 8 April. De heden gehouden buitengewone algemene vergadering van aandeelhouders der Boterfabriek, was slechts matig bezocht. Na lezing en goedkeuring der notulen zette de voorzitter – D. Colenbrander – het doel dezer vergadering uiteen zoals dat ook op de agenda vermeld stond: Voorstel van G. H. Doornink en anderen tot wijziging van statuten en reglement.

De heer J. Ormel stelde hierop voor eerst te stemmen of de wijziging in behandeling genomen zou worden. De heer Doornink wenste behandeling der voorgestelde wijzigingen, zoals op de agenda vermeld stond, en omdat verleden najaar toen de voorstellen tot wijziging van Bestuur en Commissarissen uitgingen, ook behandeling had plaats gehad zonder voorafgaand stemming.

De voorzitter bracht echter het voorstel Ormel in stemming waarvan de uitslag was dat het met meerderheid van stemmen werd aangenomen, waarna de voorzitter onmiddellijk de vergadering sloot.

(Commentaar correspondent) Het bovengenoemd verloop der vergadering zal misschien enig in de geschiedenis van ons Vaderland kunnen genoemd worden. Een voorstel, op wettige wijze door het bestuur op de agenda gebracht, word bij stemming veroordeeld *niet* in behandeling te zullen worden gebracht! Onwillekeurig vraagt men zich af, waartoe dan de vergadering eigenlijk werd opgeroepen! De heer J. Ormel en de voorzitter, B. Colenbrander hebben door deze daden hun namen voor altijd ver-eeuwigd.

Ook de secretaris, G. J. Westerveld, schijnt er zonderlinge manieren op na te houden. In de vorige vergadering verklaarde deze, op een vraag van de heer G. Kranen omtrent de afloop van het proces tegen H. H. Hartemink, dat door onvolledigheid der statuten en van het huishoudelijk reglement toen geen recht te verkrijgen was voor het kantongerecht”.

Uit een gerechtelijk afschrift van het vonnis van genoemd kantongerecht, dat door een belangstellende is aangevraagd, blijkt echter dat bovengenoemde verklaring geheel bezijden de waarheid is, en dat de ingestelde vordering van het bestuur niet ontvankelijk is verklaard omdat het bestuur de statuten niet nageleefd, opgevolgd en gehandhaafd heeft! Van „onvolledigheid” der statuten wordt in het vonnis zelfs met geen enkel woord gerept.

Ten slotte kunnen wij mededelen dat de wettigheid der heden gevolgde wijze van handelen en stemmen aan het oordeel van een rechtskundige zal worden onderworpen.

De Graafschap Bode 1909- 11-06

VARSSEVELD.

— De vergadering van aandeelhouders der boterfabriek was ditmaal druk bezocht, vermoedelijk omdat op 't wegblijven zonder kennisgeving met wettige redenen thans een boete is gesteld van 10 cent per aandeel. Het doel dezer bepaling, om namelijk bijna alle leden tegenwoordig te doen zijn, werd echter maar gedeeltelijk bereikt, daar de presentielijst wel door 542 personen was geteekend, maar velen hiervan, na geteekend en gestemd te hebben, terstond weder de zaal verlieten, terwijl nog weder anderen niet eens van hun stemrecht gebruik maakten, zooals uit de stemmencijfers ten duidelijkste bleek.

1910

DGB-1910-02-19

De Graafschap Bode 1910-02-19

VARSSEVELD.

— Naar wij vernemen zal door den heer H. Greben, 1ste botermaker aan de Stoomzuivelfabriek „Volharding”, op veler verzoek voor de veehouders hier en in den naasten omtrek de gelegenheid worden opengesteld tegen een geringe vergoeding de melk hunner koeien geregeld om de 14 dagen op **vetgehalte** te doen onderzoeken. Zooals reeds vrij algemeen bekend is kan men uit het resultaat dezer onderzoeken na verloop van eenigen tijd zeer gemakkelijk berekenen welke koeien de meeste winst opleveren, en kan

Meer bij div. knipsels

De Graafschap Bode 1910-04-02

Verslag voorjaarsvergadering CZ. Volharding

VARSSEVELD. - Woensdag j.1. werd in het feestgebouw alhier een algemene vergadering van aandeelhouders der Coöp. Stoomzuivelfabriek „Volharding” te Varsseveld gehouden.

De agenda bestond uit de volgende punten

1. Opening en notulen.
2. Rapport Commissie tot nazien der jaarrekening.
3. Jaarverslag van de Secretaris.
4. Mededeling.
5. Voorstel van Bestuur en Commissarissen ons over 1910 50 cent per aandeel af te lossen.
6. Rondvraag en sluiting.

Tegen ruim vier uur werd deze vergadering door de voorzitter geopend, daarna las de secretaris de notulen der vorige algemene vergadering, welke zonder op- of aanmerkingen werden goedgekeurd.

Punt 2. rapport commissie over de jaarrekening 1909.

Bij monde van de heer J. Gussinklo werd meegedeeld dat de commissie zich van haar taak had gekweten en de boeken en bescheiden in de beste orde had bevonden, weshalve zij aan de algemene vergadering voorstelt deze jaarrekening goed te keuren. Met algemene stemmen wordt daartoe besloten.

Punt 3. Jaarverslag van de secretaris.

Deze geeft een overzicht over de werking der fabriek gedurende 1909. In het bijzonder dringt hij er bij de aandeelhouders op aan, om toch vooral te willen helpen medewerken, dat onze boter een goeden naam blijft behouden, door zuivere en zindelijke melk aan de fabriek te leveren. Hij deelt mede dat bij het Bestuur al is overwogen om de melk niet alleen naar vetgehalte, maar ook naar, vuilgehalte te betalen. Hij hoopt echter dat het laatste niet nodig zal worden.

Punt 4. Mededeling.

Bij dit punt komt de directeur aan het woord, die rekening en verantwoording doet, over het dienstjaar 1909.

Aangevoerd werden **6.697.328 K.G.** melk, waaruit werd geproduceerd 239.704 K.G. boter; de totale opbrengst der boter was f 312.697,32⁵ of gemiddeld **f 1,30⁵** per K.G.

De exploitatiekosten bedroegen per 100 K.G. melk 66 cent, waarvan 25 ct. per 100. K.G. voor vaarloon moest betaald worden, voor de melk werd gemiddeld betaald f 4,02⁵ per 100 K.G., is gelijk aan f 4,15 per 100 L., een cijfer wat in de 12 jaren van het bestaan der fabriek nog niet is bereikt geworden. Voor 1 K.G. boter was benodigd 28 K.G. melk.

Het ledental verminderde in 1909 met 10 leden, vertegenwoordigende 46 koeien, terwijl er 41 nieuwe leden toetraden, zodat op einde 1909 of begin 1910 aan de fabriek de melk werd geleverd door 683 aandeelhouders van ruim 2400 koeien.

Het spoelwater bracht in 1909 bijna 1000 gulden op. De toetreding van nieuwe aandeelhouders, benevens het bijnemen van nieuwe aandelen door oude aandeelhouders, samen 119 aandelen à 117 gulden, bracht tot stijging van het Reservefonds f 2023 op.

De exploitatie leverde een batig saldo vast f 1031,38⁵.

De schuld der fabriek bedroeg op 1 januari 1910 f 18.300.-, terwijl het reservefonds bestond uit f 3579,06⁵. Het bedrijfskapitaal bedroeg f 4744.975.

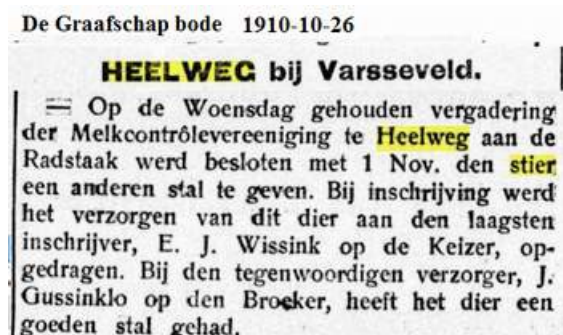
De directeur eindigde met de beste wensen uit te spreken voor de verdere bloei der vereniging, en hoopte dat ook het pas ingetreden jaar voor de aandeelhouders van „*Volharding*” gunstig moge zijn.

Punt 5. werd zonder hoofdelijke stemming aangenomen, zodat op voorstel van Bestuur en Commissarissen in 1910 50 cent per aandeel wordt afgehouden voor aflossing der schuld.

Punt 6. rondvraag en sluiting.

Van de gelegenheid tot het doen van vragen werd hoegenaamd geen gebruik gemaakt, waaruit men kan afleiden dat „*Volharding*” goed werkt, tot tevredenheid der aandeelhouders.

De presentielijst werd door circa 500 leden getekend. Niets meer te vragen zijnde werd vergadering door de voorzitter gesloten.

Verslag vergadering van aandeelhouders CZ.

VARSSEVELD. - 10 Nov. De heden gehouden vergadering van aandeelhouders der coöperatieve stoomzuivelfabriek „*Volharding*” was druk bezocht. 555 leden hadden de presentielijst getekend. Na opening las de secretaris de notulen der 23ste algemene vergadering, welke werden goedgekeurd.

In de commissie, belast met het nazien der boeken werden benoemd de heren Joh. Nijhof (Heelweg), G. J. Wolterink (Harreveld), G. J. Hofs (Binnenheurne), D. W. Gesink jr. (Sinderen), B. J. Wolsink (Westendorp), D. J. Bruijl (Gaanderen) en G. Vossers (Silvolde), welke heren, voor zover aanwezig, de benoeming aannamen.

Besloten wordt om de entrée voor 1913 te laten zoals se nu is, n.l. op f 18.

Enkele laat gekomen leden hadden gevraagd, om alsnog de presentielijst te mogen tekenen. De secretaris stelt voor, om de laatkomers nu nog te laten tekenen, maar in het vervolg een vast uur te bepalen, na hetwelk geen lid meer mag stemmen of de presentielijst tekenen. De heer Lammers stelt voor, dat een tijd word bepaald en als die om is, moet de deur gesloten worden. Besloten wordt, om bij de najaarsvergadering 2 uur gelegenheid te geven om te stemmen en te tekenen en bij de voorjaarsvergadering 1 uur, aangezien dan niet gestemd behoeft te worden.

Aan de orde is nu het punt „Mededelingen”.

De leden hebben de gelegenheid gehad om bij de ingang een kaart met verschillende kroontjes te ontvangen en naar aanleiding hiervan wenst de directeur der boterfabriek enige mededelingen te doen. Deze kaart betreft het vergelijkend onderzoek op het „vuilgehalte” der melk. Op deze kaart was een grote ring getekend, voorstellend een stuk rond kopergaas, bedekt met een laagje watten. Hierop bevonden zich donkere, mindere donkere en lichte cirkelvormige vlekken, ontstaan door het achtergebleven vuil van de melk, die door de wattenlaag gefiltreerd is geworden. Bij iedere vlek staat een cijfer. De donkerste vlekken zijn met een 0 (nul) gemerkt, welk cijfer de betekenis heeft: zeer slecht. De totaal lichte vlekken dragen het cijfer 5, hetwelk betekent: uitmuntend. De betreffende melk is zeer rein. Hier tussen liggen de cijfers 4 (zeer goed); 3(good); 2(matig) en 1(slecht).

De directeur deelde mee, dat in navolging van andere fabrieken, o.a. in Friesland, ook wij nu van plan zijn, punten te geven voor de meerdere of mindere reinheid der melk. In Friesland wordt zelfs betaald naar die punten. Dit zal hier evenwel nog niet gebeuren, doch wel zullen op het melkbriefje punten gegeven worden voor de zindelijkheid der melk. Evenals bij het bepalen van het vetgehalte zal niet alle melk, doch slechts een monster gefiltreerd worden. De werking van het toestel kan door belangstellenden gezien worden.

Verder las de heer Westendorp een couranten-artikeltje voor betreffende het goed uitmelken der koeien. Daarin werd medegedeeld, dat iemand bij het namelken per dag nog 150 gram melk verkreeg, waarvan 3 monsters genomen werden, elk met een vetgehalte van 7.2 pct. Dat is bij 45 koeien per dag een melkaanwinst van 6.75 K.G. of per jaar 2460 K.G. melk en rekenen we het gemiddelde vetgehalte op 6 pct., dan is dit 170 K.G. boter per jaar. Wordt 1 K.G. boter op f 1,50 gerekend (wat wel wat te hoog is) dan laat men door slordig melken voor een waarde van f 255 per jaar zitten. Dit zijn sprekende cijfers, die aantonen, van welk een groot

belang het nauwkeurig uitmelken is.

Hierna deed de secretaris, de heer Westerveld, de volgende mededeling: Einde 1919 zijn er verschillende aandeelhouders uitgetreden. Dat uittreden kan geschieden alleen op wettige wijze volgens de statuten: 1^e. door opheffing van het bedrijf; 2^e. door verandering van woonplaats. Met al die uitgetreden zijn we klaargekomen, behalve met Joh. Hartemink te Sinderen. Nu geeft Joh. Hartemink motieven voor een wettige uittreding aan, hoewel in de vergadering van bestuur en commissarissen het uittreden met 20 stemmen en 1 blanco voor onwettig was verklaard. Als Hartemink tegenwoordig is, kan hij zijn motieven in de vergadering mededelen en daarna kan er over gestemd worden, of het uittreden al dan niet wettig is.

De heer Joh. Hartemink deelt nu mede als eerste motief :

Het Bestuur heeft aan een aandeelhouder een beroep op de algemene vergadering geweigerd. Ik meen, dat een aandeelhouder dit beroep niet mag onthouden worden.

2e motief : Het Bestuur heeft bij monde van den Secretaris Westerveld de algemene vergadering misleid en de vereniging voor een aanzienlijk bedrag op kosten gejaagd.

De secretaris Westerveld: Wie is die aandeelhouder, wien het beroep onthouden is.

Joh. Hartemink: Dat is mijn broer H. H. Hartemink, die nog geen recht verkregen heeft. Hij staat nog als aandeelhouder geboekt, hoewel hij al lang uitgetreden is.

De voorz.: We hebben het niet over dien broer.

De secretaris tot Hartemink: Wat uw tweede motief betreft, in hoeverre heb ik de vergadering misleid en de vereniging op kosten gejaagd. .

Hartemink: Ik vraag u, secretaris, of die aandeelhouder nog meer redenen ingebracht heeft tot uittreding?

De secr.: Ik wil weten, waar ik de vergadering misleid heb en wat de vereniging veel geld gekost heeft. Dat zult ge bewijzen of terugnemen. Het gaat niet aan, om mij, die zoveel mogelijk de belangen der vereniging wil bevorderen en mij er zo druk voor maak, zulke verwijten na het hoofd te slingeren. Hartemink heeft als reden opgegeven, dat hem de weg, waarover hij de melk vervoert, wel eens opgegraven zou kunnen worden. Weet zijn broer Joh. Hartemink nog meer redenen

Joh. Hartemink: jawel.

De secretaris : Noem op.

Joh. Hartemink : Dat neem ik vanavond niet op mij, die mee te delen.

De secr.: U hebt te zeggen, van avond, wat feit is.

Joh. Hartemink : Waarom zijn mijn broer, H. H. Hartemink, de marechaussee op de deur gestuurd door het bestuur.

De secr. en voorz. tegelijk: Dat is door het bestuur niet gebeurd.

Dat zult ge bewijzen zegt de secretaris. „U hebt de eer van het bestuur en in het bijzonder van mijn persoon aangerand. Bewijs wil ik"

Joh. Hartemink Getuigen zijn hier van avond niet tegenwoordig.

De secr.: Uw broer heeft als reden alleen opgegeven, dat de weg wel eens opgegraven kon worden.

De secr.: Ik zal nog meer mededelen. H. H. Hartemink is op de vergadering van bestuur en commissarissen geweest (J. Ormel en J. B. Baten weten het nog wel) en heeft ons de grofstelukkigste en onfatsoenlijkste scheldwoorden naar het hoofd geslingerd. Hij heeft ons uitgeschieden voor zwendelaars en hij wilde met dien rommel geen doen meer hebben. Daar is over geprocedeerd, maar Hartemink kon niet vervolgd worden, omdat het in besloten vergadering was gebeurd en het aantal commissarissen volgens de oude statuten bepaald, lang niet

voldoende was in evenredigheid tot het aantal aandeelhouders. Er moesten er 44 zijn. Bewijs nu wat voor geld er zoek geraakt is, wat heeft de fabriek geld gekost?

Joh. Hartemink : Kan de rechtbank dan voor niets een advocaat nemen.

De secr.: Dat heeft ons 11 gulden en zoveel centen gekost, maar dat had de volle instemming van het bestuur en commissarissen. Laten we gaan stemmen: geldig of ongeldig betreffende het uittreden van Hartemink.

De heer G. Kranen vraagt het woord.

De heer Kranen: Ik meen, dat hier verwarring in het spel is. Naar aanleiding van mijn vragen wat voor reden hij (Hartemink) had opgegeven voor zijn uittreden, ontving ik van de voorzitter, den heer B. Colenbrander geen rechtstreeks antwoord. Hij viste er heel netjes omheen, zonder het punt in kwestie aan te roeren. Hij heeft om de kwestie heengedraaid, als een kat om de hete pap. Hartemink gaf als reden op, dat de eigenaars van de grond hem verboden hadden daarover melk te vervoeren en zo kan hij zijn melk niet leveren; daarop is door mij gevraagd: heeft hij geen andere reden opgegeven? Neen, nu, dan ben ik voor vervolging. Maar nu schijnen er andere redenen volgens H. opgegeven te zijn en als dat zo is, dan heeft het bestuur bij monde van Westerveld de vergadering misleid.

De heer Westerveld valt hierop de heer Kranen in de rede.

De heer Kranen, vervolgende: Secretaris, als ik uitgesproken heb, zal de geachte voorzitter het woord wel aan u willen geven. Een feit is, volgens Hartemink, dat de marechaussees bij hem zijn geweest, die hem gevraagd hebben, of hij hetgeen hij op de bestuursvergadering gezegd had, voor zijn rekening nam. Nu vraag ik, of de marechaussees een hogere ingeving hebben gekregen, door op hun eigen houtje naar H. H. Hartemink te gaan. Ik veronderstel echter, dat het bestuur hen daarheen heeft gestuurd, dus dat de marechaussees door het bestuur zijn geïnspireerd, ofschoon zoeven ontkend is, dat de marechaussees ooit door het bestuur aan het werk gesteld zijn. Ik zou nu wel enig antwoord willen hebben, of H. H. Hartemink inderdaad nog andere redenen heeft opgegeven, dan dat men hem verboden heeft, over eens anders grond zijn melk te vervoeren.

De heer Westerveld: Ik geloof, dat zijn geheugen de heer Kranen in den steek laat, het bestuur heeft de marechaussees wel in kennis gesteld omtrent Hartemink.

Stemmen in de zaal: „En zoeven heb je het pertinent ontkent!

De heer Kranen: In deze vergadering heb je beslist ontkent, dat het bestuur de marechaussees op Hartemink heeft afgestuurd. Ik geloof dus, dat die lekkage aan het geheugen niet bij mij, maar bij u is te zoeken.

De heer Westerveld: Ik meen het toch straks gezegd te hebben

Inmiddels valt de hamer van de voorzitter over dit debat en zal de vergadering tot stemmen overgaan omtrent de uitreding van Hartemink: geldig of ongeldig.

De heer W. Gesink vraagt en verkrijgt na enige moeite het woord. Hij merkt op, dat Hartemink in gebreke is moeten blijven, om geldige, redenen voor zijn uittreden op te geven en geeft hem in overweging, dit te erkennen, dan is de kwestie uit den weg en komt hij er het best af. Verklaart de grote meerderheid der vergadering zijn uittreden voor ongeldig, dan is hij nog veel slechter af.

De voorz.: We hebben hem lang genoeg gelegenheid gegeven, nu is het genoeg en voorbij. We gaan stemmen !

De heer Gesink zou hem toch nu nog consideratie willen verlenen. Wordt verworpen. (Vele leden verlaten nu de vergadering. De uitslag der stemming was, dat 517 stemmen waren uitgebracht ongeldig, 2 geldig en 2 blanco, terwijl een grote massa aandeelhouders wijselijk het

stilzwijgen bewaarden. (Opgemerkt dient te worden, dat er per aandeel gestemd werd.)

Hierna komt het geval van zoeven weer ter sprake.

De secr. (Westerveld): We zijn daar zoeven afgestapt van die lasterpraatjes, maar Hartemink dient nog altijd te bewijzen, dat ik dat geld heb zoek gemaakt, te grabbel gegoooid of hoe ge het noemen wilt of anders: intrekken; zijn woorden terugnemen.

De voorz.: Het zal mij aangenaam zijn, Hartemink.

De secr.: Ik heb Hartemink nog gewaarschuwd, denk aan je vrouw en kinderen; laat je niet ophitsen, door wie dan ook, de fabriek heeft er niets aan, de boete lrijgt ze toch. We hebben Hartemink in zijn eigen belang ten goede geraden.

Joh, Hartemink: Als het bestuur den betrokken aandeelhouder had opgeroepen ter, vergadering, dan zou het u duidelijk gemaakt worden.

Het bestuur: We hebben met je broer niets te maken!

De secr. (tot slot) : Praatjes van een ander, die durft Hartemink in het publiek te verkopen. Ik begrijp de bedoeling van H.: wel: die aloude kwestie zal weer opgerakeld worden. Maar ik zeg u, de bestuursleden van toen zijn nu heengegaan en ik kwam toen pas in het bestuur. Ik heb dus daar de hand niet in gehad. Nu Hartemink zich zelf niet schijnt te kunnen verdedigen, vraag ik door applaus der vergadering, of ze vertrouwen in mij en in het overige bestuur stelt. (Applaus.)

Hierna wordt de uitslag der stemming voor 2 bestuursleden en 5 commissarissen bekend gemaakt. De uitslag is als volgt: voor bestuur: Joh. Gussinklo, afr. (Keune), Heelweg, 1486 st.; G. W. Planten, afr. (Varsseveld) 1905 st.; voor commissarissen: H. Heersink, afr. (in de Weide), Varsseveld, 1009 st.; H. W. Heusinkveld, afr. (Heenk), Westendorp, 1010 st.; G. J. Colenbrander, afr. (Keurhorst), Sinderen, 1410 st.; G. Vriezen, afr., Westendorp, 1002 st.; Th. H. Wolters, afr., Harreveld, 1399 st.; J. B. Bussink (Zweerink), Westendorp, 529 st.; H. J. Luimes (Roonshuis), Varsseveld, 499 st.; L. Beuvink (Breukelaar), Binnenheurne, 538 st. Derhalve zijn de aftredenden herkozen.

Na nog enige vragen beantwoord te hebben, sluit de voorzitter de vergadering, onder dankzegging voor de trouwe opkomst.

1911

De Graafschap Bode 1911-03-18

Verslag Lezing Swierstra Rundveehouderij⁴ „Hoe verkrijgen we de meeste voordelen voor onze veehouderij”

VARSEVELD. - Hedenavond trad de heer Swierstra, zuivelconsulent⁵ op met een lezing: „Hoe verkrijgen we de meeste voordelen voor onze veehouderij”.

In de eerste plaats moeten we letten op de zogenaamde teeltkeus. Daartoe vragen we: In welke richting willen we? Is het om de melk of om het vlees te doen. Vroeger werd het vee in Nederland naar de provinciën ingedeeld.

Doch in 1906 verdeelde het stamboek het vee in drie groepen:

1. het zwartbont Hollandsche vee, vooral een melkgevend dier;
2. het zwartblaart Groninger vee, meer in de vleesrichting en
3. het roodbont Maas-Rijn-IJselvee, met vlees en melk.

[volledige tekst in [bijlage-4](#)]

De Graafschap Bode 1911-04-05

Verslag voorjaarsvergadering CZ. *Volharding*

VARSEVELD. - De Vrijdagnamiddag gehouden vergadering van aandeelhouders der Coöp. Stoomzuivelfabriek „*Volharding*” was zeer druk bezocht. Nadat van 3 tot 4 gelegenheid was geweest, de presentielijst te tekenen, begon de vergadering.

Aan de verschillende verslagen ontleen we het volgende: Het ledental is sinds 1910 van 683 tot 704. Het aantal koeien bedraagt thans ruim 2000 en wanneer het nog met 150 toeneemt, zal er in de eerstvolgende vergadering een 17e commissaris bij moeten worden gekozen.

In het afgelopen jaar is er **7.740.763 K.G.** melk geleverd d. i. ongeveer 400.000 K.G. meer dan verleden jaar. Hieruit werd verkregen 252.462⁵ K G. boter, zodat voor 1 K.G. boter ruim 28 k.G. melk nodig was. Het vorig jaar bijna 29 K.G., dus het vetgehalte gaat blijkbaar ook de hoogte in.

Aan verkochte boter werd ontvangen f 335.983,69⁵, voor spoelwater en ondermelk f 1681,16⁵. Het totaal batig saldo bedraagt f 1828,45. De ontvangsten en uitgaven (met inbegrip van het saldo) f 343.534,39⁵; de balans 179.459,12⁵. Het rapport van de accountant werd voorgelezen en de commissie uit de aandeelhouders adviseerde hij monde van de heer Vossers tot goedkeuring der Rekening.

Ten slotte gaf de Directeur een algemeen overzicht, waaruit bleek, dat, wanneer met 31 Dec. de zaak liquideerde, d.w.z. opgeheven werd en de gelden die binnen moesten komen, er waren en de fabriek na afschrijving opbracht waarop ze geschat was, dan zou er onder de aandeelhouders ruim f 25.000 te verdelen zijn, d. i. voor elk aandeel f 10. Hij noemt 1910 een zeer gunstig jaar voor de fabriek.

Nadat niemand meer iets te vragen had werd de vergadering, die in tegenstelling met vroegere, zeer kort duurde, door de voorzitter gesloten.

4 Merk op dat bij een nov. 1911 gehouden vergadering der GOMvL. afd Varsseveld, het lid Gesink voorstelt om nogmaals een lezing te laten houden over het nut van een controlevereniging. – zie bij 1912-03-09.

5 De heer Swierstra was geen zuivelconsulent, maar de veeteeltconsulent voor Gelderland. (ZHN.)

Verslag najaarsvergadering CZ *Volharding*

VARSEVELD. - Dinsdagavond vergaderden de leden der Coöp. Stoomzuivelfabriek „*Volharding*”. Volgens de presentielijst waren 554 aandeelhouders aanwezig. Van 2-4 was gelegenheid gegeven tot stemmen in de vacaturen van twee bestuursleden (B. Colenbrander en W. Rutgers) en vijf commissarissen (L. J. Boesveld, J. Göring, J. H. Huethorst, H. Lammers en D. W. Nijhoff) terwijl er wegens de uitbreiding ook een 17c commissaris moest worden gekozen.

Terwijl de heren D. W. R. Aalbers en A. Heersink de stemmen opnemen, werd de vergadering geopend en de notulen gelezen en goedgekeurd. In de commissie, belast met het nazien der boeken werden benoemd de heren G. H. Winkelhorst, G. J. Weenink, E. J. Kemper, W. Scholten, H. H. Gussinklo, H. Meijerman en H. Bosch.

De entré voor 1912 werd met *f* 1 verhoogd en gebracht op *f* 19.

Uit de mededelingen van de Directeur bleek, dat ondanks de droge zomer het jaar 1911 tot nu toe niet nadelig te noemen is. In het eerste halfjaar werd zelfs 186.000 L. melk meer geleverd dan in dat van 1910, doch alleen in de afgelopen maand October is 153000 L.. melk minder geleverd dan in October 1910. De boterprijzen waren dit jaar echter enorm veel hoger. Terwijl vorig jaar de prijs *f* 1,38 à 1 pCt. vet bedroeg, is dit nu *f* 1,60, d.i. 22 cent à 1 pCt. vet hoger. Toch kan het vetgehalte nog hoger worden. De directeur dringt aan op het leveren van veel melk met een hoog vetgehalte, doch ook vooral op zindelijkheid, hoewel dit meer een zaak is van de vrouwen en het dienstpersoneel der aandeelhouders.

Sinds het invoeren van de vuilgehalte-cijfers is hierin echter een grote verbetering waar te nemen, hoewel we nog niet zijn waar we wezen moeten. Eerst als de aandeelhouders het ook in hun portemonnee gaan voelen, d.w.z. als behalve naar vetgehalte ook naar vuilgehalte wordt uitbetaald, zoals o.a. in Friesland gebeurt, zal er nog meer verbetering in komen.

Met bijna algemene stemmen werd een voorstel van Bestuur en Commissarissen tot verbouwing der directeurswoning goedgekeurd.

Nadat dit punt door de secretaris was ingeleid, ontspon zich een korte discussie tussen het Bestuur en de aandeelhouder G. Kranen, wien de begroting van *f* 2500 wel wat hoog voorkwam. Inmiddels was de uitslag der stemming bekend geworden, waaruit bleek, dat alle aftredenden herkozen waren, (zie onderstaand tabelletje over de verdeling der stemmen), en als 17e commissaris de heer L. Beuvink.

Bij de rondvraag stelde de heer J. H. Rougoor voor, het salaris van Bestuur en Commissarissen te verhogen, welk voorstel op de Maart-vergadering een punt der agenda zal zijn.

Hierna sluiting.

Uitslag der stemming voor 2 Bestuursleden:			
1.	B. Colenbrander (aftr.) niet gesteund door „V. B.”	1229 st. gekozen.	
2.	W. Rutgers (aftr.) tevens cand. van „V. B.”	1427 „ „	
6 Commissarissen:			
1.	L. J. Boesveld (aftr.) niet gesteund door „V. B.”	982 „ „	
2.	L. Buevink (17e Comm.) niet gesteund door „V. B.”	829 „ „	
3.	J. Göring (aftr.) tevens cand. van „V. B.”	1322 „ „	
4.	J. H. Huethorst (aftr.) tevens cand. van „V. B.”	1339 „ „	
5.	H. Lammers (aftr.) tevens cand. van „V. B.”	1340 „ „	
6.	D. W. Nijhof (aftr.) tevens cand. van „V. B.”	1399 „ „	
7.	H. H. Radstake, enkel cand. van „V. B.”	437 „ „	
8.	G. J. Wisselink, enkel cand. van „V. B.”	454 „ „	
(H. H. Radstake was door „Volhardings Belang” tegenover L. J. Boesveld en G. J. Wisselink tegenover L. Buevink gesteld).			

1912

De Graafschap Bode 1912-01-06

Verslag lezing Reimers '*Opfokken en veredelen rundvee*'

VARSSEVELD, HEELWEG - J.1. Donderdag trad te Heelweg voor een ruim 50-tal hoorders de heer Reimers van Wageningen op met het onderwerp: *Het opfokken en veredelen van rundvee*.

Spreker wees er op, dat hij, die zich op de veeverbetering toelegt, nog veel geld kan verdienen. Men kent het vee nog niet genoeg. De meesten gaan nog te veel af op het uiterlijk, wat voor melkkoeien nog lang niet altijd het voornaamste is. Van de dagelijkse opbrengst van het melkvee heeft hij het meeste voordeel. Hoe moet de boer het nu aanleggen om bij dezelfde onderhoudskosten meer opbrengst te krijgen. [volledig verslag bij lezingen bijlage-4]

De Graafschap Bode 1912-01-27

VARSSEVELD.

— Sedert eenige jaren bestaat op den Heelweg een vereeniging van landbouwers, die ten doel heeft, door samenwerking het rundvee te verbeteren; 1e. door het vetgehalte en de hoeveelheid melk hunner koeien te bepalen en 2e. door het aankopen van dekstieren van het rood Maas-Rijn-IJssel vee-slag, om op deze wijze in het bezit te komen van beter rundvee, zoowel wat den uiterlijken vorm als de melkrijkheid betreft. Op de laatste vergadering is besloten, om bij lichte maan een vergadering te houden om de Statuten en het Reglement op te maken en deze zoo mogelijk vast te stellen. De koninklijke goedkeuring zal dan worden aangevraagd, om op die wijze een erkende **fokvereeniging** te krijgen. Deze vergadering zal gehouden worden op Maandag 31 Januari e.k., 's avonds om half 6, in café Venderbosch aan de Radstaak, waar ook zij, die tot dusver niet tot deze vereeniging behoorden, gelegenheid hebben, als lid toe te treden en vrijen toegang hebben. Belanghebbenden dienen hiervan nota te nemen.

De Graafschap bode 1912-03-09

Verslag lezing veeteeltconsulent T. J. Swierstra over nut van Fok- en Controlevereniging

VARSSEVELD. – Woensdagavond hield de heer T. J. Swierstra, veeteeltconsulent voor Gelderland, hier een zeer leerzame en aangename lezing over de Fokverenigingen.

Er was veel publiek, dat met aandacht luisterde naar de gezellige causerie.

Spreeker zei, dat in 1888 in Friesland 17 landbouwers de eerste fokvereniging hadden opgericht en een jaar daarna, in 1889, werd in Denemarken begonnen met het melkonderzoek van de koeien afzonderlijk. In 1894 begon men er ook mee in ons land. [volledig in bijlage-4]

De Graafschap Bode 1912-04-06

Verslag buitengewone en algemene verg. CZ. Varsseveld

A) Buitengewone vergadering.

VARSSEVELD. Buitengewone vergadering van aandeelhouders der Boterfabriek op 30 Maart. De voorzitter opende de druk bezochte vergadering welke ook werd bijgewoond door de heer **Zondervan**, secretaris van de Bond der Geld. Ov. Zuivelfabrieken, met een woord van welkom en stelde aan de orde: Wijziging en aanvulling van verschillende artikelen der statuten.

De secretaris lichtte deze wijziging nader toe, welke, behalve art. 23, alle betrekking hadden op het voorstel, dat de entree van nieuwe leden, die thans f 19 per koe of aandeel bedraagt, zal worden verlaagd tot één gulden, terwijl de tegenwoordige aandeelhouders van een nader vast te stellen bedrag onder het hoofd „Ledenkapitaal” een zeker bedrag als hun aandeel in een register zal worden tegoed geschreven, waarvan zij voor elke vollen gulden 4 procent rente zullen genieten.

De aandeelhouder D. W. Colenbrander vroeg hierover nadere inlichtingen, welke hem door de secretaris werden verschaft, en meende verder dat de administratie hierdoor zeer zou worden verzwaard, wat echter door de heer Zondervan ontkennend werd beantwoord.

Art. 3, 5, 9 werden hierop voorgelezen en aangenomen.

Art. 11 werd door de leden J. Ormel en J. G. Schreurs te straf gevonden, maar na enige discussie aangenomen, waarna alle artikels verder stilzwijgend onder de hamer doorgingen.

Art. 23 stelde voor, dat alle geschillen beslist zullen worden door drie scheidsmannen, waarvan één door Bestuur en Commissarissen, één door de Algemene Vergadering en de derde door die beiden zal gekozen worden, en bij verschil over die keuze, alle drie door den kantonrechter zullen worden benoemd.

Aandeelhouder J. Ormel stelde hierin enige wijziging voor; aandeelhouder J. G. Schreurs wilde liever alle drie direct door de Rechter benoemd zien, terwijl aandeelhouder H. B. Kranen voorstelde, dat de in het geschil betrokken aandeelhouders evengoed als Bestuur en Commissarissen het recht zou hebben een scheidsman te benoemen, om alzo gelijk recht voor beide partijen te verkrijgen. Dit voorstel werd door 't Bestuur in nadere overweging genomen, en na enige discussie over en weer, werd door de heer Zondervan een nieuwe redactie voorgesteld,

luidende, dat één door het Bestuur, één door de Vergadering uit een door de betrokken aandeelhouder opgemaakt drietal, en de derde door deze beiden zal worden benoemd.

Daar dit voorstel in een anderen vorm 't zelfde behelsde als de leden Kranen en Schreurs wensden, werd dit door dezen goedgekeurd, waarna het art. werd aangenomen.

Hierna werd de gehele wijziging goedgekeurd waarna deze vergadering werd gesloten, waarop terstond de opening plaats had van de Gewone Algemene Vergadering.

B) Algemene Vergadering

Na lezing en vaststelling der notulen was aan de orde een voorstel van aandeelhouder J. H. Rougoor tot verhoging van het honorarium van Bestuur en Commissarissen.

De heer Rougoor lichtte zijn voorstel hierop nader toe en stelde voor dit voor het Bestuur te verhogen van f210 tot f350, onderling te verdelen en het presentiegeld van Commissarissen te brengen van f0,50 op f1,25.

De voorzitter vraagt alsnu of hier iemand bezwaar tegen heeft, en ofschoon er „ja” werd geroepen, bijna onmiddellijk klopte met de hamer, ten teken dat dit was afgehandeld. Door de vergadering werd hierop echter protest aangetekend, waarna de voorzitter het debat weder opende.

Aandeelhouder Gussinklo (Varsselder) stelde alsnu voor te verhogen tot f300 en één gulden presentiegeld. Aandeelhouder Barink vond 't ook wel wat veel, en vond 't verder wenselijk, dat de aftredenden zich niet weer verkiesbaar stelden, opdat ook anderen eens nader met de toestanden der fabriek in kennis kwamen. Deze woorden werden door een goedkeurend gemompel gevolgd, omdat de aftredenden hier zich bijna altijd weer verkiesbaar stellen en also tonen dat ze van het beginsel, dat het in een onderlinge coöperatieve zaak een ieders plicht is, ook eens plaats te maken voor zijne medeleden, weinig begrip hebben.

Aandeelhouder W. Gesink vond 't voorstel Rougoor goed, en nodigde de heer Zondervan uit ook eens zijne mening te zeggen. Deze verklaarde hierop dat de beloning elders zeer verschillend was, hier méér, daar minder, soms zelfs niets.

Daar de heren Rougoor en Gussinklo beiden hun voorstellen handhaafden, stelde de voorzitter voor, dat de leden die vóór Rougoor waren, eens op zouden staan. Velen rezen op, maar velen bleven ook zitten: Toen deed aandeelhouder Gesink het voorstel dat de leden die vóór Gussinklo waren, ook eens zouden opstaan. Fluks rezen de zittende omhoog, terwijl de staande weer gingen zitten.

De voorzitter vond dat 't nu een moeilijke positie werd. Alsnu werd voorgesteld dat beide voorstellers samen eens krijgsraad zouden houden, wat tot resultaat had dat er door beiden „gesneden” werd en door hen werd voorgesteld het bedrag te brengen op f325 en f1,10, waarmede de vergadering zich kon verenigen.

Door de secretaris werd hierna het jaarverslag voorgelezen, wat tot geen aan- of opmerkingen leidde.

De rekening en verantwoording werd wegens verhindering van de Directeur weinig besproken, daar de nieuwe penningmeester, Planten, er nog niet in thuis was, terwijl de heer Zondervan adviseerde tot goedkeuring;

Aandeelhouder Ormet vroeg, of de leden dit jaar geen gedrukt exemplaar hiervan ontvingen, waarop de voorzitter antwoordde dat dit niet in de bedoeling lag. Op aandringen van sommige leden verklaarde zich de vroegere penningmeester echter bereid, deze voor te lezen.

De heer Zondervan was met het oog op de trein intussen vertrokken, na eerst nog de beste

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

wensen geuit te hebben voor de bloei der vereniging.

De secretaris deed alsnog mededeling dat de volgende week vergaderingen zullen worden gehouden over een alhier op te richten fokvereniging, waartoe hij alle landbouwers uitnodigde, waarna de intussen verlopen vergadering door de voorzitter onder dankzegging werd gesloten. (Niet van onzen gewone verslaggever)

De Graafschap Bode 1912-08-14

VARSSEVELD.

— Met de Staatscourant no. 186 van Zaterdag 10 Augustus worden o. a. onder No. 1100 verzonden de goedgekeurde statuten van de **fokvereniging** „Al Beter”, te Sinderen.

Fokvereniging 'Al Beter' Sinderen

De Graafschap Bode 1912- 11-23

WESTENDORP.

— Met de Staatscourant No. 273 van Donderdag 21 Nov. wordt o.a. onder No. 1640 verzonden een afdruk der koninklijk goedgekeurde statuten van de **Fokvereniging** „de Vooruitgang” alhier.

Fokvereniging 'De Vooruitgang' Westendorp

DGB 1912-11-09

De Graafschap Bode 1912-11-09

VARSSEVELD.

Aanbesteding der Melkritten van de Coöp. Stoomzuivelfabriek „Volharding” te Varsseveld. op Woensdag 30 October 1912.

		1912	1913
Rit	1 Molenrit B. A. Wolsink	f 1,04 ^b	f 1,18
	2 Scholtenrit D. J. Gussinklo	- 1,33	- 1,41
	3 Keizersrit H. Th. Wisselink	- 1,37	- 1,35
	4 Entinkrit G. H. Hofs	- 1,24 ^b	- 1,36
	5 Vriezenrit W. Colenbrander	- 1,47	- 1,46
	6 Seesinkrit G. J. Klanderman	- 1,19	- 1,12
	7 Keunenrit D. J. Wolsink	- 1,53	- 1,36
	8 Heusinkvelderrit G. H. Hofs	- 1,25	- 1,25
	9 Halscherit G. B. Heusinkveld	- 1,47	- 1,50
	10 Lovinkrit J. W. Aalbers	- 1,65	- 1,46 ^b
	11 Mellinkrit H. Diepenbroek	- 1,20	- 1,05
	12 Koersrit J. Kreeftenberg	- 0,99	- 1,19
	13 Masselinkrit B. Scheuter	- 1,10	- 1,15
	14 Beunkrit E. J. ter Maat	- 1,19 ^b	- 1,09 ^b
	15 Stubbelderrit J. Jansen	- 0,92	- 0,92
	16 Wolsinkrit B. J. Wolsink	- 1,13	- 1,16
	17 Zweerinkrit J. Jansen	- 1,05	- 1,09
	18 Meudenrit H. H. Radstake	- 1,09	- 1,24
	19 Vossersrit D. J. Keunen	- 1,06	- 1,12 ^b
	20 Rammelinkrit D. J. Wolsink	- 1,25	- 1,68
	21 Veeninkrit G. Zeevalkink	- 1,26	- 1,19
	22 Berkelderrit B. J. Tannemaat	- 1,20	- 1,15
	23 Holdrosterit H. Stomp	- 1,94 ^b	- 1,80
	24 Buurtscherit W. Stroet	- 1,55	- 1,65
	25 Sinderschert D. J. Bulsink	- 1,74 ^b	- 1,73
	26 Rexwinkelderrit		
	E. J. Hengeveld	- 1,70	- 1,80
	27 Harreveltscherit		
	D. E. Weenink	- 1,64	- 1,58
	28 Bredenbroekscherit		
	G. Mecking	- 1,71	- 1,79 ^b
	29 Hoopmansrit		
	G. Groot-Nibbelink	- 1,69	- 1,74 ^b

	30 Slangenborgscherit J. B. Til	- 1,93	- 1,74
	31 Gaanderscherit H. J. Saalmink	- 2,42	- 2,23
	32 Saalminkrit D. Stroet	- 2,20	- 2,19 ^b
	33 Saxrit H. Meijerman	- 2,15	- 2,11 ^b
	34 Liefinkrit L. Barink	- 2,49	- 2,59
	35 Keurhorsterit		
	Wed. G. W. Wildenbeest	- 1,43	- 1,64
	36 Wisselinkrit D. J. Keunen	- 1,25	- 1,45 ^b
	37 Rosiersrit G. Stroet	- 1,88	- 1,98
	38 Harterinkrit Ch. Huls	- 1,78	- 1,79

Spoolwater per 100 K.G.

		1912	1913
Perc.	1 C. J. H. Westerveld	f 1,28 ^b	f 1,31 ^b
	2 G. Fukking	- 1,31	- 1,33
	3 G. J. Freriks	- 1,30 ^b	- 1,32 ^b
	4 Wed. E. J. Wisselink	- 1,32	- 1,33
	5 H. J. Godschalk	- 1,31 ^b	- 1,34
	6 J. Vriezen	- 1,31 ^b	- 1,33 ^b
	7 Wed. H. J. Heusinkveld	- 1,31 ^b	- 1,34
	8 W. J. Westerveld	- 1,32	- 1,33
	9 H. Meijerman		- 1,33
	10 H. J. Hofs		- 1,34

Resteerende Ondermelk per 100 K.G.

	1912	1913
	f 1,05	f 0,87 ^b
Aan A. H. Mewis.		
Lossen Steenkolen per waggon.		
	1912	1913
	f 2,63	f 2,63

Aan B. Kuiperij.		
Slak over het geheele jaar		
	1912	1913
	f 13,50	f 15,25

Aan L. B. Wensink.

Verslag vergadering CZ. *Volharding*

VARSEVELD. - De Maandag j.l. gehouden vergadering van aandeelhouders der Boterfabriek, was goed bezocht. Vanaf 2 uur was er gelegenheid te stemmen, en precies 4 uur werd de vergadering geopend, waarna door de voorzitter, de Heren J. te Rietstap, B. Westerveld en Gussinklo (Varselder) werden benoemd tot mede-stemopnemers.

Hierna werden de uitvoerige notulen de laatste vergadering, gelezen en vastgesteld.

Vervolgens werden tot leden der Commissie voor het nazien der boeken en bescheiden over 1912 benoemd de Heren Keurentjes ([Ambt-Doetinchem](#)), Grotenhuis ([Westendorp](#)), Boesveld ([Sinderen](#)), Pennings ([Binnen-Haurne](#)), Wensink ([Heelweg](#)), Gerritsen ([Varsseveld](#)) en Krabbenborg, ([Harreveld](#)).

Punt 4, vaststelling der aandelenwaarde, volgens art. 25 der gewijzigde Statuten, lokte nogal discussie uit.

De voorzitter deelde mee, dat de inventaris door twee deskundigen was geschat op f 20.000, en de gebouwen met terreinen op twee cijfers, waarvan door het Bestuur het middencijfer à f 24.250 was aangenomen, te samen dus f 44.250.

Na aftrek der schulden enz, was er berekend dat er voor 2588 aandelen een tegoed was van f 32.301,19, uitmakende f 12,44 per aandeel. De Heren D. W. Colenbrander en G. J. Rexwinkel vroegen nadere inlichtingen, terwijl de eerste gaarne had gezien dat de schattings- en verdeelingslijst met al hun getallen tegelijk met de oproeping was toegezonden, dan had ieder tijd gehad deze te beoordelen.

De heer W. Gesink maakte de opmerking dat 90 pCt. der leden hier toch niets van snapte, waarop de Heer Colenbrander antwoordde dat, als er dan maar 10 pCt. wat van begreep, dit toch zijn nut had gehad. Na verdere toelichting door de Directeur werd tenslotte het bestuursvoorstel aangenomen.

Hierna las de Directeur een verslag voor over de fabriek vanaf de oprichting, tot heden, waaruit bleek, dat deze zeer in grootte en bloei was toegenomen. Het ledental was aangegroeid van 153 tot 748, niet 2550 koeien. Door enkele fabrieken werd echter een onedele concurrentie gevoerd, door hun boterprijzen kunstmatig in de hoogte te drijven, alléén met het doel om *hun* haantje koning te laten kraaien. (Op welke wijze en door welke fabrieken word niet medegedeeld).

Verder vestigde Spr, de aandacht op het grote nut van controle en fokverenigingen, waardoor de opbrengst in sommige streken was gestegen van f 70 à 80 tot f 160 à 170 per koe, om tenslotte te eindigen met een krachtige opwekking, om in deze richting werkzaam te zijn.

Intussen was de stemmingslijst gereed gekomen, waaruit bleek dat als bestuurslid was herkozen de Heer Westerveld met 1144 stemmen, en als Commissarissen de Heren Veenink met 1154, Rougoor met 1149, Wisselink met 1147, Heersink met 1126, Hoftijzer met 1090, en gekozen de Heren W. Seinhorst met 1050 en G. J. Buenk met 1004 stemmen.

Bij de rondvraag vestigde de Heer W. Gesink nogmaals de aandacht op het grote nut der fokverenigingen en zou gaarne zien dat het Bestuur op de volgende vergadering een subsidievoorstel hiervoor aan de orde stelde, wat door de voorzitter in overweging zal worden genomen. De Heren Massop en Roes verklaarden zich hier echter al beslist tegen, waarna, daar niemand meer het woord verlangde en de vergadering begon te verlopen, deze door de voorzitter werd gesloten.

De Graafschap Bode 1912- 12-28

Verslag vergadering Fokvereniging

VARSSEVELD, HEELWEG. - Zaterdagavond 21 Dec. werd in 't café Venderbosch de gewone najaarsvergadering, gehouden van de fokvereniging *Heelweg en Omstreken*. Aanwezig waren 17 leden.

[vanaf hier alle informatie over vergaderingen van alle Varsseveldse Fok- en controlever. in de **bijlage**]

1913

De Graafschap bode 1913-03-21

Verslag aandeelhoudersvergadering CZ. Varsseveld⁶

VARSEVELD. - Niettegenstaande het bar ongunstige weer was de vergadering van aandeelhouders der Boterfabriek, Woensdagmiddag, druk bezocht.

Na een woord van welkom van de voorzitter, werden door deze de leden ter Beest, Schut en Roes tot mede-stemopnemers benoemd, welke deze opdracht aannamen. Na goedkeuring der notulen werd door het lid Garritsen namens de commissie van onderzoek rapport uitgebracht over de jaarrekening, welk rapport, voor zover de bescheiden gezien waren, goedkeurend luidde, evenals het rapport van de Zuivelconsulent.

Uit het jaarverslag van de secretaris bleek dat de toestand gunstig was en het getal aandelen thans plm. 2700 bedraagt.

Door de Directeur werd de rekening en verantwoording nader toegelicht, waaraan wij het volgende ontleen.

Ontvangen melk **7.106.423** kilo; gemaakte boter 246.716 kilo, of 3,47 kilo per 100 liter, of 1 kilo uit ruim 29 liter; gemiddeld vetgehalte 3,07; opbrengst der boter *f* 350.867,83½ of *f* 1,42 per kg.; bedrag van het melkgeld *f* 305.157,60 of 1,41⁸ per percent vet.

Het totale bedrag der onkosten bedroeg *f* 44.166,29½, het eindcijfer der exploitatie *f* 353.488,38 en der balans *f* 87.477,08.

Naar aanleiding van den post verkoop karnemelk werd verklaagd over het niet tijdig ontvangen van karnemelk, waarop de directeur antwoordde, dat dit zeer serieus geschiedt, veel serieuzer dan aan de naburige fabrieken. Daar echter meerdere leden klachten hierover inbrachten, werd ten slotte verzocht deze klachten in het vervolg onmiddellijk te zijner kennis te brengen.

Alsnu was aan de orde een voorstel van het Bestuur en Commissarissen tot verkopen van zoete melk aan de fabriek. Door de voorzitter werd medegedeeld dat enige aanvragen hiervoor waren ingekomen en het bestuur nu zoete melk tot een beperkt aantal liters wilde verkrijgbaar stellen, welk voorstel echter uitvoerig op de volgende gronden werd bestreden.

Ten eerste werd er op gewezen, dat deze verkoop ook reeds in vroeger jaren had plaats gehad, maar toen weer was gestaakt, o.a. om redenen waar de voorzitter en de directeur liever niet op in schenen te willen gaan. Ten tweede werd de grote onbillijkheid aangetoond van het voorstel om slechts een beperkt aantal liters verkrijgbaar te stellen, daar dit aanleiding kon geven tot een wedloop om de eerste te zijn, daar de laatsten dan met ledige kannen mochten terugdraven.

Door de voorzitter werd dit argument zo onhandig mogelijk bevestigd, door te zeggen: Wie het eerst komt, het eerst maalt, met welke woorden hij dus zelf de onbillijkheid van het voorstel aantoonde. Ten derde werd het zeer terecht een begunstiging der burgers genoemd, daar deze dicht bij de fabriek wonen, terwijl de buitenleden op een half of heel uur afstand toch niet om één of 2 liters naar de fabriek kunnen draven. Ten vierde werd het als dwingend en heerszuchtig afgekeurd, daar het bestuur aan de leden geen verlof wilde geven om hun eigen

6 De Varsseveldse correspondent van de Graafschap Bode wil nog wel eens *meedenken*, niet verstandig mischien, maar nu, zoveel jaren later, geeft het aan dat er binnen de vereniging niet altijd gelijk werd gedacht als door bestuur en directeur. Je hebt soms de indruk dat hij de kant koos van de z.g. 'oppositie'. Dat is opvallend, bij andere fabrieken stonden de correspondent vaak nauwer bij de – over het algemeen meer ontwikkelde – 'dorps autoriteiten' – lees bestuur en directeur. (ZHN.)

melk te mogen verkopen, maar als ze eenmaal aan de fabriek was, dat recht zich zelf wel wilde toe-eigenen.

Door het bestuur werd het voorstel zeer flauw verdedigd, maar toch vastgehouden, waarop de vergadering rumoerig begon te worden en er minder aangename woorden begonnen te vallen. Een voorstel van een der leden om de wedloop van kopers te ontgaan door de prijs op 10 of 12 cent de liter te stellen, kwam zeer terecht niet in aanmerking, daar tegen die prijs de verkoop toch niets zou geven. Als laatste redmiddel werd door de directeur en voorzitter nog voorgesteld het één jaar te proberen, wat echter ook al geen instemming kon vinden. Ten slotte werd besloten het terrein eens te verkennen en bij zitten en opstaan er over te stemmen, waarop de voorzitter, het strijdperk overziende, bemerkte dat de strijd verloren was en de discussie deed eindigen met de woorden: Het voorstel is van de baan.

Een volgend voorstel van bestuur en commissarissen om de uitbetaling der *pasmunt*, die nu 2 maal 's jaars plaats heeft, in het vervolg te doen plaats hebben telkens als de gulden vol is en het meerdere weder op de volgende maand te boeken, werd met alg. stemmen aangenomen. Door de commissie van stemopneming werd alsnu medegedeeld, dat tot commissaris was verkozen F. B. Rosegaar met 906 en H. Colenbrander met 923 stemmen, welke laatste, tegenwoordig zijnde, de benoeming aannam. Op een desbetreffende vraag werd nog medegedeeld dat de verbouwing der directeurswoning f 2.098.46 gekost had, waarna de vergadering door den voorzitter werd gesloten.

Aan alle leden was benevens het convocatiebiljet nog een boekje toegezonden, bevattende de door de directeur in de vorige vergadering gehouden lezing over 't verleden, 't heden en de toekomst van *Volharding*.

Behalve enige bijzondere en algemene beschouwingen en mededelingen wordt hierin de aandacht gevestigd op het grote nut van fok- en controleverenigingen en sterk aangedrongen op het steunen en oprichten hiervan, terwijl sterk wordt afgekeurd de onderlinge concurrentie der fabrieken, die z.i. de melkprijzen sterk opdrijven met het doel haantje te kraaien, daardoor de ogen der aandeelhouders te verblinden en zich niet generen om - bij wijze van spreken - onder andermans duiven te schieten, waaruit de schrijver opmaakt dat zij, dus doende, het spreekwoord vergeten: Wat men niet wil dat u geschiedt, doe dat ook aan anderen niet.

In hoeverre dit van toepassing is op andere fabrieken, laten wij geheel voor rekening van de schrijver; daar iets dergelijks echter vroeger ook aan de fabriek alhier is geschied door het lager noteren van het vetgehalte dan het werkelijk was, schijnt hij te vergeten dat er ook een spreekwoord is dat luidt: De pot verwijt de ketel dat hij zwart is.

Daar verder verscheidene misstanden aan de fabriek, die thans opgeheven of verbeterd zijn, eenvoudig zijn verzwegen terwijl wel de opmerking wordt gemaakt dat er in ruime mate tegenkanting is ondervonden, maakt het boekje bij aandachtige beschouwing meer de indruk van een stuk vuurwerk met een knal-effect tot slot, dan een onpartijdige en volledige geschiedenis van 't verleden der fabriek.

De Gelderlander 1913-04-06

Melkgebrek!

Doordien te Varsseveld de meeste veehouders hun melk aan de boterfabriek leveren, kunnen de gewone burgers geen melk meer bekomen. Het voorstel in de aandeelhoudersvergadering der fabriek om melk aan de burgerij te verkoopen werd afgestemd. Dientengevolge zullen de burgers, zoo schrijft men aan de „A. Crt.,” om melk te krijgen genoodzaakt zijn zich geiten aan te schaffen.

De Graafschap bode 1913-12-02

Verslag najaarsvergadering CZ. Varsseveld

VARSSEVELD. - Verslag der vergadering van aandeelhouders der Boterfabriek, op 28 Nov., ten 4 ure.

Van 2 tot 4 uur was er gelegenheid tot stemmen en het tekenen der presentielijsten. Bij de ingang werd de aandeelhouders een stroobiljet aangeboden, ondertekend door W. Gesink en nog 38 anderen, waarin de aftredenden weer werden aanbevolen, benevens voor de vacatures de heren W. Vrieze en G. J. Leneman. Ten 4 ure werd de stembus gesloten, waarna door de voorzitter tot mede-stemopnemers werden benoemd de leden J. W. Schuurman, G. W. Gussinklo, H. J. Weenink en H. Bosch. Daar deze laatste niet tegenwoordig was, werd in diens plaats benoemd H. B. Kranen, die echter, onder opmerking dat hem dit baantje al vaker was opgedragen en het nog geenszins weer zijn beurt was, bedankte, waarna G. W. Lammers werd benoemd, waarmee de commissie Compleet was en aan het werk kon gaan.

Punten van behandeling waren:

1. Opening. Op de gebruikelijke wijze geschiedde dit door de voorzitter.
2. Notulen. Door de secretaris gelezen en door de vergadering goedgekeurd.
3. Benoeming ener commissie tot het nazien der jaarrekening. Benoemd worden hiervoor de leden H. G. Liefstink, A. Heersink, F. J. Gussinklo, D. W. Colenbrander, W. Bloem, H. J. Gussinklo en H. J. Willink.

Voorstel van bestuur en commissarissen tot het steunen van een vakblad.

De secretaris, dit nader toelichtende, deelt mee dat door de uitgeverij Bieleman te Vorden onder het motto „*De fabriek voor allen, allen voor de fabriek*”, een vakblad zal worden uitgegeven, getiteld: „*Fabriek en bedrijf*”. De uitgave zal 2 maal 's maands geschieden, onder medewerking van Inspecteur Bieleman, Rijkslandbouwersleraren, enz., zal o.a. verschillende mededelingen, wetenswaardigheden, marktprijzen, een rubriek „Vraag en Aanbod”, enz. bevatten, terwijl de bekende Mej. Bieleman haar talenten voor moeder de vrouw en dochters zal ten beste geven, terwijl we als bladvulling het volgende vonden:

Kunstmest is zeker heel goed voor 't land,
Maar de stal hoort er bij en.... een beetje verstand.
Wie al maar koopt, wat zijn gerief is,
Moet straks verkopen, wat hem lief is.
Goed voederen is zeker een zaak van belang,
Wees daarbij voor uw geldbuil niet bang;
Maar voeder met oordeel en maak zóó het rantsoen

Dat uw ver het altijd er juist mee kan doen.

De prijs zal vermoedelijk 33 cent of minder per jaar bedragen. Door J. B. Roes werd voorgesteld het voor één jaar te beproeven; door H. H. Radstake werd gevraagd of de kosten door de leden of door de fabriek gedragen worden, waarop geantwoord werd: Door de fabriek; terwijl aan H B.. Kranen op diens vraag of de rubriek „Vraag en Aanbod” gratis voor de leden beschikbaar was en of dit beschouwd werd als advertentie, werd medegedeeld dat deze rubriek voor de leden gratis beschikbaar was. Hierna werd zonder stemming besloten een jaar abonnement te nemen.⁷

5. Voorstel van bestuur en commissarissen tot aankoop van enige meters grond van Joh. te Hennepe.

Door de voorzitter werd medegedeeld dat door te Hennepe voor plm. 24 vierkante meter een som van f 500 werd gevraagd, wat zo buitensporig hoog was dat het bestuur dit voorstel weder introk en zich op een andere wijze zal zien te redden.

6. Uitslag verkiezing. Als commissaris werden herkozen G. J. Beunk met 1494, Th. Wolters met 1018, H. W. Heusinkveld met 1017, G. J. Colenbrander met 1003 en gekozen G. J. Lene-man met 1000 stemmen.

Als bestuurslid werd herkozen G. W. Planten met 1430 stemmen, terwijl D. W. Colenbrander 849 en W. Vriezen 733 stemmen verkregen, benevens 64 verspreide stemmen.

De voorzitter en secretaris waren van mening dat tussen laatst noemden herstemming moest plaats hebben, terwijl de commissie van oordeel was dat D.W. Colenbrander was gekozen. Daar hier de zogenaamde de koeien- of aandelenstemming nog geldig is, ontstond hierover een uiterst geanimeerde en langdurige discussie, met het gevolg dat ten slotte de commissie met toevoeging van de leden Rougoor en Rexwinkel (Hoopman) nogmaals de uitgebrachte stemmen nauwkeurig naging. Daar dit enigen tijd duurde, werd overgegaan tot punt..

7. Rondvraag en sluiting.

Daar geen der leden het woord verlangde, werd door de directeur nog meegedeeld dat over de eerste 10 maand van dit jaar 2.276.000 liter meer was ontvangen dan over die maanden van het vorig jaar, waarvoor was betaald plm. f 37.000.⁸

Verder, dat hij in een Duits blad had gelezen, dat de uier steeds goed moet uitgemolken worden, de laatste melk de vetste is; de melk bij slecht melken minder duurzaam is. Ten slotte, dat overkruis melken het beste is, bij proeven, om de anderen dag genomen, gaf overkruis melken veel meer melk en vet, welk verschil echter door vele aanwezigen veel te groot werd geacht en als Duitse onzin werd beschouwd.

Hierna werd de vergadering door de voorzitter gesloten.

Nader vernemen wij van bevoegde tijde dat het aantal geldig uitgebrachte stemmen bedroeg 1669, zodat dus de heer D. W. Colenbrander met 549 stemmen de volstreckte meerderheid heeft behaald en dus als bestuurslid is gekozen.

In aanmerking genomen dat de heer Colenbrander noch door partij-vergaderingen, noch door strooibiljetten werd aanbevolen, maar zijn verkiezing alléén te danken heeft aan de bij de

7 Merk op dat Uitgeverij Misset uit Doetinchem – ook uitgever van DGB. – al sinds 1895 een weekblad uitgaf 'Zuivelbereiding en -Handel'. Dit was een van de weinige bladen die ik mij herinnerde, uit mijn jeugdjaren, waar mijn vader op was geabonneerd – voor de kaas- boternoteringen neem ik aan! (ZHN.)

8 Onduidelijk wat hier staat. n.l.: 1° In 1913 werd 7,1 en in 1914 8,5 mln. Kg melk totaal ontvangen, dwz. een toename in één jaar van – maar – 1,4 mln. K.G.! 2° '.hiervoor werd betaald f 37.000'. Bij ca. 4,1 ct./K.G. zou dat 0,9 mln. K.G. melk moeten zijn geweest, geen 2,2! (ZHN.)

meerderheid gevestigde overtuiging dat hij de rechte man op de rechte plaats zal tonen te zijn, is het te verwachten dat hij in dit geval het vertrouwen der kiezers niet teleurstellen en zijn benoeming aannemen zal.

1914

De Graafschap Bode 1914-03-27

Verslag voorjaarsvergadering CZ Varsseveld

VARSSEVELD. -24 Maart. De verg. van aandeelhouders der Boterfabriek was al druk bezocht. Na opening en vaststelling der notulen bracht de comm., belast met het nazien der boeken, bij monde van de hr. A. Heersink, rapport uit, hetwelk tot goedkeuring adviseerde. De secretaris deelde nog mee dat de **hr. Zondervan** tevens de eerste drie kwartalen had nagezien, waarin het vierde wegens gebrek aan tijd was blijven steken.

Uit het uitvoerige jaarverslag bleek dat de toestand der fabriek gunstig mag worden genoemd en het ledental nog steeds groter wordt, maar dat men door het aanschaffen van nieuwe en grotere machines voor grote uitgaven zal komen te staan.

Uit de rekening en verantwoording bleek dat de balans in bezittingen en schulden sloot tot een bedrag van f 95.564,58. en de exploitatierekening in ontvangst en uitgaaf idem van f 409.092,51, en dat voor ruim **8.500.000 kg.** melk was betaald f 351.858.05, (f 4,14) en voor 297.613 kg. boter was ontvangen f 403.813,16. (f 1,25⁷)

Bij de rondvraag betwistte de heer J. Ormet de wittigheid ener van hem geheven boete, omdat hij schriftelijk met opgaaf van redenen had kennis gegeven verhinderd te zijn de vergadering bij te wonen: het bestuur bleef echter van mening dat de boete terecht geheven was omdat hij geen schriftelijke volmacht had gegeven.

Vervolgens besprak de heer O. wenselijkheid om de premie voor de melkrijders in zake de ongevallenwet door de fabriek te laten betalen, daar dit de concurrentie onder de inschrijvers der ritten zou aanmoedigen; het bestuur zag hierin echter iets onbillijkst tegenover die melkrijders die geen premie behoeven te betalen, maar zal deze zaak in overweging houden.

Op de vraag waarom men het vuilgehalte niet meer onderzoekt, werd medegedeeld, dat dit door drukte was nagelaten, maar weer hervat zal worden. Op een vraag van de heer B. Wensink, ondersteund door velen, waarom bij het stempelen het papier zo diep in de boter werd gedrukt, dat het bijna met de boter vermengd werd, deelde de Directeur mee dat hier misschien een gunstige verandering in zal komen.

Daar door vele aandeelhouders werd geklaagd dat de boter door de melkrijders op minder nette wijze werd tehuis bezorgd, zal het bestuur maatregelen beramen of door het aanbrengen van kistjes of anderszins hierin het bestuur verbetering kan worden gebracht.

Op een vraag van de heer G . B. Wisselink, of het spoelwater niet in kleinere percelen kan verkocht worden, deelde het Bestuur mee, dat dit overwogen - en tevens een onderzoek naar de waarde er van zal ingesteld worden, waarna de vergadering werd gesloten.

de Graafschap Bode 1914-05-01

VARSSEVELD.

— Benoemd aan de Coöp. Zuivelfabriek alhier
de heer B. J. Stoll van **Harwen** en **Aerd**.

Verslag najaarsvergadering CZ. Varsseveld

VARSSEVELD. - 3 Nov. De heden gehouden Vergadering van Aandeelhouders der Boterfabriek was druk bezocht, ofschoon bijna de helft na het tekenen der presentielijst, waardoor men een boete voorkomt, weer aanstonds teruggingen.

Ook de ambitie voor stemmen was gering daar er voor de plm. 2100 aandelen slechts ruim 1000 stemmen waren uitgebracht.

De aftredende Bestuursleden en Commissarissen werden allen herkozen, op Commissaris Boesveld na, die zich wegens gezondheidsredenen niet weer verkiesbaar had gesteld. Daar voor deze vacature niemand de volstrekte meerderheid behaalde, werd besloten de stemming hierover uit te stellen tot de voorjaarsvergadering.

Voor het nazien der jaarrekening werd een Commissie van 7 personen benoemd, verdeeld over de verschillende buurtschappen.

Omtrent de stand van zaken werd door de Directeur medegedeeld dat tot Aug. ruimschoots melk was aangevoerd, welke aanvoer later was verminderd.

Wat het verbod van uitvoer betreft, mocht thans nog 70 pCt boter uitgevoerd worden, terwijl 30 pCt. voor 't binnenland bestemd moest worden.

Door de Secretaris werd een en ander nader aangevuld, waaruit tevens bleek dat over de maand Juli plm. f 4000 te weinig was uitbetaald.

Door de Hr. Roes werd hierop gevraagd waarom dit gebeurd was, en wat er nu met dat geld gedaan zal worden, of dat soms op de al lang beloofde, maar tot heden nog niet verschenen boekjes der Aandeelhouders als te goed zou worden bijgeschreven.

Door het Bestuur werd hierop geantwoord dat dit geschied was omdat men bij de eerste uitbetaling nog niet verzekerd was dat al het geld voor de verkochte boter wel zou binnenkomen (vanwege de oorlogstoestand) en men dus voorzichtigheidshalve de betaling wat laag had gesteld. Hoe dit geld besteed zou worden, was nog niet uitgemaakt, maar vermoedelijk zou dit in de reserve gestort worden, omdat er door de aanschaffing van een nieuwe koelmachine enz. enz. een enorm bedrag moest uitgegeven worden, misschien achttien à twintigduizend gulden.

Door de Directeur werd alsnog medegedeeld dat de boekjes er waren, en eerlang ook uitgegeven zouden worden, wannéér, werd niet vermeld.

Over het voorstel van Bestuur en Commissarissen tot aanhouding van het blaadje „*Fabriek en bedrijf*” waren de meningen verdeeld. Een tegenstander er van vroeg aan het Bestuur op welke gronden het blaadje nuttig genoemd kan worden, waarop de Secretaris antwoordde dat het tevens voor mededelingen betreffende de fabriek dienst deed en hierdoor enige drukkosten kon bespaard worden, terwijl er verder nog al nuttige wenken in werden gegeven waaruit ook voor de huishouding nog al iets uit te leren viel.

Het slot der discussie was dat besloten werd het blaadje een jaar aan te houden, waarna, na de gebruikelijke rondvraag de Vergadering onder dankzegging door de Voorzitter werd gesloten.

1915

De Graafschap Bode 1915-04-02

Verslag vergadering CZ. *Volharding*

VARSEVELD. - 31 Maart. De heden gehouden vergadering van „*Volharding*” was slecht bezocht, daar de leden wel genoegzaam opkwamen om te stemmen en de presentielijst te tekenen om daardoor de boete te ontlopen, maar dan weder direct vertrokken. Om dit enigszins te voorkomen had het bestuur besloten voortaan éérst de agenda af te handelen en dan eerst de stembus te openen, zodat de leden hier niet op behoeften te wachten. Na opening der vergadering werden tot leden dezer stemopneming benoemd de h.h. Ad. Heersink, H. van Braak en J. W. Baten. Hierna werden de notulen gelezen en goedgekeurd.

Met het uitbrengen van het rapport der Comm. tot het nazien der boeken was belast de hr. G. W. Lammers, daar deze niet direct aanwezig was, verklaarde het medelid de heer A. J. Roug-oor, dat alles zo goed en zo kwaad als dat ging, in orde was bevonden en de Comm. dus beslo-ten had de boeken goed te keuren. De heer Lammers, later tegenwoordig, vulde deze verkla-ring nog wat aan, en, hoewel erkennende dat in één dag slechts onvolledig kan onderzocht worden en dit onderzoek eigenlijk véél langer tijd vereiste, men datgene wat onderzocht was, in de beste orde had bevonden en onder dank voor het beheer de Comm, tot goedkeuring advi-seerde.

Uit het jaarverslag van de secretaris en de rekening en verantwoording van de directeur bleek, dat het ledental stationair was gebleven. Het getal leden bedroeg thans 756, met 2845 koeien of aandelen, recht gevende op evenzoveel stemmen. Het rittenaantal was gestegen tot 41, wel-ke dit jaar wegens de omstandigheden per dag f21,08 meer kosten. In het geheel was ontvan-gen ruim 8 miljoen kilo melk, waarvan was gemaakt 312.947 kilo boter. Voor de melk werd gemiddeld betaald f4.20 Per 100 kilo of f4.33 per 100 liter; terwijl de totale opbrengst van alle verkochte producten bedroeg f445.087,60½.

Bij de **rondvraag** vestigde de heer G. Colenbrander er de aandacht op dat de melkrijders de bussen met melk aan de kar hingen als er soms plaats genoeg was op de kar. Het Bestuur deelde mee dat dit volstrekt niet mocht als er plaats was, óp de kar, en verzocht klachten hierover met opgaaf van naam en datum bij de directeur in te brengen.

De directeur deelde verder nog mee dat het blaadje „*fabriek en bedrijf*” wegens dienstplicht van de uitgever had opgehouden te verschijnen en dat thans in verbinding met de coöp. land-houwvereniging het „*Algemeen landbouwblad*” aan de leden werd gezonden, waarin tevens de mededelingen der fabriek zullen worden opgenomen, waarna de vergadering met de gewo-ne plichtplegingen door de voorzitter werd gesloten.

Nader vernemen wij dat tot Comm. in de vacature L. J. Boesveld is gekozen de heer H. H. Radstake met pl.m. 800 st., en voor de vacature J. H. Heuthorst de heer F. J. Gussinklo met pl.m. 400 stemmen.

De Graafschap Bode 1915-11-26

Verslag najaarsvergadering CZ. *Volharding*

VARSSEVELD. - 24 Nov. De 35ste Algemene vergadering van Aandeelhouders der Boterfabriek was heden namiddag nog al tamelijk druk bezocht. Na opening werd door het bestuur een commissie van stemopneming benoemd, waarna de notulen werden gelezen en goedgekeurd. Tot leden der commissie voor het nazien der rekening werden benoemd de leden Berendsen, J. W. Bulsink, G. J. Rexwinkel, H. Willink en J. H. Radstake.

Vervolgens werden door de directeur enige mededelingen verstrekt, waaruit bleek dat de melkleverantie dit jaar belangrijk minder zal zijn dan in het voorgaande, terwijl heb vaarloon hoger was en in 1916 wederom hoger zal zijn. Door de uitbreiding der fabriek en het aanschaffen van nieuwe machines, is de kwaliteit der boter aanmerkelijk gestegen. Aan de door hem gedane uitnodiging aan de leden om met hun vrouwen alles eens te komen bezichtigen, was slechts weinig gevolg gegeven, om welke reden hij dit verzoek nogmaals herhaalde.

De boterprijs was tot heden geregeld vrij hoog te noemen, maar daar de Duitse regering thans een maximum -prijs had gesteld, zal de prijs in het vervolg vermoedelijk wel dalen. De voorraad steenkolen was toereikend tot Maart-April zodat hier voorlopig nog geen gebrek aan is.

De secretaris drong vervolgens nog ernstig aan om toch vooral zindelijke melk te leveren. Goede zeven vermogen veel maar niet alles, wat hieruit bleek, dat leden met gewone zeven soms zeer zindelijke melk leverden. Op zindelijkheid in de stal en tijdens het melken, komt het vooral aan.

Daar de agenda daarmee was afgehandeld en de uitslag der verkiezing nog niet bekend was, werd voorgesteld de vergadering te sluiten en de uitslag later bekend te maken, waarop de vergadering met de gewone plichtplegingen werd gesloten.

Nader vernemen wij dat het aftredend bestuurslid G.J.H.L. Westerveld met 874 stemmen werd herkozen en de aftredende commissaris D. A. Heersink met 831, J. G. Hoftijzer met 822, E. J. Rougoor met 832, F. B. Rozegoor met 833, H. Wisselink met 800 en H. Colenbrander met 816 stemmen weer waren herbenoemd, terwijl voor de vacature L. J. Veenink was gekozen F. W. Groot Nibbelink met 687 stemmen.

1916

De Graafschap Bode 1916-04-07

Verslag vergadering CZ. *Volharding*

VARSEVELD. - Woensdag 5 dezer vergaderden in het Feestgebouw de aandeelhouders van „*Volharding*”, onze coöp. stoomzuivelfabriek.

De voorzitter opende de vergadering met een welkomstgroet aan de aanwezigen, wier getal groter had kunnen zijn, indien zij, die de presentielijst tekenden, ook werkelijk ter vergadering bleven. Tevens bood hij de verontschuldiging van het bestuur aan, dat de vergadering eigenlijk te laat was. Ziekte en andere omstandigheden hadden echter hiertoe gedwongen. Met blijdschap constateerde hij voorts het feit, dat bijna alle veehouders alhier zijn aangesloten.

Nu krijgt de secretaris het woord tot voorlezing der notulen. Deze worden daarna zonder aan- of opmerking als zodanig vastgesteld. Bij monde van de heer G. Rexwinkel bracht de commissie tot het nazien der boeken verslag uit van haar bevindingen en adviseert tot goedkeuring. De vergadering verenigt zich met dit advies.

Hierna leest de secretaris een verklaring voor van de heer Zondervan, (GOZ. *Boekencontroleur*) dat hij de boeken volkomen in orde heeft bevonden. Hij geeft bovendien de raad, het saldo te bestemmen voor mogelijke schadeposten.

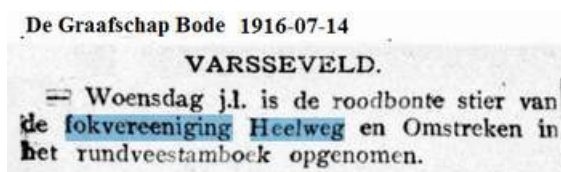
Wederom krijgt de secretaris het woord tot voorlezing van het jaarverslag. Uit dit keurig overzicht halen we alleen aan, dat het leden tal op 1 jan. bedroeg, 763, samen hebbende 2868 runderen.

De wijziging in het personeel was nog al belangrijk, maar toch niet tot schade van de onderneming, de tijdelijke stagnatie uitgezonderd. Hij brengt een woord van lof aan het gehele personeel voor de ijver en de toewijding door hen betoond.

De directeur licht vervolgens de balans en exploitatierekening toe. Hieruit blijkt o.a., dat gedurende 1915 zijn afgeleverd **8.682.887½** K.G. melk, waaruit 304.534 K.G. boter werd bereid, die gemiddeld per K.G. opbracht **f 1.70⁴**. Het gemiddelde vetgehalte bedroeg 3,11 pct (dit gehalte komt precies overeen met het vetgehalte, geconstateerd door de controlevereniging te Heelweg). De winst- en verliesrekening sluiten met een bedrag van **f 585.559,92½** terwijl het saldo bedraagt **f 5.545,27**.

Spreeker wijst er even op, dat het lekapparaat zeer voordelig werkt. Toch zal er nog wel een en ander verbeterd moeten worden, maar dat kan aan een fabriek als de onze niet anders, wil men met de tijd mee.

Bij de rondvraag zegt de directeur nog, dat de leden waarschijnlijk hun aandelenboekjes thuis gestuurd zullen krijgen. Die liggen wel wat in de weg. De heer Roes is er niet over tevreden, dat zovelen even de presentielijst tekenen en dan verdwijnen. Hij doet een voorstel tot verandering, dat echter bij veel steun ook veel bestrijding vindt. Na enig heen en weer gepraat wordt ten slotte op voorstel van de directeur besloten aan bestuur en commissarissen op te dragen middelen tegen dezen wantoestand te beramen. Hierna sluiting.

1 Oktober 1916 t/m 1 oktober 1918 niet in [www. systeem](#)

1918

De Graafschap Bode 1918-12-17

Kort verslag najaarsvergadering CZ. *Volharding*

VARSEVELD. - Maandag 16 Dec. j.l. vergaderden de aandeelhoudere der Coöp. Stoomzuivelfabriek „Volharding” alhier in de „Eendracht”. Na opening werden de notulen voorgelezen en bracht de secretaris aan de **waarnemende directeur Breukelaar** een woord van dank toe, voor zijn accurate regeling tijdens de ziekte van de directeur, (A.J. Westerdorp).

Tot bestuurslid werd met bijna algemene stemmen herkozen G. J. H. Westerveld, tot commissarissen de leden P. B. Rosegaar. E J. Rougoor; D. A Heersink, H. Colenbrander en F. W. Groot-Nibbelink. Voor de aftredende commissarissen H. Wisselink en J. G. Hoftijzer, welke niet meer herkozen wensten te worden, waren de stemmen verdeeld, zodat niemand de volstrekte meerderheid had. In de voorjaarsvergadering zal hier nogmaals voor moeten worden gestemd De presentielijst werd door 579 leden getekend.

1919

De Graafschap Bode 1919-03-21

VARSSEVELD.
— De Coöp. Stoomzuivelfabriek alhier heeft bericht ontvangen dat vanaf heden slechts het halve kwantum ondermelk aan de stad behoeft te worden geleverd. Zeer waarschijnlijk zal het weldra daarvan wel geheel worden vrijgesteld.

De Graafschap Bode 1919-04-08

VARSSEVELD.
— Maakten we in een der laatste nummers melding, dat de zuivelfabriek alhier het halve van het bestaande kwantum behoefde te leveren, thans berichten we, dat ze geheel is vrijgesteld van het leveren van ondermelk aan de stad.

Voorjaarsverslag nog niet gevonden!

De Graafschap Bode 1919-11-21

Verslag najaarsvergadering CZ Varsseveld

VARSSEVELD. - 20 Nov. Hedenmiddag vergaderden in het feestgebouw de leden van de Coöp. Stoomzuivelfabriek alhier.

Nadat de voorzitter – **B. Colenbrander** – deze vergadering geopend had met een woord van welkom tot de talrijke aanwezigen (de presentielijst was getekend door 575 leden), gaf bij de secretaris gelegenheid om de notulen van de vorige algemene vergadering te lezen. Deze werden zonder op- of aanmerkingen goedgekeurd.

Bij punt 2, mededelingen, welke door de directeur – **A.J. Westendorp** – werden gedaan, bleek dat de melk nog lang niet weer op het kwantum van voor de oorlog was. Brandstoffen en andere hulpstoffen waren gelukkig weer veel beter te betrekken. De boterprijs was deze zomer lang zo hoog niet geweest dan de vorigen zomer, hetgeen hoofdzakelijk te wijten was aan het verbod tot uitvoer. Alleen in de nazomer mocht er een klein percentage worden uitgevoerd.

Het vetgehalte was ook nog lang zo hoog niet als in de jaren voor de oorlog.

Hierna was het woord aan de secretaris, die het gesproken woord van de directeur nog met enige mededelingen kwam aanvullen, en sommige lastige kwesties, die het bestuur in de afgelopen periode waren voorgelegd, ter sprake bracht.

Men kwam o.a. voor de vraag: Al of niet een contract afsluiten met de regering om deze winter weer consumptiemelk te leveren aan de grote steden? Eerst had men daar geen oren naar maar toen de minister dreigde, dan geen consenten voor uitvoer te zullen geven, zwichtte men tenslotte. Wij hebben hier onze melk nodig voor het bedrijf. Gelukkig laat het zich aanzien, dat er van gedwongen melkleverantie niet veel zal komen, daar de toestand zich sindsdien veel heeft verbeterd.

Ook maakte de secretaris nog melding van het koelhuis, hetwelk in Zutphen gebouwd wordt. Dit is van groot belang voor de zuivelorganisaties; men is hierdoor n.l. in de gelegenheid de boter bij een slechte markt te bewaren tot een betere.

Hierna was het woord aan de heer **A. Hylkema**, zuivelconsulent voor Gelderland, welke zou inleiden „*Het nut van goed melken en het houden van melkcursussen*”.

Spr. begon met te zeggen dat, zoals de secretaris reeds opgemerkt had, hier veel ambitie voor het landbouwonderwijs bestond, gezien het feit dat de verschillende landbouwcursussen hier

gevolgd worden door 125 leerlingen.

Het verwonderde daarom spr. dat men hier nog niet met cursussen in het melken begonnen was. In melken toch zit veel meer dan menigeneen denkt. Het spreekwoord zegt niet te vergeefs: Zoals de koe behandeld wordt, zo behandelt ze de boer terug. Een slechte melker kan oorzaak zijn dat een koe 2 á 3 liter per dag minder geeft. Spr. maakt dit duidelijk door enkele voorbeelden en getallen te noemen. Melken is wel degelijk een kunst, die niet iedereen even goed machtig is.

Daarna staat spr. stil bij het zindelijk melken en de melkbehandeling. Wanneer ook maar een klein stukje vuil in de melk valt, zijn hiermede duizenden bacteriën er in gekomen. Menige boer zegt: Ik heb mijn melk nog nooit terug gekregen; maar spr. zegt dat het dan ook reeds veel te laat is. Wij allen moeten samenwerken om de kwaliteit van de boter te verbeteren. We kunnen nog niet tegen de Deense boter concurreren en dit kan en moet veranderen.

Ten slotte maakt spr. nog duidelijk hoe men het melken kan verbeteren. In Gorssel deed men het zo: daar kwam geregeld een Friese veehouder om enige jongelui les te geven en slaagden deze jonge melkers bij het eindexamen, dan konden die in hun eigen omgeving weer anderen van hun gebleken bekwaamheden doen profiteren.

De verkiezing van 2 bestuursleden en 5 commissarissen had tot uitslag dat alle aftredenden werden herkozen, n.l. tot bestuursleden de heren D. W. Colenbrander en G. W. Planten, en tot commissarissen de heren G. J. Beunk, G. J. Colenbrander, H. W. Heusinkveld G. J. Leneman en Th. Wolters.

De Graafschap Bode 1919- 12-12

VARSEVELD.

— Meldden wij onlangs dat er hier ter plaatse een adres circuleerde om van de zuivelfabriek alhier gedaan te krijgen volle melk voor de inwoners beschikbaar te doen stellen, thans kunnen wij meedeelen dat dit idee wel ingang heeft gevonden, en de zuivelfabriek het plan heeft om met 1 Jan. a.s. proef te nemen. Als dan zullen onze ingezetenen zich van gepasteuriseerde melk kunnen voorzien.

De Graafschap Bode 1919-12-30

VARSEVELD.

— Door het bestuur van de Coöp. Stoomzuivelfabriek „Volharding” alhier is thans definitief besloten om met 1 Januari a.s. met gepasteuriseerde volle en ondermelk door het dorp te laten venten. De heer J. C. Planten is voorloopig hiermede belast. „Varsseveld's Belang” heeft hierdoor hare aanvraag dienaangaande met succes bekroond gezien. Hiermede is aan een lang gevoelde behoefte van de ingezetenen (niet-veehouders) voldaan.

— Bij den veehouder Vrieze op de Kampert is een geval van miltvuur geconstateerd. Het cadaver is onder politietoezicht verbrand.

1920

De Graafschap Bode 1920-01-27

VARSSEVELD.
— Onze boterfabriek heeft zich een machinale boterpers aangeschaft. Met dit werktuig is het mogelijk in een minimum van tijd een aantal verpakte kilo's en halve kilo's boter voor de verzending gereed te maken.

De Graafschap Bode 1920-02-13

VARSSEVELD.
— De coöp. stoomzuivelfabriek „Volharding” moet thans dagelijks 1500 liter consumptiemelk leveren naar Utrecht.

De Graafschap Bode 1920-03-19

Verslag vergadering CZ. Volharding

– ziekte directeur A. J. Westendorp.

VARSSEVELD. – 18 Maart. Hedenmiddag werd in het feestgebouw alhier de voorjaarsvergadering gehouden van de Coöp. Stoomzuivelfabriek alhier. De vergadering was druk bezocht en door niet minder dan 580 personen Was de presentielijst getekend.

De voorzitter opende met een woord van welkom aan de aanwezigen, waarna de secretaris gelegenheid kreeg, de notulen van de vorige algemene vergadering voor te lezen. Deze werden ongewijzigd vastgesteld.

Bij de mededelingen herinnerde de voorzitter er aan dat er nog al protest geweest was bij het werken op Eerste Kerstdag. De omstandigheid dat de fabriek in die tijd maar 4 dagen per week werkte, was hiervan grotendeels de schuld. In het vervolg zal evenwel gezorgd worden, dat met de verschillende wensen rekening wordt gehouden.

Uit het keurig verzorgde jaarverslag van den secretaris, de heer G. J. H. Westerveld ontleen wij het volgende: Het jaar 1919 was niet bepaald gunstig te noemen, ofschoon de crisisbepalingen niet zo erg belemmerend meer werken.

In 1919 was ontvangen **3.736.409 K.G.** melk, zijnde 4 miljoen K.G. minder dan in 1914. Het mond- en klauwzeer had hier nog al invloed op gehad. Er werd gefabriceerd 200.207 K.G. boter, waar voor werd betaald f 657.648.39. Na dat de boter vrij gegeven was werd ze afgezet door tussenkomst van de N.C.Z. De gewestelijke afdelingen hiervan zijn overgegaan om een koel- en doorgangshuis te bouwen in Zutphen.

Gemiddeld was betaald f 10,71 per 100 K.G. melk. Het gemiddeld vetgehalte bedroeg ruim 2,93%. Er zat nog 2½% aan de leden betaald worden voor het te weinig ontvangene in 1919.

Een woord van lof werd nog gebracht aan het personeel. Bij de keuring van boter was deze 46 keer ingedeeld in de eerste klasse en 6 keer in de tweede. Op verlangen van Varssevelds belang was men in 1920 begonnen consumptiemelk te verkopen aan de ingezetenen van Varsseveld, waarmee, blijkens het verloop der eerste maanden zeer gunstige resultaten zijn bereikt.

Uit de verantwoording bleek, dat de balans een eindcijfer had van f 175.314,22 en de exploitatierekening een cijfer aantoonde van f 680.578,77. De commissie belast met het nazien hiervan had alles akkoord bevonden.

Thans kwam punt 7 der agenda in behandeling, hetwelk een voorstel inhield van het bestuur om de directeur, den heer **A. J. Westendorp**, wegens voortdurende ongesteldheid ontslag te verlenen onder toekenning van een pensioen van f 1275 per jaar, zulks met inbegrip van de premie welke door de fabriek betaald zal worden voor een door den heer Westendorp afgesloten verzekering. Dit voorstel werd met algemene stemmen aangenomen.

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

Het bestuur zal nog stappen doen om enige jongelui te vinden welke genegen zijn een melk-cursus in Zutphen te volgen, welke dan op hun beurt hier de mensen goed melken kunnen leren. Verder niets meer aan de orde zijnde, werd daarna de vergadering met een woord van dank tot de aanwezigen, door de voorzitter gesloten.

De Graafschap Bode 1920-03-16

VARSEVELD.

— De Coöp. Stoomzuivelfabriek „Volharding” alhier, houdt Donderdag 18 Maart a.s., 's middags te 2 uur, in het Feestgebouw een algemeene vergadering van aandeelhouders.

Punten van behandeling zijn:

1. Opening.
2. Notulen.
3. Mededeeling van het bestuur.
4. Jaarverslag.
5. Rekening en verantwoording.
6. Rapport der Commissie uit de aandeelhouders.
7. Voorstellen betreffende het Directeurschap van de zuivelfabriek ten gevolge van de voortdurende ongesteldheid van den heer A. J. [Westendorp](#).
8. Mededeelingen inzake te houden Melkcursus.
9. Rondvraag en sluiting.

De Graafschap Bode 1920-04-20

VARSEVELD.

— Voor de vacante betrekking van directeur van de Coöp. Stoomzuivelfabriek „Volharding” alhier hebben zich niet minder dan 88 sollicitanten aangemeld.

De Graafschap Bode 1920-05-04

VARSEVELD.

— Vanaf a.s. Zaterdag begint de [Boterfabriek](#) voortaan Zaterdagmiddags weer de melk te verwerken.

De Graafschap Bode 1920-06-11

VARSEVELD.

— Benoemd tot directeur van de Coöp. Stoomzuivelfabriek „Volharding” alhier, de heer S. Beetsma, te Doetinchem.

De Graafschap Bode 1920-06-11

DOETINCHEM.

— De heer S. S. Beetsma, directeur der zuivelfabriek „De Oude-IJssel” alhier is in gelijke functie benoemd aan de Stoomzuivelfabriek „De [Volharding](#)” te [Varsseveld](#).

DGB. 1920-06-11

Benoeming dir. S. S. Beetsma

Was daarvoor dir. in CZ. Oude IJssel te Doetinchem

Verslag najaarsvergadering CZ. *Volharding*

VARSSEVELD. – Vrijdagmiddag vergaderden in het feestgebouw de leden van de Coöp. Stoomzuivelfabriek „*Volharding*” alhier. De opkomst was groot: niet minder dan 535 leden toekenden de presentielijst.

De Voorzitter opende de vergadering met een woord van welkom, om hierna het woord te geven aan de secretaris voor het lezen van de notulen van de vorige algemene vergadering, welke onder dankzegging zonder op- of aanmerkingen werden goedgekeurd.

Hierna hield de nieuwe directeur, de heer S. S. Beetsma een korte rede, waarin hij de wens uitsprak, dat het hem gegeven moge zijn vele jaren voor de vereniging werkzaam te mogen zijn. Het was hem een grote eer geweest om uit 88 sollicitanten te worden benoemd en hij hoopte zijn taak zo goed mogelijk te vervullen. Spr. maakte de aanwezigen duidelijk hoe hij zich die taak denkt en wees er hierbij op, hoe vooral juist tegenwoordig op de kleintjes dient te worden gelet, wat vooral bij een bedrijf als een zuivelfabriek zoveel gewicht in de schaal werpt. Immers wanneer de ondermelk slechts 0,10 pct, vet meer bevat dan normaal is dit reeds een aanmerkelijke schade. Men dient bij mogelijke stagnatie in het bedrijf door technische gegevens direct te kunnen constateren waar de fout zit.

Vervolgens deed spr. nog een beroep op de medewerking van alle leden om de melk en de melkbehandeling zo goed mogelijk te doen zijn en vooral de bussen en verder melkgerei zo zindelijk mogelijk te houden.

In de commissie, belast met het nazien der boeken werden benoemd de heren J. W. Bussink, G. J. Klanderman en G. J. Nijhoff.

Bij de rondvraag dankte de Secretaris de leden voor hun bijdrage aan de pensionering van de vorige directeur, de heer A. J. Westendorp en hoopte hij, dat met de nieuwe beheerder een nieuw tijdperk van bloei voor de organisatie moge aanbreken.

Tot stemopnemers worden benoemd de heren Joh. Gussinklo, L. Colenbrander en Joh. Gussink.

Bij 't punt mededelingen werd nog bekendgemaakt dat de beide cursisten Diepenbroek en Weenink geslaagd waren voor de cursus in (voor)melken, zodat in de voorjaarsvergadering de leden voorstellen zullen bereiken om hier onder hun leiding ook cursussen in melken te doen houden.

Wegens periodieke aftreding moesten er 2 bestuursleden en 6 commissarissen worden gekozen, welke verkiezing tot uitslag had, dat alle aftredenden werden herkozen, n.l, B. Colenbrander en W. Rutgers, bestuursleden en de heren L. Beuvink, J. Görink, G. J. Gussinklo H. Lammers, D. W. Nijhoff en H. H. Radstake, commissarissen.

Daar er verder niets te behandelen viel sloot de Voorzitter met een woord van dank voor de trouwe opkomst de vergadering.

1921

De Graafschap Bode 1921-04-12

VARSEVELD.

— Het was j.l. Zaterdag een belangrijke dag voor ons dorp: de electrificatie was n.l. een feit geworden. 's Avonds half negen kwam de raad bijeen met eenige genoodigden.

Vervolgens begaf de raad met zijn voorzitter aan het hoofd zich naar het transformatorhuisje, waar de edelachtbare heer burgemeester de stroom op het net schakelde. Onder de tonen van Concordia ging het thans in optocht door de verlichte straten naar het eveneens prachtig verlichte feestgebouw, waar boven.....

— Het bestuur van de Coöp. Stoomzuivelfabriek alhier zal bij genoegzame deelname een of meer cursussen in het melken organiseren. Als voormelkers zullen optreden de heeren Diepenbroek en Weenink, welke het vorig jaar slaagden als cursusleider te Zutphen. Het theoretisch gedeelte heeft de directeur van de fabriek de heer **Beetsma** op zich genomen.

De Graafschap Bode 1921-08-19

VARSEVELD.

— Op de in Doetinchem gehouden landbouwtentoonstelling verwierf de coöp. zuivelfabriek „Volharding" alhier de hoogste bekroning voor hare inzending roomboter. De boter van „Volharding" kreeg 84 punten, waardoor haar de eerste prijs, n.l. een gouden medaille, werd toegekend. Wij wenschen de fabriek geluk met dit behaalde succes, te meer daar er niet minder dan 45 inzendingen waren en stellen het vooral op prijs, dat **Varsseveld** thans ook in de eerste gelederen thuis behoort. Laat het een aansporing zijn ook voor de heeren landbouwers in onze omgeving, dat zij voor het volgende jaar met een prachtcollectie vee en landbouwgewassen op de komende tentoonstelling in 1922 in **Varsseveld** voor den dag zullen komen. In Doetinchem heeft men kunnen zien hoe het dient te zijn. Landbouwers neemt een voorbeeld hieraan!

De Graafschap Bode 1921-04-22

VARSEVELD.

De Staatscour. van Dinsdag 12 April bevat de statuten der Hervormde Schoolvereniging alhier, alsmede die der **Stierenhouderij** Heelweg en Omstr.

1921 en 1922 geen voor- en najaarsverslagen Volharding gevonden

1922

De Graafschap Bode 1922-09-08

De Landbouwtentoonstelling te Varsseveld.

Rundvee

betreft, trok het onze aandacht, dat het zwartbonte ras over het algemeen in betere conditie verkeerde dan het roodbonte. Bij het laatste ras zagen wij enkele stieren, die naar onze meening een veel te lichte kleur hadden. De inzendingen van de heeren W. H. Remmelink te Doetinchem en van M. G. Brugman te Gendringen, alsmede die van Mej. B. J. van Zadelhoff te Doetinchem, trokken hier de aandacht. Over het algemeen kon geconstateerd worden, dat de rundveefokkerij in deze omgeving de laatste jaren hard vooruitgegaan is. De roodbonte fokkers kunnen en moeten echter nog veel bereiken, bij welk streven wij hun veel succes toewenschen.

De ingezonden

De Graafschap Bode 1922-09-08

De Landbouwtentoonstelling te Varsseveld.

Bekroningen.

Afdeeling 2, zwaartbont vee, stieren boven 2 jaar: 1e pr. en zilveren med. Fokvereniging te Lichtenvoorde; 2e pr. Wed. B. Dimmendaal, Wijnbergen; 3e pr. W. Aalbers, Binnenheurne.

Stieren 1—2 jaar: 1e pr. Fokvereniging Silvolde; 3e pr. H. Bulten, Zelfhem.

Stierkalveren: 3e pr. J. W. Doornink, Breedenbroek.

Melkgevende koeien met meer dan 4 breede tanden: 1e pr. met zilv. med. G. H. Doornink, Sinderen; 2e pr. W. Seinhorst, Sinderen; 3e pr. O. J. Colenbrander, Sinderen; 3e pr. H. J. ter Maat, Halle; 4e pr. H. Gesink, Sinderen; 4e pr. G. J. Wisselink, Binnenheurne.

Kennelijk dragende koeien met meer dan 4 breede tanden: 1e pr. en zilv. med. G. H. Doornink, Sinderen; 2e pr. J. Teeuwsen, Braamt bij Zeddam; 3e pr. H. Gesink, Sinderen; 4e pr. D. W. Gesink, Sinderen.

Melkgevende vaarzen met hoogstens 4 breede tanden: 1e pr. H. Gesink, Sinderen; 2e pr. J. G. Heusinkveld, Varsseveld.

Kennelijk dragende vaarzen met meer dan 2 breede tanden: 2e pr. H. J. Gussinklo, Sinderen.

Kennelijk dragende vaarzen: 1e pr. J. Teeuwsen, Braamt bij Zeddam; 3e pr. idem; 2e pr. G. H. Doornink, Sinderen; 3e pr. D. W. Gesink, Sinderen; 4e pr. id.; 4e pr. J. Nijhof, Halle.

Pinken met hoogstens 2 breede tanden: 1e pr. Wed. W. G. Schuurman, Sinderen; 2e pr. W. Wisselink, Varsseveld.

Pinken zonder breede tanden, geb. voor 1 Nov. 1921: 1e pr. G. H. Doornink, Sinderen; 2e pr. J. G. Wisselink, Westendorp; 3e pr. Chris Lleftinck, Sinderen; 4e pr. D. W. Gesink, Sinderen.

Vaarskalveren, geboren na 1 Nov. 1921: 1e pr. H. J. ter Maat, Halle; 2e pr. G. H. Doornink, Sinderen; 3e pr. D. W. Gesink, Sinderen; 4e pr. H. Gesink, Sinderen.

Vette koeien en vaarzen: 1e pr. S. Levy, Dinxperlo; 2e pr. A. van der Linde, Doetinchem.

Schoonste collectie fokvee: 1e pr. **Fokvereniging „Al beter”**, Sinderen.

Collectie van één eigenaar: 1e pr. en zilv. med. G. H. Doornink, Sinderen; 2e pr. H. Gesink, Sinderen; 3e pr. D. W. Gesink, Sinderen; 4e pr. H. J. ter Maat, Halle.

Afdeeling 3. Roodbont vee.

Stieren boven 2 jaar: 1e pr. en zilv. med. J. W. G. Heinen, Dale bij Aalten; 2e pr. Stierhouderij „Doetinchem en Omstreken”; 3e pr. **Fokvereniging** te Lintelo.

Stieren van 1—2 jaar: 1e pr. Wed. B. J. van Zadelhoff, Dichteren bij Doetinchem; 2e pr. W. G. Brugman, Gendringen; 3e pr. Fokver. **Heelweg** en Omstreken.

Stierkalveren: 1e pr. J. W. Nijhof, **Heelweg**; 2e pr. Wed. B. J. van Zadelhoff, Dichteren; 3e pr. J. H. W. Nijhoff, Barlo bij Aalten.

Melkgevende koeien met meer dan 4 breede tanden: 1e pr. en zilv. med. W. H. Remmelink, Heinoorde, Doetinchem; 2e pr. W. G. Brugman, Gendringen; 3e pr. W. H. Remmelink, Heinoorde, Doetinchem; 4e pr. R. K. Opvoedingsgesticht Harreveld. Bestuursprijzen: R.K. Opvoedingsgesticht Harreveld; Wed. B. J. van Zadelhoff, Dichteren; W. G. Brugman, Gendringen.

Kennelijk dragende vaarzen met meer dan 4 breede tanden: 1e pr. met zilv. med. W. G. Brugman, Gendringen; 2e pr. H. J. Gussinklo, Klaus, Lintelo; 3e pr. G. J. Stegeman, Hengelo; 4e pr. Wed. B. J. van Zadelhoff, Dichteren.

Melkgevende vaarzen met hoogstens 4 breede tanden: 1e pr. H. J. Gussinklo, Klaus Lintelo; 3e pr. G. Keurentjes, Doetinchem.

Kennelijk dragende vaarzen met meer dan 2 breede tanden: 1e pr. D. Oarritsen, Steenderen; 2e pr. W. G. Brugman, Gendringen.

Kennelijk dragende vaarzen: 1e pr. G. J. Beunk, Westendorp; 2e pr. dezelfde.

Pinken met hoogstens 2 breede tanden: 1e pr. J. H. W. Nijhof, Barlo bij Aalten; 2e pr. dezelfde; best. prijs: H. G. Gussinklo, Klaus Lintelo.

Pinken zonder breede tanden, geb. voor 1 Nov. 1921: 1e pr. J. G. Wisselink, **Heelweg**; 2e pr. G. J. Beunk, Westendorp; 3e pr. dezelfde.

Vaarskalveren geb. na 1 Nov. 1921: 1e pr. G. J. Beunk, Westendorp; 3e pr. dezelfde; 4e pr. H. Nijland, Halle.

Schoonste collectie fokvee van een vereniging: 2e pr. Fokveren. „Heelweg en Omstreken”.

Collectie van één eigenaar: 1e pr. met zilv. med. W. G. Brugman, Gendringen; 2e pr. Wed. B. J. van Zadelhoff, Dichteren; 3e pr. J. H. W. Nijhof, Barlo bij Aalten; 4e pr. H. J. Gussinklo, Klaus Lintelo.

1923

De Graafschap Bode 1923-02-09

25-jarig jubileum van de Coöperatieve Stoomzuivelfabriek „Volharding” te Varsseveld. 8 Februari 1923.

Donderdag had in het Feestgebouw de algemene vergadering plaats van aandeelhouders in de coöp. stoomzuivelfabriek „Volharding” alhier, waaraan tevens verbonden was de herdenking van het 25-jarig bestaan der fabriek.

Ruim 500 leden waren aanwezig, zodat de benedenzaal te klein was om de vele aanwezigen te bevatten en sommigen op de galerij hadden plaats genomen.

De vergadering werd gepresideerd door den bijna 89-jarigen voorzitter der vereniging, den heer B. Colenbrander, die de vergadering opende met een woord van welkom tot de aanwezigen, terwijl hij het betreunde dat de zaak niet zo groot was, dat alle aanwezigen een zitplaats hadden. Verder sprak hij den wens uit dat de vergadering een zeer aangename mocht zijn, waarna hij den secretaris verzocht de notulen te willen lezen, welke zonder op- of aanmerkingen werden vastgesteld.

Hierna werd door den directeur verslag uitgebracht, wat het financiële beheer over 1922 betreft. Hij herinnerde aan de liquidatie van de coöp. zuivelverkoopvereniging te Amsterdam, alsmede van de gewestelijke vereniging waarvan de zetel te Zutphen gevestigd was. Sommige fabrieken hadden hierdoor groot nadeel geleden. Ook „Volharding”, was het nadeel hier niet zo groot, doordat, waar men zich niet met verschillende handelingen verenigen kon, tijdig het lidmaatschap der gewestelijke vereniging was opgezegd. Vanaf 1 Jan. 1922 was de fabriek vrij geweest in den verkoop harer producten en had deze zelf ter hand genomen. Er kon meer boter verkocht worden dan geproduceerd werd, terwijl het merk ook in het buitenland gezocht is. Hij herinnerde vervolgens aan het droge voorjaar, waardoor minder melk werd aangevoerd.

Totaal werd aangevoerd 6.511.381 K.G. melk, waanrit 235.837 K.G. boter geproduceerd werd.

Wat de kwaliteit der melk betreft, liet deze hij sommigen te wensen over; spr. heeft ondervonden dat door persoonlijk bij de betreffende leveranciers veel ten goede gedaan kan worden, waarom hij in overweging gaf, hiervoor iemand aan te stellen. Het gemiddeld vetgehalte in het afgelopen jaar bedroeg 3.24 % of $\frac{1}{10}$ hoger dan het voorgaande jaar. Verder memoreerde spr. de in het afgelopen jaar behaalde medailles, doch wees er op, dat men nu niet moest denken, dat het hoogtepunt bereikt was. Integendeel, wanneer er beter kwaliteit melk geleverd wordt, is nog veel te bereiken. Vervolgens wees spr. er nog op dat naar schatting 500.000 K.G. melk aan de fabriek onttrokken was voor mesting van kalveren.

Waarna hij een overzicht gaf van den financiële toestand der vereniging, waaruit bleek, dat het afgelopen jaar f 448.819,64 voor de melk uitbetaald was. Ten slotte dankte hij allen voor de ondervonden medewerking.

Onder het uitbrengen van dit verslag kwam het Dagelijks Bestuur der gemeente de zaal binnen, n.l. de burgemeester, de secretaris en wethouder Berkhof en namen aan de bestuurstafel plaats. Wethouder Rutgers was als bestuurslid der vereniging reeds eerder aanwezig. Ook de heer **Hylkema**⁹ was ter vergadering gekomen.

Door de commissie belast met het nazien der boeken werd hierna bij monde van den heer D. A. Colenbrander te Sinderen rapport van haar bevinding uitgebracht. Er werd tot goedkeuring geadviseerd, waartoe niet algemene stemmen besloten werd.

Thans kreeg de secretaris het woord voor het uitbrengen van het jaarverslag. Hij deelde mede, dat het aantal leden tot 802 gestegen was. Het bestuur bleef ongewijzigd, terwijl de onderlinge samenwerking steeds aangenaam was. Hij herinnerde aan de mutatiën, die onder het personeel plaat gehad hebben, benevens aan de ter hand genomen melkverkoop, die over het afgelopen jaar 92.015 L. heeft bedragen. Vervolgens wees hij er op, dat de verkoop der boter uitsluitend door den directeur verricht werd met als uitkomst, dat een belangrijk hoger opbrengst verkregen was dan de gemiddelde opbrengsten aan de botermijnen waardoor het bewijs geleverd is, dat deze functionaris **niet alleen een goed directeur, maar ook een goed handelsman is**, terwijl hij hem hulde bracht voor hetgeen deze te dien opzichte gepresteerd heeft.

Onze Zuidelijke burenen, zegt spr., zijn het afgelopen jaar goede afnemers geweest, doch hij hoopte dat de Oostelijke huren ook weer spoedig op de markt zullen kunnen verschijnen. Hij wijst nog op het grote belang van contrôle en hoopt, dat deze spoedig algemeen zal worden en spreekt tenslotte den wens uit, dat ook voor de fabriek weer een nieuwe periode van bloei mag aanbreken.

Vervolgens sprak de secretaris een woord van welkom tot het Dag. Bestuur der gemeente in den persoon van den burgemeester alsmede tot den heer Hylkema, zuivelconsulent.

Hierna nam de burgemeester het woord om namens het gemeentebestuur de vereniging geluk te wensen met het 25-jarig bestaan der fabriek. 25 jaar is een langen tijd, zegt spr., en in dien tijd is veel gebeurd. Hij wees op de vele ontginningen, die hadden plaats gehad en hoe hier landbouw en veeteelt samengingen. Door den bloei van den landbouw werd de veeteelt uitgebreid. Toen men zag dat het met de boterbereiding niet goed ging, werden er fabrieken opge-

9 Het betreft hier Ir. A. Hylkema, zuivelconsulent in Gelderland van 1913-1950. Niet te verwarren met de tweede zuivelconsulent van Gelderland H. B. Hylkema 1898 – 1904.

richt, ook in Varsseveld geschiedde dit vrij spoedig. Spr. hoopt dat de fabriek verder tot zegen mag zijn, niet alleen voor Varsseveld, maar voor de gehele gemeente Wisch, (applaus).

Hiermede was het eerste deel der vergadering afgelopen en werd gepauzeerd, terwijl intussen gediensstige dameshanden de aanwezigen van koffie en broodjes voorzagen.

Na de pauze verkreeg de secretaris het woord tot het uitbrengen van een historisch verslag over de afgelopen 25 jaar. Aan dit belangrijke verslag ontleen wij het volgende:

Uittreksel van het historisch overzicht van den secretaris, voorgelezen in de feestelijke vergadering van gister Donderdag, in het Feestgebouw.

Omstreeks het jaar 1892 kwam in de vergadering van de afd. Heelweg de G. O. M. v. Landbouw het punt boterfabrieken ter sprake. Steeds meer wenste men te weten over deze aangelegenheid. Waar juist op den Heelweg een bevolking woonde, die de grondverbetering krachtig ter hand had genomen, was daar misschien een direct gevolg van uitzien naar een gemakkelijker, maar bovendien voordeliger afzet der producten. In het jaar 1894 in de maand September hield de WelEd. Heer van **Weidom Claterbos**¹⁰ op den Heelweg een lezing, die druk was bezocht.

De uiteenzetting van den Spreker had wel indruk gemaakt, want in datzelfde jaar nog werd een commissie benoemd om deze aangelegenheid verder in studie te nemen. Bezocht werden een paar handkracht-fabrieken, n.l. die te Bredevoort¹¹ en die te Wijnbergen¹². De indrukken waren deels wel gunstig, doch niet gevestigd genoeg, om zoveel invloed uit te oefenen, dit ook meerderen overtuigd konden worden, zodat er van oprichten voorlopig nog geen sprake kon zijn.

Wat gebeurde echter enige tijd later?

In het dorp Varsseveld begonnen de heren Gebrs. Hesselink een primitief handkracht fabriekje in hunne woning, waar de melk op vetgehalte werd onderzocht en ontroomd.

Genoemde firma, een uitgebreide boterhandel hebbende, was overtuigd, dat er een beter gelijkmatig product gemaakt kon worden. Hoofdzakelijk door ingezetenen van Westelijk Heelweg werd hier de melk geleverd, doch van lieverlede breidde zich het aantal deelnemers uit. Zeer langzaam echter, want men was „voorzichtig”.

Wonderlijke dingen werden verteld, vooral ten opzichte van de afgeroomde melk. Het was zo al niet vergif, dan toch geen dierlijk voedsel meer. Vooral aan kalveren toegediend, zouden deze sterven! Onder dit bedrijf.

't Was in December 1896, toen op den Heelweg wederom een vergadering werd gehouden, teneinde het oude plan nog eens weer op te rakelen. Er werd nu een bepaalde gedachte naar voren gebracht, om n.l. een Coöperatieve fabriek te stichten. Dit was echter weer een zo geheel nieuwe gedachte, dat besloten werd een commissie te benoemen en wel van 8 personen, om de verschillende boeren te bezoeken en te trachten anderen voor het doel te winnen. Het resultaat was dat er 160 koeien, voor vast werden opgegeven, terwijl een 50-tal koeien voor een proefneming beschikbaar werden gesteld. Ook uit de buurtschap Harteveld kwam medewerking met een 30-tal koeien.

Verschillende vergaderingen moesten worden gehouden en sinds dien was op visites, vergaderingen, markt, kortom overal en ten allen tijde het onderwerp „*boterfabriek*” aan de orde.

10 De eerste Zuivelconsulent van Gelderland.

11 Plaatsje 6 km. ZW van Winterswijk

12 Plaatsje – toen nog los – vlak onder Doetinchem

Tenslotte werd in de maand Februari het besluit genomen **tot het oprichten van een fabriek**, men was het er over eens, dat het geen handkracht, maar een stoomzuivelfabriek moest worden.....Ze werd genoemd „*de Vooruitgang*”.

Bereids werden statuten samengesteld, en besloten de fabriek midden op den Heelweg te plaatsen. Het bestuur bestond bij aanvang uit 5 leden en 3 commissarissen. Met den meesten spoed zou het plan worden uitgevoerd. Een paar Stoomzuivelfabrieken werden bezocht: Aze-wijn en Wehl. Alsnu moesten boringen naar goed water worden gemaakt. Want dat had men reeds begrepen, dat dit een belangrijke factor was. Dit viel echter erg tegen.

Verschillende boringen werden verricht, maar het water werd telkens afgekeurd, als te veel ijzerhoudend. Wel op de hoger gelegen gronden was goed water, doch daar vond men het geen geschikte plaats. Men was ten einde raad. Door sommigen werd getracht meerderen steun te vinden en dit gelukte in het Westendorp.

Daar vooral van deze zijde nog al medewerking kwam, werd het voorstel gedaan of het niet beter was de fabriek bij Varsseveld te bouwen, welk voorstel met meerderheid van stemmen werd aangenomen.

In de maand Juli 1897 werd in Varsseveld de eerste bijeenkomst gehouden. Een nieuw bestuur werd daar gekozen. Had dit op den Heelweg oorspronkelijk bestaan uit de heren H. J. Gussinklo jr., L. D. Kobes, J. W. Gussinklo, L. Boomkamp en J. Ormel, nu werden de twee laatstgenoemden vervangen door twee leden uit Westendorp, n.l. de heren G. A. Colenbrander en W. Gesink. Terwijl als eerste commissarissen fungeerden B. Vriezen, Westendorp; J. Papenborg, Harreveld; H. J. Veenink, E. J. Wisselink; L. J. Boesveld en H. J. Ormel. Voornoemd bestuur heeft de acte van oprichting den 25 September 1897 ten kantore van Not. van Everdingen doen opmaken, waarna ze den 21 Oct. d. a. v. in de Staatscourant werd geplaatst. De volmacht hierboven werd getekend door 71 deelnemers.

Besloten was om den oorspronkelijke naam „*de Vooruitgang*” te veranderen in „*Volharding*”. Misschien wel een juiste uitdrukking van het wezen der toekomstige fabriek.

De fabriek werd opgericht door 53 personen uit Heelweg met 153 aandelen, 8 uit Harreveld met 30 aandelen, 9 uit Westendorp met 35 aandelen en 1 uit 't dorp Varsseveld met 2 aandelen, te samen dus 220 aandelen.

Besloten werd de fabriek aan de Noordzijde van Varsseveld te bouwen en werd een stuk grond aangekocht van de heer T. H. te Brinke, groot 97 oude roeden, voor den prijs van f3.50 per roede. Op den 20 September werd het gebouw aanbesteed en begin October begon men reeds met de werkzaamheden.

Den directeur was nog niet benoemd. Het toenmalige bestuur genoot veel steun van den heer Heemskerk, directeur der fabriek te Wehl. Den 6 October werd de inventaris aanbesteed en aangenomen door de firma Boeke & Huidekoper uit Groningen voor de som van ruim f7000, de overige uitgaven bedroegen f6728 en waren alzo de eerste oprichtingskosten f13.728.

Ondertussen werd een directeur benoemd, die echter bedankte.

Hierna werd vooral op aanraden van den heer Heemskerk benoemd de heer **A. J. Westendorp**, volontair op de fabriek te Wehl.

Een Huishoudelijk reglement werd samengesteld. Aanbesteding der melkritten vond plaats. 12 stuks ritten werden aanbesteed, en den **derden Februari 1898 begon de campagne**.

De eerste rookwolkjes kronkelden des morgens uit den schoorsteen in de lucht. „Daar gaat het geld der boeren naar de maan”. Zo riep menige tegenstander triomfantelijk uit. Jonge, jonge, dat overigens verstandige mensen zoiets konden uithalen.

En veelbetekenend was er een enkele, die heel wijsgerig met zijn wijsvinger naar de plaats wees, waar zijn verstand zetelde.

Doch ziet: gedurende het eerste jaar breidde de fabriek zich allengs uit, dan hier, dan daar, en kwam er langzamerhand meer belangstelling. Heelweg kon zich niet meer zoo sterk uitbreiden, maar vooral in Westendorp en Harreveld, later ook Binnenheurne en Silvolde, zodat aan het einde van 1898 reeds 206 aandeelhouders met 650 aandelen verbonden waren. De fabriek was trots aller tegenwerking tot stand gekomen en bloeide.

Mijne Heren! Wanneer we terugzien op die eerste pioniers, die mannenwerk hebben verricht, dan rijzen hunnen gestalten voor ons op. 't Waren zoals een tijdgenoot het eens heeft uitgedrukt, geen mannen van vele woorden, maar van krachtige daden, taaien moed en volharding. En hun zaak, thans onze zaak, had een grootse toekomst, van onberekenbaar belang voor onzen tijd en we willen thans van deze plaats uitroepen **Hulde aan onze beproefde oprichters.** (*Applaus*).

Toen de fabriek een jaar gewerkt had, bleek alras, dat men lang niet genoeg optimist geweest

was. De machines bleken te klein enz. enz.

In de najaarsvergadering van 1898 werd besloten dat degenen, die na 1 Jan. 1899 zouden toetreden 0.50 cts. per aandeel entree zouden betalen en in den loop van 1899 traden nog verscheidene toe, tot zelfs uit Halle, Nijman, Slangenburger, Gaanderen en Silvolde.

Bredenbroek was oorzaak dat einde 1899 456 aandeelhouders met 1670 aandelen bestonden. Zeer zeker is daartoe een sterke prikkel geweest het besluit dat na 31 Dec. 1899 de entree zou worden verhoogd tot f 5 per aandeel.

Door de zoëven genoemde uitbreiding was het noodzakelijk geworden te bouwen, voorstellen daartoe gedaan, werden goedgekeurd en werd tevens besloten een directeurswoning te bouwen in de vergadering van 11 Nov. 1899. De gebruikte ketel en Stoommachine werden verkocht en zwaardere daarvoor in de plaats gelegd.

Voor het jaar 1900 werden reeds 26 melkritten aanbesteed en tevens besloten geen melk van leveranciers meer te verwerken. Als curiositeit wil ik even opmerken, dat tot nog toe de melk werd gemeten aan de fabriek met maatstokjes of plankjes.

Hiertegen kwam echter bezwaar, omreden alle bussen niet evenwijdig waren en er met recht aanmerking gemaakt kon worden. Waar dit punt in een ledenvergadering aan de orde werd gesteld, was er toch nog een meerderheid, die voor wegen was, een commissie werd benoemd om de zaak te onderzoeken met resultaat dat hun advies was „Wegen”.

Tegelijkertijd werd besloten om de uitbetaling eens per maand te doen geschieden, waar dit aanvankelijk om de 14 dagen plaats vond. Ook werd toen een besluit genomen om voortaan geen liter melk of karnemelk te verkopen,

Voorjaar 1901 rees een vraag over 't wenselijke van 't aanschaffen ener koelmachine. 't Effect wat aanvankelijk deze koelmachine had, was weinig merkbaar. Conclusie, volgende vergadering voorjaar 1902: Commissie vóór. Koelmachine zal worden aangeschaft. 55 stemmen vóór en 37 tegen.

Besloten werd nog de kosten f 5000 in twee maanden af te houden. Zo werkte de fabriek voort, zich telkens uitbreidende. In 1902 bouwde Lichtenvoorde een Zuivelfabriek, waardoor *Volharding* 10 aandeelhouders met 41 aandelen. verloor.

Eveneens hielden enige uit de Nijman en Halle dit jaar op wegens aansluiting bij Zelhem. Een en ander kon echter niet verhinderen, dat de fabriek zich voortdurend uitbreidde.

1904 was een jaar, waarin vele veranderingen moesten worden aangebracht. Een tweede stoomketel werd aangeschaft, schoorsteen afgebroken en nieuwe gebouwd. Paardenstal moest worden gebouwd, en hoe langer zo meer gevoelde men aan den lijve dat men te bekrompen had gebouwd en grond aangekocht. Grond werd bijgekocht.

Einde 1905 verlieten wegens de oprichting ener fabriek te Silvolde 29 aandeelhouders met 106 aandelen de fabriek. Bij aldien was de vereniging nog gegroeid. Na deze aderlating bestond de vereniging uit 574 leden met 2087 aandelen.

Werd in 1903 het Boter-contrôlestation te Deventer opgericht, zo eerst in 1904 werd toegetreden, waardoor de boter onder voortdurende contróle werd gesteld. Werden van begin af de Holsteinsche karns gebruikt, deze waren zodanig versleten, dat in 1908 besloten werd een algehele verandering aan te brengen. Een nieuw systeem karns de „Silkeborg” werden aangekocht. Het laboratorium werd verplaatst en een toestel om 't water te ontijzeren aangebracht. De Silkeborgs Karn en de daarbij behorende roomzuurbassins bleken weldra niet meer te voldoen. Wegens 't onder Rijkscontróle staan was men voortdurend in gevaar, voor een zware

boete, zodat in 1903 nogmaals een algehele verandering plaats vond. Een strookje grond werd aangekocht en inwendig de fabriek veranderd volgens de nieuwste constructie, voorzover dit mogelijk was met de bestaande toestand.

Karnkneders, Roomzuurbassins, koelmachines, Stoommachine, alles berekend op een dag productie, groter dan tot nog toe. Dat het gelukkig was dat juist voor den oorlog dit alles plaats vond is verklaarbaar uit 't feit dat alleen op de gestelde machines *f* 30.000 winst te maken geweest was. Vooralsnog wil ik U even herinneren aan een algehele omkeer, die plaats vond wat betreft 't gemeenschappelijk bezit. Waar de aandelen voortdurend in waarde stegen en in 1912 gebracht waren op *f* 19 per koe, daar gaf dit aanleiding om voorstellen te doen, een anderen weg in te staan. Het was voor velen een groot bezwaar de gewaagde entree van *f* 19 per koe te betalen. Einde 1912 besloot de algemene vergadering de statuten in dien geest te wijzigen, dat een Leden-kapitaal zou worden gevormd.

Twee deskundige commissies werden benoemd welke de gebouwen en terreinen schatten, plus de machinerieën.

Het bleek toen dat de werkelijke waarde niet was! 19, maar *f* 12,44. Dit bedrag werd den leden naar verhouding hunnen aandelen te goed geschreven in het register. De entree voor nieuwe leden werd voortaan bepaald op *f* 1 per aandeel. Het is wel zeer te betreuren dat deze maatregel niet enkele jaren eerder werd genomen, daardoor toch zouden meerderen niet aangestoten zijn bij naburige fabrieken, daar ze afgeschrikt werden door, de hoge, te hoge entree.

Doch plotseling 1 Augustus 1914 breekt de grote oorlog (WO-I) uit. Wat een verwarring. Geen boter-export, geen opslagruimte, bijna geen steenkolenvoorraad en geen geld om den 10-de te kunnen betalen. Den 14 Augustus kon den aandeelhouders reeds gedeeltelijk hun geld verstrekt worden.

Waar geen handel was, zoals gezegd, moesten de leden de productie van 8 dagen % gewijze terug ontvangen. Spreker gewaagt dan van de talloos vele moeilijkheden en beslommeringen, die de fabriek in de oorlogsjaren doorworstelde, alsook van de regeringsbemoeiingen, crisis-instellingen en de liquidatie van het koelhuis te Zutphen, waarbij ook „*Volharding*” een strop te boeken kreeg.

Dat uw bestuur zich niet reeds eerder losmaakte van genoemde organisatie, vond zijn oorzaak hierin, dat de *directeur A. J. Westendorp*, sedert de oprichting directeur, ongesteld werd en wel in die mate, dat hem een langdurig ziekteverlof werd gegeven.

Toen het bleek dat hij, hoe jammer ook, in de eerste plaats voor hem en zijn gezin, niet meer in staat zou zijn om als directeur onzer vereniging op te treden, vroeg hij eervol ontslag. Dit werd hem dan ook den 18 Maart 1920 gegeven. Gaarne willen we hier erkennen, dat onder zijn beheer de fabriek in groten bloei is gekomen, en we betreuren de oorzaak, tengevolge waarvan hij ontslag moest nemen.

Anderzijds strekt het de vereniging tot grote eer, dat ze zo eenparig besloten heeft, zonder daartoe wettelijk verplicht te zijn, hem en zijn gezin een pensioen te verlenen.

Het personeel, wat in deze moeilijke tijd, voor 't bestuur, op de fabriek werkzaam was, willen we nog dankbaar zijn voor af dat het zonder directeur tot stand bracht, inzonderheid den heer *G. J. Breukelaar*, die als waarnemend directeur onvermoeid heeft gearbeid in ons aller belang. Waar sollicitanten werden opgeroepen voor directeur, was hiervoor wel ambitie, 88 sollicitanten. Om hieruit iemand te vinden, die de rechte man op de rechte plaats zou zijn was niet gemakkelijk. Toch kunnen we met genoegen terugzien op het ogenblik, dat de tegenwoordige titularis werd benoemd.

Met moed en ijver toog deze aan het werk en 't is voor ons allen, maar ook voor hem een aangename gedachte, in zo korte tijd reeds schitterende resultaten te hebben bereikt, o.a. 2 gouden medailles, twee zilveren en bronzen medailles te hebben behaald en tevens onze fabriek te hebben gebracht in de eerste rijen van Gelderlands zuivelfabrieken.

Thans wil ik overgaan om U iets mede te delen over de financiële materie.

Wat was de bedoeling van de oprichters? Wat hun ideaal? Steeds weer betere, hogere prijzen. Het verloren vertrouwen terugwinnen. Wat 't laatste betreft, hierin zijn we door de regering flink gesteund. Door de verscherpte boterwet door de Contrôle- en Rijkswetten, werd 't hoe langer zo moeilijker voor de knoeier, zijn waren op de markt of aan den man te brengen. Doch ondanks dezen steun van overheidswege zag het er niet rooskleurig uit voor de boerenstand.

't Was dikwijls heel moeilijk aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. En een moeizaam werkend leven was dikwijls zonder financiële resultaten, ook vooral voor de kleinere mensen. Als we ons dat alles weer voor den geest halen, dan zijn we zeer zeker allen dankbaar, voor hetgeen de betere tijden ons gebracht hebben.

In het eerste jaar was de aanvoer slechts 1.580.999 liters, waarvoor werd betaald de som van f 44.893.

't Derde jaar was 't al 4.211.623 liter melk, waarvoor werd betaald f 80.562.

Daarna een gestadige opklimming van de productie tot 1914. Als toen de oorlog niet was uitgebroken, zouden we de 9 miljoen behaald hebben. 't Bleef toen 8.392.318 Kg. Nadien is de productie nog niet weer zo hoog geweest en was zelfs meer, dan een miljoen minder.

Bijna 150 miljoen Kg. melk werd geleverd, waarvoor werd uitbetaald het bedrag van bijna 9 miljoen gulden. 1920 was wel 't jaar waarin 't record werd geslagen met een melkprijs van f 729.387,51. Zoals we reeds straks in 't jaarverslag aangetoond is, bedroeg de netto melkprijs over 1922 f 448.819,63.

Als een bijzonderheid wil ik nog aantonen, dat het jaar 1918 uitblinkt door een *zéér laag* gemiddeld vetgehalte. 't Was 3%, terwijl 1917 als opvolger 3.08 % had en 1922 een gemiddeld vetgehalte aanwees van 3.24 %.

En nu mijne Heren meen ik te moeten eindigen, ten einde Uw geduld niet te lang op de proef te stellen. Dit verslag werd met luid applaus begroet.

Thans gaf de voorzitter het woord aan den heer **A. Hylkema** voor het houden zijner rede.

Spr. begint met te zeggen, dat hij direct bereid was geweest deze vergadering bij te wonen er niet aan twijfelende of verschillende herinneringen zouden ter sprake komen. Dit is in het verslag over de afgelopen 25 jaar door den secretaris ook geschied en hij hoopt dat dit verslag niet in het schrift zal blijven, doch dat het bestuur dit zal laten drukken.

In de tweede plaats wenste spr. het bestuur geluk te wensen met het behaalde succes. Uit het uitgebrachte verslag is gebleken, dat dit groot was; van de oude fabriek is dan ook niets terug te vinden dan een muur, terwijl thans de verschillende lokalen bijna allen groter zijn dan in de oude fabriek. Spr. stelt thans de vraag of we zijn, waar we zijn moeten. Moeten we stil blijven staan of verder gaan, moeten er nog verschillende verbeteringen aangebracht worden.

De secretaris heeft een overzicht gegeven van hetgeen verricht is; spr. wil een werkprogramma geven voor de volgende periode. Dit werkprogramma moet zijn in 2 richtingen, n.l. den inwendige en technische dienst. Het is niet voldoende dat de leden de vergaderingen bezoeken, zij zijn niet voldoende op de hoogte van de inrichting der fabriek. Spr. wil daarvoor telkens kleine commissies benoemd zien, die zich van de werkzaamheden op de hoogte stellen en b.v. bij het monster nemen tegenwoordig zijn, terwijl deze zelf controlemonsters kan nemen, zulks om te

laten zien, hoe juist deze werkzaamheden geschieden. Dit zal bijdragen tot betere verstandhouding.

Als 2de punt geeft spr. aan verbetering der melkwinning.

Deze staat in Gelderland niet op de hoogste trap en hierin is verbetering te brengen door het houden van melkcursussen. Door betere melk wordt betere boter verkregen; door betere boter betere afzet.

Als 3de punt wordt verbetering der stalinrichting genoemd. Veel is er reeds veranderd, doch niet voldoende. Door het inrichten van grupstallen met ierkelder wordt meer mest verkregen, terwijl de melkwinning beter wordt.

Ten 4de noemt spr. het onderzoek van de kwaliteit van het water. Over de waterleiding voor Oostelijk Gelderland is heel wat te doen geweest, doch het onderzoek heeft bewezen, dat er veel slecht water is, hetgeen niet goed voor de reiniging is. Dit onderzoek heeft verder bewezen, dat van de 4 boerderijen slechts 1 bij totstandkoming der leiding aangesloten zou kunnen worden, zodat te dien opzichte nog veel te doen is.

Als punt 5 wijst spr. er op, dat men moet letten op den gezondheidstoestand van het vee, vooral wat betreft open tuberculose en uierziekten. De dieren die hieraan lijden, moeten afgeschaft worden; In Friesland heeft men hiermede in korten tijd goede resultaten bereikt.

Ten 6e geeft spr. aan dat de productie der koeien gecontroleerd moet worden, in Gelderland zijn ± 160.000 runderen. Worden er hiervan 6000 gecontroleerd, dan is het mooi. Spr. deelt mede, welke resultaten door contrôle in Friesland verkregen zijn, alsmede op die te Lonneker.

Vervolgens deelt hij enige cijfers uit onze provincie mede, alsmede uit de meer directe omgeving. Hieruit bleek hoe groot de afwijking in melkgift en vetgehalte der runderen bij één eigenaar kan zijn, hetwelk in sommige gevallen tot f130 per koe bedroeg. Men zegt wel, zegt spr., contrôle moet geld kosten, doch hij heeft berekend, dat deze het vorig jaar van f4 – f5 per koe bedragen hebben; deze kosten vallen in 't niet bij de voordelen, die men kan hebben. De heer Hylkema besloot met te zeggen dat, wanneer het 50-Jarig jubileum gevierd wordt en een deel van het gesprokene uitgevoerd is, blijken zal dat deze dag van nog meer betekenis was dan oorspronkelijk gedacht werd.

De voorzitter dankt hierna den heer Hylkema voor het gesprokene; terwijl hij hoopt dat de leden het zullen toepassen en er met hartelust in medewerken.

Hij vraagt vervolgens of nog iemand het woord verlangt, waarna de heer D. W. Colenbrander het woord vraagt om de voorzitter, de nestor der aanwezigen, te danken voor hetgeen deze voor de fabriek deed en voor de goede leiding der vergadering. (Daverend applaus). !

De voorz. dankt voor de gesproken woorden en zegt, dat hij voor deze vergadering niet als voorzitter wilde bedanken. Voorts dat hetgeen hij voor de fabriek deed, ook in de moeilijke jaren, steeds aangename herinneringen bij hem opwekte en geeft dan nog enkele merkwaardige dingen uit zijn jeugd ten beste.

Hij herinnert zich nog hoe hij als 10 á 11 jarig knaapje met zijn vader mee was geweest naar Terborg om een pond boter, dat in Varsseveld toen nog helemaal niet te bekomen was.

De heer J. Gussinklo (Heurne) bracht hierna een woord van dank aan bestuur en commissarissen voor hetgeen dezen voor de fabriek deden alsmede voor dezen dag. Hij hoopt, dat deze functionarissen, alsmede de directeur, op den ingeslagen weg zullen voortgaan.

Niemand der aanwezigen verlangde hierna meer het woord. Besloten werd nog, dat historisch verslag van den secretaris gedrukt zal worden, waarna de dames allen nog eens van koffie en broodjes voorzagen. De voorzitter sloot hierna de vergadering, waarvan ongetwijfeld de aanwezigen de meest aangename herinneringen zullen behouden.

De Gelderlander 1923-03-24

De prijs van den Boter.

Men schrijft ons uit Silvolde:
*Was de boterprijs voor een paar dagen geleden aan de **boterfabriek** te Varsseveld nog f 3 per K.G., thans kost ze slechts f 2.50 meer.

De toenemende productie en de invoer van buitenlandsche boter zal hier wel de oorzaak zijn.

De Gelderlander 1923-10-19

* — Aanbesteding. Bij de Vrijdag 11. gehouden aanbesteding vanwege de Coöp. **Zuivelfabriek** te Varsseveld werden 40 perc. spoelwater verkocht; laagste inschrijver voor f 2.25 per 100 L., hoogste f 2.66; 3 perc. ondermelk: laagste inschr. f 2.57, hoogste f 2.60 per 100 L. De slok werd verkocht 1e halfjaar voor f 27, 2e halfjaar f 28.

De Graafschap Bode 1923-11-16

Verslag verg. Coöp. Stoomzuivelfabriek *Volharding*

Directeur Beetsma houdt lezing over efficiënter melkcontrole

VARSSEVELD 15 Nov. Heden werd in het feestgebouw een druk bezochte vergadering gehouden van leden van bovengenoemde fabriek. Na opening door de voorzitter, werden door de secretaris de notulen van de vorige verg. voorgelezen en ongewijzigd vastgesteld. Vervolgens deed de directeur enige mededelingen uit het bedrijf. Hieraan ontlenden wij dat de melk-aanvoer nu reeds 1.000.000 K.g. meer was geweest dan in het gehele vorige jaar. Door dezen grote melkaanvoer bleven de onkosten beneden f 1.- per 100 K.g. melk. De boter kon goed afgezet worden, aan alle aanvragen kon zelfs niet eens worden voldaan. 80 pct. van de productie werd ongeveer in het buitenland geplaatst. Voor het eerst sedert de oorlogsjaren werd ook weer naar Engeland verkocht. Voor ons waren echter België en Noord-Frankrijk de meest geregelde afnemers.

Voor proef had men ook een 100 vaten in het koelhuis opgeslagen en het financiële resultaat was gunstig. De commissie belast met het nazien der boeken had deze akkoord bevonden. Besloten werd melk te verkopen aan het Roergebied.

Hierna kreeg de directeur, de heer **Beetsma**, het woord, welke het onderwerp Contrôle op de melkgift een algemeen belang? en wat kunnen de leden in dezen doen, behandelde:

Dit punt kan in vele vertakkingen worden uitgesponnen, zegt spr. Wij willen slechts in verband hiermede in het kort enkele zinsneden naar voren brengen en wel:

ten 1 ste. Hoe kan men bevorderen, dat de ontvangen melk door de leden in goede staat aan de fabriek word geleverd, opdat hiervan een goed product kan worden gemaakt;

ten 2de. Hoe kan men bevorderen dat het gemiddelde vetgehalte der te verwerken melk worde opgevoerd.

Punt 1 waar nog al haken en ogen aan vast zitten en waar men op zich zelf reeds de avond mee zou kunnen vullen, slaat meer op de al of niet goede werking der fabriek en als zodanig dan ook op de rentabiliteit van het bedrijf. Het moet worden erkend dat de melkbehandeling bij vele leden nog veel te wensen overlaat. Hoe jammer ook, toch moet worden erkend, dat onkunde meestal hier vóórop staat. Vele leveranciers denken wanneer „de melk maar op de melkwagen staat”, is de zaak in orde.

Dit mag toch niet worden verondersteld. Zeer dikwijls hebben wij te kampen met bezwaren, welke aan een slechte melkwinning zijn te danken. Bezwaren welke wellicht nimmer zo ver

naar buiten zijn gedrongen dat dit in zijn volle waarheid is terecht gekomen bij de veroorzakers van dit euvel. Evenwel is dikwijls in het college van Bestuur en Commissarissen door mij gewezen op de zeer nadelige gevolgen hiervan, waarbij de financiële zijde en tevens de daaruit voortvloeiende minder goede uitbetaling het gevolg is geweest. In deze gevallen waren dan de nadelen gezamenlijk te dragen, waarbij de goede met de kwade het moest misgelden.

Een dergelijke toestand kan niet zoo blijven voortgaan. Doordat nog bij de leden in het algemeen niet genoeg op dit thema is aangedrongen, zijn dan ook de slechte melkwinners als het ware ingedommeld, menende dat de zaak goed marcheert. Eerst wanneer een lid onder *normale weersomstandigheden* een bus zure melk terug krijgt, bemerkt hij dat hij hiervan aan de lijve financiële schade heeft. Wij veronderstellen hierbij echter niet dat het desbetreffende lid nog zal denken dat de algemene verwerkingskosten hierdoor zullen worden verhoogd, per 100 K.G.; doch het staat vast dat behalve de transportkosten deze melk voor hetzelfde bedrag kan worden verwerkt, wat aan totaal onkosten werd betaald.

Een ieder bepale ook tevens maar de waarde van de zure melk welke bij terugkomst van nul en gener waarde meer is.

Zekert aan goede melkwinning zit heel wat vast, en in de tegenwoordige omstandigheden waarbij elk verlies diene te worden voorkomen, moet men dit nog méér als voorheen tot een minimum beperken.

Het zij nog nooit te vaak vermeld dat onder goede melkwinning wordt verstaan:

1e. In hoofdzaak de bestrijding der bacteriën welke de melk minderwaardig maken.

Deze bestrijding kan men het best uitvoeren door:

1. de grootste zindelijkheid te betrachten op alles wat de melkerij betreft;
2. koel uw melk zoo snel en lang mogelijk af en geef ze ook gelegenheid tot uitluchten;
3. giet de melk van verschillende melktijden zo min mogelijk bijeen;
4. zorg voor beschutting van de melk tegen directe inwerking der zonnestralen bij het plaatsen van de melk langs den weg en bij het vervoer van de melk naar de fabriek.

Een zekere wending ten goede kan eerst komen wanneer met de sloffe leden individueel dit kan worden besproken en raad worden gegeven, hoe de behandeling der melk feitelijk diende te geschieden. Persoonlijke contróle kan hier goede diensten bewijzen.

Thans kom ik tot het 2de punt van mijne inleiding, n.l.:

Hoe kan men bevorderen dat het gemiddelde vetgehalte der te verwerken melk wordt opgevoerd?

Het vetgehalte van de melk is wel een van de voornaamste factoren, welke de rentabiliteit beïnvloeden. Laat ik ook dadelijk maar zeggen, dat het bevonden vetgehalte ener coöp. zuivelfabriek door alle tijden heen steeds een wrijfpaal is geweest, waarbij hij, die een laag vetgehalte genoteerd krijgt, steeds hoofdschuddend en bedenkelijk kijkt. Laat ik ook dadelijk maar zeggen, dat hij wiens melk een laag vetgehalte heeft, gewoonlijk ook tot de ontevreden behoord en meestal de schuld geeft aan factoren, die hij wellicht niet begrijpt, maar zeer terecht bij zichzelf of bij zijn eigen veestapel moet zoeken.

Wanneer wij de verschillende vetgehalten ook uit ons bedrijf eens nauwlettend gadeslaan, dan moeten wij ons verbazen welke schommelingen er in de verschillende melkveebedrijven bestaan. Bij nauwkeurige vergelijkingen, welke men in een veestapel kan constateren, is bijna *ongelooflijk* voor iemand, wanneer hij bedenkt, dat de anders zo hard ploeterende mensen, welke er alles op zetten om met productieve werkzaamheden van 's morgens vroeg tot des

avonds laat, zo betrekkelijk gemakkelijk er overheen stappen, dat zij feitelijk zoveel geldelijk verlies lijden, door koeien aan te houden met een abnormaal laag vetgehalte.

Overbodig is hierbij te vermelden, dat men nimmer goede resultaten kan behalen, wanneer men reeds van vaderskant begint kalveren aan te houden, waarvan men vooruit weet, dat dit vetgehalte reeds laag is. Ik laat hierbij buiten beschouwing het fokken op exterieur. Hier zijn deze regels niet op van toepassing, wat een ieder licht kan begrijpen. Ik zie mijn beschouwing uit het oogpunt van hetgeen een koe als melkproducent kan opbrengen en dan kan, dan moet men het hierheen zien te leiden, dat het vetgehalte benevens het aantal liters stelselmatig wordt opgevoerd. Immers alleen bereikt men met één van beide niet het gewenste resultaat. Zo kan de boteropbrengst van een koe met veel liters en weinig vet wel even voordelig voor de boer zijn dan een koe met weinig liters en een hoog vetgehalte. Men kan begrijpen, dat het er om te doen is koeien te houden met veel liters en met hoog vetgehalte daarnaast.

Gemakkelijk is deze taak niet en velen zijn door omstandigheden buiten hun schuld ook dikwijls gedupeerd, doordat wellicht mond- en klauwzeer of andere veeziekten remmend werken op hun bedrijf, doch de weg die wij zoveel mogelijk moeten bewandelen is: Het weten wat men also fokt en niet iets kopen of fokken waarvan men vooruit reeds weet, dat dit zeer twijfelachtig is. Uit het groot aantal monsters welke wij reeds van particulieren ter onderzoek kregen, blijkt wel duidelijk, dat er een stroming dienaangaande is; een stroming welke wij met beide handen moeten aanvatten.

Wat is dan eigenlijk wel de bedoeling van het voorstel van bestuur en commissarissen? Ik zal kort zijn in mijn uiteenzetting en dan moet ik eerst nog eens de vraag herhalen: Is controle op de melkgift een algemeen belang?

Ongetwijfeld is controle op de melkgift van zeer veel belang. Te meer is het een belang, omdat men met het controleren, over de melkgift tevens het zo gewenste contact houdt tussen fabriek en leverancier. Controle over de melkgift kan ook met zich meebrengen, dat het statutaire reglement goed wordt nagekomen. Wij weten evengoed als ieder ander en bestuur en comm. hebben, wanneer in de oorlogsjaren dikwijls ongemotiveerd veel liters melk door het vetmaken van kalveren aan de fabriek werd onttrokken, niet die dwangmaatregelen willen toepassen, welke zij wel hadden kunnen doen. Wij zagen zeer goed, dat bij gebrek aan andere krachtvoerders dikwijls veel melk werd opgevoerd, doch het college van B. en C. heeft steeds in dezen de milde hand toegepast. Thans, nu alles weer bijna geregeld is te verkrijgen, dienen ook de statuten dienaangaande gehandhaafd en zal door controle op de melkgift bij vele leden noodzakelijk blijken.

Wat kunnen de leden in dezen doen? Bij deze vraag wens ik nog iets naders te zeggen. Onze geachte secretaris heeft deze vraag op de agenda gezet, zeer zeker met de bedoeling, dat controle op het vetgehalte, zoals dit reeds bij de verschillende fokverenigingen bestaat, aangevoerd dient te worden.

Door heel veel Aandeelhouders welke nog niet bij een controlevereniging zijn aangesloten onderzochten wij reeds pl.m. 500 monsters per week behalve dan nog de monsters welke ons werden toegezonden door verschillende controleverenigingen.

Hiermee kunnen wij zo niet blijven door gaan. Eensdeels omdat dit onderzoek teveel tijd in beslag zal nemen door één persoon uit te voeren. Anderdeels omdat bij deze ongeregelde controle niet het gewenste resultaat wordt verkregen. Het voorstel van het Bestuur is dan ook om een geschikt persoon aan te stellen voor de Buitendienst d.w.z. een persoon aan te stellen wel-

ke nuttig kan werken, door abnormale gevallen spoedigst te doen onderzoeken.

Het kan niet uitblijven of dit zal de werking der fabriek ten goede komen. Wij kunnen alsdan beter een en ander onder raadgevende contróle de leden wijzen op de fouten welke nog gemaakt worden, welke remmend werken op de goede productiewijze. Het onderzoek hoe jammer ook zouden wij door de opeenhoping van monsters niet meer aan de leden kunnen geven zoals het thans gaat. Wij zouden in bepaalde groepen kunnen beginnen met de voorlopige 4-weekse controle op de boerderijen, welke hier wat voor voelen, doch dan moet hiervoor een persoon worden aangesteld welke hiervoor uitsluitend werkzaam is. Het spreekt vanzelf, dat in de eerste plaats de medewerking moet worden verzekerd van de leden, doch het Bestuur meent, dat wanneer wij hier in vóór gaan met aan die leden de gelegenheid te geven zich van fabriekswege te laten voorlichten de resultaten misschien niet in één jaar, doch in de toekomst zeer goede resultaten zal afwerpen. Ik zou u dan ook wel willen voorstellen dat wanneer straks door de voorzitter aan u de vraag zal worden gesteld of u hiermede akkoord kunt gaan om een dergelijk persoon te kunnen aanstellen, u van harte daarin zal kunnen toestemmen. Hiermede was spr. aan het eind van zijn met aandacht gevolgde rede.

De uitslag van de stemming was dat alle aftredende bestuursleden en commissarissen werden herkozen n.l. de heren D. Colenbrander en W. Rutgers als bestuursleden en de heren L. Beu-vink, D. W. Wijkhof, H. Lammers, J. Görring en H. H. Radstake commissarissen. In de vacature van F. J. Gussinklo, welke zich niet weer herkiesbaar stelde, is nog niet voorzien, daar de stemmen te verspreid waren. Hiervoor zal dus op de volgende vergadering nogmaals gestemd moeten worden.

Naar aanleiding van het referaat van de heer Beetsma werd besloten, de benoeming, van een controleur voor de buitendienst voorlopig aan te houden.
Hierna sluiting.

1924

De Graafschap Bode 1924-03-14

Verslag verg. Coöp. Stoomzuivelfabriek *Volharding*.

VARSEVELD. – Donderdagmiddag werd in het feestgebouw een ledenvergadering gehouden van bovengenoemde fabriek. De presentielijst werd getekend door 528 leden. De Voorzitter opende op de gebruikelijke wijze, waarna de Secretaris gelegenheid kreeg de notulen van de vorige algemene verg. te lezen, welke zonder op- of aanmerkingen werden vastgesteld.

Hierna deed de directeur, de heer **Beetsma** rekening en verantwoording over het afgelopen jaar. Hieraan ontleen wij het volgende: Ontvangen melk **7.985.324** K.G. Na aftrek van de verkochte melk voor de consumptie bleef er voor de boterbereiding 7.889.555 K.G. melk. Hieruit werden geproduceerd 297.196 K.G. boter.

Verkocht werd 93.774 liter zoete melk, 36 liter room, 40.872 liter karnemelk en 25.400 liter ondermelk voor een totaal bedrag van f 15591,55. Er werd ingehouden voor onkosten met inbegrip van af- en bijschrijving, f 1,25 per 100 Kg. melk. Op de terreinen en gebouwen werd afgeschreven f 1000, op machines f 3000 en op de reserve f 3797,40. Het reservefonds is groot f 10.000. Op koersverschillen is bijgeschreven f 2500. Het voordelig saldo, hetgeen op nieuwe rekening wordt overgeschreven, bedraagt f 3862,16⁵. Netto uitbetaalde melkprijs **f 6,55** per 100 kg.

Vetgehalte volgens boteropbrengst was 3.33 pct. Benodigde de melk voor 1 K.G. boter 26,5 Liter. De boterafzet ging over 1923 uitstekend. De vraag wat groter dan de productie. Volgens spr. is thans de markt trager, wat is toe te schrijven aan de daling van de Frank. Duitsland neemt momenteel weer boter. Mocht dit ophouden dan verwacht de directeur dat de markt zal worden overvoerd en de prijzen nog zullen dalen tot beneden de prijzen van vóór de oorlog.

De commissie belast met het nazien der boeken rapporteerde bij monde van de heer G. W. Gussinklo tot goedkeuring, aldus onder applaus besloten. Hierna las de Secr., de heer G. J. H. Westerveld, een keurig verzorgd jaarverslag voor, zoals men dit van genoemden functionaris

steeds gewoon is. Daar wij de belangrijkste cijfers genomen hebben uit het betoog van de heer Beetsma, gaan wij dit stilzwijgend voorbij. Het bestuursvoorstel inzake melkcontrole en melkcursussen werd met grote meerderheid van st. aangenomen. Dit voorstel luidde als volgt: Het bestuur wordt gemachtigd door de leden, om te trachten uitvoering te geven aan de door velen gewenste controle op het vetgehalte en de melkgift. Tot dat doel wenst het bestuur in de verschillende buurten geschikte personen aan te wijzen, die de monsters kunnen nemen, onder leiding en toezicht van de directeur, terwijl het onderzoek op de fabriek plaats vindt. Het bestuur wenst om de meest betrouwbare gegevens te verkrijgen 14-daagse controle. Zij die aldus controle wensen, zouden f 1,50 per koe moeten betalen, terwijl de fabriek de rest vergoedt. Gerekend wordt, dat dit pl.m. ook f 1,50 per koe zou kosten.

Aangaande de te houden melkcursussen verzocht de directer opgave te doen van geschikte stallen. Voor eventuele cursisten hiervoor, zal nog een nadere oproeping worden gedaan. De fabriek heeft thans de beschikking over 2 gediplomeerde voormelkers. Tot commissaris werd gekozen de hr. G. J. Klanderman. Niets meer te behandelen zijnde sluit de Voorz. de verg. met dank voor de trouwe opkomst.

De Graafschap Bode 1924-11-21

Verslag buitengewone en najaarsverg. CZ Varsseveld

VARSSEVELD. - Dinsdag werd in 't Feestgebouw een ledenvergadering gehouden van de coöp. zuivelfabriek alhier. De presentielijst werd getekend door 577 leden. De vergadering werd gepresideerd door de heer **D. W. Colenbrander**. De eerste vergadering was belegd wegens statutenwijziging. Deze wijziging werd onveranderd aangenomen volgens het model van de GOZ. Hierna kwam de gewone najaarsvergadering.

De secretaris, de heer G. J. H. Westerveld, las de notulen; deze werden onveranderd vastgesteld. Vervolgens werd door de directeur, de heer **S. Beetsma**, een overzicht gegeven betreffende de exploitatie van januari tot September. Hieraan ontleen wij het volgende: In 9 maanden werd ontvangen 7.477.95G K.G. melk, waarvoor werd uitbetaald f 549.703,32. Er werd geproduceerd 281.215 K.G. boter. Het bedrag der nevenproducten bedroeg f 21.999,61. De gemiddelde onkosten bedroegen over deze maanden 81½ cent per 100 K.G. geleverd-2 melk. De handel en het afzetgebied boden reden tot tevredenheid. Verder werd nog medegedeeld, dat op een 5-tal boerderijen melkcursussen hebben plaats gehad, Waarvan het volgend jaar voortzetting zal plaats vinden. Aan de eigenaars van die boerderijen, waar de melkcursussen zijn gehouden, werd hiervoor dank gebracht.

Betreffende de melkcontrôle werd medegedeeld, dat deze reeds met succes werkzaam is. Behalve de bestaand, 2 contróleverenigingen, worden thans van fabriekswege plm. 800 koeien of plm. **20 pct.** van het geheel gecontroleerd en melkstaten uitgewerkt. Gedurende het gehele jaar kwamen nieuwe belangstellenden zich aanmelden.

Ongetwijfeld kan hiervan grote kracht uitgaan, al zou het alleen slechts ten doel hebben om een selectie te houden onder de koeien welke een zeer laag vetgehalte hebben en men also een minder geldelijke opbrengst krijgt. Gelegenheid tot deelname kan op elk tijdstip plaats vinden.

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

De aftredende commissarissen werden allen herkozen. De secretaris de heer H. J. H. Westerveld, eveneens als bestuurslid. In de plaats van de heer B. Colenbrander, welke wegens hoge ouderdom meende te moeten bedanken, werd gekozen de heer G. J. Reewinkel (Hoopman). Hierna volgde sluiting.

1925

De Graafschap Bode 1925-03-17

Verslag voorjaarsverg. Coöp. Stoomzuivelf. *Volharding*

VARSSEVELD. – Vrijdag werd de algemene voorjaarsvergadering van bovengenoemde vereniging gehouden in het feestgebouw. De vergadering was druk bezocht. Na opening door de voorzitter de heer **D. W. Colenbrander** werden de notulen door de secretaris gelezen; deze werden onveranderd vastgesteld, waarna deze functionaris een keurig jaaroverzicht gaf in het algemeen. De toestand is over het geheel genomen, gunstig te noemen. Het financieel jaarverslag werd uitgebracht door de directeur.

Hierbij stippen wij aan: Ontvangen melk **9.451.785** K.G. Gemiddelde uitbetaalde melkprijs 7,93⁷ per K.G. of 1,40 hoger dan in 1923.

Er werd aan boter ontvangen f 803.686,02 of f 2,32^{1/2} per K.G. Deze prijs is 31^{1/2} ct. hoger dan over 1923. Aan nevenproducten werd ontvangen f 44.749,40⁵.

De boteropbrengst per 100 K.G. melk was f 3,72, terwijl er gemiddeld bijna 27 K.G. melk nodig was voor het produceren van 1 K.G. boter. Het onkostencijfer bedroeg 85³ ct. per 100 K.G. aangevoerde melk.

Er hadden belangrijke af- en bijschrijvingen plaats gehad; afgeschreven werd op gebouwen f 1000, op machines f 3000. Het reservefonds werd aangevuld tot f 15000. Aan de gebouwen en werktuigen werd in het afgelopen jaar grote zorg besteed.

De exploitatierekening sloot met een eindcijfer van f 854.297,59 en dat van de balans met f 166.140,34. Vervolgens bracht de commissie belast met het nazien der jaarrekening bij monde van de heer Hammink verslag uit, waarbij dank werd gebracht aan de directeur voor het nauwkeurig beheer.

Hiermee was de agenda afgehandeld en kreeg de heer W. de Jong, Rijksveeteeltconsulent het woord over het onderwerp „*Hoe komen wij tot het meest voordelige vee voor ons bedrijf*”. Deze zette in een kernachtige rede uiteen welk vee het meest rendabel is voor de boer. Hierna volgde sluiting.

De Graafschap Bode 1925-03-10

VARSSEVELD.

— De Algemeene ledenvergadering van de Coöp. Stoomzuivelfabriek „Volharding” alhier is bepaald op Vrijdag a.s. 's middags 2 uur in het feestgebouw.

Aan de orde is: 1e. Opening. 2e. Notulen. 3e. Jaarverslag. 4e. Rekening en verantwoording. 5e. Rapport van de commissie belast met 't nazien der boeken. 6e. Lezing te houden door den WelEd.Heer W. De Jong, Rijksveeteeltconsulent, over het onderwerp „Hoe komen wij tot het meest voordelige vee voor ons bedrijf”. 7e. Rondvraag. 8e. Sluiting.

In verband met de lezing van den WelEdHeer De Jong raden wij ieder lid aan deze vergadering vooral niet te verzuimen.

De Gelderlander 1925-06-27

* WIJNBBERGEN. Melkexam en.
Vóór enkele dagen had op de boorderij „de Kemnade” alhier het examen plaats van hen, die den melkcursus volgen, uitgaande van de Zuivelfabriek „Volharding” te Varsseveld.

De examen-commissie bestond uit de heeren Ilykema, zuivelconsulent, Heide en van Zadelhoff. Aan de onderstaande cursisten kon het diploma worden uitgereikt: de dames H. J. Meurs, F. G. Rosenaar, J. M. Besseling, J. W. Gussinklo, A. Aalbers, L. Hallerdijk, M. Steenbreker, M. Steenbreker en de heeren D. W. Rosenaar en A. Kraan.

De Graafschap Bode 1925-11-17

Verslag najaarsvergadering CZ Varsseveld

VARSEVELD. - Vrijdagnamiddag hield de Coöp. Zuivelfabriek „Volharding” alhier haar algemene vergadering in het feestgebouw; de presentielijst was getekend door 600 leden.

De Voorz. de heer **D. W. Colenbrander** opende met een woord van welkom de vergadering en wees een commissie van 6 leden aan, tot het vormen van een stembureau. Hierna werden de notulen voorgelezen, welke onveranderd werden goedgekeurd en vastgesteld.

Vervolgens werd door Directeur **Beetsma** enige mededelingen gedaan, betreffende de werking der fabriek over de eerste 9 mnd. 1925; deze periode, die alleszins gunstig is geweest, werd een groter aantal L. melk ontvangen dan over hetzelfde tijdvak 1924.

Ook voor de boter werd een goede prijs gemaakt; Opgemerkt werd nog, dat het gemiddelde vetgehalte der melk iets lager is geweest dan over dezelfde maanden in 1924; een verschijnsel dat in de Achterhoek algemeen geconstateerd werd.

Over de melkcontrole werd meegedeeld, dat steeds meerder leden het nut hiervan inzien, en de deelname flink stijgende is. Het door de Regering genomen „Melkbesluit”, dat Juli j.l. in werking is getreden, werd door de Directeur nader toegelicht.

In de commissie tot nazien der boeken werden aangewezen de h. h. H. Rougoor, J. W. Geurink en D. J. Gesink (Stubbelder); voor plaatsvervanger resp.: de h.h. G. H. Schuurman, H. Koskamp en G. Gussinklo.

Hierna kwam aan de orde, het voorstel van Bestuur en Commissarissen, tot aankoop van een strook grond langs de fabriek, de voorz. lichtte dit voorstel nader toe en deelde mee, dat Mevr. Baggerman genegen was tot verkoop, bestuur en commissarissen werden gemachtigd tot aankoop.

Naar aanleiding van het in de vergadering besproken Melkbesluit stelde bij de rondvraag een lid de vraag: „of melk van zieke koeien op de fabriek nog benut kon worden”.

Deze vraag werd door de Dir. uitvoerig beantwoord en verwees hij dienaangaande naar het Huishoudelijk reglement; tevens raadde hij aan in dergelijke gevallen de veearts te raadplegen.

Tot bestuursleden werden herkozen de h.h. D. W. Colenbrander en G. W. Planten; tot Com-

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

missarissen de h.h. G. J. Buenk, G. J. Colenbrander, G. J. Leneman en Th. Wolters, terwijl in plaats van H. W. Heusinkveld (die zich niet weer herkiesbaar stelde) de heer G. J. Heusinkveld werd gekozen.

Niets meer aan de orde zijnde, sloot de voorz. met een woord van dank de vergadering.

1926

Voorjaarsvergadering niet gevonden

De Graafschap Bode 1926-01-22

Gegevens uit jaarverslag 1925

VARSSEVELD. Gemiddelde Jaarcijfers v/d. Coöp. Stoomzuivelfabriek „Volharding”, Varsseveld.

In het afgelopen boekjaar 1925 werd aan bovenvermelde zuivelfabriek verwerkt 10.022.993½ K.G. melk welke werd geleverd door ruim 800 aandeelhouders. Na aftrek van de plaatselijk verkochte melk werd hieruit geproduceerd 365.447½ K.G. boter. Er werd aan de leden uitbetaald aan melkgeld f 836.673,53 of f 5,34⁷ gemiddeld per K.G.

De gemiddelde boterprijs was na aftrek van alle vrachten en verdere onkosten dus geheel netto f 2,37 p. K.G. Er werd van af Sept. 559.171 Liter ondermelk naar Duitschland geleverd, zoodat vanaf die maand pl.m. 15 % van de teruggegeven ondermelk werd ingehouden, wat den melkprijs te goede kwam.

Het gemiddelde onkostencijfer van het bedrijf was 0,89¹ per 100 K.G. verwerkte melk of iets hooger dan over 1924.

Uit de exploitatie werden verschillende nieuwe werktuigen aangekocht.

Het gemiddelde vetgehalte was dit jaar wederom iets stijgende n.l. 3,27 %. Mogelijk zal het onderzoek van de door de fabriek ingestelde melkcontrôle, waarbij pl.m. 1200 koeien afzonderlijk werden gecontroleerd op productie het hare wel hebben bijgedragen, dat door selectie thans het gemiddelde vetgehalte iets is gestegen.

Blijkens advertentie in dit No. voorkomende, zal op Woensdag 27 Januari 1926 in de zaal van Joh. Hiddink een landbouwlezing gehouden worden, uitgaande van de G. O. Mij. van Landbouw, Afd. Varsseveld. Als spreker zal optreden de Weled. Heer W. de Jong met het onderwerp: „Erfelijke eigenschappen bij ons vee, waarmede de practische veehouder rekening heeft te houden”.

De Graafschap Bode 1926-09-24

Verslag buitengewone vergadering – verbouwing

VARSSEVELD. – De Dinsdag gehouden buitengewone vergadering van de Coöp. Stoomzuivelfabriek was niet druk bezocht.

Deze vergadering was belegd om de noodzakelijk geworden verbouwing en uitbreiding der fabriek te bespreken.

Na opening van de Voorzitter de heer **D. W. Colenbrander**, werd het voorstel van het bestuur aan de orde gebracht en de noodzakelijke uitbreiding uiteengezet. De Directeur lichtte nog toe, dat het inwendige van de fabriek, in verband met de steeds toenemende melkkaanvoer, niet meer aan de praktische eisen voldoet, zodat hierdoor de productie moet lijden.

Ook is het bij de belangrijk verdubbelde melkkaanvoer een groot ongerief geworden, dat de ontvangst en wederaflevering der melk op één plaats moet gebeuren.

Na deze toelichting vraagt het bestuur machtiging van de vergadering om tot doelmatige verbouwing over te mogen gaan en over de daarvoor benodigde gelden te beschikken.

De Heer J. Ormel hierover het woord verkrijgende sprak aldus: „Volkomen kan ik met het bestuursvoorstel meegaan, de noodzakelijkheid tot uitbreiding en verbouwing is reeds lang gebleken. Eén ding betreurde spr. echter en wel, dat niet meer belangstelling door de leden betoond wordt bij deze belangrijke bespreking. Hij had nu zo gaarne gezien, dat minstens $\frac{2}{3}$ deel van de leden hier tegenwoordig was geweest. Spr. vreest hierover weer het praten achter de schermen, hetgeen allerm minst in het belang van het algemeen welzijn der fabriek kan zijn”.

Een algemeen applaus bewees de volle instemming van de vergadering.

De Voorzitter dankte de heer Ormel voor het gesproken en deelde ook mee, dat hij liever het gebouw gevuld had gezien, maar meende maar te moeten denken van de afwezige leden „stil gezwezen is „ja” gezegd”.

De heer Joh. Gussinklo uitte in zijn kwaliteit van lid van 't College van B. en W. dezer gemeente zijn tevredenheid, dat dit voorstel van het bestuur door de vergadering zeer goed was ontvangen, waardoor nu eindelijk ook wordt opgelost de moeilijkheid, die zich de laatste tijd herhaaldelijk had voorgedaan bij het doorgaand verkeer op de openbare straat hij de fabriek.

Zonder hoofdelijke stemming werd hierna tot verbouwing inclusief verkapping van de fabriek besloten, waarna een algemeen applaus volgde.

De Voorzitter dankte de vergadering voor het in het bestuur getelde vertrouwen, en verzekerde, dat van de verkregen machtiging geen misbruik zal worden gemaakt en sloot hierna de vergadering.

De Graafschap Bode 1926-11-26

Verslag algemene vergadering CZ. *Volharding* Varsseveld

VARSSEVELD. Donderdagnamiddag, j.l. werd in het Varsseveldse Feestgebouw alhier een algemene vergadering gehouden van aandeelhouders der Coöp. Zuivelfabriek alhier. De presentielijst werd door 603 leden getekend.

De voorzitter de heer **D. W. Colenbrander** opende met een woord van welkom de vergadering en sprak zijn tevredenheid uit over de trouwe opkomst. Verder deelde hij nog enige bijzonderheden mee betreffende de a.s. verbouwing der fabriek, het bestuur meent dat na voltooiing van deze verbouwing, de fabriek aan alle te stellen eisen zal voldoen.

Hierna werden de notulen voorgelezen van de gehouden vergadering, welke onveranderd werden goedgekeurd en vastgesteld.

Van de mededelingen van de Directeur – **S. Beetsma** – betreffende het bedrijf over de eerste 9 maanden, ontleen we het volgende: De melkaanvoer over 1 Jan '26-1 Oct. '26 bedroeg 8.822.170 K.G. of 1.005.122 K.G. meer dan in hetzelfde tijdvak '25.

De vermoedelijke melkaanvoer over '26 zal 11.500.000 K.G. bedragen. Het gemiddelde vetgehalte bedroeg 3.23%. per 100 K.G. (?)

Aan boter werd geproduceerd 322.559 K.G, of pl.m. 40.000 K.G. meer dan over hetzelfde tijdvak '25. Aan de melkcontrôle vanwege de fabriek werd over dit tijdvak door 231 leden deelgenomen met 1417 koeien.

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

Verder werd nog medegedeeld, dat als de verbouwing der fabriek gereed is, per uur 23 à 25.000 K.G. melk kan verwerkt worden, dit cijfer is nu 13.000 K.G.

Tenslotte werd door de Directeur verzocht vooral bij overname van een boerderij of bij overlijden enz. zo spoedig mogelijk de ledenlijst te tekenen, opdat het bestuur, in verband met de nieuwe Coöp. wet, niet in moeilijkheden geraakt.

In de comm., belast met het nazien der boeken, werden aangewezen de h.h. G. H. Schuurman, H. Koskamp en G. Gussinklo, pl.verv. resp. de h.h. B. Boomkamp, J. Ch. Lieftink en Joh. Vriezen.

In aansluiting met bovenstaande delen we mede, dat tot bestuursleden der zuivelfabriek zijn herkozen: de h.h. W. Rutgers en G. J. Rexwinkel. Eveneens de aftr. commissarissen de h.h. L. Beuvink, D. W. Nijhof, H. Lammers, H. H. Radstake en G. J. Klanderman. In plaats van J. Göring, comm., die zich niet herkiesbaar stelde werd gekozen de heer J. Seinhorst.

1927

De Graafschap Bode 1927-03-18

Verslag verg. Coöp. St.-Zuivelfabriek '*Volharding*'

VARSSEVELD. – Donderdagmiddag werd in 't Feestgebouw de algemene vergadering gehouden van Aandeelhouders van de Coöp. Stoom Zuivelfabriek „*Volharding*” alhier. - De presentielijst werd door 603 leden getekend.

De voorz. de heer **D. W. Colenbrander** opende de vergadering met een kort welkomstwoord, waarna de secretaris de heer G. J. H. Westerveld gelegenheid kreeg tot lezing der notulen van de vorige vergadering, die aldus werden goedgekeurd. Vervolgens werd door de secr. het jaarverslag gelezen, waaruit we het volgende aanstippen:

Het ledental steeg in 1925 van 826 op 843. In het Bestuur kwam geen verandering doordat de leden opnieuw, in de aftr. hun vertrouwen stelden en zij zich dit lieten welgevalen.

Het jaar 1926 was voor de aandeelhouders niet zo gunstig als 1925, daar voor het geproduceerde, niet zulke hoge prijzen bedongen konden worden: als in 't voorafgaande jaar. Wat de fabriek betreft, hierin zal, doordat in het afgelopen jaar besloten werd tot verbouw, vooral wat het interieur aangaat, heel wat verandering komen, zodat straks als alles gereed zal zijn, de fabriek aan alle eisen zal voldoen.

De Melkcontrole vanwege de fabriek is in 1926 flink toegenomen, zodat op 31 Dec. j.l. van 1600 of ongeveer 50 % van de koeien, waarvan de melk aan de fabriek wordt geleverd, werd gecontroleerd.

Hierna werd door de directeur Rekening en Verantwoording gedaan, waaruit we het volgende ontleen: Hoewel het Mond- en Klauwzeer vooral in sommige maanden van 1926, in erge mate heerste, was de melkaanvoer buitengewoon groot, terwijl de prijzen zeer gedrukt waren. Aangevoerd werd **11.410.59½ K.G.** melk of plm. 700.000 K.G. meer dan in 1925.

Hiervoor werd uitbetaald **f 6,76** per 100 K.G.

Geproduceerd werd 413.605 K.G. boter waarvan de gemiddelde nettoprijs bedroeg **f 2,01** per K.G.

Het gemiddelde vetgehalte was 3.17%.

Het onkostencijfer was over 1926 **80⁵** cent per 100 K.G. (1925 f 1.05 per 100 K.G.).

De Graafschap Bode 1927-11-22

Verslag Verg. Coöp. Stoomzuivelfabriek *Volharding*.

VARSSEVELD.- Donderdagmiddag werd in het Feestgebouw een algemene vergadering gehouden van aandeelhouders der Coöp. Stoomzuivelfabriek „*Volharding*” alhier.

De presentielijst werd door 603 aandeelhouders getekend.

De waarn. voorz., de heer W. Rutgers, opende de vergadering met het gebruikelijke welkom, waarna een commissie, bestaande uit de heren W. Wisselink, H. Rougoor, G. J. Berendsen, H. Haank, joh. Gussinklo en B. Wolsink werd aangewezen tot het vormen van een stembureau.

Hierna kreeg de secretaris, de heer G. J. H. Westerveld, gelegenheid tot het lezen der notulen van de vorige vergadering, welke aldus werden goedgekeurd.

De Directeur der fabriek, **S. Beetsma**, deed vervolgens enkele mededelingen betreffende de exploitatie over de eerste 9 maanden van 1927. Allereerst meent spr. echter enige mededelingen te moeten doen in verband met de gereedgekomen verbouwing van de fabriek. Het spreekwoord zegt: „Wie aan de weg timmert heeft veel bekijks”. Zo is het ook gegaan met de zuivelfabriek. Er is veel kritiek geïoefend en met een bedrukt gezicht werd gevraagd, of deze verbouwing met zijn grote kosten, geen invloed zou hebben op de uitbetaling der melk? Dat dit echter niet het geval is, werd door de Dir. aangetoond, terwijl hij tevens nog als bewijs aanvoerde, dat hier minstens zoveel voor de melk was uitbetaald als door omliggende fabrieken. Nadat spr. nog enige indrukken had weergegeven van vooraanstaande personen in de zuiveltechniek, die allen hierop neerkwamen, dat de Varsseveldse fabriek volgens de nieuwste eisen is ingericht en er gunstig voor staat, kwam hij tot de eigenlijke mededelingen over de exploitatie.

Ontvangen werd in de eerste 9 maanden 8.576208 K.G. melk, hetgeen iets minder is dan het voorafgaande jaar, wat voor een niet gering gedeelte wel te wijten zal zijn aan de natte zomer en de daardoor minderen grasgroei.

Uit deze melk werd geproduceerd 310.587 K.G. boter. Voor 1 K.G. boter was nodig 27.4 K.G. melk

Het gemiddelde vetgehalte was 3.23 %, terwijl het onkostencijfer bedroeg 1,95 per 100 K.G. melk. Tenslotte dankte de dir. voor alle medewerking ook in deze periode weer ondervonden en sprak hierbij de wens uit, dat de voorz., de heer **D. W. Colenbrander**, spoedig geheel mag herstellen, waarop applaus volgde.

In de commissie voor het nazien der boeken werden aangewezen als leden B. Boomkamp, Chr. Lieftink en Joh. Vriezen, tot pl. verv. leden G. W. Hofs, G. H. Kleinhesselink en G. J. Keurenjes.

Daar het stembureau nog niet gereed is met de uitslag van de verkiezing, werd eerst de rondvraag gehouden, waarbij door H. J. Weenink gevraagd werd naar de reden, waarom het bestuur en commissarissen het door hem e.a. gedane verzoek om financiële medewerking tot het verharden van een gedeelte we te Sinderen, van de hand hadden gewezen.

Geantwoord werd, dat verschillende redenen tot dit afwijzen hebben geleid. Vooral de beginselkwestie leidde hiertoe, want als men hier begon, waar zou men eindigen. Bovendien zou het voordeel voor de fabriek niet zo groot zijn als adressanten doen voorkomen.

Inmiddels is het stembureau gereed gekomen en werd medegedeeld, dat het aftr. bestuurslid G. J. H. Westerveld met meerderheid van stemmen is herkozen. Eveneens de aftr. commissarissen F. B. Rozenaar, E. J. Rougoor, D. A. Heersink, H. Colenbrander, H. Wensink en G. B. Wisselink. In plaats van F. W. Groot-Nibbelink, die zich niet herkiesbaar stelde, werd gekozen S. Groot-Nibbelink. Voor zover aanwezig, lieten allen zich hun herbenoeming welgevallen. Hierna sluiting.

1928

De Graafschap Bode 1928-03-16

Verslag vergadering Coöp. Stoomzuivelfabriek

VARSEVELD - Donderdagnamiddag werd in het N. V. Feestgebouw de Algemene Vergadering gehouden van aandeelhouders der Coöp. St. Zuivelfabriek „*Volharding*”, alhier.

De presentielijst werd door 621 aandeelhouders getekend.

De waarnemend voorzitter de heer W. Rutgers opende de vergadering met een woord van welkom en sprak de wens uit, dat de voorz., de heer **D. W. Colenbrander** spoedig geheel hersteld weer in ons midden mag terugkeren.

Hierna kreeg de secr. G. J. H. Westerveld gelegenheid om de notulen der vorige verg. te lezen, welke zonder op- of aanmerkingen werden goedgekeurd. Vervolgens werd door de secr. het jaarverslag gelezen. In dit verslag werd o.m. opgemerkt, dat 1927 een jaar van bijzondere betekenis voor de fabriek is geweest. Door de gereedgekomen verbouwing heeft de fabriek zowel in- als uitwendig een gehele verandering en verbetering ondergaan, zodat er thans alles keurig uitziet, wat ook vooraanstaanden in de zuivelindustrie, die reeds een bezoek aan de fabriek brachten, bevestigden. De kosten van deze verbouwing hebben alles inbegrepen rond f 54.000.- bedragen.

De melkaanvoer was in 1927 niet zo hoog als in 1926. Verder werd in het verslag nog opgemerkt, dat de melkcontrole vanwege de fabriek zich hoe langer hoe meer uitbreidt.

Thans wordt de melk van 1733 of 50% der koeien, waarvan de melk aan de fabriek wordt geleverd gecontroleerd.

Na dit uitvoerig verslag werd door de Dir. de heer **Beetsma** rekening en verantwoording gedaan, waaraan we het volgende ontleen.

De melkaanvoer in 1927 bedroeg **10.800.769 K.G.**, waarvoor werd uitbetaald f 723.820,93.

Uit deze melk werd geproduceerd 396.812 Kilogram boter, waarvoor ontvangen werd f 829.724,05.

De verkoop van nevenproducten bracht op f 18.615,10½.

Het gem. vetgehalte in 1927 was 3,27 %.

Voor 1 K.G. geproduceerde boter was nodig pl.m. 27 K.G. melk. Per 100 K.G. geleverde melk werd gem. uitbetaald f **6,70**. Het onkostencijfer inclusief af- en bijschrijvingen, bedroeg per 100 K.G. f **1,14**.

De rek. en verantw. sloot met een voordelig saldo van f 4602. De balans sloot met een eindcijfer van f 176.292,28½

Op een desbetreffende vraag van Joh. Gussinklo werd geantwoord, dat de fabriek heeft 6 aandelen á f 500.- aan het Koelhuis te Zutphen.

De comm. belast met het nazien der adm. en fin. bescheiden had, alles in goede orde bevonden en adviseerde tot goedkeuring wat de verg. accepteerde.

Bij punt 5 der agenda kwam in bespreking, de runderhorzel en de doelmatigste bestrijding daarvan. De secr. diende bij dit punt uitvoerig van toelichting en beantwoordde de vraag, waarom de bestrijding zozeer gewenst is. De nadelige invloed, welke de runderhorzel heeft op de melk- en vleesproductie en op de groei van het jonge vee, motiveert de bestrijding, reeds voldoende. Een zalf, samengesteld door de comm. voor deze bestrijding, blijkt volgens de op-

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

gedane ervaring een uitstekend resultaat op te leveren. Zal er echter werkelijk een doeltreffende bestrijding plaats hebben, dan is het noodzakelijk, dat alle veehouders daaraan meewerken. Door het bestuur zal in een circulaire de noodzakelijkheid van deze bestrijding, de aandeelhouders worden uiteengezet, terwijl genoemde zelf, die dan midden April of begin Mei gebruikt dient te worden aan de fabriek verkrijgbaar zal worden gesteld.

Door den dir. werd ten slotte nog gewezen op het nut van de melkcursussen, welke zo mogelijk deze zomer weer zullen worden gegeven en waarvoor nu reeds gelegenheid bestaat zich op te geven. Bij de rondvraag werd weinig bijzonders ter tafel gebracht, waarna de voorz. met een woord van dank tot de aanwezigen de vergadering sloot.

25-jarig Jubileum *Coöp. Boerenleenbank Varsseveld.*

VARSSEVELD - Het 25-jarig bestaan der Boerenleenbank alhier is op luisterrijke wijze herdacht. Het bestuur had een feestavond georganiseerd, waar in tegenwoordigheid van verschillende autoriteiten en personen van elders, deze herdenking werd gevierd. Tegenwoordig waren o.a. een vertegenwoordiger van de Centrale Bank te Utrecht, de heer H. D. Zelders (mede-oprichter), Wethouder Berkhoff, vertegenwoordigende het dagelijks bestuur der gemeente, alsmede de gemeente-secretaris en verder afgevaardigden en genodigden van besturen van zusterafdelingen uit de omgeving.

Gezien het enorme aantal leden dezer vereniging is dit feest in twee avonden gehouden, omdat Varsseveld niet over een gebouw beschikt, dat alle leden met hun vrouwen kon bergen.

Gekozen werden daarvoor Maandag 21, en Dinsdag 22 Mei.

De directeur de heer D. W. Colenbrander opende tegen 5 uur de eersten avond dezer herdenkingssamenkomst en heette de talrijke feestgenoten hartelijk welkom. Spr. memoreerde in het kort de levensgeschiedenis van de leenbank.

Zij werd opgericht de 24 Jan. 1903 door 10 personen t.w. de heren L. D. Kobes, H. J. Gussinklo, J. M. Gussinklu, J. R. Colenbrander, W. Gesink, B. Colenbrander, D. W. Nijhof, H. D. Zelders, G. W. Blanten en D. W. Colenbrander.

De eerste algemene verg. werd gehouden 10 Maart 1903; daarin werd tot bestuur gekozen: D. W. Colenbrander, G. W. Planten, en J. R. Colenbrander. Kort na de oprichting ontviel haar uit het bestuur de heer J. R. Colenbrander, waarvoor tot 1907 in de plaats kwam de heer H. D. Zelders en daarna de heer W. Gesink.

Tot leden van de Raad van Toezicht werden gekozen de heren L. D. Kobes, H. J. Gussinklo, W. Gesink, G. J. Rexwinkel (Hoopman), J. H. Doornink. B. Colenbrander, en H. D. Zelders. Benoemd werd tot kassier de heer Kreeftenberg, die deze functie slechts korten tijd vervulde. Daarna werd onze tegenwoordige kassier, de heer Langelaar, benoemd.

In 1913 was er een tekort van f 52,51. In 1904 werd door het Rijk subsidie gegeven aan lokale banken en ontving men daarvan f 175.-. Hierdoor kon in 1904 een winst worden geboekt van f 236.77.

Geleidelijk werd dit winstcijfer hoger en kon ook een hoger % toegepast worden.

Tot 1910 was de gemaakte winst reeds gestegen in ruim f 2000.-. Toen kwamen de crisisjaren, de rentevoet werd gebracht op 4% voor spaargelden en 4½% voor voorschotten. Aanvankelijk was het salaris van de kassier f 50.- per jaar ± f 10.- lokaalhuur; dit is ook met de jaren in omvang geklommen. Het aantal leden van het eerste jaar bedroeg 64 en is nu ruim 700.

De inleg aan spaargelden was het eerste jaar circa f 20.000, en over 1927 circa f 700.000. De gegeven voorschotten waren het eerste jaar ruim f 13.000. in 1927 ruim f 131.000. De reserve is thans met de winst over 1927 pl.m. f 80.000.

Zoals bekend is het bestuur gemachtigd tot een zeker bedrag aan subsidie uit te keren aan nuttige instellingen en verenigingen. Zo is o.a. f 1000, gegeven voor de leniging in de schade de overstrooming in het jaar 1925, waarbij voornamelijk Heelweg werd getroffen, f 750, is gegeven aan het Groene Kruis, voor het kunnen houden van de thans onmisbare wijkzuster en f 1000, aan de bouw van het Rusthuis voor ouden van dagen. Juist daarom dient dat hier genoemd, omdat van de afd. van het Groene Kruis uit erkentelijkheid op deze vergadering werd aangeboden een prachtig bloemstuk.

Als vertegenwoordiger van de Centrale Bank te Utrecht sprak de heer Struijf. Het was hem

een voorrecht bij dit herdenkingsfeest van Varsseveld tegenwoordig te mogen zijn. Te meer daar Varsseveld een aangesloten vereniging is, die als voorbeeld mag dienen in het belang van deze zaak. De geringe cijfers bij de oprichting vergeleken bij de miljoenennota van thans, stemt ons allen dankbaar. Dankbaarheid aan de oprichters in de eerste plaats. Dankbaarheid aan de leden van de Raad van Toezicht, dankbaarheid aan de bestuursleden, die vrijwel belangeloos zich voor deze zaak interesseerden en dankbaarheid aan de kassier, die voor een geringe beloning, bestuur met raad en daad heeft bijgestaan. 't Was voor 25 jaren niet gemakkelijk een dergelijke vereniging in het leven te roepen. En dat ze in de loop der jaren steeds een-drachtig heeft samengewerkt, geeft voor Varsseveld een vaste burcht in de toekomst.

Hierna kreeg het woord de voorzitter van de zustervereniging van Aalten, de heer Obbink, die ook namens de ring van boerenleenbanken in de Graafschap, het een voorrecht noemde, het 25-jarig bestaan van de Varsseveldse ver. te mogen vieren, evenals Aalten voor kort geleden. Het zijn boerenleenbanken, die zorgen voor het landbouwkrediet. Het is een feit dat met de stijging der grondprijzen, het bedrijfskapitaal van de landhouwer groter moest zijn en te dezen vervult nu de leenbank een hoofdrol. Bij de boerenleenbank voorziet men nog in verschillende belangen meer. Men noemt slechts de daaraan verbonden spaarbank. Maar voornamelijk zorgt de bank, dat de landhouwer bij het aankopen van grond, bedrijfskapitaal kan krijgen. Zij geeft bedrijfs- en grondkapitaal-crediet. Het is een grondkapitaalbank.

De heer Berkhoff, Wethouder van Wisch sprak vervolgens namens 't gemeentebestuur van Wisch. welke gemeente aan de boerenleenbank ook erkentelijkheid schuldig is. (De Edelachtbare heer Burgemeester en Wethouder van Ditzhuijzen hadden bericht van verhindering ingezonden.) Niet alleen kan men de leenbank noemen de ruggegraat voor de landbouw, ook op ander terrein is zij nuttig werkzaam. De gemeente, als zodanig, geniet ook voordelen van deze vereniging. Gedacht behoeft hier slechts te worden aan de rekening-courant-overeenkomst, die de gemeente bij deze lopende heeft. Het is een zegenrijke daad die de leenbank hier vervult. In het kort, zij verleent steun waar het nodig is en daarom zou ik willen voorstellen - zegt spr. - vergadering wijd een dronk op het bestaan van deze belangrijke en nuttig werkende vereniging.

De heer Zelders, als oud-Varssevelder richtte vervolgens het woord tot voorzitter en vergadering en deelde mee, dat hij Varsseveld nooit gemakkelijk zou loslaten. Spr. was altijd gaarne er bij als er in Varsseveld iets te doen viel en het stemde hem in het bijzonder aangenaam, hier als medeoprichter tegenwoordig te zijn. Hij herinnerd zich nog, goed toen voor 25 jaar zich de geruchten deden gelden van het bestaan van Raiffeisenbanken in Duitsland en hoe sceptisch men toen hier er tegenover stond, toen beschrijvingen werden ter hand genomen omtrent de werking van de leenbank te Utrecht. Hier was geen geld nodig meenden voorzichtige mensen, als Colenbrander. En hem nu hier nog als een der kopstukken te zien zitten, doet hem een groot genoegen. Het is alsof Colenbrander jonger is geworden.

De heer D. W. Colenbrander hier als directeur en bestuurslid te zien zitten stemt mij tot vreugde. Dat het U gegeven zij nog vele jaren de leiding te voeren. Ook de mede-oprichter de heer G. W. Planten is hier tegenwoordig, die direct met ons in het bestuur zitting nam; dat nog vele jaren ook voor U zijn weggelegd. Dan moet nog in het bijzonder worden genoemd de heer Rexwinkel (Hoopman), die als lid van den Raad van Toezicht, als enig lid vanaf het begin tegenwoordig is. Ook de andere leden van bestuur en commissie van Toezicht hartelijk geluk gewenst met deze heugelijke dag en dat ook zij nog vele jaren mogen werken, tot heil van de bank.

Na de te kassier de heer Kreeftenberg, die slechts kort deze functie waarnam, kwam al gouw onze tegenwoordige kassier, de heer Langelaar, zodat deze zeer binnenkort dus 25 jaren heeft gewerkt voor onze bank. 't Is niet gering te achten 25 jaar lang in 't gareel te lopen en dan als kassier. Ook richt spr. een waardetend woord tot de leden en speciaal ook tot de vrouwen hier thans tegenwoordig. Voor haar is het niet altijd prettig, dat de man vaak van de vergadering laat thuis komt. Maar ik wed, dat ze nou niet meer als voorheen, zullen mopperen, maar als er weer een verg. is zullen zeggen, tegen de man, daor moj nou toe, eum ouw werk te verrichten. Dat de vereniging dan ook steeds mag groeien en bloeien in het belang van de landbouw.

Ruim werden daarna de aanwezigen onthaald op koffie en brood en werd ook de wijnfles flink aangesproken. Ter afwisseling was het Varssevelds strijkje ontboden om te zorgen voor het muzikale gedeelte en niet minder werkte tot gezelligheid mee de aangezochte humorist de heer Ligtendahl uit Lochem, die in dichtvorm had gegoten de historie van deze vereniging, met een lied voor deze gelegenheid samengesteld, dat gezamenlijk werd gezongen.

Den tweeden avond was het resterende gedeelte leden met hun vrouwen uitgenodigd, die zich niet minder hebben geamuseerd. Uit volle borst werd op dit feest gezongen en gezellig gekout, waar ook tevens vanaf de bestuurstafel in herinnering werd weergegeven de 25 levensjaren der Varsseveldsche Boerenleenbank.

Bij de sluiting van de 2en avond werd dan ook dank gebracht aan allen die hadden meegewerkt tot het eendrachtig slagen van deze jubileumdagen. In het bijzonder aan de humorist de heer Ligtendahl uit Lochem en de pianiste, die de humorist behulpzaam was in het begeleiden der vele stukken. De pianiste Mej. te Velhuis, eveneens uit Lochem, werd een bouquet bloemen aangeboden. \

Na de sluiting werd bij monde van de heer Zelders, hartelijk dank gebracht aan bestuur en commissie van Toezicht voor het bezorgen van deze genoeglijke avonden en werd verzocht aan het slot staande te zingen „Het Wilhelmus”, waaraan algemeen werd deelgenomen.

de Graafschap Bode 1929-01-04

32 jaar melkrijder.

— De heer G. Groot Nibbelink alhier, heeft met ingang van 1 Januari opgehouden met melkrijden naar de Coöp. **Stoomzuivelfabriek** te Varsseveld.

Vanaf de oprichting der fabriek, dit is 32 jaar, heeft hij onafgebroken de melk van de leveranciers vervoerd.

Zeker een wel zeldzaam voorkomend **jubileum**.

1929

De Graafschap Bode 1929-03-15

'Kring vergadering' CZ. *De Volharding* te Sinderen

Voorlichtingsbijeenkomst plan voor verwerken van overtollige ondermelk tot kaas

VARSEVELD (SINDEREN.) - Dinsdagnamiddag had in de oude school een vergadering plaats van leden der Coöp. Stoomzuivelfabriek „*de Volharding*” te Varsseveld. Een 40-tal leden waren aanwezig toen om 3 uur de vergadering door de heer **D. W. Colenbrander** werd geopend. Spreker heette allen welkom, en zette vervolgens uiteen, met welk doel deze vergadering was opgeroepen. Doordat vele leden gaarne hun overtollige ondermelk aan de fabriek willen verkopen, en de enigste afnemer hiervan, n.l. Duitschland, sinds enigen tijd geen koper hiervan meer is, heeft het Bestuur, gedachtig aan het spreekwoord „als het getij verloopt, verzet men de bakens”, uitgezien naar een ander afzetgebied voor de ondermelk.

Het resultaat hiervan zal hier thans besproken worden, met welk doel in iedere buurt kringvergaderingen worden gehouden. De voorzitter gaf vervolgens het woord aan de heer **Beetsma**, Directeur van de fabriek, voor een uiteenzetting van de plannen. De heer Beetsma deelde mede, dat er verschillende manieren zijn om het teveel aan ondermelk te verwerken, n.l.

1e. Het maken van melkpoeder.

2e Het maken van gecondenseerde melk voor de tropen, en

3e. Het fabriceren van kaas.

Aangezien de 2 eerste wijzen minder lonend zijn, nadat door het Bestuur en de Directeur een bezoek aan een 4-tal kaasfabrieken is gebracht, de keuze gevallen op het maken van kaas. Nodig is het in dit geval echter, dat de fabriek dan de beschikking heeft over een zeker percentage, b.v. 50 % der ondermelk. Met dit cijfer zal voldoende melk voor de kaasfabricatie aanwezig zijn.

Het kwantum ondermelk, dat ieder lid hiervoor af wil staan, kan iedere maand vastgesteld worden. Heeft een lid onverhoopt teveel toegezegd, zodat hij voor zijn bedrijf over te weinig ondermelk beschikt, kan hij van de fabriek, tegen kostprijs, weer ondermelk terug kopen. De kosten voor de bouw van een, moderne kaasfabriek met inrichting zal pl.m. f 50.000 bedragen.

Hierna werd gelegenheid gegeven om vragen te stellen, waarvan door meerderen gebruik werd gemaakt.,

Hierbij bleek dat verschillende meningen bestonden over de waarde van ondermelk voor veevoer (varkens).

De heer J. Roes achte deze waarde nog al hoog, terwijl meerdere leden, o.a. de H.H. B. Baten en E. Weenink van mening waren, dat ondermelk met succes door ander krachtvoer, o.a. vismeel te vervangen was. Op een desbetreffende vraag gaf de heer Beetsma enkele cijfers, welke door de Varsseveldse fabriek en door een kaasfabriek in het afgelopen jaar zijn uitbetaald. De heer H. Gesink zou gaarne zien, dat Zaterdags meer ondermelk aan de leveranciers werd gelaten. De Directeur beloofde, dat hiermee rekening zou worden gehouden. De voorzitter verzocht tenslotte allen nog eens goed over een en ander na te denken, opdat ieder op de Alg. Vergadering, welke binnenkort te Varsseveld wordt gehouden, weet hoe hij handelen moet, waarna de vergadering werd gesloten.

Verslag alg. vergadering *Volharding*

VARSSEVELD. - Maandag 25 Maart werd in het feestgebouw de 64e algemene vergadering gehouden van aandeelhouders van de Coöp. Stoomzuivelfabriek „*Volharding*” alhier.

De presentielijst werd getekend door 612 aandeelhouders.

De voorzitter, de heer **D. W. Colenbrander**, opende de vergadering met een woord van welkom, waarna de notulen der vorige vergadering werden gelezen en goedgekeurd.

Hierna kwam aan de orde de circulaire betreffende de op te richten Exportslachterij, behelzende een verzoek om financiële steun. Na een drukke discussie werd zonder hoofdelijke stemming besloten aandelen te nemen tot een bedrag van f 1000.

Uit het jaarverslag bleek, dat het jaar 1928 was geweest gelijk de laatst voorgaande jaren en tamelijk gunstig is geweest wat betreft de melkwinning. Het ledental bleef ongeveer gelijk aan dat van 1927. Verder brengt de secretaris nog in herinnering, dat het H. M. de Koningin heeft behaagd in het laatst van Augustus den voorzitter te benoemen tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau, een onderscheiding, welke wel verdiend was.

In het afgelopen jaar waren 14 monsternemers werkzaam voor de fabriek, welke ongeveer 35000 melkmonsters hebben genomen, die staan onder contróle van de Zuivelconsulent en door de Hoofdcontroleur zijn gefiatteerd. Op uitstekende wijze bleek hier de contróle te zijn geregeld, waarmee „*Volharding*” een geheel enige uitzondering maakt in deze omgeving. Gecontroleerd werden thans 1864 koeien of 47 %, waarvan de melk aan de fabriek wordt geleverd. Het gem. vetgehalte bij de contróle bedroeg 3,21%.

Om meer bedrijfszekerheid te verkrijgen is aangeschaft een nieuwe karn met een capaciteit van 9000 L. en een stoomketel van 95 M.² verwarmde oppervlakte.

Vervolgens deed de Directeur, de heer **Beetsma**, mededelingen over de exploitatie.

In 1928 is aangevoerd **11.234.957** K.G. melk, waarvoor is uitbetaald f 780.225,11 of **f 6,94** per 100 K.G. Het gem. vetgehalte bedroeg 3,23%

De boterproductie bedroeg 409.614 K.G., waarvoor werd ontvangen f 889.677,99½ of gem. f 2.17² per K.G.

Het reservekapitaal werd opgevoerd tot f 11.880,22. Op terreinen en gebouwen werd afgeschreven f 1000, op machines f 800, op de nieuwbouw f 5000.

Vervolgens kwam aan de orde het voorstel van Bestuur en Comm. om zo spoedig mogelijk een gedeelte der ondermelk tot kaas te verwerken.

Verschillende stemmen over het voor en tegen kwamen uit de vergadering, waarbij niet altijd de duidelijkheid werd betracht en ook bleek dat een gedeelte der aandeelhouders de voedingswaarde van de ondermelk van dien aard achten, dat zij hiervan voor de fabriek geen afstand wensten te doen. Nadat over dit punt een stemming was gehouden, die meer dan een uur in beslag nam bleek, dat hoewel met een meerderheid van 100 stemmen 551 vóór en 451 tegen het het voorstel was aangenomen, het bestuur hierin aanleiding vond, deze zaak voorlopig niet uit te voeren.

Het Bestuur wenst niet tot het maken van kaas over te gaan, wanneer niet de overgrote meerderheid hiermee instemt en een gedeelte der ondermelk (30 van de 80 L.) voor dit doel afstaat. In een volgende vergadering zullen hieromtrent verdere mededelingen en mogelijke voorstellen worden gedaan. Hierna sluiting.

De Graafschap Bode 1929-11-29

Verslag Coöp. St.-zuivelfabriek „De Volharding”.

VARSEVELD. - Donderdagnamiddag werd in het feestgebouw de algemene vergadering gehouden van aandeelhouders van de Coöp. St.-Zuivelfabriek „De Volharding”. De presentielijst werd door 620 leden getekend, waarvan ruim 300 leden de te behandelende agenda bleven volgen.

De Voorz., de heer **D. W. Colenbrander**, opende met een woord van welkom de vergadering en wees vervolgens een 6-tal aandeelhouders aan tot het vormen van een stembureau voor de bestuursverkiezing.

De notulen der beide vorige vergaderingen werden gelezen en goedgekeurd. In de commissie tot het nazien der boeken verkregen zitting de h.h. G. J. Klanderman; plv. B. Gussinklo; J. W. Roes; plv. G. R. Breukelaar; A. Heersink; plv. W. Colenbrander.

De Directeur deelde mee, dat de eerste 9 mnd. van 1929 bijzonder gunstig waren geweest, ondanks de drogen zomer, wat de grasgroei niet bevorderde. De prijzen der zuivel zijn lager geweest dan in 1928 en geven nog niet veel hoop op herstel.

De gemiddelde uitbetaalde melkprijs bedroeg in 1929 **f 6,53** per 100 K.G. tegen **f 6,56** in 1928. De gem. boterprijs bedroeg **f 2,02** per K.G. tegen vorig jaar **f 2,11**.

Het vetgehalte was in het voorjaar gem. aanmerkelijk hoger dan in dezelfde tijd van 1928. Gemiddeld was voor 1 K.G. boter nodig 27.1 K.G. melk.

Het onkostencijfer per 100 K.G. bedroeg **f 0,98**, wat echter bij de laatste 3 mnd. bij mindere melkaanvoer nog wel een paar centen zal stijgen.

Vervolgens deed de Directeur nog enige mededelingen over de melkcontrôle. Bij een genomen proef van 20 stallen, waarvan van 10 stallen de koeien werden gecontroleerd en van 10 niet, bleek, dat het gem. vetgehalte bij de gecontroleerde koeien had bedragen 3,3 % en bij de niet-gecontroleerde koeien 3,21 %. Dat de contrôle - aldus de mededelingen - zijn nut heeft, bewijzen de cijfers, waarom de Directeur aanspoorde tot meerdere deelneming.

De voorz. deelde mee het standpunt van het Bestuur inzake het genomen besluit om over te

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

gaan tot het verwerken van melk tot kaas - zoals bekend mag zijn, is op de vorige vergadering met een geringe meerderheid het besluit tot het verwerken van ondermelk genomen -. Bestuur en commissarissen zijn van mening bij een dergelijke stand van zaken, dat het beter is het besluit althans voorlopig nog niet uit te voeren, doch de zaak in ernstige studie te nemen. De heer J. W. Roes bracht nog in het midden, dat in de vorige vergadering bij de stemming, enkele voorstemmers zich hadden vergist en bedoeld hadden tegen te stemmen, waardoor de voor- en tegenstanders in een gelijk aantal zouden komen te staan. Het lid D. J. Gesink vroeg of het bedoelde uitstel van elastiek is. De voorz. en de secr. beantwoordden deze vraag, waarbij voorop werd gesteld, dat wanneer het blijken mocht, dat het verwerken der ondermelk een belang is voor de leden, spoedig daartoe zal worden overgegaan, doch men wenst thans nog niet te gaan over ijs van één nacht.

Bij punt rondvraag brengt de voorz. nog ter sprake, de stankverspreiding der sloot, waarin de Zuivelfabriek haar afval loost. Daar deze kwestie in overleg is met het gemeentebestuur, betreurd de voorz. het, dat „Varssevelds Belang” nog een adres aan de raad richtte, om afdoende maatregelen tegen deze stankverspreiding.

Inmiddels was het Stembureau gereed gekomen en werd de uitslag van de bestuursverkiezing bekend gemaakt. Herkozen werden de bestuursleden W. Rutgers en g. J. Rexwinkel en eveneens de aftr. commissarissen H. Lammers, Th. J. Seinhorst, H. H. Radstake en G. J. Klander-man. In de plaats van de commissarissen L. Buevink en D. W. Nijhof, die zich niet herkiesbaar stelden, kon nog geen kandidaten voor gekozen worden verklaard, daar onderzocht moet worden of de vereiste meerderheid werd verkregen.
Hierna sluiting.

1930

De Graafschap Bode 1930-03-21

Verslag jaarvergadering CZ. *Volharding* Varsseveld.

VARSSEVELD. - Op Dinsdag 18 Maart 19321 hadden de leden der Coöp. Zuivelfabriek „*Volharding*” alhier, haar gewone jaarlijkse Algemene Vergadering in het Feestgebouw. De notulen worden onveranderd goedgekeurd.

De voorzitter zegt punt 2 te willen behandelen na het 5de punt (Rapport commissie) en zoekt thans het jaarverslag uit te brengen.

Bij monde van de heer G. J. H. Westerveld wordt alsdan het keurig uitgebreide verslag omtrent de werkzaamheden in het afgelopen boekjaar voorgelezen, waarbij hij zegt, dat aan de modernisering der fabriek de volle aandacht is geschonken, waarbij verschillende verbeteringen zijn aangebracht, welke geheel uit de exploitatie en reserve zijn bestreden. Verder wijdt hij nog uitgebreid uit over de ingestelde Melkcontrôle en geeft hierover een gehele becijfering omtrent het nut en het voordeel van gecontroleerde en niet gecontroleerde stallen. Ook de werkzaamheden van het Bestuur inzake de verdere verwerking der ondermelk is een belangrijk stuk werk geweest, waarbij het hoe langer hoe meer duidelijk is geworden dat men hierin spoedig dient te voorzien, hetgeen kan lijden tot een meerdere geldelijke opbrengst op de boerderij.

Uit de Rekening en Verantwoording wordt, door de Directeur het volgende medegedeeld: Aangevoerd werd **11.287.396 K.g.** melk, waarvoor is uitbetaald *f* 766.541,99 of ***f* 6,80** per 100 K.g. Hieruit werd geproduceerd 409.014 K.g. boter voor een bedrag van *f* 874.649,23. Aan nevenproducten werd afgeleverd 64.774 L. volle melk, 20.731 L. room, 36.077 L. karnemelk, 62.798 L. ondermelk, voor een bedrag van *f* 9.248,84 aan spoeling of in totaal voor *f* 37.452,12. Aan onkosten inclusief af- en bijschrijving werd betaald *f* 105.581,29.

De Directeur zegt verder, dat over het algemeen genomen 1929 een tamelijk goed jaar is geweest wat betreft uitbetaalde melkprijzen en behaalde boterprijzen. Of dit in 1930 ook zo zal zijn betwijfelt spr. Wanneer hij nagaat dat thans bij de nog kleine productie de boterprijzen reeds lager zijn dan de laagste boterprijzen in 1929, dan geeft dit niet veel hoopvols te zien. Verder wordt dank gebracht aan al diegenen, welke op enigerlei wijze hebben meegewerkt in het afgelopen boekjaar. De directeur houdt zich ook in 1930 voor diens steun aanbevolen.

De rapporteur der Commissie voor het nazien der jaarrekening, de heer G. J. Klanderman, brengt hierna zijn bevindingen uit. Hij zegt overtuigd te zijn van de zeer correcte wijze waarop in het afgelopen jaar de administratie is gevoerd en stelt derhalve voor de jaarrekening goed te keuren.

Op een desbetreffende vraag van de voorzitter heeft geen der leden hierop nadere inlichtingen nodig.

De voorzitter brengt thans punt 2 (Mededelingen) aan de orde. Hij zegt daarbij dat velen met hem wel kunnen denken, welke deze zullen zijn. Het betreft n.l. het aan het bedrijf in werking stellen ener gelegenheid tot kaasmaken. Uitvoerig zegt hij daarbij zijn bevindingen omtrent het uitgebreid onderzoek, hetwelk het Bestuur in deze heeft gedaan, waarbij duidelijk is gebleken, dat zij thans evenals in de voorgaande ledenvergadering het gehele Bestuur en Commissarissen homogeen is gebleven bij hun oorspronkelijke inzichten. Hij stelt dan ook voor

om zo spoedig mogelijk in deze behoefte te voorzien.

Niemand hierover het woord verlangende, sluit de voorzitter onder dankzegging voor het prettige verloop, de vergadering.

De Graafschap Bode 1930-04-25

VARSSEVELD.

Aanbesteding Kaasfabriek.

— Donderdag j.l. had alhier in het feestgebouw, namens het bestuur der Coöp. St. **Zuivelfabriek** „Volharding” de aanbesteding plaats van het bouwen van een kaasfabriek.

Hoogste inschrijver is massa was F. J. Doppen Varsseveld voor f 43.600 en laagste inschrijver J. H. Raterink, Varsseveld voor f 31.714. De begroting was f 34.800. Het werk is gegund aan den laagsten inschrijver en staat onder leiding van de architecten B. D. Gros en H. J. Heldoorn te Leeuwarden.

De Gelderlander 1930-09-12

DE FOKVEEDAG TE VARSSEVELD.

Groote deelname.

Inzendingen van bijzonder gehalte.

Men schrijft ons uit Silvolde:

De Fokveedag te Varsseveld op j.l. Maandag gehouden is mede dank zij het gunstige weer en de goede regeling van het geheele, een succes geworden. Dit succes werd bevorderd door de bijzonder groote deelname van niet minder dan 132 inzendingen, maar zeker niet in de laatste plaats door het uitstekende gehalte van het ingezondene, waardoor het geheel kon uitgroeien tot een fokvee-tentoonstelling van opmerkelijk goede kwaliteit.

Door flinke subsidies van Boerenleenbank, **Zuivelfabriek**, Gemeentebestuur en enkele Landbouwverenigingen, was men in staat tot hooge opvoering van dezen fokveedag en kon de groote belangstelling zich verlustigen in een waarlijk prachtige expositie van eerste klas vee. Zooals te verwachten was, waren de zwartbonten op dezen fokveedag in de meerderheid, doch niettemin zijn ook de roodbonten hier uitstekend voor den dag gekomen. Prima kwaliteit en eerste klas vee, zoodat de Jury, gevormd door de heeren M. Koomen, Zutphen, en J. van 't Sandt te te Elst voor zwartbont en F. van Zadelhof, Dieren en E. Harkink, Lochem voor roodbont zich voor moeilijk werk zag geplaatst.

De Graafschap Bode 1930-05-16

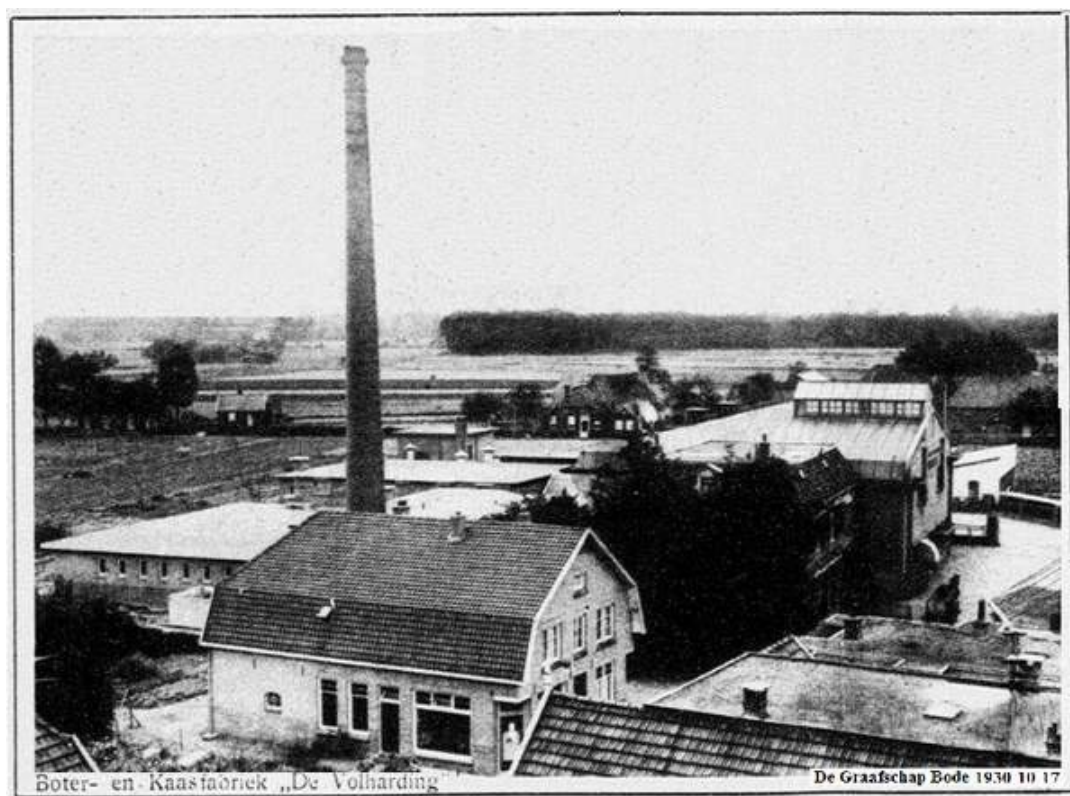
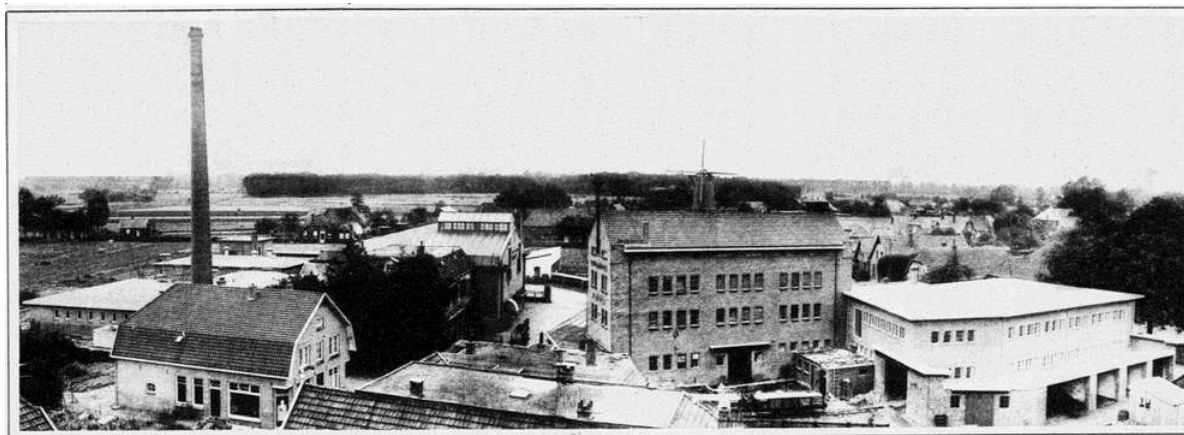
VARSSEVELD.

— Naar we vernemen, zal de Coöp. St. **Zuivelfabriek** alhier dezen zomer — te beginnen met 17 Mei a.s. — des Zaterdags tweemaal melk ontvangen en wel des morgens een uur vroeger als gewone dagen, terwijl des avonds om 7 uur wordt begonnen. Verwacht wordt, dat de melk des avonds in 1½ uur kan worden verwerkt, zoodat de laatste melkrijder ongeveer half negen de fabriek kan verlaten.

De Graafschap Bode 1930-07-18

VARSSEVELD.

— Door het bestuur der Coöp. St. **Zuivelfabriek** „Volharding” is tot kaasmaker benoemd de heer S. Schoppen, thans in gelijke functie werkzaam te Tijnje (Fr.). Waarschijnlijk zal de kaasmakerij van voornoemde fabriek met 1 Oct. a.s. in werking worden gesteld.

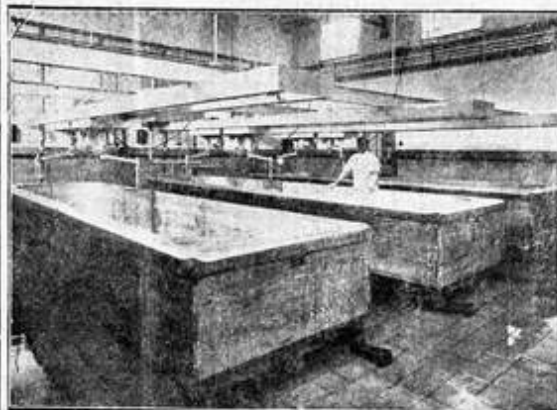
De Graafschap Bode 1930-10-24

Het nieuwe kaasbedrijf aan de Coöp. Zuivelfabriek te Varsseveld

Later grotere foto's plaatsen

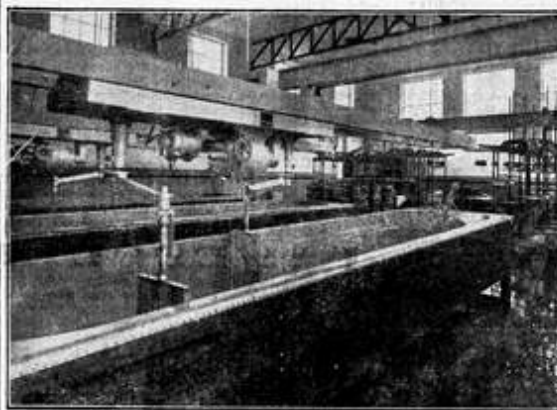
De Graafschap Bode 1930-10-24

Het nieuwe kaasbedrijf aan de Coöp. Zuivelfabriek te Varsseveld.

Dat ook onze zuivelindustrie in den Achterhoek met zijn tijd weet mee te gaan, bewijst het verband van een modern kaasbedrijf aan de Coöp. Zuivelfabriek „De Volharding“ te Varsseveld. Hiermede is 'eerste

grootte kaasbedrijf in onze Achterhoek in werking getreden. Hierboven een foto in het nieuwe kaasbedrijf te Varsseveld, waarin van de nieuwste snijfjes van de verlijnde moderne techniek.

Deze foto stelt ons in staat, het mechanische voor de machinale kaasbereiding, voor zoover dat uitwendig te zien is, nader te bekijken. De Varsseveldsche fabriek, die om zijn uitstekende inrichting, een uitstekenden naam heeft in onze Graafschap en ver daarbuiten, heeft getoond ook hierin met zijn tijd mee te willen gaan. Op de foto zien we, behalve de drie toestellen voor machinale

kaasbereiding, op den achtergrond de Amerikaanse kaaspersen, waarin de „wringel“, zooda ze uit den kaashak komt, wordt geperst en den vorm van de kaas krijgt. Na gekeld te zijn en eenigen tijd bewaard, krijgt ze dan heel langzaam de bijzondere smaak en geur, die de Hollandsche kaas over de geheele wereld beroemd heeft gemaakt.

Hier zien we een gedreite van de pekkelkelder te Varsseveld. De kazen drijven in de zware pekkeloplossing. Daarnaast zien we de kazen uit de pekkel genomen, om op te drogen. Ook dit lokaal is van de nieuwste technische verbeteringen voorzien. Zooda men zal opmerken, maakt de fabriek verschillen: de soorten kaas, o.m. Goudsche, Edammer en Broodkaas (kaas in den vorm van een brood) en deze met en zonder komijn. Of schoon pas begonnen met de kaasbereiding,

maakt de fabriek reeds een product van uitstekende kwaliteit, waarvoor ze een groot gebied zooda in 't binnen- als buitenland denkt te vinden. We wenschen de leden van Varsseveld geluk met deze nieuwe aanwinst van hun uitstekend ingerichte fabriek, die onder bekwaame leiding van den Dir. Bletmans, in staat zal blijken een product te bereiken, dat de toets der critiek al eens kan doorstaan.

De Graafschap Bode 1930-11-07

Coöp. Zuivelfabriek „*De Volharding*” te Varsseveld.

Over melkcontrole, melkvee, door de fabriek

In het Ned. *Weekblad voor Zuivelbereiding en -Handel*¹³ van Dinsdag 4 November troffen we een rijk geïllustreerde en zeer waarderende beschouwing aan over bovengenoemde fabriek, aan welke beschouwing wij het volgende ontleen:

De directeur, de energieke heer Beetsma, stelt zich voor, de kaas voor een groot deel in kleinverkoop in Duitsland te kunnen plaatsen. Hetzelfde doet hij reeds met de boter, die groten-deels in kleinverpakking naar dit land gaat. Varsseveld ligt ten opzichte van de uitvoer naar onze Oosterburen gunstig.

We vermeldden reeds, dat de hoeveelheid verwerkte melk ongeveer 12 miljoen kg. bedraagt. Er zijn pl.m. 900 leden met pl.m. 4000 koeien.

De helft van het aantal koeien staat onder de melkcontrôle van de fabriek. Dit is een prachtig resultaat, als men bedenkt, dat over het algemeen de melkcontrôle in Gelderland nog weinig wordt toegepast.

De grootste helft van de kosten dezer contrôle betaalt de fabriek; de boer draagt f 1.50 per koe en per jaar bij.

Ofschoon de contrôle in de tegenwoordige omvang nog slechts enkele jaren werkt, is het gemiddelde vetgehalte aan de fabriek reeds gestegen tot 3,37%. De gemiddelde hoeveelheid melk per koe bedraagt ongeveer 3000 kg.

De gehele contrôle, ook het monsternemen, geschiedt door personeel in dienst van de fabriek. Door het gunstige gehalte is het onkostencijfer laag. Daar draagt nog een factor toe bij, n.l. de gunstige verhouding tussen winter- en zomermelk. Deze verhouding is als 1 tot, ruim 1½ !

Als men de toestanden op landbouwgebied in de Graafschap (gewoonlijk „de Achterhoek” genoemd), niet kent, zou men er zulke gunstige omstandigheden niet verwachten. Inderdaad staat de landbouw er op een hoog peil. En het merkwaardige is, dat de boeren er van de tegenwoordige malaise weinig merken. Klagen over de slechte tijden hoort men er niet.

De Graafschap Bode 1930-11-11

VARSSEVELD.

— Op de te Zwolle gehouden kaaskeuring van den Bond van Coöp. **Zuivelfabrieken** in Gelderland, behaalde onze zuivelfabriek „Volharding” voor Gouda-consumptie-kaas 40 % een der hoogste cijfers voor kwaliteit en zuivel. Voorwaar een fraai succes, temeer als men bedenkt, dat deze fabriek eerst sedert enkele weken de fabricatie van kaas ter hand heeft genomen.

De Graafschap Bode 1930-12-12

DINXPERLO.

— Zooals men weet is men aan de boterfabriek te **Silvolde** en Varsseveld met de kaasbereiding begonnen. Ook aan de **boterfabriek** alhier wil men nu de gelegenheid geven om de leden der fabriek van kaas te voorzien.

13 Uitgeversmaatschappij C. Misset B.V. te Doetinchem – zelfde uitgever al *De Graafschap Bode* (ZHN.)

Verslag alg. najaarsvergadering CZ.

VARSSEVELD. - Donderdagmiddag werd in het Feestgebouw alhier de 68ste algemene vergadering van aandeelhouders gehouden van de Coöp. Stoomzuivelfabriek alhier. De presentielijst werd door 569- leden getekend.

De voorz., de heer **D. W. Colenbrander**, opende deze vergadering met een kort openingswoord, waarin hij er op wees, dat „**de Volharding**” een drukke periode achter den rug heeft; de bouw van de kaasfabriek bracht vele beslommingen met zich, die echter, dank zij de ijver van de directeur, zijn overwonnen. Tevens dankte de voorzitter de architect, de opzichter en de aannemers, door wie het werk tot volle tevredenheid is uitgevoerd.

Wat het financiële van de bouw betreft, is het bestuur goed terecht gekomen bij de Coöp. Boerenleenbank alhier.

Hierna krijgt de directeur gelegenheid enige mededelingen te doen over de eerste 9 maanden van 1930. Allereerst dankte de heer **Beetsma** voor de hem toegesproken woorden door de voorzitter. Het verheugt hem, dat hij ook een steentje heeft mogen bijdragen tot de bouw van de kaasfabriek. Verder deelde de directeur mee, dat 1930 voor „*Volharding*” een gehele ommekeer in het bedrijf heeft gebracht. Hoewel nog slechts een paar maanden in werking, mag toch reeds worden gezegd, dat de kaasmakerij en ook de afzet van het product, goed voldoet. Nodig is echter, dat goede melk wordt geleverd, want dan alleen is het mogelijk, dat iets deugdelijks wordt geproduceerd. De behandeling der melk vooral, wat betreft de koeling, laat bij sommige leveranciers nog wel wat te wensen over.

In October werd 21 pct. van de ondermelk door de leden aan de fabriek gelaten; in November was dit cijfer 23 pct. In de afgelopen zomer is sinds Mei ook Zaterdagsavonds melk ontvangen, wat goed is bevallen; dit systeem zal ook het volgend jaar worden toegepast. Zoals verwacht werd, bevinden de zuivelprijzen zich in een dalende lijn en staat het K.G.- bedrag nu reeds ongeveer gelijk aan dat van vóór de oorlog.

De verhoogde invoerrechten van Duitsland werken hiertoe mee. De kaasprijzen hebben zich goed gehouden en vertoonden de laatsten tijd enige stijging. Of de 2 cent per liter voor de ondermelk gehandhaafd kan blijven moet nog blijken. In de eerste 9 maanden van 1930 werd 9.085.758 K.G. melk ontvangen, want ongeveer een gelijk aantal liters is als over dezelfde periode van 1929; er werd echter f 100.000 minder voor uitbetaald. Uit de aangevoerde merk werd 329.266 K.G. , boter geproduceerd. Het onkostencijfer per 100 K.G. bedroeg f 0,98, waarvan f 0,87 reeds betaald: in 1929 was het onkostencijfer f 1,13 per 100 K.G. De directeur besloot zijn overzicht met de mededeling, dat nog tal van leveranciers geen kaas hebben gehad van de fabriek en wakte op, wanneer er kaas nodig is, die van Volharding – wat toch hun eigen bedrijf is - te betrekken.

De voorzitter dankte de directeur voor de mededelingen en stelde de vraag, hoe de wei, die in plaats van de ondermelk wordt ontvangen, bevalt.

De directeur meende van goede resultaten te hebben gehoord. In vroeger tijd is er wel eens wat veel ondermelk naar de varkens gegaan. Wel is de voedingswaarde van de wei minder dan van de ondermelk, doch zijn er vooral bij jongvee, dat al een beetje op gang is, goede resultaten te bereiken.

Enige leden verklaren dat ze plezier hebben van de wei en dat ze nu voor de ondermelk nog

geld in het zakje krijgen.

Bij de gehouden stemming bleek, dat de heren G. J. H. Westerveld (bestuurslid); E. J. Roug-oor, D. A. Heersink, H. Colenbrander, F. H. Groot Nibbelink en G. B. Wisselink (commissarissen) waren herkozen en voor de vacature-S. F. R. Rozegaar en H. Wensink met meerderheid van stemmen waren gekozen de heren A. Schuurman en H. Reimes.

Bij de rondvraag wordt nog ter sprake gebracht om particuliere stierenhouders, die een goed-gekeurden stier hebben, met een subsidie te steunen. Dit punt zal in een vergadering van bestuur en commissarissen worden overwogen en wanneer het gewenst wordt geacht, dit in een volgende vergadering ter tafel worden gebracht. Hierna sluiting.

1931

De Graafschap Bode 1931-03-27

VARSEVELD.

Begravenis D. W. Colenbrander.

— Onder veel belangstelling werd Donderdagnam. alhier het stoffelijk overschot van wijlen D. W. Colenbrander ter aarde besteld. Een tiental kransen dekten de baar. Onder de aanwezigen merkten we o.a. op, B. en W. en de secretaris der gemeente Wisch, Notaris H. G. van Everdingen, de Heer C. S. Wenink, leeraar Rijkslandbouwschool te Winterswijk en Besturen van de vele corporatie's, waarin de overledene als bestuurslid zitting had. Allereerst werd het woord gevoerd door den Burgemeester van Wisch en vervolgens door den heer J. Ormel. Verder werden nog woorden van deelneming gesproken door den heer Directeur der Landb. Onderlinge, de heer J. Knake, de heer H. D. Zelders en A. Langelaar, terwijl Ds. J. J. Thomson de rij der sprekers sloot.

De Graafschap Bode 1931-04-01

Verslag vergadering Coöp. Zuivelfabriek „*Volharding*”.¹⁴

VARSEVELD. - Dinsdag 31 Maart, werd in het feestgebouw de gewone jaarlijkse Ledenvergadering gehouden van de Coöp. Zuivelfabriek „*Volharding*” alhier, welke gepresideerd werd door het bestuurslid **G. W. Planten**.

Na opening door de voorzitter wijdt de secretaris eerst woorden van waardering aan de overleden voorzitter D. W. Colenbrander. Hij zegt daarbij dat Colenbrander veel voor de leden is geweest en de naam van „Grand Oldman” waardig is geweest; hij laat een leemte achter welke niet zo gemakkelijk zal zijn aangevuld.

Vervolgens leest de secretaris de notulen der voorgaande vergadering, welke onveranderd werden goedgekeurd. Onder mededelingen zegt de secr. verder, dat het vraagstuk van de subsidiëringen van de fokverenigingen, een punt van ernstige overweging is geweest, waarbij men tot de slotsom is gekomen, hieraan niet te kunnen voldoen.

Het keurig opgemaakt jaarverslag wordt daarna voorgelezen en muntte wederom uit door zijn grote en heldere uiteenzetting over Boekjaar 1930.

Door de Directeur werd vervolgens rekening en verantwoording uitgebracht. Hieruit kunnen we memoreren dat in 1930 werd aangevoerd **11.408.818 K.G.** melk, welke gemiddeld heeft opgebracht **f 5,47½** per 100 K.G. de boter bracht op **f 1,69** per K.G. Terwijl aan kaas over de maanden oct., nov. en dec. In totaal is geproduceerd voor een bedrag van **f 28.644,13**.

Aan premie voor het leveren van prima melk werd uitgekeerd boven het uitbetaalde melkgeld in het eerste halfjaar **f 1720,70** en het 2e halfjaar **f 1465,86**. Voor vrijwillig levering ten behoe-

¹⁴ Oorspronkelijke tekst zeer slecht leesbaar....daarom zijn de gegevens niet voor 100% zeker ! (ZHN.)

ve van de kaasmakerij werd afgestaan een hoeveelheid groot 489.630 K.G. werd gemiddeld ruim f 1,95 per 100 K.G. extra betaald benevens vrije teruggave van de wei. Over de kwaliteit zowel van de boter als kaas was men uiterst tevreden, jammer is het evenwel, dat door de lage prijzen een en ander voor de boer niet meer lonend kan worden genoemd.

De afzet der producten vond goed plaats hoewel de steeds hoger opgetrokken tariefmuren de uitvoer wel bemoeilijken.

Op machines en werktuigen werd f 2500 afgeschreven, terwijl aan de reserve nog f 1239,91 kon worden bijgevoegd. Het onkostencijfer kon wederom met 14 ct. per 100 K.G. worden verlaagd en bedraagt thans inclusief af- en bijschrijving 96 ct. per 100 K.G.

Bij monde van de heer B. Gussinkio werd geadviseerd tot goedkeuring der jaarverslagen en werd daarbij dank gebracht voor het gehouden beheer.

De Directeur zegt nog enige woorden van dank aan de Secretaris naar aanleiding van diens 25-jarig jubileum, waarbij de heer Westerveld zijn 25 -jarige loopbaan als zodanig de revue laat passeren. Voor alles zegt hij tevens ook dank aan de leden voor het in hem gestelde vertrouwen in dit tijdvak ondervonden.

Uit de leden wordt verder door de heer Joh. Gussinklo dank aan de heer Westerveld gebracht voor zijn uitnemende werkzaamheden als secretaris, welke hij sinds 1906, steeds met volle ijver en nauwgezetheid heeft vervuld. Wij wensen hem, zegt spr., naast zijn zilveren jubileum ook het gouden.

Hierna sluiting.

De Graafschap Bode 1931-11-27

Verslag Verg. Coöp, St.-Zuivelfabriek *Volharding*.

VARSSEVELD. - Donderdagnamiddag werd in het feestgebouw de aangekondigde algemene vergadering gehouden der aandeelhouders der Coöp. Stoom-Zuivelfabriek „*Volharding*”, alhier. Aanwezig waren ruim 300 leden.

Na opening door de voorzitter, **G. J. Rexwinkel**, met een woord van welkom, werd een stem-bureau van 6 personen aangewezen om de uitslag der stemming op te maken.

In verband met de verkiezing van een bestuurslid in de vacature D. W. Colenbrander, werd aan de vergadering machtiging verzocht om tijdelijk buiten werking te stellen art. 18 v.h.

Huish. Regl., waarbij de vacature dit jaar dan zou blijven bestaan en de nu gekozenen met ingang van 1932 te doen zitting houden. Deze machtiging werd zonder stemming van de vergadering gekregen.

De notulen van de secretaris werden na voorlezing goedgekeurd, terwijl voor het nazien der boeken een commissie werd benoemd, bestaande uit de heren W. Duitshof, plv. J. G. Wisselink; H. Seinhorst, plv. K. Lammers; en G. H. Beuvink, plv. B. H. Westerveld. Hierna deed de Dir., de heer Beetsma, enige mededelingen, welke in een 3-tal punten zijn saam te vatten. Ten eerste: over de uitbetaling der melk in het algemeen. Men houdt niet steeds rekening met de omstandigheden, terwijl ook de opbrengst der nevenproducten bij de ene fabriek veel verschilt bij de andere. De fabrieken, welke een grote hoeveelheid volle melk verkopen, verkeren op het ogenblik in een bevoorrechte positie.

Ten tweede over de reductaseproef en hetgeen daarvoor in de plaats kan worden gesteld in

verband met praktische en financiële uitkomsten. Hiermede beoogt men controlering der zindelijkheid en duurzaamheid, waaronder de melk wordt gewonnen en behandeld. De dir. stelde hiervoor in de plaats de vuilheidsproef te nemen.

Ten derde:

Algemene beschouwingen.

Spr. schetste de minder gunstige tijden in het landbouw-zuivelbedrijf. Een schrille tegenstelling is in de prijzen van thans met voor enige jaren, zelfs nog met die van 1914. De toestand wordt nog dagelijks verslechterd door Denemarken, welk land voor vlees en zuivel onze grootste concurrent is. En de regering blijft talmen met het verlenen van hulp. De dir. besloot zijn beschouwing met een opwekking tot eendrachtig samenwerken, dan zal voor de boer nog eens weer het zonlicht doorbreken.

Nadat de secr. nog zijn mening had geuit over de door de dir. beoogde vuilheidsproef, waarvan hij niet zulke bevredigende verwachtingen had, ging spr. nog even in op de malaise in het zuivelbedrijf. Voor bestuur en dir. is het thans een reuzentoer de zaak op gang te houden. Menig aandeelhouder kan zich daar geen voorstelling van maken. Volharding heeft, gerekend naar andere fabrieken, niet te klagen, laten toch al de leden aan bestuur en directeur het volle vertrouwen geven, opdat door deze moeilijke tijden mag worden heengekomen.

Hierna werd den heer G. B. Wisselink, commissaris der fabriek, het gegeven voor zijn inleiding over „*De verdeling der onkosten*”. Spr. begon met er op te wijzen, dat wanneer de leden op de uitbetalingsdag het geld in 't zakje wordt toegezonden, dit niet alles is wat de melk of de boter heeft opgebracht. Hier zijn dan de onkosten natuurlijk af. De vraag is echter, wat is de meest billijke berekening der onkosten? Spr. maakt een vergelijking met een andere fabriek, waar door de groten verkoop van volle melk hiermee de onkosten konden worden bestreden. Waar dit niet het geval is, zo meende spr., dat het ook overweging verdiende de onkosten te bepalen naar het vetgehalte en niet meer per 100 L.

Want de melk met een vetgehalte b.v. Van 4½ % heeft voor de fabriek meer waarde dan melk met b.v. 2½ % Het onkostencijfer berekend per liter zou dan, naar spr.'s mening, niet een geheel billijke maatstaf zijn, dit zou meer het geval zijn bij een naar het percentsgewijze uitgedrukte vetgehalte.

Bij de gedachtewisseling over deze inleiding werd gewezen op een mogelijk bezwaar van administratieve aard, terwijl ook de mening aan de hand werd gedaan, dat een koe met 3 % vet vaak voordeliger is dan een met 4% vet, wijl dan meestal de melkgift van de laatste niet zo groot is.

Het stembureau, met de uitslag gereed zijnde, bleek dat het bestuurslid G. W. Planten was herkozen en dat in de vacature D. W. Colenbrander werd voorzien door de heer G. J. Colenbrander (Keurhorst). De 5 aftredende commissarissen werden allen met grote meerderheid van stemmen herkozen.

1932

De Graafschap Bode 1932-03-23

Verslag Alg. verg. Coöp. Stoomzuivelfabriek *Volharding*

VARSEVELD. - Op Dinsdag 22 Maart hield de coöp. Zuivelfabriek „*Volharding*” alhier, naar 71ste Alg. Ledenvergadering in het Feestgebouw.

De agenda vermeldde de volgende punten ter behandeling:

- 1) Opening.
- 2) Lezing der notulen.
- 3) Jaarverslag.
- 4) Rekening en Verantwoording.
- 5) Rapport v d Commissie, belast met het nazien der boeken.
- 6) Mededelingen betreffende, Melkcursussen.
- 7) Is de Horzelbestrijding zodanig van belang dat ze vanwege de fabriek moet worden gesteund? En op welke wijze kan dit 't beste geschieden?
- 8) 8. Rondvraag en Sluiting.

535 Leden hebben de presentielijst getekend. Er waren echter slechts pl.m. 150 leden, welke door de Voorzitter het welkom wordt toegeroepen.

Daarna leest de Secretaris de notulen der voorgaande vergadering, welke onveranderd worden goedgekeurd.

Hierna volgt het keurig verzorgde jaarverslag van de Secretaris, hetgeen met ambitie wordt gevolgd.

Vervolgens komt de Rekening en Verantwoording over het afgelopen boekjaar aan de orde. Hieruit vernemen wij, dat in 1931 is aangevoerd **11.821.591 kg melk**, waarvoor werd uitbetaald gemiddeld **f 4,35³** per 100 kg. Het gemiddelde vetgehalte was 3,30 %. Er was dus 26,7 kg. melk nodig voor 't maken van 1 kg boter.

Er werd geproduceerd 343.069 kg boter, welke netto opbracht f 1.38 per Kg.

Verder is er 3.060.500 kg melk verwerkt tot kaas. Er werd geproduceerd 6783 Gouda V.V., 15687 Gouda 40+, 1709 Gouda 20+, 20302 Edammers 40+, 442 Edammers 30+, 10393 Edammers 20+, 6204 Broodkazen 40+, 900 (?) Broodkazen 20+, 3766 Leidsche kazen en 352 Randkazen, voor een totaal bedrag, groot f 147.443,25. Gemiddeld is er f 1,54 voor de 100 liter ondermelk betaald aan de leden, die naar verkiezing melk aan de fabriek lieten.

Aan nevenproducten werd ontvangen f 10.993,62, terwijl de spoeling opbracht f 5845,84. Het onkostencijfer bedroeg f 0.91 per 100 kg melk.

De commissie van rapport zegt bij monde van de heer G. H. Beuvink dank voor de accurate boekhouding en adviseert tot goedkeuring. Hierna worden door de directeur de leden uitgenodigd met het oog op de melkbehandeling, zich aan te melden voor de eventueel te houden Melkcursussen.

Tevens zal nog een betreffende circulaire aan de leden worden toegezonden.

Verder brengt de voorzitter ter sprake de bestrijding der Horzels. Een bepaald besluit, wordt hierover niet genomen. Van fabriekswege kan men evenwel voor de kostende prijs hiervoor zelf ter behandeling krijgen.

Hij de rondvraag komen dan nog een paar huishoudelijke vragen, waarna de voorzitter onder dankzegging voor de opkomst de vergadering sluit.

Verslag verg Coöp. Stoomzuivelfabriek *Volharding*

VARSEVELD. Donderdagnamiddag werd in het Feestgebouw alhier een buitengewone en een gewone vergadering gehouden van de leden der Coöp. Stoomzuivelfabriek *Volharding* alhier.

Na opening door de voorzitter, de heer G. J. Rewinkel, kwam het bestuursvoorstel aan de orde tot wijziging der statuten. Naar aanleiding van een verzoek van de Raffeyen-Bank, bleek deze wijziging nodig te zijn. Tevens lag het in de bedoeling de statuten in overeenstemming te brengen met de wet op Coöp. Verenigingen. Na voorlezing der gewijzigde statuten werden deze door de heer Jonkman, secretaris van de GOZ.¹⁵ nader toegelicht. Na enkele opmerkingen en vragen werd met algem. stemmen volgens het concept besloten tot wijziging der statuten. Hierna was de buitengewone vergadering gesloten en volgde de gewone vergadering.

Na opening las de secr., de heer G. T. H. Westervéld. de notulen der vorige vergadering welke onveranderd werden goedgekeurd. De Directeur der fabriek, de heer S. Beetsma, deelde hierna een en ander mee over het ontstaan en de werking der *Crisis-Zuivelwet*. Aanvankelijk had spr. weinig bewondering gehad voor deze wet temeer nog daar ze in elkaar was gezet, door mensen, die practisch weinig kennis en ervaring van het zuivelbedrijf en haar productie hadden. Later is hierin verandering gebracht en spreken ook de vertegenwoordigers van de verschillende zuivelbonden een woordje mee.

De z.g. „drie kwartjes steun” per koe bleek ook als steunregeling niet aan de verwachting te voldoen. Zo zijn er meerdere fouten begaan doch spr. erkennende de vele moeilijkheden en bezwaren die de *Crisis-Zuivelwet* heeft opgeleverd, stemde toe, dat indien deze wet er niet was gekomen, de boer aanmerkelijk minder voor zijn melk zou krijgen.

De heer jonkman tevens als lid van de crisiszuivelcentrale vulde het gesprokene ter verduidelijking nog aan. Van de gelegenheid tot het stellen van vragen werd geen gebruik gemaakt. Tot bestuurslid werd herkozen de heer G. J. Rexwinkel, terwijl in de plaats van de heer W. Rutgers, die zich niet herkiesbaar stelde, werd gekozen de heer G. B. Wisselink (Keizer). Vervolgens werd nog een commissie van 3 leden met plaatsvervangers benoemd tot het nazien der boeken, waarna de vergadering werd gesloten.

¹⁵ Stond 'bestuurslid van de Ned. Zuivelbond', wat misschien wel klopt, maar hij kwam hier als bondssecretaris. (ZHN.)

1933

De Graafschap Bode 1933-03-29

Vergadering van aandeelhouders CZ. *Volharding*.

VARSSEVELD. -Maandag werd in het Feestgebouw de 75ste algemene vergadering gehouden van leden der Coöp. Stoomzuivelfabriek „*Volharding*” alhier onder voorzitterschap van de heer **G. J. Rexwinkel**. Na opening en een welkomstwoord werden de notulen gelezen en onveranderd vastgesteld.

Hierna werd door de secr. G. J. H. Westerveld het jaarverslag uitgebracht, hetwelk geen opgewekte toon liet horen. De aanvankelijke prijsdaling van de producten werd voortgezet, waarvan de vele oorzaken spr. in zijn verslag aanstipte. De steunmaatregelen der regering en de inwerking gekomen crisiszuivewet doen wel invloed ten goede gelden, doch van een behoorlijk lonend bedrijf is geen sprake. Ook de uitvoermoeilijkheden door contingentering van andere landen en de verminderde koopkracht van eigen land werken als een rem op het zuivelbedrijf.

De internationale verwarring heeft ook voor de toekomst nog niet veel hoop. Verder deelde de secr. in zijn verslag nog mee, dat het 1 Jan. 25 jaar is geleden dat de heer G. W. Planten zijn intrede in het bestuur deed. De vermelding van dit feit ging vergezeld van de beste wensen voor de toekomst, waarmee de vergadering door een applaus haar instemming betuigde. Verder werd in het jaarverslag nog gewezen op de noodzakelijkheid om de zindelijkheid te getrachten en reine melk te leveren, waarvoor het volgen van een melkcursus goede resultaten kan opleveren. De vloeiweide voldoet langzamerhand aan de gestelde verwachting, zoals werd medegedeeld.

In het afgelopen jaar werd een diploma voor goede boter verkregen, terwijl de kaas in de hoogste klassen werden gerangschikt.

Met de hoop uit te spreken dat weer betere tijden mogen aanbreken en dat wij rustig mogen voortgaan besloot de secr. zijn uitvoerig verslag.

De directeur de heer **S. Beetsma** ving zijn jaaroverzicht aan met te wijzen op de droeve en zorgvolle tijdsomstandigheden, waaronder schier alle takken van het bedrijf hebben te lijden. Aangevoerd werd **10.914.345 K.G.** melk vertegenwoordigde een waarde van f 412.187,52. Aan boter werd geproduceerd 353.849 K.G. met een waarde van f 457.354,33. Gemiddeld werd uitbetaald **1,296 per K.G.** melk, het vetgehalte bedroeg gemiddeld 3,31 %, terwijl voor 1 K.G. boter nodig was 26,6 K.G. De onkosten per 100 K.G. bedroegen f 0.817. Voor de ondermelk werd gemiddeld uitbetaald 1,1 cent per K.G.

De commissie belast met het nazien van deze rekening en verantwoording, rapporteerde gunstig hierover, waarmee de vergadering accoord gaan.

Verder werd nog gesproken over het houden van melkcursussen. De noodzakelijkheid werd van de bestuurstafel duidelijk aangetoond en waar de Regering hiervoor subsidie geeft werd op een ruime deelname aangedrongen. Aanmelding kan nu reeds doch uiterlijk tot 15 April geschieden.

Bij de rondvraag werd nog geïnformeerd naar de teruggave van ondermelk, eventuele bezuinigingen op salarissen en vermindering van personeel en andere huishoudelijke zaken. Het bestuur zal een en ander onder ogen zien, doch achtte het niet gewenst ook dit jaar al weer met

een salarisvermindering te komen en betwijfelde ook of nu met vermindering van personeel mag worden aangekomen nu alles met des te meer zorg dient te worden behandeld. Hierna sluiting van de vergadering, welke door een 150 van de pl.m. 900 leden werd bijgewoond.

De Graafschap Bode 1933-10-27

Verslag ledenverg. Coöp- Stoom-Zuivelfabriek „Volharding”.

VARSEVELD. - Donderdag 26 Oct. des nam: half drie werd in het Feestgebouw de Algem. -Najaars-ledenvergadering gehouden van de *Coöp. St.-Zuivelfabriek Volharding*.

De presentielijst werd door een groot aantal aandeelhouders getekend waarvan de kleinste helft de afhandeling van de agenda bleef volgen. De voorz. **G. J. Rexwinkel** opende de vergadering met een welkomstwoord waarna een zestal aanwezige leden werden aangewezen tot het vormen van een stembureau. Vervolgens werden de notulen van de vorige verg. gelezen door, de secr. de heer G. J. H. Westerveld, welke werden goedgekeurd. De directeur de heer **Beetsma** deed hierna enige mededelingen van meer algemene aard. De steunmaatregelen voor de verschillende takken van bedrijf reeds genomen doen zo langzamerhand hun invloed ten goede gevoelen.

Zo ook ligt het thans in de bedoeling der Regering tot beperking van de veestapel over te gaan. Daarmee is het nu de tijd, de slechte exemplaren uit te zoeken en weg te doen. Voor de boter en andere melkproducten is thans zeer gemakkelijk plaats te vinden, terwijl van overdaad momenteel geen sprake meer is.

Verder werd nog op de noodzakelijkheid gewezen hoe de melk te leveren, daar vanwege de Warenwet voortdurend controle wordt uitgeoefend.

Melkcontrole en het volgen van melkcursussen is daarom van zo'n groot belang, teneinde kwantiteit en niet minder de kwaliteit van het product zo hoog mogelijk op te voeren.

Punt 4. Voorstel van het bestuur hen te machtigen aan een negental leden, allen wonende in de gemeente Doetinchem, het lidmaatschap op te zeggen. Het bestuur gaf bij dit voorstel de volgende toelichting. Aangezien het bestuur het in het belang der Vereniging nodig acht een grensregeling te treffen met het bestuur der Coöp. Zuivelfabriek te Doetinchem, is deze bereids op een huns inziens doeltreffende wijze tot stand gekomen. In verband hiermede doet het bestuur volgens het art. 13 der Statuten het voorstel aan de leden hun te machtigen het lidmaatschap aan: J. H. Breukelaar, Th. J. Seinhorst, J. L. Heijink, J. Geurink, G. J. H. Westerveld, J. B. Til, D. J. Heesen, Bartholomeus, en E. Sevinek tegen 31 December op te zeggen, daar ze thans komen te wonen buiten het werkgebied der veren. Hieraan kan toegevoegd worden, dat de betrokken leden reeds bij voorbaat akkoord gaan met deze wijze van opzegging en dus alles in goede samenwerking kan geschieden.

Een en ander werd nog nader door den secr. verduidelijkt, waarna de verg. zich met dit voorstel kon verenigen.

Voor het nazien der boeken werden aangewezen G. J. Vreeman, plv. G. Kersjes; Groot Nibbelink, plv. G. Hogenkamp; G. Wisselink, plv. H. Bruggink. Hierna werd de verkiezingsuitslag bekend gemaakt. Het aftr. bestuurslid G. J. H. Westerveld werd met overgrote meerderheid van stemmen herkozen. Herkozen werden de commissarissen H. Reimes, G. J. Rougoor, D. A.

Heersink, H. Colenbrander, S. Groot Nibbelink en A. Schuurman en gekozen G. W. Heusinkveld en H. J. Beunk.

De rondvraag leverde niets op, waarna de voorz. met een woord van dank de verg. kon sluiten.

DGB 1933-11-13

De Graafschap Bode 1933-11-13

VARSEVELD.				
No.	Namen der ritten. Aannemers	1934	1933	
		Gld.	Gld.	
1.	Masselinkrit, G. Veerbeek	1.03	1.20	
2.	Koersrit, G. H. Rutgers	1.24	1.48	
3.	Marssenrit, H. Kreeftenberg	0.70	0.87	
4.	Gr. Beuvinkrit, G. Geerdes	0.70	0.90	
5.	Gemminkrit, A. Arentsen	0.83	1.00	
6.	Horsterrit, H. W. Hengeveld	0.70	0.99	
7.	Generaalsrit, B. Kuiperij Sr.	0.80	1.00	
8.	Meudenrit, J. W. Eenink	0.95	1.17	
9.	Remmelinkrit, H. J. Vreman	0.95	1.15	
10.	Wisselinkrit, D. J. Kuenen	0.93	1.18	
11.	Hoopmansrit, J. W. Geurink	1.10	1.40	
12.	Keurhorsterrit, G. H. Wassink	1.04	1.37	
13.	Hallerdijsrit, G. W. van Braak	0.97	1.18	
14.	Entinkrit, A. Leneman	0.96	1.12	
15.	Mellinkrit, B. Kuiperij Jr.	0.97	1.25	
16.	Hengevelderrit, G. Jansen	1.15	1.46	
17.	Buurtscherit, J. Bruil	1.14	1.48	
18.	Stubbelderrit, B. Weikamp	1.29	1.40	
19.	Beunkrit, G. J. Brusse	1.02	1.25	
20.	Heusinkvelderrit, B. Vriezen	1.23	1.70	
21.	Gaanderscherit, B. Willemsen	1.49	1.80	
22.	Molenrit, Joh. Geurink (Halle)	1.18	1.26	
23.	Sinderscherit, G. Groot-Nibbelink	1.39	1.89	
24.	Halscherit, B. Jolink	1.00	1.20	
25.	Leijenrit, W. Jansen	1.15	1.65	
26.	Tenbroeksrit, G. B. Oonk	1.29½	1.80	
27.	Silvoldscherit, E. J. Rougoor	1.50	2.25	
28.	Slangenburgscherit, Gr. Wolsink	1.28	1.84	
29.	Steeengroeverit, B. Tuenter	1.46	1.77	
30.	Harreveldscherit, H. Wisselink	1.24	1.63	
31.	Holdrosterit, H. W. Heesen	1.45	1.63	
32.	Vriezenrit, B. Willemsen	1.46	1.81	
33.	Saalminkrit, E. Hengeveld	1.30	1.80	
34.	Bredenbroekscherit, G. en D. J. Groot-Nibbelink	1.23	1.78	
35.	Heidemansrit, L. Klompenhouwer	1.15	1.50	
36.	Boschapellenrit, W. Lieftink	1.13	1.68	
37.	Welsinkrit, G. W. Aalbers	1.09	1.40	
38.	Scholttenrit, G. Duitshof	1.00	1.08	
39.	Bijvankrit, A. Heersink	1.00	1.23	
40.	Vossersrit, H. Gussinklo	1.00	1.30	
41.	Veeninkrit, A. Bruil	0.97	1.19	
42.	Heelwegscherit, B. Klanderman	0.88	1.08	
43.	Zweerinkrit, J. A. Remmelink	0.85	1.10	
44.	Zaaltjesrit, B. J. Tannemaat	1.19	1.52	
45.	Lankerrit, D. J. Peppelman	1.15	1.19	
46.	Seesinkrit, W. Wisselink	0.90	0.89	
47.	Pallandsrit, D. J. Kuenen	0.68	0.90	
48.	Broekerrit, H. W. Hoftijzer	0.85	1.00	
49.	Breukelaarsrit, J. W. Kamperman	0.80	1.12	
Het totaal van alle ritten per dag bedraagt dus f 52.66½. Over 1933 was het totaal bedrag f 66.83. Aldus over 1934 een vermindering van f 14.16½ per dag.				
Het vervoer van steenkolen is over 1934 aangenomen door G. H. Rutgers voor f 4 per 10.000 kg.; over 1933 bedroeg dit f 4.70 per 10.000 kg.				

1934

De Graafschap Bode 1934-03-30

Verslag jaarverg. Coöp. Zuivelfabriek „*Volharding*”.

VARSSEVELD.- Op Donderdag j.l. had de 67e jaarvergadering plaats van de Coöp. Stoomzuivelfabriek „*Volharding*” alhier.

Na opening door de voorzitter, de heer G. J. Colenbrander, die voor de eerste maal de algemene ledenvergadering presideerde, werden nog enige waarderende woorden gewijd aan de overleden voorzitter, de heer G. J. Rexwinkel.

De secretaris, de heer G. J. H. Westerveld las daarna de notulen van de voorgaande vergadering, welke werden goedgekeurd. Hierna volgde het keurig verzorgde jaarverslag 1933, van de secretaris.

Hierna kwam aan de orde het door de directeur opgemaakte rapport betreffende de rekening en verantwoording over 1933. Wij stippen hieruit aan, dat voor de boter in totaal werd ontvangen f 544.689,36, terwijl voor de gemaakte kaas dit bedrag was f 45.558,08. Er werd dit jaar f 4500.- op verschillende rekeningen afgeschreven. Het onkostencijfer wees wederom een belangrijke verlaging in totaal aan, hetgeen weer ten goede der exploitatie is gekomen.

Het gemiddelde vetgehalte was in 1933 wederom hoger dan in het voorgaande jaar, n.l. 3,33 %, zodat slechts 26.6 kg melk nodig was voor 1 kg boter.

Uit de jaarrekening, welke tevens werd nagezien door de GOZ. te Zutphen, bleek verder dat het melkvervoer voor slechts 22 cent per 100 kg had plaats gehad. Ook in 1933 werd het diploma, dat van bondswege voor de gemaakte boter wordt uitgereikt, weer behaald, terwijl voor de gemaakte producten een goede afzet werd gevonden.

Bij monde van den heer W. Wisselink werd dan ook tot goedkeuring der jaarverslagen geadviseerd, waarbij deze de dank uitsprak voor het nauwkeurige beheer.

Verder werd met het geven van melkcursussen de leden op overtuigende wijze nogmaals aangemoedigd deze zoveel mogelijk te doen bevorderen, opdat men ook op dit onderdeel der landbouwbedrijven goed zij onderlegd.

Bij de rondvraag werd niets naar voren gebracht en mag het wel jammer heten dat in deze geanimeerde vergadering van de 556 leden, welke de presentielijsten hadden getekend, er slechts een 150-tal belangstellenden aanwezig zijn gebleven. Plannen om hierin verbetering te krijgen zullen worden overwogen. Nog zij vermeld dat in de vacature G. J. Rexwinkel als bestuurslid is gekozen de heer W. Wisselink te Westendorp.

De Graafschap Bode 1935-11- 29

Verslag Alg. verg. Coöp. St. Zuivelfabriek „*Volharding*.”

VARSSEVELD. - In het Feestgebouw werd Donderdagmiddag de 80 ste algemene vergadering gehouden van aandeelhouders der Coöp. Stoom Zuivelfabriek „*Volharding*”, alhier. De presentielijst werd door ruim 600 leden getekend. De voorzitter, de heer **G. J. Colenbrander** opende de vergadering met een welkom en een kort woord ter inleiding. Hierna werd het stembureau benoemd, ter controlering van de gehouden bestuurs- en commissarisverkiezing.

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

De notulen der vorige vergadering werden na lezing ongewijzigd vastgesteld. Een commissie van 3 leden met even zoveel plaatsvervangers werd benoemd voor het nazien der boeken.

De directeur, de heer **Beetsma**, deed hierna enige mededelingen. Opgemerkt werd allereerst, dat de voorgenomen melksteunbeperking thans radicaal van de baan is. Evenwel zal een beperking wel niet uit kunnen blijven, want aan de fabriek zijn in dit jaar reeds (dat nog niet ten einde is) **al een half miljoen L. melk meer ontvangen dan in hetzelfde tijdvak van 1934.**

Waar de bladen melden zal de beperking weer gezocht worden in afslachting en in het uit de markt nemen van melkkoeien. In dit verband wees spr. nog op het grote nut van de controle en het lidmaatschap van de veren. tot T.B.C.-bestrijding. Immers komt straks weer een beperking in vee, dan zal men door de controle en T.B.C.-bestrijding in staat zijn, die koeien weg te doen, die het minst productief of niet gezond zijn.

Voorts werden nog enkele voorlopige cijfer-mededelingen gedaan, o.m. dat in de 9 maanden van dit jaar ongeveer 8.000.000 L. (?) melk zijn geleverd.

Hierna verkreeg de heer Dr. P. C. Labouchère te Arnhem het woord om zijn lezing met lichtbeelden te houden over: „*Opfok van jongvee in verband met exterieur*”.

Allereerst toonde spr. de grote waarde van het fokmateriaal. De eigenschappen, die vader en moeder kenmerken worden in het jonge kalf, veulen, big of schaap overgedragen. En nu verdienen die goede eigenschappen een zodanige belangstelling, dat zij in de opfok van het jonge vee zoveel mogelijk tot ontwikkeling worden gebracht. De verschillende invloeden, die zich hierbij laten gelden besprak spr. vervolgens en toonde dit aan de hand van lichtbeelden. Ook de kwestie van de vroeg en laat rijpheid werd door spr. uitvoerig behandeld. De huisvesting en voeding zijn zeer belangrijk voor de verkrijging van een dier, dat in zijn exterieur aan de gestelde eisen voldoet. Tot slot toonde spr. nog een aantal lichtbeelden, waarbij een vergelijking viel te maken met de veestapel van voor 50 jaren en thans. Opmerkelijk was de vooruitgang, die viel te constateren. Van de gelegenheid tot het stellen van vragen werd geen gebruik gemaakt, zodat de voorzitter opmerkte, dat sprekers uiteenzetting aan duidelijkheid niets te wensen overliet, waarvoor hij de heer Labouchère dankte.

Hierna werd **de verkiezingsuitslag** bekend gemaakt, waaruit bleek, dat alle aftredende leden herkozen waren, t.w. de h.h.: G. B. Wisselink, W. Wisselink, bestuursleden en H. Lammers, H. H. Radstake, G. J. Klanderman, G. M. Hammink. en G. Gussinklo, Commissarissen.

Bij de rondvraag vroeg niemand het woord, waarna nog een gratis verloting plaats had onder de aanwezige leden. Een aantal kazen, emmers en borstels vonden daarmede een nieuwe eigenaar.

Hierna sluiting.

1936

De Graafschap Bode 1936-04-01

Verslag Jaarvergadering Zuivelfabriek *Volharding*.

VARSEVELD, - Dinsdagmiddag werd in het Feestgebouw de 81ste algemene vergadering gehouden van aandeelhouders van de Coöp. Stoom Zuivelfabriek „Volharding” alhier.

De presentielijst werd door 620 leden getekend ¹⁶.

De Voorz., de Heer **G. J. Colenbrander**, opende en heette de talrijke aanwezigen hartelijk welkom.

Hierna werden de notulen gelezen en goedgekeurd.

Vervolgens werd door de secr., de Heer G. J. H. Westerveld, het jaarverslag voorgelezen, waarin uitvoerig werd nagegaan het wedervaren der fabriek in het afgelopen jaar.

Aanvankelijk leek het jaar 1935 niet zo rooskleurig te worden, doch dank zij niet doorgevoerde melksteunbeperking en andere factoren ging het in de zuivelindustrie toch iets beter dan in 1934.

De gemiddelde boterprijzen lagen ongeveer 10 % hoger.

Toch tekent zich de toekomst, gezien de internationale en ook nationale toestand, nog somber af.

De arbeid aan de fabriek had geregelde voortgang. Wel moest in de zomermaanden de kaasmakerij grotendeels worden stopgezet, doch in September en sindsdien ging de afzet van dit product weer vrij geregeld en tegen een redelijke prijs.

Een loonsverlaging van 5% op het gehele personeel achtte het Bestuur gerechtvaardigd en werd dus ingevoerd.

De melkcursussen genieten, aldus het verslag, nog niet de belangstelling, die ze verdienen. In het afgelopen jaar waren er slechts een 24 deelnemers(sters).

Verder werden nog enige mededelingen gedaan over de veren. voor t.b.c.-bestrijding -bij het rundvee.

De Directeur, de Heer Beetsma, deed hierna rekening en verantwoording.

In 1935 zijn aangevoerd **10.123.121 kg melk**, waarvoor werd uitbetaald f 399.552,40.¹⁷ Het gemiddelde vetgehalte is geweest, 3,37 %. De boterprijs bedroeg gemiddeld f 1,25, vermeerderd met de crisisheffing van f 0,27½ is een brutoprijs van f 1,52½.

De gemiddelde uitbetaalde melkprijs was 4,09 cent per Liter. Het onkostencijfer is geweest 73,4 cent per 100 kg. melk. De geproduceerde kaas bracht op f 20.217,20. Voor de afgestane ondermelk werd gemiddeld uitbetaald 72 cent per 100 liter.

De commissie voor controle uit de leden had schriftelijk haar rapport ingezonden en adviseerde tot goedkeuring.

Bij de rondvraag werd nog gevraagd de leden een reglement van de vereniging voor t.b.c.-bestrijding beschikbaar te stellen, hetwelk van de bestuurstafel werd toegezegd.

Hierna had nog een gratis verloting plaats, waarbij een 50-tal kazen, 8 borstels en 2 emmers een plaats van bestemming vonden.

¹⁶ Zie aan het eind.....de gratis verloting! (ZHN.)

¹⁷ Gem zou dat **3,39**⁴ per kg. zijn dit klopt niet tov. het later in de tekst genoemde bedrag van 4,09 cent / L
Mogelijk is het laatste bedrag incl. ondermelk van 0,72 ct. / L.

Bij het zilveren Jubileum van de heer S. Beetsma, directeur der Zuivelfabriek „De Volharding” te Varsseveld.

De heer S. S. Beetsma, directeur der Coöp. Zuivelfabriek „Volharding” te Varsseveld, die a.s. Vrijdag zijn zilveren jubileum als directeur hoopt te herdenken.

Een onderhoud met de Jubilaris – Cijfers en feiten. Voorzitter van 14 verenigingen.

In een landbouwstreek met een vrij belangrijke dorpsgemeenschap als centrum speelt veelal de Zuivelfabriek een rol van betekenis en diensvolgens behoort dan ook de „boterdirecteur” - zoals deze functionaris als beheerder dezer fabriek in de wandeling veelal wordt betiteld - tot de vooraanstaande prominente dorpsfiguren. Varsseveld maakt in dit opzicht stellig geen uitzondering; integendeel. Immers de heer S. Beetsma, die hier een 16-tal jaren aan het hoofd staat van de Coöp. St. Zuivelfabriek „De Volharding” heeft zich in al die jaren metterdaad een krachtige, vooruitstrevende persoonlijkheid getoond, die het wél meent met de belangen van zijn dorp en deszelfs instellingen op allerlei gebied. Niet alleen op het terrein van de landbouw, maar evenzeer ook in het verenigingsleven ter plaatse, waar hij met zijn bezadigd oordeel en zijn veelal juiste kijk op zaken en personen in menig bestuur de stuivende kracht en de leidende figuur uitmaakt.

De heer Beetsma is o.m. Voorzitter van Varsseveld's Belang, van Varsseveld's Mannenkoor, en voorts van niet minder dan *negen* muziek- en zangverenigingen van alle gezindten. Ook is hij Voorz. van het Kerkkoor van de Protestantenvond en toen enkele dagen geleden te Varsseveld een Algemeen Comité werd gevormd ter viering van het huwelijk van Prinses Juliana met Prins Bernhard, verwonderde het dan ook niemand, dat ook deze Vereen. onder leiding werd 'gesteld van de heer Beetsma. i

Wars van partijzucht zoekt hij steeds de eenheid in zijn dorp te bevorderen en vindt alles, wat tweedracht en versnippering beoogt, in hem een vurig bestrijder. Zijn rondborstig karakter en zijn sympathieke persoonlijkheid werken er trouwens toe mede, dat naar zijn gezaghebbend oordeel gaarne wordt geluisterd en zo is de heer Beetsma dan ook in Varsseveld en omgeving de raadsman en de vraagbaak voor velen, niet alleen voor de burgerij maar evenzeer ook voor de landbouwers uit de omgeving, die in hem een „boerengene-

raal” hebben gevonden in de allerbeste betekenis van het woord.

A.s. Vrijdag 6 Nov. hoopt de heer Beetsma zijn zilveren ambtsjubileum als directeur der Zuivelfabriek op bescheiden wijze te vieren. Is het wonder, dat de Varsseveldse bevolking zich opmaakt om dit feit op passende wijze aan de vergetelheid te ontrukken en dat men dankbaar is, dat eindelijk eens een geschikte gelegenheid zich voordoet om de Jubilaris van hun sympathie en dankbaarheid voor het vele, dat hij voor de Varsseveldse gemeenschap deed, op waardige wijze te doen blijken?

In verband met een en ander hebben wij de a.s. Jubilaris een dezer avonden eens opgezocht in de Directeurs-woning bij de Varsseveldse zuivelfabriek, waar wij gastvrij werden ontvangen en waar wij in een gemoedelijk babbeltje met de heer Beetsma diens 25-jarige werkzaamheid als „zuivel-directeur” in 'n prettig interview nader onder de ogen hebben gekregen. Wat wij hierbij uit de mond van de Jubilaris hebben genoteerd, achten wij van voldoende belang om er onze lezers zo het een en ander van na te vertellen.

Interview met den heer Beetsma.

Onder het genot van een sigaar en een kopje thee, dat zijn vriendelijke gade ons offreerde, waren wij met onzen sympathiek gastheer spoedig „op glee” en in een gemoedelijk gesprek gewikkeld:

„Maar zou U dat nou wel allemaal in de krant zetten? Zo belangrijk is dat immers niet en beter lijkt het mij dat U zich in ieder geval, als U dan toch copie wilt hebben, tot een korte samenvatting bepaalt...”

Die korte samenvatting moge hier dan volgen:

De heer Beetsma begon zijn loopbaan in het zuivelvak in 1911 als assistent aan de Zuivelfabriek te Loenen.¹⁸ Hij werd vandaar in militairen dienst geroepen en solliciteerde vanuit de kazerne naar de vacerende betrekking van directeur der Zuivelfabriek te Doetinchem, voor welke functie zich niet minder dan 86 sollicitanten hadden aangemeld. De heer Beetsma, hoewel toen pas 23 jaar oud, werd uitverkoren en ontving de benoeming tot directeur der Zuivelfabriek „*De Oude IJssel*” via ir. P. J. Coops, destijds de secretaris van deze fabriek. Voorz. was daar toen de heer B. J. van Zadelhoff van „de Huet”, terwijl de heer W. H. Remmelink van Heinoorden penningmeester was.

„Doetinchem” - zo vertelde ons de Jubilaris - was toen nog een kleine fabriek. Het was op Dinsdag 6 Nov., juist op de dag van de groote Novembermarkt, dat ik in Doetinchem in functie trad. In Aug. 1920 werd ik benoemd te Varsseveld en derhalve ben ik 9 jaar directeur geweest in Doetinchem en thans 16 jaar in Varsseveld. In deze 16 jaar heeft de fabriek hier drie maal een grote verbouwing ondergaan, n.l. in 1925, 1927 en in 1930, toen de zeer moderne kaasmakerij aan onze fabriek werd toegevoegd”.....

„Ik heb het in die 16 jaren hier niet altijd gemakkelijk gehad en vele moeilijkheden moeten overwinnen, die dikwijls hoofdbrekens hebben gekost. Vier maal tijdens deze 16 jaar veranderde het bestuur van Voorzitter, doch gelukkig heb ik met al deze voorzitters en met de verdere bestuursleden altijd uitstekend kunnen „boeren”, ik meen te mogen zeggen tot wederzijdse voldoening. Dit heeft mijn niet gemakkelijke taak heel wat verlicht en mede daardoor is het mij mogelijk gebleken de uitbreidingen en verbeteringen, die onze fabriek de laatste jaren onderging, met succes tot stand te brengen.

¹⁸ Hij had geen zuivelschool! (ZHN.)

Mede dank zij de krachtige steun van bedoelde bestuurs-colleges is onze fabriek thans uitgegroeid tot een omvangrijk bedrijf, dat niet alleen tot een der grootste, maar evenzeer ook tot een der meest modern ingerichte zuivelfabrieken in den lande kan worden aan gemerkt. Dit blijkt o.a. uit de vele excursies naar onze fabriek, tot zelfs uit de provincie Utrecht.

Onze hyper-moderne inrichting voor kaasbereiding kan gevoeglijk model heten en zonder overdrijving kan gezegd worden, dat onze fabriek ook verder technisch op hoog peil staat. De eigenlijke verwerking van de melk duurt in totaal dan ook maar 2½ uur, ook zelfs op Maandagen, dank zij de grote capaciteit der machines, welke capaciteit door vrijwel geen enkele fabriek van deze grootte wordt benaderd. Aan de afwerking en de kwaliteit der producten kunnen wij daardoor meer zorg en aandacht besteden dan anders het geval zou zijn en dit heeft er toe meegewerkt,

dat de producten van de Zuivelfabriek „Volharding” te Varsseveld een uitstekende reputatie genieten

tot in wijden kring, ja zelfs tot over de grenzen van ons vaderland.

Helaas echter is er van zaken-doen met het buitenland de laatste jaren geen sprake meer, zoals U natuurlijk wel weet.

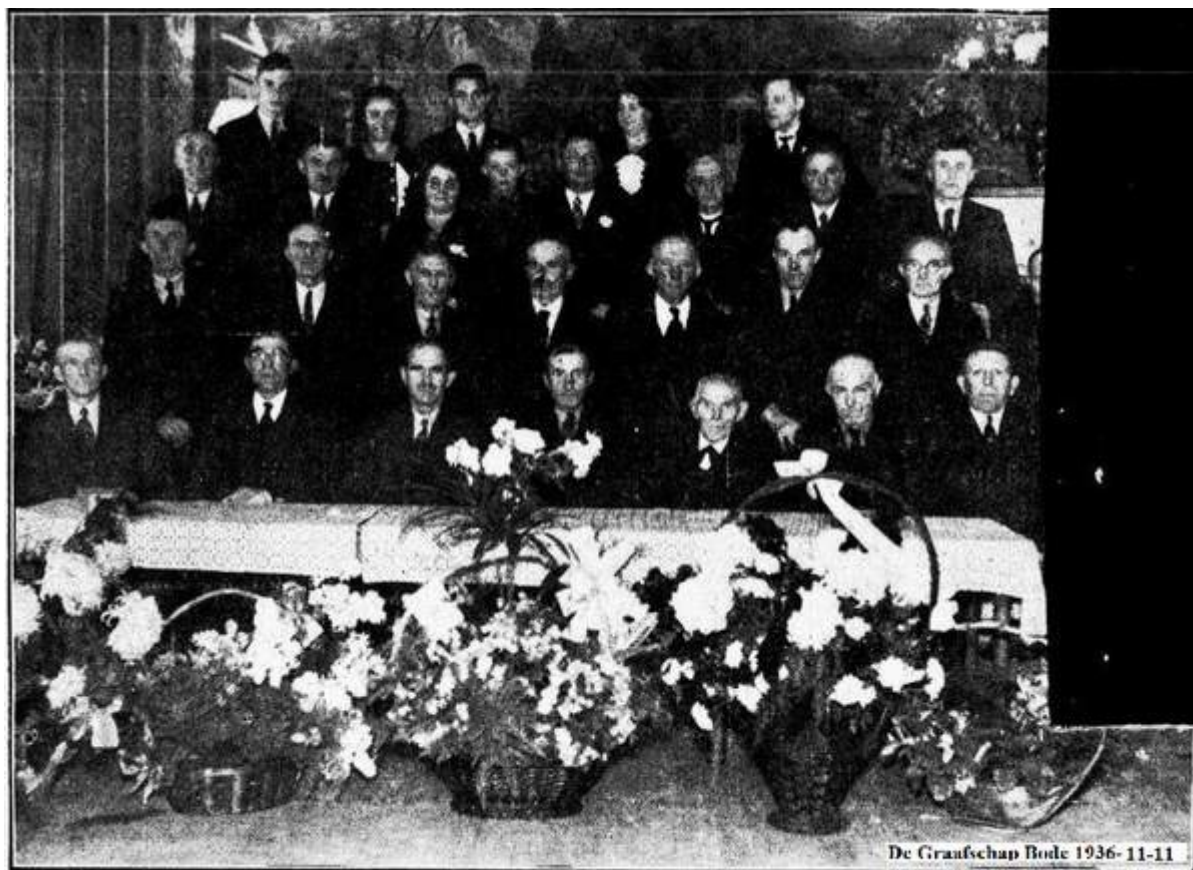
Wat de melk-leverantie aan onze fabriek betreft, deze is in de thans vervlogen 16 jaren gestegen van 7 à 8 miljoen tot ruim 12 miljoen liter per jaar

Ziehier in korte trekken de voornaamste cijfers en feiten, sinds de heer Beetsma het stuur overnam van deze voor Varsseveld en omgeving zo belangwekkende onderneming. Cijfers en feiten, die ondanks de korte samenvatting niettemin duidelijk doen zien, dat het bestuur in 1920 met de benoeming van deze Directeur geen slechte keuze heeft gedaan. Integendeel kan hier worden gezegd, dat directeur Beetsma hier de rechte man op de rechte plaats is gebleken en wij geloven ons stellig niet te vergissen, als wij hier de verwachting neerschrijven, dat het Bestuur der Zuivelfabriek zowel als heel de verdere samenleving te Varsseveld a.s. Vrijdag op zijn feestdag zich niet onbetuigd zal laten, doch op veelzijdige manier haar dankbaarheid en waardering hierover tot uitdrukking zal brengen.

Directeur Beetsma, bekend om zijn gemoedelijke eenvoud en eenvoudige gemoedelijkheid is allerm minst een voorstander van uiterlijk feestbetoon en het liefst zou hij - mede in verband met de huidige tijdsomstandigheden - de herdenking van zijn zilveren jubilé beperkt zien tot een bescheiden receptie. Wij geloven echter, dat zijn vele vrienden en vereerders een tegengestelde mening zijn toegedaan en dat bedoelde bescheiden receptie, die de Jubilaris a.s. Vrijdag denkt te houden in café Schuurman, van lieverlede wel zal uitgroeien tot een feest, dat klinkt als een klok.

Wij zijn overtuigd te spreken namens de gehele Varsseveldse bevolking als wij directeur Beetsma vanaf deze plaats van harte toewensen, dat het hem gegeven mag zijn nog vele jaren op de van hem bekende wijze te blijven voortwerken, de Zuivelfabriek en de Varsseveldse gemeenschap ten zegen!

Het zilveren ambtsjubileum van de heer S. Beetsma te Varsseveld

Het zilveren jubileum van den heer S. Beetsma te Varsseveld: De jubilaris met familie te midden van het bestuur en commissarissen der zuivelfabriek Volharding te Varsseveld.

Drukbezochte receptie – Hartelijke toespraken – Vele bloemstukken en felicitaties

Al vroeg Vrijdagmorgen wapperde van de Zuivelfabriek „Volharding” te Varsseveld de vlag. De directeur, de heer S. Beetsma, herdacht dien dag het feit, dat hij voor 25 jaren het ambt als directeur van een zuivelfabriek aanvaardde. De melkrijders waren de eersten, die hun chef kwamen feliciteren.

Op grootse wijze is de heer Beetsma op dezen dag gehuldigd.

Zoals we reeds in het vorig nummer vermeldde, was in de morgenuren de Burgemeester de heer Beetsma komen gelukwensen. In de namiddag waren tegenwoordig het Bestuur en de commissarissen van Volharding, benevens het personeel. Verder merkten we op de heer H. B. Jansen, directeur van de N.V. „de Sierkan” te den Haag, den heer Fietsma, groothandel in kaas te Amsterdam, de Eerste Coöp. Boterverkoopveren. te Zutphen, vertegenwoordigd door de heer Dokter, bestuurslid, directeur en bestuur der zuivelfabriek te Doetinchem (de eerste standplaats van de heer Beetsma) en de directeurs van de fabrieken Colmschate, Hummelo, Steenderen, Silvolde, Lichtenvoorde en Zelhem. Voorts werden talrijke gelukwensen ontvangen, o.a. van de zuivelconsulent, secretaris G.O.Z.B. en de hoofdredacteur van „de Graafschap-Bode”, de heer K. E. Aartsma. Een enorm aantal dikwijls kostbare bloemstukken was

toegezonden. Namens het bestuur en commissarissen was de jubilaris een fraai schilderij en een schemerlamp aangeboden en door het personeel een zilveren vulpotlood met inscriptie en een bloemstuk.

Door de plaatselijke muziek- en zangverenigingen werd een prachtige bureaulamp overhandigd.

Tijdens het gezellig samenzijn werden nog verschillende toespraken gehouden.

Namens bestuur en commissarissen vroeg de secretaris der Vereniging het woord en zei ongeveer het volgende;

Geachte Jubilaris, Dames en Heren,

Het is me een groot voorrecht U, geachte directeur, namens bestuur en comm. te mogen toespreken. Hoewel we U reeds persoonlijk hebben gefeliciteerd, menen we deze gelegenheid niet voorbij te mogen laten gaan, om dit nogmaals namens allen, ja ik ben overtuigd namens de gehele Vereniging te doen.

Wanneer we terugzien op de jaren, die achter ons liggen, en waarin U hier aan 't hoofd van onze fabriek staat, dan is dat zeker in veel opzichten een zeer moeilijke tijd geweest, waarin veel, zeer veel van Uw werkkraft werd gevergd.

Gij hebt steeds met ijver en toewijding Uw arbeid verricht.

Het verheugt me op dit ogenblik te mogen zeggen, dat de verhouding tussen het bestuur en U, geachte jubilaris, te allen tijde getuigde van wederzijdse waardering. Het was Uw gewoonte, om altijd ronduit te zeggen, wat naar Uw mening de beste weg was. Ge hebt dit ook te allen tijde van Uw bestuur mogen ondervinden - ten gevolge waarvan vruchtbare arbeid kon worden verricht.

Het verheugt mij, om ook heden al ons personeel hier tegenwoordig te zien, dat daarmede toont zijn chef te waarderen. Ook U, mevrouw Beetsma, wil ik niet vergeten, en dank ook U hartelijk voor Uw medeleven in onze arbeid en vooral de vriendelijkheid, steeds van U ondervonden. Ik besluit dan ook met den wens uit te spreken, dat het U, geachte directeur, gegeven moge zijn nog in lengte van dagen te mogen werken in het belang van onze grote vereniging en dat deze arbeid Uzelve vreugde en voldoening moge schenken.

Vervolgens werd het woord gevoerd door de heer G. J. Breukelaar, assistent-directeur der fabriek.

Vijf en twintig jaren! Vijf en twintig jaren, het zijn vaak zeer moeilijke jaren geweest, vooral voor hen, die een leidende functie bekleden. Ook U, geachte jubilaris, hebben zij veel op de schouders gelegd als directeur van één der grootste fabrieken en de bijkomende functies, als vanzelfsprekend. Om alle onderafdelingen, als Controle- Tuberculosebestrijdingsvereniging enz. op te noemen, is onnodig.

De weekbladen hier in de omgeving, hebben er alle bekendheid aan gegeven, toch wil ik nog een enkele noemen en dat is de kaasfabriek. Als wij een blik slaan enige jaren terug, toen de kaasfabriek werd voorbereid, en een zo grote uitbreiding aan onze fabriek zou tot stand komen, waren er velen tegen, gezien de kleine meerderheid v. d. algem. ledenverg., en als men iets wil beginnen of wat op touw zetten met een kleine meerderheid, is zulks zeer zwaar, ook voor het Bestuur, maar groter nog voor hem, die het Bestuur er mee belast en het was toch heel goed gezien. Het bestuur en zijn ijverige directeur kunnen met hetgeen zij tot stand hebben gebracht, hoogst tevreden zijn. Mogen de nu volgende 25 jaren voor U, geachte directeur, in alle opzichten voorspoedig zijn en tot groten bloei van „Volharding”.

Namens het personeel der fabriek sprak de heer Th. Bloemers.

Namens het personeel van *Volharding* bied ik U dit kleine aandenken aan. Uw speciale wens en de tijdsomstandigheden in aanmerking genomen, hebben we toch gemeend U een stoffelijk blijk van waardering te moeten aanbieden. Ik hoop dan ook van ganser harte, dat U hiervan nog vele jaren een nuttig gebruik moogt maken. In de hoop dat de goede verstandhouding en prettige samenwerking mag blijven bestaan tussen directeur en personeel, besluit ik dezen wens.

De afgevaardigde van de gezamenlijke zang- en muziekverenigingen sprak het volgende:
Mijnheer Beetsma,

Namens de gezamenlijke zang- en muziekverenigingen alhier komen wij U feliciteren met de herdenkingsdag van heden, dat U voor 25 jaren 't directeurschap ener zuivelfabriek aanvaardde. Over Uw werkkring als zodanig kunnen wij niet veel zeggen, maar wel weten wij, dat U aan het hoofd staat van één der grootste fabrieken op dit gebied en Uw werkkring is - vnl. in dezen tijd met de vele crisisaangelegenheden - overstelpend druk. Ik weet wel, dat het Uw wens was - om het zoo maar eens te zeggen - om er maar niet zo'n drukte over te maken, maar wij als verenigingen stellen het ten zeerste op prijs, dat U naast Uwe drukke werkzaamheden nog tijd en lust gevoelt om aan het verenigingsleven van Varsseveld deel te nemen. Door Uw streven van eensgezindheid onder de verenigingen is het zover gekomen, dat hier gemeenschappelijke concerten onder Uw leiding zijn georganiseerd en met succes.

Door Uw werken hebben wij gezien, dat Varsseveld gezamenlijk feest kan vieren, wij denken hierbij aan het verloofsfeest van prinses Juliana en prins Bernhard en nu is U weer de leiding gegeven van het organiseren van, de komende feesten in verband met het huwelijk van H.K.H. Ook U, mevrouw Beetsma, brengen we hulde en dank, dat gij Uw man in deze 25 jaren zo flink ter zijde hebt gestaan en dat wel op een wijze, dat Uw man na zijn drukke werkzaamheden nog lust gevoelde in zo'n ruime mate aan het verenigingsleven van Varsseveld deel te nemen. We hebben gemeend U op deze dag een kleine erkentelijkheid te moeten aanbieden. Hierna werd de jubilaris een fraaie bureaulamp aangeboden.

In de avond kwam het personeel van de zuivelfabriek van Doetinchem zijn vroegere chef gelukwensen met overreiking van een prachtig kunstvoorwerp.

Verder werd door de Muziekver. *Concordia* de jubilaris een serenade gebracht, waarna tot slot het Varsseveld's Mannenkoor zijn voorzitter huldigde met een toepasselijk lied.

De directeur van het Mannenkoor, de WelEd. Heer S. D. Wanrooij, sprak de jubilaris als volgt toe:

Hooggeachte Jubilaris,

Namens Varsseveld's Mannenkoor wens ik U van harte geluk met Uw zilveren ambtsjubileum. Het Mannenkoor voelt zich verplicht U - als zijn voorzitter - op dezen dag zijn hulde te betuigen. Het wil hiermede uitdrukking geven aan zijn gevoel van hoogachting en dankbaarheid voor U. U weet steeds op de vergaderingen en bijeenkomsten van het koor den juiste toon te treffen en de besprekingen in goede banen te leiden. Uw goede leiding in dezen is het cement van het koor; ze houdt de leden bijeen en Uw persoonlijk overwicht verzekert steeds goede besluiten.

In het huldigingslied, hetwelk wij U zoeven hebben toegezongen, komt dat zo goed uit. Daar wordt U dank gebracht voor wat voor de vereniging heeft gedaan; niets is U te veel en steeds zijt ge paraat, wanneer 't voor het welzijn van 't Mannenkoor gaat. Zolang U voorzitter blijft

van het koor, kent de vereniging geen gevaren, d.w.z. Dan blijven de leden bijeen en zal het koor steeds groeien en bloeien. De vereniging hoopt dan ook van ganser harte, dat U nog vele jaren haar voorzitter moge blijven. Als bewijs van zoon hoogachting voor U wenst Varsseveld's Mannenkoor U een mand met bloemen aan te bieden; de leden hopen, dat deze bloemenmand in Uw smaak moge vallen en enigen tijd Uw woning moge sieren. Ten slotte, geachte jubilaris, wenst het Mannenkoor U en Uw gezin nog een lang en gelukkig leven toe. „Lang zullen ze leven”.

De heer Beetsma dankte allen voor hun waarderende woorden en blijken van belangstelling. Deze dag van zovele dankbare bewijzen van medeleven zullen ons lang in herinnering blijven ; het is alles zo overstelpend veel, dat het eerst eens moet bezinken. Maar in deze 25 jaren zijn eigenlijk maar gewone jaren geweest. Toen kwam de hoogconjunctuur en daarna de crisis, die ons veel werk geven, maar zonder het bestuur, dat mij zo krachtig ter zijde heeft gestaan en de trouwe plichtsbetrachting van het personeel, zou het mij niet gelukt zijn mijn taak zo te vervullen. Voor al die medewerking en steun zeg ik U allen hartelijk dank.

Nog tot laat in den avond bleef men gezellig bijeen en is directeur Beetsma op grootse en treffende wijze gehuldigd.

De Graafschap Bode 1936-11-20

Verslag Alg. Ledenvergadering van de CZ. *Volharding*.

VARSSEVELD:- Donderdag j.l. werd in het Feestgebouw de gewone herfstvergadering gehouden. Door 696 leden werd de presentielijst getekend. Een belangstelling, welke groter was dan ooit te voren.

Door de voorzitter, de heer **G. J. Colenbrander**, werd om ruim 3 uur deze vergadering geopend, waarna door de secretaris, den heer G. J. H. Westerveld, de notulen werden gelezen, welke onveranderd werden goedgekeurd.

Door de directeur der veren. werden daarna enige mededelingen gedaan, waarbij in de eerste plaats gewezen werd op de melkwinning; vooral is hierbij gewezen op de Rijkskeuringsdienst, door wie in de afgelopen week verschillende bemerkingen zijn gemaakt over de geleverde melk door de leden van „*Volharding*”, waarbij enkele leden een verbaal is opgemaakt. Om dit te voorkomen is het zeer gewenst, dat ook in het meer koudere jaargetij, de te leveren melk dient gekoeld te worden. De directeur gaf verder nog een kort overzicht over de afgelopen 9 maanden.

De hoofdschotel dezer vergadering was echter de aangekondigde lezing van de heer Ir. van Vliet, directeur van de Rijkslandbouwwinterschool te Zutphen. Deze had ter inleiding gekozen het onderwerp: „*Doelmatig voederen een eerste eish voor dezen tijd*”. Op vlotte en kernachtige wijze deed spreker het gekozen onderwerp, waarbij ter verduidelijking enige tabellen werden uitgelegd, de aanwezigen boeien. Zeker hebben de hoorders de zo duidelijke uitlegingen gevolgd en was de voorzitter zeker de tolk van de vergadering, toen hij Ir. v. Vliet, na het beëindigen van zijn rede, hartelijk hiervoor dank bracht.

De verkiezing van aftr. bestuurslid en Commissarissen, t.w. resp. G. J. H. Westerveld, H. Colenbrander, S. Groot Nibbelink, G. W. Heusinkveld, H. Reimcs, E. J. Rougoor en A. Schuur-

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

man, had tot resultaat, dat allen hun herbenoeming wederom aannamen met grote meerderheid van stemmen.

De voorzitter, weidde daarna nog enige woorden van dank aan Commissaris D. A. Heersink, die wegens hoge leeftijd zich niet meer herkiesbaar had gesteld, de wens uitsprekende, dat het hem gegund moge zijn nog tal van jaren in gezondheid verder te gaan.

De rondvraag werd daarna gehouden, welke geen verdere bespreking opleverde. Hierna volgde sluiting.

Na afloop der vergadering werd nog een verloting van enig melkgereedschap en enige kazen gehouden. De gelukkige winnaars keerden daarna met opgeruimde gezichten huiswaarts.

1937

De Graafschap Bode 1937-05-31

Het 25-jr-Jubileum Fokvereniging *Al Beter* te Sinderen

SINDEREN. - Vrijdagavond werd in de Oude School te Sinderen onder vrij grote belangstelling het zilveren bestaan van de folkvereniging „*Al beter*” te Sinderen herdacht. Onder de vele aanwezigen merkten wij o.m. op burgemeester Boot. Ir. De Jong te Arnhem en de heer S. **Beetsma**, directeur der zuivelfabriek te Varsseveld. [Volledig tekst in [Bijlage Fokverenigingen](#)]

De Graafschap Bode 1937-06-21
VARSEVELD.
— Het bestuur der Coöp. Stoomzuivelfabriek „Volharding” alhier heeft op medisch advies den directeur, den heer S. **Beetsma**, ziekteverlof verleend. In verband hiermede is tot waarnemend-directeur benoemd de heer J. Eleveld van Apeldoorn.

1937-06-21 Dir. Beetsma met ziekteverlof

De Graafschap Bode 1937-09-01

Buitengewone ledenvergadering van de Coöp. St. Zuivelfabriek *De Volharding*.

Eervol ontslag voor ernstig zieke Directeur S. Beetsma

VARSEVELD. - Naar wij vernemen wordt heden Woensdagmiddag om half drie in het Feestgebouw alhier een buitengewone ledenvergadering gehouden van bovengenoemde fabriek ter afhandeling van de volgende punten:

- a. de ziekte van de directeur der fabriek, de heer Beetsma.
- b. de gang van zaken aan de fabriek.
- c. de houding van het Bestuur.

Het bestuur der fabriek deed de agenda van deze vergadering vergezeld gaan van de volgende Toelichting:

Vooropgesteld zij, dat op de vergadering door het Bestuur uitvoerige inlichtingen worden verstrekt en dat het Bestuur uit de aard der zaak bereid is, voor zover in zijn vermogen ligt, alle nadere inlichtingen, die nog zullen worden gevraagd, te geven.

Mede om de vele fantastische geruchten die de ronde doen, tot de juiste verhouding terug te brengen, wordt thans echter reeds het volgende medegedeeld.

De heer Beetsma is, blijkens een geneeskundig onderzoek, reeds sedert zeer geruime tijd, lijdende geweest aan een zeer langzaam voortgaande ziekte. Deze ziekte heeft hem voortdurend minder geschikt gemaakt voor zijn werk. Zij schreed echter zo onopvallend voort, dat 't zeer geruime tijd niet in het oog is gevallen.

Het Bestuur heeft steeds een groot vertrouwen gehad in de heer Beetsma. Het Bestuur meent

dat inderdaad voor dit vertrouwen, door de wijze waarop de heer Beetsma de eerste 12 á 13 jaar zijn werk deed, alle reden was.

Gevolg van het feit, dat de heer B., door zijn langzaam voortgaande, ziekte, een minder juist beleid heeft gevoerd, is geweest dat een vordering is ontstaan op een boterafnemer, van ruim f 50.000.-.

Volgens de opvatting van het Bestuur, dat het volle vertrouwen stelde in de directeur en daardoor de door de directeur gegeven toelichting als juist aanvaardde, was de vordering op deze boterafnemer wel hoog, maar was er voldoende dekking aanwezig.

Ten slotte bleek echter, dat dit niet het geval was, en is faillissement aangevraagd.

Aangezien volgens het geneeskundig rapport, aan de goede trouw van de heer Beetsma niet kan worden getwijfeld, en de tekortkoming in zijn beleid als directeur veroorzaakt is door zijn ziekte, is aan de heer Beetsma op 1 Sept. ontslag gegeven volgens art. 1 zijner instructie, zodat de salarisuitbetaling nog **XXXX gedeelte niet leesbaar XXXX** ook om het feit, dat op deze wijze een einde komt aan het werk van iemand, die vele jaren , naar beste krachten en met succes voor onze vereniging werkzaam is geweest.

Wat het verlies betreft zij opgemerkt, dat niet ontkend kan worden, dat dit belangrijk is.

Het is echter de bedoeling, dit in een aantal jaren af te schrijven, zodanig dat bij de exploitatie der fabriek er zo weinig mogelijk van merkbaar zal zijn.

HET BESTUUR.

Buiteng. ledenverg. Coöp. Zuivelfabriek *Volharding*

Klaarheid inzake fantastisc xxxxx¹⁹

Directeur Beetsma eervol ontslagen

Woensdagnamiddag. j.l. had alhier in het feestgebouw een buitengewone ledenvergadering plaats van de Coöp. Stoomzuivelfabriek „*Volharding*”, aangekondigd ons xxx nummer. De voorzitter, de heer **G. J. Colenbrander** opende de vergadering met een hartelijk woord van welkom en deelde mee, dat xxxx het plan hij het bestuur had bestaan de xx heer Jonkman, secr. v. d. GOZ. de vergadering te laten leiden, maar naderhand was men hierop teruggekomen en besloten, dat het bestuur het zelf zou opknappen. Hierna nodigde hij de secretaris, de heer G. J. H. Westerveld, uit, een rapport te lezen om de leden een duidelijke stand van zaken te geven.

De secretaris las het volgende:

Rapport voor de leden van de Coöp. Stoomzuivelfabriek „*Volharding*” te Varsseveld. betreffende de ziekte van de heer Beetsma, directeur, de gang van zaken aan de fabriek en de houding van het Bestuur.

Mijne Heeren,

Hierbij wenst het bestuur U zo volledig mogelijk in te lichten over bovengenoemde onderwerpen. Zeer gaarne had het bestuur reeds eerder vergaderd, doch was, om verdere uitbreiding der fantastische geruchten te voorkomen, daarin verhinderd door redenen hierna te noemen. Het bestuur heeft gemeend dit schriftelijk rapport te moeten opstellen waarvoor het volledige verantwoording draagt: dit rapport geeft dus weer de gedachte van het gehele bestuur. Moge dan 't geen volgt er toe leiden, dat veel duister opklaart en scheve verhoudingen worden rechtgezet.

Allereerst dan de ziekte van den directeur.

In begin Februari ontdekte men, dat de gemoedstoestand van Beetsma wat somber was, soms zeer gedrukt; dit liep door tot op het tijdstip dat zakelijke verwickelingen hem opvallend abnormaal deden zijn. Op een vergadering van de 1 Juni 1937 moest hem niet alleen de raad worden gegeven (want dat was reeds eerder geschied) maar werd van hem verlangd, dat hij zich op kosten van de fabriek medisch zou laten onderzoeken. Met het oog op zijn zenuwtoestand werd hem opgedragen alsdan Dr. Schnitzler te Arnhem te consulteren, wat dan ook is geschied. Deze raadde aan onmiddellijke opname in het stedelijk ziekenhuis voor een klinisch onderzoek. De heer Beetsma werd den 7 Juni opgenomen. In verband met de voorziening in een waarnemend directeur, gaf de dokter vóór het eindrapport een verklaring af. (Uit deze verklaring blijkt, dat de heer Beetsma binnen afzienbare tijd niet in staat zal zijn, zijn functie te hervatten.)

Hierna volgde nog een rapport van Dr. Schnitzler, waarin de ziekte van de heer B. nader werd uiteengezet.

Het bestuur wist dus door dit rapport, dat de heer Beetsma niet terug zou komen aan de fabriek. Toch had het bestuur nu ook te rekenen met de fam. Beetsma, daar toch het onderzoek

¹⁹ Bij xxxx ontbreken (soms grote) delen uit de www-archief tekst (ZHN.)

niet door hen zelve was gevraagd, en er dus nog andere gedachten konden bestaan. Dit bleek ook wel. De familie van de heer Beetsma, onbekend met de financiële verwickelingen aan de fabriek, kon zich hij de voor hen zeer ernstige conclusies van Dr. Schnitzler niet zonder meer neerleggen en verzocht daarnaast een tweede rapport van een bekend zenuwspecialist, alvorens het bestuur verdere maatregelen nam ten opzichte van de directeur. Het bestuur, erkennende dat het voor Beetsma en zijn gezin een bestaanskwestie was, bewilligde hierin en beloofde met het nemen van maatregelen te zullen wachten, tot dat rapport van een tweede specialist bekend zou zijn.

Op advies van Dr. Berkhout is de heer Beetsma daarna eerst in Deventer geweest en daarna onder behandeling van Prof. Rumpke, bekend specialist te Utrecht, waarna hij rust moest nemen. Dit laatste was eind juli. Maar dat was het oordeel van Prof. Rumpke? Dit antwoord was niet eerder te verkrijgen dan einde Augustus wegens vakantie der H.H. Doctoren. Dato 24 Aug., ontving het bestuur een schrijven van Dr. Berkhout betreffende de ziekte van de heer Beetsma, een verklaring, welke overeenstemde met de conclusie van Dr. Schnitzler, dat de verandering in het beleid van de heer Beetsma door zijn ziekte verklaard wordt. Dit is dus één van de redenen, waarom deze vergadering zo lang op zich liet wachten.

Thans overgaande tot het tweede punt: gang van zaken aan de fabriek, welk punt, wat het zakelijke betreft, wel de voorrang heeft. Misschien is het ons niet allen bekend, dat de directeur een verantwoordelijke positie bekleedt. Immers art. 12 zijner instructie luidt: De Directeur is belast met:

1. De leiding en het toezicht op het bedrijf in zijn gehele omvang.
2. *De verkoop der producten.*
3. De inkoop van de hulpstoffen.
4. Het financiële beheer.
5. De boekhouding.

Zoals we dus zien, is niet het bestuur of een der leden van het bestuur hiermee belast, maar uitsluitend de directeur. De verantwoordelijkheid en werkzaamheden van het bestuur worden door de statuten bepaald. Dit in aanmerking nemende, willen we hier vastleggen, dat sedert 1920, toen de heer Beetsma met de leiding werd belast, geen andere dan goede indrukken door uw bestuur werden ontvangen, totdat in 1935 een afnemer uit Hilversum, een

xxxxx ontbreken meer dan 20 regels

ieer dan ge-n. Dit bleek adering van eur verschil

zulks naar n Gelderschtieve Zuivelna werd het -.dat er geen

cturen: le. Is

f uI• ilversum een o ver ~)r „Volharding" ge de debiteur een groot heerenbr n, verhuurd voor f 1500 per jaar en ~ ~ 22000 te koop (door den tegenwoordiger~s, huurder)

doch eerst in 1938, als zekerheid stelde. Bovendien bewoonde Huis in 't Veld een prachtige eigen woning, welke een hoge waarde vertegenwoordigde. De directeur meent wel dat dit een solide waarborg is voor het openstaande bedrag.

2e. Is niet de heer Huis in 't Veld aansprakelijk, maar de diverse afnemers, omdat volgens de directeur Huis in 't Veld voor provisie boter verkocht voor „Volharding” en op een 40-tal zijner afnemers de bedragen waren te verhalen.

Door deze voorstelling van zaken werd uw bestuur schromelijk misleid. We hopen, dat niemand de indruk zal krijgen, dat het bestuur de heer Beetsma onnodig wil blameren. Toch kun-

nen we niet anders dan de zaak zo voorstellen als ze werkelijk is. Zo ging men dan dus voort, in de overtuiging „Er is wel een groot debiteur, maar gedekt”.

Niemand onzer had de indruk gekregen, dat het er zo slecht voorstond. Nu in 't voorjaar 1937 werd dezelfde zaak besproken op een vergadering van 18 Februari, alwaar de directeur ons verzekerde, dat er goed werd afgeschreven, ook op debiteuren. Dit was echter ogenschijnlijk zo wegens een scheve voorstelling uit Hilversum. Ook nu bleef het bestuur rustig, niets kwaads vermoedend.

In de vergadering van de 3den April wordt een schrijven voorgelezen van de Grondkapitaalbank uit Utrecht, inhoudende enige opmerkingen over het financiële beheer der fabriek, als ook aanwijzingen voor het vervolg. In verband met dit schrijven worden verschillende posten nagegaan en door de directeur zo voorgesteld, dat het bestuur twijfelt aan de waarde der opmerkingen van de Grondkapitaalbank, te meer daar de directeur nogmaals bevestigt, dat de achterstand in Hilversum door een notariële overeenkomst gedekt is, terwijl Huis in 't Veld de laatste tijd regelmatig betaalt en voortdurend het tekort kleiner maakt, terwijl hij bovendien voor „commissie” werkt, zodat de bedragen ook nog op de kopers zijn te verhalen.

Wederom onder den invloed van de directeur wordt aan de Grondkapitaalbank bericht met betrekking tot Huis in 't Veld. Wat verder de post Huis in 't Veld betreft, menen we, dat voor de post f 14.000 voldoende dekking bestaat, wegens indertijd getroffen maatregelen. Wat de post f 29.000 betreft, menen we ook geen ernstig bezwaar te moeten zien, daar de heer Huis in 't Veld voor provisie werkzaam is en is aan onzen directeur de meest mogelijke zorg en nauwlettendheid opgedragen en wij twijfelen niet, of deze zal hieraan voldoen.

Hierna ontvangt het bestuur een brief van de Grondkapitaalbank op de 17 April, waarbij zij volhouden in hun meningsverschil ten opzichte van Huis in 't Veld. Terwijl ze ook de overdracht herenhuis in twijfel trekken op juridische gronden, daar de acte ten name van Beetsma is gesteld. Ze vrezen bij een eventueel faillissement van Huis in 't Veld ernstige verliezen. Aan de heer Beetsma wordt gevraagd de overeenkomst Hilversum te laten zien. Toen bleek, dat inderdaad een misleidende voorstelling was gegeven door de directeur, daar de zekerheid slechts een derde hypotheek is van f 8000, welke, als het pand f 22000 opbrengt, zoals de heer Beetsma beweert, echter wel tot zijn recht komt.

Op de vergadering van 18 Mei zegt de directeur, dat hij, na alles wat in de laatsten tijd is gezegd en geschreven, zich ongerust maakte en naar Hilversum was geweest en met een slechte indruk terugkeerde. Hij zegt „Ik had altijd veel vertrouwen in Huis in 't Veld” en heb dat ook zo aan het bestuur voorgesteld. Hij gevoelt het als een zwakheid en zegt de laatsten tijd zich lichamelijk niet goed te gevoelen; deze zaak heeft hem zeer gedrukt. Te meer daar hij inziet, dat hij deze dingen eerder aan het bestuur had moeten voorleggen en hoopt, als er financiële schade komt, er zijn deel van te dragen.

Waar de directeur zulke mededelingen deed en mede door het feit dat de secretaris een gesprek had met de heer Rood, controleur van den Bond, die er op wees hoe ernstig hij de toestand inzag, stelde het bestuur zich onmiddellijk in verbinding met den Geldersch-Overijsselschen Bond van Coöp. Zuivelfabrieken. Gevolg was een bezoek aan Hilversum met de controleur Rood. Na een uitvoerige bespreking aldaar, verkregen de bondscontroleurs de beschikking over de boeken. Uit een onderzoek bleek alras, op welk een geraffineerde wijze door Huis in 't Veld gehandeld was en de heer Beetsma misleid werd.

De controleurs constateerden al spoedig dat de achterstand van zijn betaling geen oorzaak

was, dat de klanten hem niet be-

xxxxx ontbreken enkele regels

van de Geld.-Ov. Bond van Coöp. Zuivelfabrieken, dat op 30 April 1937 een bedrag van ruim f 50.000 te vorderen was, waarvan nog gedekt door de reeds genoemde hypotheek f 8000, Bovendien een aanzienlijk aantal kwade debiteuren, die in de boeken van Huis in 't Veld voorkwamen ten bedrage van f 2000 en een van debiteuren, die mogelijk betalen, ten bedrage van f 1000. De stand op 1 Sept. 1937 zuiver gesteld bedraagt f 52.733,23.

Waar het advies van den Bond was om een rechtskundig advies in te winnen, werd daartoe overgegaan en Mr. de Jonge te Zutphen geraadpleegd. Het ging nu om de vraag wat te doen. Na ingewonnen adviezen werd in een vergadering van de 18 Mei besloten tot fallietverklaring van Huis in 't Veld over te gaan. Dit werd nog even weer uitgesteld door pogingen en beloften van Huis in 't Veld xxxxx om het blik scheen het, dat zulks voor de fabriek voordelig zou zijn, doch de vrees, dat de heer Huis in 't Veld gelden zou verduisterd hebben, gaf ten slotte, met een nader advies van de Zuivelbond, aanleiding om op 19 Juni te besluiten het faillissement officieel aan te vragen.

Tot zoverre is dus de zaak gekomen en zal moeten worden afgewacht of er nog wat te redden is.

Nu willen we het derde punt behandelen n.l. de houding van het bestuur in deze. We komen dan allereerst tot de vraag: Heeft het bestuur zijn plicht gedaan; wat is het bestuur te verwijten? Op deze vraag wil het bestuur dit antwoorden: Het erkent ten volle voor 100 %, dat ze een veel te groot vertrouwen hebben gesteld in de heer Beetsma, waardoor niet voldoende getracht werd op de opmerkingen, welke door de contróle van de Zuivelbond werden gemaakt. Dit te ontkennen zou misdadig wezen. Overigens staat het bestuur hier voor u, erkennende door te veel vertrouwen tekort te zijn geschoten in deze zaak, maar tevens in het volle besef van te hebben gehandeld te goeder trouw, steeds naar beste weten voor de belangen der fabriek en wijst elk ander verwijt of elke verdachtmaking daarover met nadruk af.

Hieraan moet echter worden toegevoegd, dat er anderzijds redenen waren voor vertrouwen, niet alleen bij het huidige bestuur, maar ook de overleden bestuursleden, die met de heer Beetsma hebben samengewerkt, hadden groot vertrouwen in zijn persoon. Ook wil het bestuur erkennen, dat de heer Beetsma in de eerste 12 à 13 jaren het vertrouwen ten volle waard was.

Het wordt hier nog eens uitdrukkelijk erkend, dat de heer Beetsma in de eerste 12 jaren van zijn optreden in Varsseveld een goed directeur was, die de fabriek op hoog peil heeft gebracht en dat „Volharding” ook volgens het oordeel van deskundigen aan de spits stond met de uitbetalingen in de gehele omgeving. De laatste jaren ontstond er echter, volgens het onderzoek van de zenuwspecialist, een storing in zijn zenuwstelsel, ten gevolge waarvan er geen goed beleid meer kon zijn. Dit ontwikkelde zich zo langzaam en niet opmerikbaar, dat uw bestuur het niet beseftte.

Trouwens, in Varsseveld had niemand 't verwacht of kunnen denken. En nu komt de vraag, wat zal met de heer Beetsma moeten geschieden? Ontslag is zeker, met 1 December wordt dit gegeven. Hoe gaarne zou het bestuur reeds eerder een vergadering belegd hebben, doch doordat, zoals reeds gezegd, de betrokken personen, die nog geraadpleegd moesten worden, buitenlands vertoefden, was zulks niet eerder mogelijk. Dat er vele en fantastische verhalen de ronde doen, is ook uw bestuur bekend. Doch hoopt het bestuur, dat de storm zich zal leggen,

opdat straks ook weer het scheepje van „Volharding” in rustige wateren moge aanlanden. Ten opzichte van het ontslag Beetsma zal misschien de vraag rijzen, hoe gaat het nu verder? Het antwoord hierop is, dat de vereniging geen verdere wettelijke verplichting heeft aan de fam. Beetsma. Er is een pensioenverzekering lopend, welke echter op 65-jarigen leeftijd ingaat, tot zolang zal dus door hen zelfden moeten betaald worden (voorheen betaalde de fabriek 2/3). Het bestuur wil verder ook ten opzichte van Beetsma de menselijkheid betrachten. Ook hier is nodig om in aanmerking te nemen zijn verborgen, doch zeker doorwerkende ziekte. Zijn eervolle staat van dienst, zoals reeds hiervoor genoemd en ten slotte de verklaringen van H.H. Doctoren, dat zijn goede trouw buiten beschouwing kan blijven en zijn langzaam voortgaande ziekte de enige oorxxxx

Commissarissen hebben aan bovenstaande redenen om aan Beetsma eervol ontslag te geven volgens artikel 1 der instructie.

Commissarissen hebben aan bovenstaande weinig toe te voegen. Zij onderschrijven het standpunt, dat door het bestuur t.a.v. de heer Beetsma en het aan deze gegeven ontslag, is genomen. Wat het financiële nadeel betreft willen zij opmerken, dat, hoewel zij geen inzage hebben gehad van de contrôle-rapporten, hun toch wel bekend was, dat bij een zekeren afnemer een grotere achterstand dan normaal bestond. De toelichtingen door de directeur gegeven, gaven echter een zodanig vertrouwen, dat zij, evenals het bestuur, deze toelichtingen hebben geaccepteerd.

Hierna gaf de secretaris, de heer G. J. H. Westerveld, een persoonlijke nadere toelichting, ongeveer als volgt

xxxxxx (eerste deel regel ontbreekt)

xxx H. Het bestuur stelt mij in de gelegenheid

xxx enige woorden aan toe te voegen. Ik sta

xxx voor u als secretaris en heb bijna 32 jaar

xxx en wee van „Volharding” met u meege

xxx. Wanneer ik op het ogenblik een woord

xxx ek, dan moet u mij niet kwalijk nemen, dat

xxx eg – ik ben even slecht als een van jullie,

maar durf ieder gerust in de ogen te zien en tart ieder die durft te zeggen, dat door mij een penning geroofd is. Hoezeer het mij ook spijt, dat een groot bedrag weg is van jullie, de feiten zijn zo ze zijn voorgelegd. En nu is het de vraag: Wat kunnen we doen om die schakel te smeden om onze vereniging weer gezond te maken? Zeker is er nog heel wat te vragen, maar onze directeur is er ingelopen. Hij was eerlijk, maar te slap en wij hebben een te groot vertrouwen in hem gesteld. Onze directeur was de eerste 12 jaar goed; volgens bevoegde autoriteiten staat onze fabriek aan de spits. De laatste jaren is hij te kort geschoten door zijn voortgaande ziekte, wat wij niet hebben gemerkt, ja niemand uit het dorp had zulks verwacht.

Uit betrouwbaar onderzoek is gebleken, dat geen fraude is gepleegd.

Er zal gedaan worden wat er nog gedaan kan worden om te redden wat nog te redden is, ook wat betreft de nog lopende contracten. Laat ons denken „de beste stuurder staan aan wal” en het bestuur heeft te goeder trouw gehandeld.

Hierop werd gelegenheid gegeven tot het stellen van vragen, waarvan door enige leden werd gebruik gemaakt. Enkele vragen behoorden niet bij deze vergadering en kunnen in de najaarsvergadering worden behandeld. Het lid Keurentjes meende, dat het bestuur in dezen had gefaald en stelde voor, dat het bestuur gedeeltelijk moest aftreden. Weer een ander lid had ge-

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

dacht, dat het gehele bestuur moest aftreden, doch beide voorstellen werden door de vergadering niet overgenomen.

Het bestuurslid Buenk gaf over het verloop enige inlichtingen, maar kwam tot de slotsom, dat ieder ander bestuurslid in dit geval er op dezelfde wijze zou zijn ingelopen. Ook de mening van leden, die denken dat ik deze zaak aan den gang heb gemaakt, zo vervolgde Buenk, hebben dit totaal mis. Ik heb niets kunnen vinden wat niet in de haak was. Door de schurkachtige wijze van handelen van de debiteur uit Hilversum, zijn we er allen ingelopen.

Het bestuurslid G. B. Wisselink gaf nog enige inlichtingen betreffende de lage uitbetalingen en dat inderdaad de laatsten tijd de uitbetalingen aan de lagen kant waren geweest. Maar niemand was bij hem geweest om hierop te wijzen.

Het bestuurslid W. Wisselink kon aan de woorden van G. B. Wisselink en Buenk weinig meer toevoegen, maar verklaarde te goeder trouw te hebben gehandeld. Op een vraag van een der leden betreffende de verplichting van het pensioenfonds ten opzichte van de wegens ziekte eervol ontslagen directeur, antwoordde het bestuur, dat dit op een nader tijdstip onder de ogen zal worden gezien.

Hierna sloot de voorzitter de kalm verlopen, zeer druk bezochte vergadering.

DGB 1937-10-06

.....niets gevonden!

De Graafschap Bode 1937-10-06

VARSEVELD.
Nieuwe directeur der Coöp. Zuivelfabriek „Volharding”.

— De heer J. Eleveld te Westendorp, waarnemend directeur van de Zuivelfabriek „Volharding” alhier, is met ingang van heden benoemd tot directeur der fabriek. De heer Eleveld werd geboren 5 December 1908 te Vledder (Dr.) en was voorheen assistent-directeur der Coöp. **Melkinrichting** „Mariëndaal” te Apeldoorn.

Ledenvergadering Coöp. Stoomz. „*Volharding*”.

VARSSEVELD. Maandagmiddag j.l. hield de Coöp. Stoomzuivelfabriek „*Volharding*” alhier, een algemeene ledenvergadering in het Feestgebouw.

De Voorzitter, de heer **G. J. Colenbrander**, opende de vergadering met een hartelijk woord van welkom. Vervolgens werden door den Secretaris, den heer **G. J. H. Westerveld**, de notulen der vorige vergadering gelezen, welke behoudens enkele opmerking, werden goedgekeurd en vastgesteld.

Hierna verkreeg de **directeur, de heer Eleveld**, het woord tot het geven van eenige mededeelingen. De directeur dankte allen, die zijn benoeming hebben bewerkstelligd en hoopte het in hem gestelde vertrouwen niet te zullen beschamen en zijn beste krachten aan de fabriek te geven, opdat haar belang en dat van de leden worde gediend. Mochten er dan ook klachten komen, dan kunnen die — daar stel ik prijs op — op het kantoor worden besproken.

Komende tot de financiële toestand der fabriek, vervolgde spr., dat de balans een cijfer aanwast van rond f 197.000.—, waarin zijn begrepen de dubieuze vorderingen. Zonder den toestand te verbloemen, mag toch niet gezegd worden, dat zij na al het gebeurde hopeloos is.

Naar aanleiding van deze mededeelingen, werd uit de vergadering gevraagd of het geen aanbeveling zou verdienen eenige vergoeding te geven voor de melk, welke aan de eischen der zindelijkheid voldoet. De directeur achtte dit wel een goede weg.

Het volgende punt van de agenda behelsde de uittreding van een 3-tal leden, waarvan 2 uit Gaanderen en 1 uit Silvolde, wonende in het grensgebied van „*Volharding*”, werd goedgekeurd.

In de commissie voor het nazien der boeken werden aangewezen de heeren J. Th. Beuvink, J. Doppen en D. J. Gussinklo; als pl.v. de heeren D. J. Wensink, D. Wildenbeest en J. D. Westerveld.

Hierna werd aan de orde gesteld het voorstel tot het benoemen van een commissie uit de leden, welke regelmatig contrólemonsters nemen ter opzending naar den Rijkszuivelconsulent. Hiertoe werd besloten en een aantal leden zullen daarvoor worden aangezocht in deze commissie zitting te nemen.

Vervolgens kwam in bespreking de positie van den heer Beestma, voorheen directeur der fabriek, dit mede in verband met de in de vorige vergadering gestelde vragen, betreffende het verleenen van pensioen. Uit de gedachtenwisseling, welke hierop volgde, bleken de meeningen hierover nogal uiteen te loopen en werd besloten, dat de leden, die voor pensioen gevoelen, in de gelegenheid gesteld zullen worden jaarlijks daarvoor een vrijwillige bijdrage te storten.

De uitslagen van de gehouden verkiezing waren inmiddels bekend geworden en werd medegedeeld, dat de aftredende bestuursleden, de heeren G. J. Colenbrander en H. J. Beunk, met meerderheid van stemmen waren herkozen en eveneens de aftredende commissarissen de heeren G. J. Heusinkveld, G. J. Jolink, G. J. Leneman en Th. Wolters.

Nadat bij de rondvraag nog enkele huishoudelijke punten waren afgehandeld, sloot de Voorzitter met een woord van dank de druk bezochte vergadering.

1938

De Graafschap bode 1938-03-30

Ledenvergadering Coöp. Stoomzuivelfabriek *Volharding*.

VARSSEVELD, - Dinsdagmiddag j.l. hield de Coöp. Stoomzuivelfabriek „*Volharding*” een algemene ledenvergadering in het Feestgebouw. De presentielijst werd getekend door 573 leden.

De voorzitter, de heer **G. B. Wisselink**, opende de vergadering met een hartelijk woord van welkom. Nog veel is er om ons heen, ging spr. voort, dat drukt en dan wel in het bijzonder het mond- en klauwzeer; is de toestand van het bedrijf wat beter, zulke slagen wegen daar niet tegen op. Ook de internationale toestand geeft reden tot ongerustheid. Wel is waar is de boterprijs met 20 % gestegen en zijn de koelhuisvoorraden in Engeland 30 % lager, toch is de toestand nog verre van rooskleurig. Spr. besloot zijn openingswoord met een opwekking tot eendrachtige samenwerking.

Hierna las de secr., de heer G. J. H. Westerveld de notulen. Hierna volgde lezing van het jaarverslag, waarin met dankbaarheid vermeld werd, dat en de melkprijs en de prijs, welke er voor betaald kon worden, hoger was, dan het voorgaande jaar.

Het ledental bedroeg op 31 Dec. 1937 852. Het bestuur vergaderde alleen 43 maal en met commissarissen 11 maal.

Van grote invloed en omvang was het mond- en klauwzeer; 350 gevallen van deze ziekte werden gemeld. Aan de t.b.c.-bestrijding bij het vee wordt nog voortdurend de aandacht geschonken. Het reagerende percentage gaat gelukkig steeds meer naar beneden. Aan het slot van dit uitvoerig verslag werd nog gewezen op het grote nut van de melkcontrole aan de fabriek, zowel als op de bedrijven zelf.

Hierna werd het woord gegeven aan de heer **J. Eleveld**, directeur der fabriek, voor het doen van rekening en verantwoording, waaraan we het volgende ontleenen. De totale melkaanvoer bedroeg **11.462.588** kg, met een gemiddeld vetgehalte van 3.41 %. uitbetaald werd hiervoor f 511.739,28 of f 0,63 per 100 kg meer dan in 1936. De totale boterproductie bedroeg 399.312 kg. Voor de kaasbereiding werd van de leveranciers bijgekocht 1.608.287 liter ondermelk, waarvoor werd betaald f 13.960,09 of een gemiddelde prijs van f 0,87 per 100 liter. Het onkostencijfer bedroeg inclusief af- en overschrijvingen f 0,81 per 100 liter.

Naar aanleiding van dit verslag stelde de heer G. J. Keurentjes de vraag, of het niet mogelijk was de leden elk jaar voor de vergadering een financieel verslag thuis te sturen, dan kan men dit eens rustig overzien en zo nodig, ook beter vragen stellen. De directeur antwoordde hierop zich voor te stellen daaraan te voldoen.

De commissie belast met het nazien der boeken, verklaarde bij monde van de heer D. J. Gussinklo, alle bescheiden te hebben nagezien en adviseerde tot goedkeuring. Bij de rondvraag deed de directeur enige mededelingen aangaande een nieuw ingestelde onderzoek-commissie en noemde van de ingezonden monsters, de vetprocenten van de fabriek en te Zutphen. Verder deed de directeur nog een dringend beroep op de leden, toch te zorgen voor goede melk en vooral in de zomer een goede koeling toe te passen. De aandacht werd ook gevestigd op de eventueel te houden melkcursussen, waarvoor nog te weinig belangstelling bestaat.

Nadat nog enige huishoudelijke zaken werden besproken, sloot de voorzitter met een woord van dank de vergadering.

DGB. 1938-04-11 Oprichting "Bond van Zuivelbewerkers"

DGB 1938-11-02

De Graafschap-bode 11-04-1938

VARSEVELD.

Bond van Zuivelbewerkers

— Vrijdag j.l. werd door het personeel der coöp. **stoomzuivelfabriek** alhier een vergadering belegd, met het doel te komen tot oprichting van een afd. Zuivelbewerkers. Na een korte inleiding door een van het personeel, werd na eenige bespreking met algemeene stemmen besloten, zich aan te sluiten bij den Ned. Bond van Arb. in het Landbouw-, Tuinbouw- en Zuivelbedrijf.

Doel der organisatie is door onderlinge samenwerking tusschen fabrieks- en organisatiebestuur, de belangen van personeel en die der fabriek te bevorderen. Er werd besloten de zuivelarbeiders der omliggende fabrieken aan te sporen in dien geest ook samenwerking te zoeken.

Tot bestuur werden gekozen S. Schoppen, voorz.; Th. Bloemers, secr.; H. Beernink, penningm. en H. Tannemaat en J. Westra bestuursleden.

De Graafschap Bode 1938-04-22

VARSEVELD.

— Door het Bestuur der Coöp. **Zuivelfabriek „Volharding”** alhier werd, na gehouden inschrijving, het monsternemen voor de melkcontrôle opgedragen aan de volgende personen:

Groep: 1. B. Mellendijk; 2. J. B. Albers; 3. H. Navis; 4. H. Wisselink; 5. W. R. Breukelaar; 6. A. Arentsen; 7. W. Jolink; 8. W. Wisselink; 9. J. W. Hoftijzer; 10. G. F. Diepenbroek; 11. H. Vink; 12. J. Th. Vriezen; 13. G. W. ter Maat; 14. G. W. Vrieze; 15. H. Wildenbeest; 16. W. Hofs; 17. B. Colenbrander; 18. W. Gemmink; 19. L. Tuenten.

Wij vernamen, dat de fabriek jaarlijks financieel bijdraagt in de kosten van de contrôle, zoodat de veehouders op zeer billijke voorwaarden hun koeien gecontroleerd kunnen krijgen op productie. Dat men in Varsseveld in de goede richting werkzaam is, bewijst wel de omvang, die de melkcontrôle daar gekregen heeft, terwijl, naar wij vernemen, het aantal deelnemers nog gestadig toeneemt.

De Graafschap bode 1938-06-22

VARSEVELD.

Geldersch Melkexamen.

— Bij het op 15, 16 en 17 dezer gehouden melkexamen, uitgaande van de Coöp. Zuivelfabriek „Volharding” alhier, in samenwerking met het Rijkszuivelconsulentschap voor Gelderland, werd een diploma voor „Goed Melken” uitgereikt aan de leerlingen: J. G. Gusinklo, H. W. te Kamp, Ga. Ha. Nijenhuis, Tha. Cha. Jansen, Ga. Ha. Ormel, B. G. Wikkerink, Ja. Cha. Nijenhuis, H. Th. Wossink, J. W. Swienink, Ja. Aa. Wisselink, Ea. Ha. Vels, H. Boesveld, G. J. Boomkamp, W. J. Heusinkveld, B. F. Vriezen, G. Joh. Boomkamp, H. Tannemaat, Ha. Ja. Boomkamp, B. Wensink, D. J. Gesink, H. Colenbrander, W. J. Groot-Nibbelink, A. J. Otten, H. Roenhorst, H. M. Heusinkveld, G. B. Wisselink, D. A. Wisselink.

Als juryleden fungeerden de heeren W. van **Zadelhoff** te Eldrik en G. Vrieslaar te Silvolde. De cursus was gegeven door de heeren Th. Bruggink, Sinderen en Th. Wisselink, **Heelweg**, terwijl de heeren Nijhof, „Kl. Buevink”, Ter Beest „Nieuw Masselink” en Rougoor „St. Anna Maat” hun veestapel welwillend ter beschikking hadden gesteld voor het afnemen van het examen.

DGB 1938-11-02

Lijst aanbesteding 49 melkritten

De Graafschap Bode 1938-11-02			
VARSEVELD.			
Aanbesteding melkritten.			
— Zaterdagmiddag j.l. vond in het Feestgebouw alhier de jaarlijksche aanbesteding plaats van melkritten der Coöp. Stoomzuivelfabriek „Volharding“ en tevens het vervoer van steenkolen en de verkoop van slakken.			
De uitslag was als volgt:			
		1939	1938
1	Genminkrit, W. Geurink	f 0.73	f 0.72
2	Masselinkrit, H. Kreeftenberg	0.90	0.93
3	Koersrit, J. A. Radstake	1.13	1.24
4	Marssenrit, J. W. Bierman	0.80	0.90
5	Gr. Buevinkrit, D. A. Wisselink	0.83	0.70
6	Bruckelaarsrit, J. Aalbers	0.90	0.95
7	Generaalsrit, B. Kuiperij Sr.	0.73	0.73
8	Tolkampruit, J. Kuenen	0.73	0.70
9	Entinkrit, H. W. Kreeftenberg	0.97	0.95
10	Vorsersrit, Chr. Wassink	1.05	1.10
11	Bijvankrit, G. Tuenter	1.15	1.08
12	Wisselinkrit, J. Kuenen	0.93	0.84
13	Muedenrit, J. W. Eenink	0.90	0.90
14	Keurhorsterit, H. Wassink	1.09	1.10
15	Boschkapellenrit, J. W. Geurink	1.25	1.19
16	Hoopmansrit, B. Liefink	1.08	0.98
17	Slangenborgscherit, H. Vriezen	1.27	1.—
18	Prinsenrit, J. W. Vriezen	1.39	1.43
19	Emmelinkrit, J. R. Liefink	0.86	0.88
20	Buenkrit, A. J. Wolsink	0.97	0.97
21	Buurtscherit, B. Vink	1.—	1.07
22	Olthuisrit, E. Tuenissen	1.40	1.48
23	Gaanderenscherit, G. Tuenter	1.15	1.04
24	Sinderenscherit, D. J. Gr. Nibbelink	1.16	1.05
25	Halscherit, A. Bruil	1.12	1.17
26	Leijenrit, J. Bruil	1.20	1.30
27	Mijnenrit, E. J. Rougoor	1.50	1.29 ^b
28	Silvoldscherit, J. H. Lankhof	2.—	2.10
29	Mellinkrit, B. Kuiperij	1.12	1.15
30	Zaaltjesrit, B. Boomkamp	1.26	1.10
31	Harreveldscherit, H. Wisselink	1.50	1.39
32	Holdrosterit, J. Luymes	1.39	1.23
33	Keppelbroekrit, J. Hengeveld	1.50	1.19
34	Saalminkrit, J. v. Aken	1.22	1.27
35	Breedenbroekrit, G. Gr. Nibbelink	1.28	1.40
36	Heidemansrit, H. W. Breukelaar	1.45	1.09
37	Hallerdijsrit, H. J. Freeman	0.99	1.03
38	Vriezenrit, G. Maatkamp	1.05	1.17
39	Heusinkvelderrit, H. Rademaker	1.—	1.05
40	Moffenrit, B. Gussinklo	0.97	0.97
41	Hengevelderrit, G. Jansen	1.26	1.20
42	Lankerrit, G. Geerdes	1.—	1.09
43	Veeninkrit, H. W. Hengeveld	0.80	0.84
44	Horsterit, H. Tannemaat	0.72	0.70
45	Broekerrit, B. A. Jolink	0.83	0.80
46	Seesinkrit, W. Wisselink	1.—	1.08
47	Zweerinkrit, D. J. Peppelman	1.15	0.90
48	Welsinkrit, H. W. Wildenbeest	1.50	1.60
49	Heelwegscherit, B. Klanderman	0.84	0.85
Totaal per dag f 54.02 f 52.89 ^b			
Maandagmorgenrit, J. Vrieze f 1.45, v. j. f 1.43.			
Het vervoer van steenkolen werd aanbesteed voor:			
D. A. Wisselink per 10 ton f 3.74, v. j. f 3.84.			

Verslag Algemene ledenverg. der CZ. *Volharding*.

VARSSEVELD.- Maandagmiddag j.l. hield de Coöp. Stoomzuivelfabriek *Volharding* haar 87ste algemene ledenvergadering in het Feestgebouw. De presentielijst werd getekend door 613 leden.

De voorzitter, de heer **G. B. Wisselink**, opende met een hartelijk woord van welkom en herinnerde in zijn openingswoord aan de dagen van eind September j.l., waarin echter gelukkig het dreigend gevaar van oorlog werd voorkomen en vervolgens aan de blijde en dankbare viering van het Regeringsjubileum van H. M. de Koningin. Stemt dit alle's ons tot dankbaarheid, aldus spr., met ontroering vervult ons thans hetgeen in een nabuurstaat gebeurt.

Het landbouwbedrijf kan het nog niet zonder steun der Regering stellen, terwijl nog steeds de dreiging van het gevreesde mond- en klauwzeer voortduurt. We mogen echter zeggen, dit alles in aanmerking genomen, dat de fabriek er goed voorstaat, wanneer er blijve een eendrachtig, samenwerken. Met de wens, dat weer vruchtdragende besprekingen zullen worden gevoerd, verklaarde de voorzitter de vergadering voor geopend.

Hierna werd een 6-tal leden aangezocht voor het vormen van een stembureau en verkreeg de secretaris, de heer G. J. H. Westerveld, gelegenheid de notulen der vorige vergadering, te lezen, welke werden vastgesteld. De H.H. J. B. Westerveld, D. J. Wensink en D. W. Wildenbeest werden aangewezen om zitting nemen in de commissie tot het nazien der boeken; plaatsverv. de H.H. J. W. Wisselink, A. J. G. Nijhof en H. H. Meurs.

Hierna las de secr. de circulaire voor van de organisatie van de T. B. C.-bestrijding bij rundvee in Gelderland en Overijssel, welk schrijven ten doel had degenen, die nog niet bij een vereniging voor t.b.c.-bestrijding bij rundvee zijn aangesloten, daarvoor aan te moedigen en hen tevens te overtuigen van het grote nut.

De voorz. deelde daarna mee, dat het bestuur gezien de steeds groter wordende bezwaren - had besloten het meenemen van melk bij de weide in de zomer af te schaffen en voorts, dat het bestuur had besloten, in samenwerking met de coöp. landbouwvereniging en de coöp. boerenleenbank, op geregelde tijden een krantje uit te geven.

Hierna werd het woord gegeven aan den directeur, de heer **J. Eleveld**, voor het doen van enige mededelingen. De directeur deelde mee, dat de prijzen dit jaar hoger zijn geweest dan vorig jaar, doch dat ook het mond- en klauwzeer aan vele bedrijven een niet geringe schade heeft berokkend. De melkaanvoer was in de eerste 10 maanden van dit jaar 4 % minder dan in dezelfde periode van 1937, toch kon er door prijsstijging een nog iets hoger bedrag aan melkgeld worden uitbetaald. De kaasprijzen zijn deze zomer laag geweest, evenwel na het tot stand komen van het nieuwe handelsverdrag met Duitsland in October j.l. is de export en daarmee de prijzen gestegen.

Als een belangrijk feit werd voorts genoemd het inwerking treden van het van Regeringswege ingestelde Zuivelkwaliteits-controlebureau. Door de instelling van dit bureau is de Regering begonnen eisen te stellen aan de zuivelproducten en een strenge controle uit te oefenen op de aangevoerde melk. In dit verband werd door de directeur nog eens nadrukkelijk gewezen op de eis van goede melkbehandeling, zowel bij de winning als bij de koeling. Verder werd opgemerkt, dat de ingestelde controle op onderzoek van het vetgehalte voor de uitbetaling, zonder

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

onderbreking is doorgevoerd. Van januari tot November werden 240 monsters opgezonden naar Zutphen. Hiervan zijn 4 verongelukt bij de verzending, terwijl de overige 236 het volgende resultaat te zien gaven: 88 gelijk als de fabriek, 50 monsters 0,05 % lager, 47 0,05 % hoger, 26 monsters 0,10 % lager, 23 monsters 0.1 % hoger, 1 monster 0,15 % lager en 1 monster 0.15 % hoger. De overeenstemming van de onderzoeken bleken dus zeer goed.

Het vetgehalte van de aangevoerde melk in de loop van dit jaar was gemiddeld weer hoger dan het vorige jaar. Als een goed teken werd genoemd, dat de melkcontrôle aan belangstelling wint; een 20-tal nieuwe leden trad toe. Het monsternemen werd bij aanbesteding gebracht van 16 op 19, terwijl de kosten per koe op pl.m. f 1,30 komt. Voor de aanbesteding beliep dit f 2.

In de fabriek werden dit jaar enige oude werktuigen door nieuwe vervangen, terwijl ook het dak voor een gedeelte moest worden vernieuwd. De kosten werden direct uit de onkosten betaald.

De kwaliteitsproef zal met 1 Januari 1939 worden ingevoerd en wel door middel van bus-sen-inspectie, vuilheidsproef en reductaseproef. Verder werd er nog de aandacht op gevestigd, dat nog steeds een redeelte wei aan de fabriek blijft, die gratis kan worden afgenomen.

Hierna werd aan de orde gesteld, wijziging van artikel 19 en 22 van het huishoudelijk reglement. Deze wijziging, welke werd goedgekeurd, houdt in, dat een zeker aantal leden het recht heeft, gezamenlijk een kandidaat te stellen voor een bestuurs- of commissarisvacature. Uit de vergadering kwam tevens aandrang verplichte aftreding in te voeren en de zittingsduur b.v. op 5 jaar te stellen. Het bestuur zal overwegen, dit voor een volgende vergadering op de agenda te plaatsen.

Hierna werd de uitslag van de stemming bekend gemaakt, waarbij bleek, dat de aftr. bestuursleden de H.H. G. R. Wisselink en W. Wisselink waren herkozen en eveneens de aftr. commissarissen de H.H. G. Gussinklo, G. M. Hammink, G. J. Klanderman, H. Lammers en H. H. Radstake.

Rij de rondvraag werd nog gesproken over een pensioenregeling van het personeel en het gebruik van autowagens hij het melkrijden aan te moedigen. Met een woord van dank sloot de voorzitter de vergadering.

1939

De Graafschap Bode 1939-03-31

Verslag Buiteng. en Alg. Ledenverg. CZ. Volharding.

Aansluitend alg. voorjaarsvergadering

VARSSEVELD. - Donderdagmiddag j.l. hield de Coöp. St. Zuivelfabriek „*Volharding*” een buitengewone ledenvergadering in het Feestgebouw. De presentielijst was getekend door 490 leden.

Buitengewone vergadering

De heer **G. B. Wisselink** opende met een hartelijk woord van welkom en gaf vervolgens een korte uiteenzetting van het doel van deze buitengewone vergadering, n.l. om te komen tot wijziging van de statuten en het huishoudelijk reglement, waarvan in de vorige vergadering de wenselijkheid werd uitgesproken. De voorz. constateerde echter, dat niet het vereiste 2/3 deel der leden de presentielijst had getekend en aanwezig was, zodat tot de voorgestelde wijzigingen niet kon worden besloten. Binnen 14 dagen zal het bestuur weer een vergadering beleggen, waar, in ongeacht het aantal aanwezige leden, een beslissing kan worden genomen.

Algemene vergadering

Hierna niets meer aan de orde zijnde, werd de buitengewone vergadering gesloten en werd direct daaraanvolgende een algemene ledenvergadering gehouden.

In zijn openingswoord wees de voorzitter op de nog steeds voortdurende donkeren toestand, zowel binnen- als buiten onze grenzen. Allerlei machten gaan zich vormen, die een gevaar kunnen vormen voor onze bestaansmogelijkheid. Gelukkig kan echter gezegd worden, dat de financiële positie der fabriek in 1938 aanmerkelijk is verbeterd.

Hierna las de secr., de heer G. J. H. Westerveld. de notulen. Vervolgens werd aan de orde gesteld vaststelling van de rekening en verantwoording. Aan dit aan de leden toegezonden verslag ontleen we het volgende: De melkaanvoer bedroeg in het afgelopen jaar bijna

11.000.000 kg. De melkprijs was ten opzichte van het vorig jaar 27 cent per 100 kg melk hoger. Een flink bedrag werd besteed voor afschrijving, n.l. f 21.000.

Voorts bleek uit het verslag, dat de deelneming aan de t.b.c.-bestrijding zich geregeld aanmerkelijk uitbreidt. Sinds het najaar van 1937 hebben zich 94 nieuwe leden voor dit lidmaatschap aangemeld. Het aantal onderzochte dieren bedroeg 2238. Hiervan reageerden er positief op de tuberculatie slechts 35 of nog geen 1,6 %. Van de 250 onderzochte stallen zijn er 230 t.b.c.-vrij.

Ook de melkcontrôle mag zich in een steeds toenemende belangstelling verheugen en het gemiddeld vetgehalte, zijnde 3,41%, toont wel zeer duidelijk aan, dat de leden van *Volharding* op de goeden weg zijn en dat in een betrekkelijk kort tijdsbestek zeer mooie resultaten zijn bereikt. Was n.l. het gemiddelde vetgehalte van alle koeien, zijnde 1265 in de lactatieperiode 1926, toen het eerste jaar werd afgesloten, 3,21 % bij een melkopbrengst van 4166 kg., over de laatst afgesloten lactatieperiode was het gemiddelde vetgehalte 3,47 % bij een melkopbrengst van 4287 kg. Het aantal koeien, dat toen op productie werd gecontroleerd, bedroeg 1478. Op 31 Dec. 1938 was dit aantal gestegen tot 1882.

Het verslag werd hierna zonder op- of aanmerkingen vastgesteld.

Bij de rondvraag werd nog gevraagd naar de mogelijkheid, in de zomer de ondermelk aan de fabriek te doen aanzuren, wat echter de directeur, de Heer Eleveld, op grond van meerdere bezwaren, meende te moeten ontraden. Hierna volgde sluiting.

Verslag Alg. vergadering “*De Volharding*”

VARSSEVELD. De algemeene ledenvergadering, welke Donderdagmiddag gehouden werd in het feestgebouw, was zeer goed bezocht. In zijn openingswoord wijst de voorzitter, de heer **G. B. Wisselink**, er op, dat we thans wel in zeer sombere tijden leven. Volkeren staan tegenover elkaar in groote verbittering, miljoenen aan goederen gaan verloren, groote armoede wordt en zal er nog geleden worden. Maar laten we in deze branding met den dichter zeggen: Ik weet aan Wien ik mij vertrouwe.

In gevoelvolle en van grote waardering getuigende woorden herdacht de voorzitter het overleden lid van den raad van commissarissen, den heer S. Gr. Nibbelink. Verder heet hij de aanwezigen hartelijk welkom, en gaat over tot het benoemen van een stembureau.

Hierna leest de secr. de notulen voor.

De directeur doet' vervolgens mededeeling over de bedrijfsvoering. van de eerste negen maanden van dit jaar. Was in de eerste helft van het jaar de aanvoer van melk 167.000 kg grooter dan verleden jaar; door het mond- en klauwzeer was in Sept. de aanvoer weer 160.000 kg minder, wat zich later door de gunstige weersgesteldheid weer hersteld heeft. Er was geen noemenswaardig verschil in prijs, vergeleken bij vorig jaar. Vermoedelijk zal het gem. vetgehalte iets hooger zijn. Was in het begin van het jaar de kaasprijs slecht, in Sept. trad plotseling een sterke stijging op. Door daling van prijs eenerzijds, en anderzijds door dat de toeslag met de helft werd verminderd, is op het oogenblik de toestand op de kaasmarkt niet gunstig. Inmiddels wordt er moeite gedaan, om de toeslag weer op het oude bedrag gesteld te krijgen, want anders komt de prijs van de ondermelk beneden 1 ct. de kg. Het is gebleken, dat de kwaliteitsproeven van zeer groot nut blijken te zijn, er was deze zomer heel wat minder zure melk.

Het nemen van de melkmonsters op de boerderijen kostte de fabriek bij de laatste aanbesteding f 1.38 per koe per jaar, vorig jaar f 1.30. Het onderzoek op T.B.C. heeft uitgewezen, dat bij de A-leden het percentage reactiedieren tot 0,6 is gedaald. Verder verzoekt spr., om te trachten de melk zoo te winnen, dat er geen kuil of knollensmaak is waar te nemen. Dit jaar is een ontijzeringsinstallatie in de fabriek geplaatst, welke uitstekend voldoet.

Daar aftredend en niet herkiesbaar zijn, de Secr., den heer G. J. H. Westerveld, benevens de commissarissen, de heeren Colenbrander en Rougoor, richt de voorz. woorden van groote waardeering tot deze heeren. , De secr. dankt voor deze waardeerende woorden, en laat de 34 jaren, welke hij zitting had, aan het geestesoog voorbij gaan.

Na de rondvraag verkreeg Ir. Posthumus het woord voor een inleiding met lichtbeelden over „TBC onder het Rundvee”.

Op het eerste plaatje kregen we te zien het portret van de ontdekker van de TBC-bacil, prof. Kok in 1882.

In een etmaal wordt 1 bacil door splitsing tot een miljoen vermeerderd.

De besmetting kan plaats vinden op velerlei manieren, vooral door open lijders, verder door het voer, en door het bloed van moederdier op het kalf. Wanneer een dier besmet wordt, dan behoeft dit zich nog niet direct te openbaren, daar zich in het lichaam vele haarden gaan verkalken. Bij minder weerstand gaat zich het proces uitbreiden. Bij aantasting zien we vaak een zwelling van lymphklieren en boegklier. De ziekte kan zich in elk lichaamsdeel voordoen, het meest komt echter de aantasting voor in de longen, baarmoeder en uier. Vooral geen onge-

kookte melk gebruiken. Niertuberculose is altijd ongeneeslijk.

Op een bedrijf in Denemarken met een veestapel van 126 stuks, waarvan de helft reageerde, steeg de boteropbrengst met 35 kg, toen de TBC bestreden was. Aan onze veestapel wordt door deze ziekte per jaar een schade berokkend van 4 á 5 miljoen. Door de veefondsen uit te keeren schaden komen voor 30 % op rekening van de TBC.

Prof. de Jong was een der eersten, die wees op het gevaar der rundertuberculose voor de mensch. Door het heerschen van de TBC kan de export in gevaar komen.

Bij het onderzoek der dieren op TBC werd de oogdruppeling toegepast, thans gaat men veel over tot inspuiten der staartplooï met tuberculine. Op ieder open lijder, die opgeruimd wordt, wordt f 30.— toeslag betaald. Spr. spoort een ieder aan geen koop te sluiten, zonder deugdelijk bewijs van TBC-vrij.

Voor bedrijven, die twee jaren vrij zijn geweest, wordt een bewijs afgegeven, geldig voor 1 jaar, die maar 1 jaar vrij zijn, kunnen dit maar voor 3 mnd. bekomen.

Jonge kalveren vooral melk toedienen van TBC-vrije dieren. Hoewel een gesloten lijder geen direct gevaar voor de omgeving oplevert, verdient het toch aanbeveling deze van de andere verwijderd te houden. Daar op de fabrieken, de ondermelk tot 80 graden verhit worden, is vandaar geen besmetting te duchten. Door de bestrijding der ziekte in Friesland hebben we kunnen zien, dat zich in de streken van consumptiemelkers, waarheen de reactiedieren verhuisden, de ziekte zich sterk uitbreidde, zelfs tot 80 % toe.

De voorz. dankte spr. voor zijn duidelijke inleiding en de leden voor hunne belangstelling, waarna sluiting.

Vermelden we hier nog de uitslag der verkiezingen. Voor bestuurslid werd gekozen (in de vacature Westerveld), den heer J. H. Semmelink, Varsseveld. Voor commissarissen (in de vac. Rougoor) den heer B. Heersink (Koers), (in de vac. Colenbrander) den heer W. A. Hartemink (Berkelder), (in de vac. Gr.-Nibbelink) den heer A. Munsterman (Halle).

De Graafschap Bode 1939- 12- 27

VARSSEVELD.

Prettige Kerstverrassing voor de militairen.

— Om eenigszins aan het gemis het Kerstfeest thuis te kunnen vieren, tegemoet te komen, werd door de Coöp. **Zuivelfabriek „Volharding”** alhier, warme chocolademelk, benevens beschuit met kaas aan de hier gelegeerde militairen verstrekt. Deze aardige attentie werd door de militairen op hoogen prijs gesteld.

1940

De Graafschap Bode 1940-06-07

VARSEVELD.

40-Jarig jubileum.

— Morgen, Zaterdag, zal het 40 jaar geleden zijn, dat de heer H. Tannemaat in dienst trad bij de Coöp. Zuivelfabriek „Volharding“, alhier. Aanvankelijk melktapper werd de jubilaris Tannemaat al spoedig bevorderd tot centrifugist en later tot machinist.

De heer Tannemaat is bij de directie en het personeel een algemeen geacht persoon, die voor de fabriek steeds plichtsgetrouw heeft gewerkt.

Met het oog op de tijdsomstandigheden wordt dit jubileum alleen door het personeel op bescheiden wijze herdacht.

De Graafschap-bode 24-05-1940

Coöp. Zuivelfabriek

„VOLHARDING“

VARSEVELD

Thans het adres voor de levering van kaas.

Wederverkopers vraagt prijs en condities.

Verzending per G.T.M. door de gehele Achterhoek.

8527

De Graafschap Bode 1940-10-16

VARSEVELD.

— Dinsdagmiddag had onder groote belangstelling de spoelverkoop van de zuivelfabriek plaats. Dat de prijzen tegenover verleden jaar aanmerkelijk opliepen, vindt zeker zijn oorzaak, in het groote tekort aan voedereiwit, waarmee de boer in dezen tijd te kampen heeft.

De perceelen van 30 L. brachten f 1.10 tot f 1.43 op, vorig jaar f 0.84—f 0.92, van 25 L. f 1.40—f 1.45, vorig jaar f 0.88—f 0.91, van 10 L. f 1.31—f 1.43, vorig jaar f 0.90—f 0.93.

De slak over het 1ste halfjaar werd gekocht door B. Seinhorst voor f 12.—, over het 2de halfjaar door H. Bruggink voor f 15.—.

DGB 1940-11-15

De Graafschap Bode 1940-11-15

VARSEVELD.

Aanbesteding melkritten.

— Uitslag van de aanbesteding voor de melkritten 1941 door de Coöp. Stoomzuivelfabriek „Volharding“:

Rit:	Aannemer:	1940	1941
1. Gemminkrit: B. Kuiperij Sr.		0.88	0.88
2. Masselinkrit: H. Wisselink		0.96	1.05
3. Gr. Beuvinkrit: J. Duitshof		0.85	0.80
4. Entinkrit: H. Kreeftenberg		0.97	0.97
5. Wisselinkrit: Keunen		0.95	1.—
6. Marssenrit: D. A. Wisselink		0.84	1.—
7. Keurhorsterrit: Wassink		1.20	1.19
8. Boschcappelrit:			
	D. J. Gr.-Nibbelink	1.34	1.35
9. Boersrit: Th. Hof		1.25	1.30
10. Hengevelderrit: G. Aalbers		1.50	1.37
11. Byvankrit: J. A. Remmelink		1.20	1.20
12. Mofrenrit: W. Wisselink		0.95	0.98
13. Breukelaarrit: H. Luimes		0.92	0.98
14. Berkelderrit: B. H. Boomkamp		1.43	1.49
15. Generaalsrit: H. Leumes		0.95	0.84
16. Mellinkrit: J. Lankhof		1.38	1.45
17. Hoopmansrit: B. Liefink		1.08	1.10
18. Meudenrit: H. J. Vriezen		0.90	0.87
19. Heelwegsche rit: J. W. Radstake		0.96	0.90
20. Beunkrit: G. Reusink		1.28	1.44
21. Gaandersche rit: J. A. Vriezen		1.39	1.43
22. Olthuisrit: G. A. Jolink		1.54	1.89
23. Leijenrit: W. Jansen		1.25	1.28

24. Sindersche rit: Gr. Nibbelink en Görink	1,25	1,25
25. Halsche rit: A. Brull	1,44	1,39
26. Buurtsche rit: H. J. Vreman	1,05	1,10
27. Meijnenrit: G. B. Oonk	1,40	1,55
28. Silvoldsche rit: E. J. Rougoor	1,65	1,60
29. Welsinkrit: J. W. Görink	1,24	1,60
30. Slangenburgsche rit: B. Teunter	1,80	2,03
31. Harreveldsche rit: Ch. Wassink	1,86	1,90
32. Keppelbroekrit: D. Peppelman	1,29	1,45
33. Saalminkrit: Jansen	1,40	1,83
34. Heijdemanscherit: B. W. Reindsen	1,59	1,60
35. Bredenbr. rit: niet gegund.		
36. Vriezenrit: G. Bruggink	1,39	1,41
37. Hallerdijsrit: D. W. Vreman	1,24	1,30
38. Zweerinkrit: D. Rougoor	1,14	1,13
39. Vossersrit: B. Leneman	1,08	1,26
40. Erinkvelderrit: J. Breukelaar	1,25	1,28
41. Seesinkrit: L. Gussinklo	1,16	1,08
42. Stubbelderrit: B. J. Wolsink	1,39	1,36
43. Remmelinkrit: J. W. Gussinklo	0,97	0,96
44. Veeninkrit: Joh. Tannemaat	1,25	1,18
45. Heusinkvelderrit: J. A. Nijenhuis	1,16	1,20
46. Tolkampsrit: J. W. Eenink	0,88	0,91
47. Broekerrit: G. A. Jolink	0,85	1,—
48. Rieterrit: Joh. Jansen	1,—	1,40
49. Lankerrit: Joh. Vels	1,39	1,65
Steenkolen per 10 ton: D. A. Wisselink	4,13	4,50
De ritten worden in 1941 per dag f 3,07 dunderd.		

De ritten worden in 1941 per dag f 3,07 duurder.

Verslag Algem. Vergadering Coöp. *Volharding*.

VARSSEVELD.- In het Feestgebouw werd Woensdag bovengenoemde vergadering gehouden onder leiding van de voorzitter, de heer **G. B. Wisselink**.

De presentielijst werd door bijna 800 leden getekend, waarvan ongeveer de helft de afhandeling der agenda bleef volgen.

De Voorz. sprak een openingswoord in verband met de tijdsomstandigheden en spoorde aan tot saamhorigheid, om de moeilijkheden die dagelijks vermeederen, het hoofd te kunnen bieden. Nadat allen welkom waren geheten, inzonderheid de operateur van de film „Groenende Weiden”, den heer Roosdorp, werden enkele leden aangewezen voor het vormen van een stembureau. De Secr., de heer W. Wisselink, las vervolgens de notulen, welke onveranderd werden vastgesteld.

Het woord was hierna aan de directeur, de heer **Eleveld**, voor het doen van enkele interne mededelingen. Spr. ving aan met op te merken, dat de laatste maanden verschillende regelingen zijn getroffen met betrekking tot de voeding en voedselvoorziening, in verband waarmee de productie van meerdere artikelen aan voorschriften is gebonden.

De bedrijfsvrijheid die voorheen al reeds door bepalingen werd beïnvloed, werd hierdoor meer beknot. Een terugblik werpend over de eerste 9 maanden van dit jaar zei de directeur, dat de melkaanvoer ongeveer 600.000 kg. kleiner is geweest dan in dezelfde periode van 1939. Ondanks deze mindere melkaanvoer kon echter een bedrag van rond f 43.000 meer aan de leveranciers worden uitbetaald, als gevolg van de hogere prijzen. De bedrijfsresultaten samenvattend, zei spr., dat er niet slecht geboerd. (was)

De Belangstelling voor de Controlevereniging der fabriek werd nog weer vergroot, door de toetreding van 17 nieuwe leden. Spr. wakte op vooral hierin niet te verslappen, maar onverminderd voort te gaan, om te komen tot een zo productief mogelijke veestapel. Ook de t.b.c. vereniging mag weer terugzien op verblijdende resultaten. Voorts deelde de directeur nog een en ander mee ten aanzien van de melkcontrole en het melkonderzoek, om tenslotte nog aan te sporen tot een oordeelkundig voederen met de knollen, opdat geen nadeel voor de kwaliteit van het product wordt ondervonden.

Op voorstel van het Bestuur werden hierna bij besluit der vergadering, de presentiegelden van de bestuursleden en de extra-vergoeding aan de voorzitter en secretaris opnieuw geregeld. Daar het stembureau nog niet gereed was met het vaststellen van de uitslag der stemming, werd hierna de heer Roosdorp gelegenheid gegeven de film te draaien.

Vooraf gaf de heer Knake, hoofd der Landbouwschool alhier, die inmiddels ter vergadering was gekomen en hartelijk welkom geheten, een korte toelichting van „*Groenende weiden*”. Om twee redenen noemde spr. deze film iets buitengewoons en wel ten eerste, omdat de opnamen in de originele kleuren zijn gehouden en ten tweede, omdat men nu op een goedkope manier ons land van Noord tot Zuid kan doorreizen en zien, wat een goede verzorging van het weiland vermag. Vooral in deze streken. waar wel aan het bouwland, maar nog te weinig aan het weiland de nodige aandacht wordt geschonken, kan deze film tot veel lering zijn.

[.....]

Nadat de voorzitter de vervaardigers van deze film had dank gebracht voor de vertooning, werd de uitslag van de stemming bekend gemaakt .

Als bestuurslid in vacature de heer G. J. Colenbrander (niet herkiesbaar) was gekozen de heer Janssen en als Commissarissen in de vacatures van de heren H. T. Reimes en A. Schuurman, beiden niet herkiesbaar, resp. de heren B. Scholten en J. G. Wisselink

In de commissaris-vacature van de heer G. W. Hensinkveld verkregen beide kandidaten een gelijk aantal stemmen, zodat hiervoor een tweede stemming nodig is.

De Voorzitter dankte tenslotte de aftredenden voor hetgeen zij in hun functie, in het belang van de vereniging en fabriek hadden willen doen, waarna sluiting der vergadering volgde.

1941

de Graafschap Bode 1941-03-21

VARSSEVELD.

Zilveren jubileum.

(Foto Gr.-Bode.)

— Morgen, Zaterdag, zal het 25 jaar geleden zijn, dat de heer G. Jansen, in dienst trad bij de Coöp. **Stoomzuivelfabriek** „Volharding” alhier.

Den jubilaris, die gedurende een 'kwart eeuw met grooten ijver zijn werk heeft vervuld en de achting van zijn superieuren en collega's geniet zal het ongetwijfeld niet aan belangstelling ontbreken.

Verslag Alg. Ledenvergadering CZ. *Volharding*.

VARSEVELD .- Donderdagmiddag werd in het Feestgebouw de algemene voorjaars-ledenvergadering gehouden van de Coöp. Zuivelfabriek „Volharding” alhier. De presentielijst werd door 519 (van de 849) aandeelhouders getekend. De voorz., de heer **G. B. Wesselink**, opende de vergadering met een hartelijk welkom en zei dat hoewel er in 't algemeen nog weinig reden is tot opgewektheid, voor de fabriek in 1940 de bedrijfsresultaten toch tot tevredenheid stemmen. De voorz. wees daarna een commissie van 5 leden aan, voor het vormen van een stembureau, waarna vaststelling der notulen plaats had.

Hierna werd aan de orde gesteld het jaarverslag over 1940 waaraan we het volgende ontleen: Het ledental bedroeg op het einde van het boekjaar 849. De melkaanvoer werd ongunstig beïnvloed door de schaarste aan krachtvoeder en de gevolgen van het mond- en klauwzeer.

In totaal werd aangevoerd **10.297.164 kg** hetgeen 661.588 kg of ruim 6 %.minder was dan in 1939. Het gemiddeld vetgehalte bedroeg 3,52 %.

Aan melkgeld werd uitbetaald f 601.970,92. of wel bijna f 69.000 meer dan in 1939.

De boterproductie bedroeg 352.466¼ kg. met een waarde van f 594.787,06 incl. omzetbelasting.

Ingevolge de toegenomen wenselijkheid, de ondermelk te bestemmen voor veevoeder, kwam voor de kaasmakerij minder melk beschikbaar en wel ruim 340.000 kg. Aan de leden werd betaald 680.182 kg ondermelk tegen een totaal bedrag van f 8.640,63 of 1,27 per 100 kg. Deze prijs is beduidend hoger dan in 1939, toen f 0.80 per 100 kg werd betaald. De geproduceerde kaas had met inbegrip van toeslag en omzetbelasting een waarde van f 108.818,19. De verkoop van verplichte leveringen, aanzienlijk.

Ook bracht de spoeling aanmerkelijk meer op.

Het gemiddelde onkostencijfer per 100 kg onderging doordat de benodigde hulp- en grondstoffen duurder werden, een stijging. Zonder af- en bijschrijvingen was dit cijfer 92.8 cent tegen 82.8 per 100 kg melk in 1939. Met inbegrip van de af- en bijschrijvingen bedroeg het 115.3 ct. tegen 97,1 in 1939. Hierbij dient echter te worden opgemerkt dat dit jaar voor af- en bijschrijvingen 22,5 werd besteed tegen 11.3 ct. in het voorgaande jaar.

De directeur de heer Eleveld lichtte dit nader toe.

De contróle op het vetgehalteonderzoek had dit jaar geregeld plaats en gaf geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen. Het kwaliteitsonderzoek der melk, waarbij wordt volstaan met een vuilheids- en reductaseproef, viel in vergelijking met vorig jaar niet beter uit. Aangespoord werd dan ook in het verslag, vooral goede aandacht te schenken aan de melkwinning en melkbehandeling.

De deelname aan de melkcontrole steeg in 1940 met 19 veehouders en 94 koeien. In totaal nemen er thans 349 leden met 2081 koeien aan deel. Het grote belang van deze contróle werd in het verslag met cijfers aangetoond.

De verlies- en winstrekening over 1940 staat met een eindcijfer van f 742.159,02, terwijl de balans een eindcijfer vertoonde van f 180.962,73. Het jaarverslag alsmede de rekening en verantwoording werd door de vergadering goedgekeurd. In een nog bestaande commissaris-vacature werd gekozen de heer D. J. Wensink op „Vossers”.

Hierna werd aan de orde gesteld een bestuursvoorstel, om over te gaan tot het verlenen van

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

een subsidie voor de Stierenhouders. Dit punt werd toegelicht door Ir. Rijsenbeek, Rijksveeteeltconsulent te Arnhem. Bij deze toelichting stelde spr. op de voorgrond, dat naast melkcontrole van belang is, te kunnen beschikken over goede stieren, met voldoende exterieur en een zo hoog mogelijke productie-afstamming.

Ten einde hiertoe aansporend werkzaam te zijn wordt door het bestuur een subsidie-regeling voorgesteld, ontworpen door de *Productie-Commissie* in Gelderland, waarbij aan stierenhouders met een stier, die aan de te stellen eisen voldoet, een subsidie wordt toegekend variërend van f 30 tot f 120.

Dit voorstel werd door de vergadering goedgekeurd.

Bij de rondvraag deed de directeur nog enige bedrijfsmededelingen, waarna de vergadering werd gesloten.

Na een ogenblik pauze hield Ir. Rijsenbeek vanwege de Kring Terborg van F. H. Fokverenigingen, enige beschouwingen over de zwartbontfokkerij in Gelderland. Aan de hand van lantaarnplaatjes liet spr. zien, de ontwikkeling van deze fokkerij en de daarmee in de laatste jaren bereikte vooruitgang. Meer bepaaldelijk werd stilgestaan bij het Groninger type, dat hier in Gelderland de zwartbontfokkerij zeer goede diensten heeft bewezen. Met aandacht werden deze leerzame beschouwingen gevolgd.

De Graafschap Bode 1941-04-09

VARSSEVELD.

— Onze plaatsgenoot de heer W. Remmelink, Ass.-Dir. der Coöp. Zuivelfabriek „Volharding” alhier, werd dezer dagen in gelijke functie benoemd aan de Coöp. Zuivelfabriek en Melkinrichting te Almelo.

De Graafschap Bode 1941-06-27

VARSSEVELD.

— Onze plaatsgenooten, de heeren G. te Brinke en J. Grond, slaagden te Zutphen respectievelijk voor het diploma Botermaker en melkcontroleur van den Algem. Ned. Zuivelbond. Beiden zijn werkzaam aan de Coöp. Zuivelfabriek „Volharding” alhier.

1943

De Graafschap Bode 1943-11-05

VARSSEVELD.

— Aan de Coöperatieve Zuivelfabriek „Volharding” alhier is benoemd tot assistent-directeur de heer D. Nobel, vooreen werkzaam aan de zuivelfabriek te Oudeschoot (Friesland).

1945 /1946

De Graafschap Bode 1946-05-15

VARSEVELD.

— Op initiatief van de Coöp. Zuivelfabriek „Volharding” alhier, is onder leiding van den plaatselijken dierenarts, Dr. W. B. v. d. Burg en in samenwerking met de in haar werkgebied optredende fokverenigingen een begin gemaakt met de toepassing van kunstmatige bevruchting bij rundvee.

De Graafschap Bode 1946-11-25

VARSEVELD.

Fokvereniging „Kiva” Varsseveld — De onlangs opgerichte fokvereniging, welke overgaat tot toepassing van kunstmatige inseminatie bij het rundvee en momenteel reeds een 140 leden telt, houdende meer dan 1000 runderen, heeft twee Friesche fokstieren aangekocht. Deze stieren, van prima afstamming zijnde, zullen een goeden invloed op de rundveefokkerij kunnen hebben.

De Graafschap Bode 1946-06-26

VARSEVELD.

Melkcursus. — Voor den dezer dagen door de Coöp. Zuivelfabriek „Volharding” georganiseerden melkerscursus slaagden de volg. cursisten: G. J. L. Veerbeek, A. J. Kuiperij, J. W. Overbeek, S. G. Oenk, Aa. G. Barmiento, D. J. B. Bloemendaal, Wa. Ja. Buevink, B. Gesink, D. J. Radstake, W. Buunk, F. B. Gesink, Aa. H. Gussinklo, Fa. E. Veldhorst, Da. L. Rutgers, Aa. Th. Wisselink, Ga. H. Houwer, Th. Zweerink, Ga. H. Wossink, Ga. H. te Lindert, Wa. Aa. Gemink, G. F. J. Wensink, Aa. Cha. Semmelink, J. G. Groot Nibbelink, H. G. Rutgers, Ja. Ga. Rammelink, Ha. Ja. Jansen, H. J. Lammers, Wa. Ja. Gesink, J. G. Hoftijzer.

De cursus werd gehouden op de boerderij „De Hoopman” van den heer Bruggink en op „de Keurhorst” van den heer Colenbrander te Sinderen.

De Graafschap Bode 1946-11-25

VARSEVELD

Dankbetuiging Departement van Landbouw — Eén dezer dagen ontving het bestuur der Coöp. Zuivelfabriek alhier, uit handen van den heer G. J. Oorlog te Doetinchem, als regionaal leider van de afd. Rijksbureau voor Voedselvoorziening in Oorlogstijd, het Dep. van Landbouw, Visserij en Voedselvoorz. vertegenwoordigend, een officieele, schriftelijke dankbetuiging voor de medewerking, verleend aan de voedselvoorziening van de bevolking in den barren oorlogswinter 1944/1945, door het inrichten van een noodkeuken.

De heer Oorlog schetste daarbij de uiterst moeilijke omstandigheden, waaronder gewerkt moest worden. Doch desondanks was het, dank zij de spontane medewerking van directie en personeel, mogelijk geweest een 68.000 liter warme voeding te bereiden, waardoor tallozen, van huis en hof verdreven, voortgeholpen konden worden.

De voorz. van het bestuur dankte voor het bewijs van erkentelijkheid van het Departement en gaf de verzekering, dat overeenkomstig het verzoek, deze dankbetuiging gaarne bewaard zou worden in het archief van de zuivelfabriek.

24 november 2010

Bron Friesland-Campina

<http://www.frieslandcampina.com/nederlands/news-and-press/news/press-releases/2010-11-24-frieslandcampina-to-invest-in-efficiencies-of-scale.aspx>

FrieslandCampina investeert in schaalvergroting en sluit twee vestigingen

Verdere verbetering efficiency

Amersfoort, the Netherlands -

Zuivelonderneming Koninklijke FrieslandCampina N.V. heeft het voornemen 47 miljoen euro te investeren in verbetering van de efficiency in haar kaaslocaties in Workum, Marum, Balkbrug, Gerkesklooster en Leerdam. De kaaslocaties in **Varsseveld** en **Leerbroek** zullen worden gesloten. In de vestigingen in Marum en Gerkesklooster wordt het aantal functies gereduceerd. Alle genoemde locaties bevinden zich in Nederland. Als gevolg van deze maatregelen vervallen er in totaal 159 arbeidsplaatsen en ontstaan er 52 nieuwe arbeidsplaatsen. Vanmiddag zijn de medewerkers op de betrokken locaties geïnformeerd over de plannen. De medezeggenschapsorganen zijn om advies gevraagd. De vakbonden zijn eveneens geïnformeerd.

Piet Hilarides, COO Cheese & Butter van Royal FrieslandCampina: “Doel van de maatregelen is onze internationale concurrentiepositie met kaas verder te verbeteren. Kostenverlaging in de productie van kaas door schaalvergroting en efficiëntieverbetering is onderdeel van onze strategie route2020. Helaas heeft dit voornemen gevolgen voor een aantal medewerkers. We zullen ons inspannen de medewerkers die hun baan verliezen te begeleiden bij het vinden van een nieuwe baan, binnen of buiten FrieslandCampina.”

De directie van FrieslandCampina heeft het voornemen de kaasproductielocatie in Varsseveld in het vierde kwartaal van 2012 te gaan sluiten. Hierbij komen de 65 arbeidsplaatsen (55 fte in dienst en 10 uitzendkrachten) te vervallen. In Varsseveld worden ronde Goudse kaas, vierkante Goudse en Edam broodkaas geproduceerd. Het productievolume bedraagt circa 34.000 ton kaas. De vraag uit de markt naar deze typen kaas neemt af. Daarentegen neemt de vraag naar Goudse kaas in euroblokformaat toe. In de productielocatie in Workum wordt voor 31 miljoen euro geïnvesteerd in de uitbreiding van de productiecapaciteit. De totale productiecapaciteit van de locatie in Workum neemt hierdoor toe van 65.000 naar 115.000 ton kaas. In Workum neemt het aantal arbeidsplaatsen toe met 21 tot 136. De uitbreiding moet in het derde kwartaal van 2012 zijn afgerond.

Binnen FrieslandCampina bestaat voor kleine Goudse kaas een overcapaciteit op het gebied van kaasveredeling (het laten rijpen van de kazen) en kaasverpakking. De directie heeft dan ook het voornemen de kaasveredelings- en kaasverpakkingslocatie in Leerbroek medio 2011 te gaan sluiten. Hierdoor komen de 24 arbeidsplaatsen (23 fte in dienst, 1 uitzendkracht) te vervallen. De kaasveredelingsactiviteiten worden verplaatst naar Gerkesklooster en de kaasverpakkingsactiviteiten naar Leerdam.

Bij FrieslandCampina in Gerkesklooster wordt 530.000 euro geïnvesteerd en ontstaat er 1 nieuwe arbeidsplaats in de kaasveredeling. Als gevolg van het verplaatsen van de verpakkingsactiviteiten van Gerkesklooster naar Leerdam verdwijnen er echter 4 arbeidsplaatsen in Gerkesklooster. Bij FrieslandCampina in Leerdam komen er 3 arbeidsplaatsen bij, waardoor

het totaal per einde 2012 komt op 275. In Leerdam zal voor 270.000 euro worden geïnvesteerd in uitbreiding van de verpakkingscapaciteit.

In de kaasproductielocatie in Marum wordt in 2011 12 miljoen euro geïnvesteerd in verdere automatisering in de opslag en veredeling van Edammer kaas. Het aantal arbeidsplaatsen zal hierdoor afnemen van 66 (52 fte en 14 uitzendkrachten) naar 23.

In de kaasproductielocatie in Balkbrug wordt in 2011 3,8 miljoen euro geïnvesteerd in de uitbreiding van de productiecapaciteit met 9.000 ton naar in totaal 57.000 ton kaas. Het aantal arbeidsplaatsen neemt hierdoor toe met 4,5 (verpakking en expeditie) tot in totaal 111.

Sociale gevolgen

Op de betrokken vaste medewerkers in Nederland is het Sociaal Plan van FrieslandCampina van toepassing. In Nederland zouden door dit voornemen 159 van de 7.100 arbeidsplaatsen komen te vervallen en 52 nieuwe arbeidsplaatsen ontstaan. FrieslandCampina zal zich maximaal inspannen om een voor werknemer en werkgever passende nieuwe functie te vinden. Bij voorkeur binnen FrieslandCampina maar, als die mogelijkheid niet binnen redelijke termijn kan worden ingevuld, ook buiten de onderneming.

In december 2009 maakte FrieslandCampina bekend zes locaties (Elsterwerda en Kalkar in Duitsland, Tilburg, Dronrijp (kaas), Drachten in Nederland en Klerken in België) te willen gaan sluiten in 2011 en 2012. Hierbij komen 624 arbeidsplaatsen te vervallen.

BIJLAGEN

Fokverenigingen / stierhouderijen

bijlage-0 [Stierhouderij Binnenheurne](#)

bijlage-1 [Fokverenigingen Westendorp](#)

bijlage-2 [Fokvereniging Heelweg](#)

bijlage-3 [Fokvereniging “Al Beter” SINDEREN](#)

bijlage-4 [Div. lezingen over dit onderwerp](#)

bijlage-5 [Ingezonden brieven ca. 1905](#)

[Terug naar BIJLAGEN](#)

bijlage-0 **BINNENHEURNE²⁰** Stierhouderij / (Fokvereniging?)

²⁰ Binnenheurne niet als plaats op GMAP's, wel op sommige andere kaarten.....

De Graafschap-bode 21-09-1912

De Fokvereniging te Binnenheurne vraagt met 1 Januari een Melkcontroleur,
tegen nader overeen te komen voorwaarden.
Zich te vervoegen bij J. GAR-RITSEN, Spoorstraat, Varsseveld.

De Graafschap-bode 19-09-1916

VARSEVELD.

— Op de de vorige week door de Provinciale Veeverbeteringscommissie gehouden eerste centrale keuring voor springsieren op de veemarkt te Zutphen, behaalde de zwartbonte stier „Frits” van de fokvereniging „Binnenheurne” alhier, een premie van f 100 met 79½ punt. Deze stier, tevens de zwaarste van de keuring, is gestationneerd bij den landbouwer D. J. Gesink op Harterink in de Binnenheurne.

De Graafschap Bode 1924-12-23

VARSEVELD.

— Donderdag 18 Dec. vergaderde de Stierenvereniging Binnenheurne, in café van G. Rexwinkel. Bij de bestuursverkiezing werd het aftredende lid D. W. Nijenhuis herkozen.
Het dekgeld van jongvee van leden werd verlaagd van f 2.50 op f 2.00. Voor niet-leden bleef dit bepaald op f 4.00. Het bestuur werd gemachtigd den stier opnieuw aan te besteden.
Hierna volgde sluiting.

De Graafschap Bode 1920-01-23

VARSEVELD.

— Den 15en Januari i.l. vergaderde de stierenvereniging „Binnenheurne” in het café Rexwinkel alhier. Aanwezig waren 50 leden.

De voorzitter opende de vergadering en heette allen welkom. De secretaris las de notulen der vorige vergadering voor, die zonder op- of aanmerking werden goedgekeurd.

Daarna rekening en verantwoording van den penningmeester. De rekening sluit met een bedrag van f 2041.12 aan inkomsten en een uitgave van f 2001.51½.

De heeren Rauwerdink, Oberink en Wildenbeest werden aangewezen tot het nazien der boeken, welke in orde werden bevonden.

Na eenige discussie werd het voorstel tot het vormen van een reservefonds aangenomen, waarvoor elk lid 50 cents per aandeel moet betalen. Daarna deelde de secretaris nog mede, dat was ingekomen een schrijven van het Ministerie, dat de overgelegde statuten der vereeniging waren goedgekeurd.

Bij de rondvraag bracht de heer te Rietstap in of het bestuur geen maatregelen kon treffen om het verschuldigde dekgeld niet meer op te laten halen, om zodoende onnoodige uitgaven te besparen. De heer Gesink was echter van meening, dat, wanneer het dekgeld niet meer opgehaald werd, maar door de leden zelf op de vergadering werd betaald, dit voor den penningmeester te lastig was, daar deze dan geen volledig verslag uit kon brengen. Besloten werd om het dekgeld op te blijven halen. De heer Veldhorst bracht nog in 't midden, dat 't nog wel eens gebeurde dat er koeien waren die besmettelijk verwerpen en drong er bij 't bestuur op aan in 't belang der vereeniging er op toe te zien, dat die niet bij den stier werden toegelaten.

[Terug naar BIJLAGEN](#)

Bijlage-1 WESTENDORP Fokvereniging “*De Vooruitgang*”

De Graafschap Bode 1907-02-27

VARSEVELD.

— 23 Febr. 1907. Donderdagavond j.l. vergaderde de onderlinge veeverzekering in het Westendorp. Ondanks het slechte weer was de opkomst flink, ruim 90 leden waren aanwezig.

Aan het uitgebrachte verslag ontleenen wij het volgende. Het aantal leden bedraagt 131, dat der verzekerde koeien 260 tot een gezamenlijke waarde van f 25140. De ontvangsten bedroegen over 1906 met inbegrip van het saldo f 265,19, terwijl, uitgezonderd kosten voor boekhouden, geen uitgaven hadden plaats gehad, wyl dit jaar geen rund gestorven was, iets, wat in de 26 jaren van het bestaan van het fonds nog niet had plaats gehad. Om die reden werd dan ook besloten dit keer geen premie te innen.

Op voorstel van een der leden werd besloten bij eventueele schade in het vervolg geen korting meer toe te passen, maar de volle verzekerde som uit te betalen.

Tot bestuurslid werd met groote meerderheid van stemmen herkozen de heer A. Heersink, welke zich die keuze liet welgevalen.

Hierna werd nog gelegenheid gegeven tot verlaging of verhooging zijner verzekerde koeien, waarna allen wel voldaan huiswaarts keerden.

De Graafschap Bode 1912- 11-23

WESTENDORP.

— Met de Staatscourant No. 273 van Donderdag 21 Nov. wordt o.a. onder No. 1640 verzonden een afdruk der koninklijk goedgekeurde statuten van de **Fokvereniging** „de Vooruitgang” alhier.

De Graafschap Bode 1914-02-13

Verslag vergadering Fokvereniging '*Vooruitgang*'

WESTENDORP (gem. VARSEVELD) .- Zaterdagavond hielden de leden van de Fokvereniging „*de Vooruitgang*” te Westendorp hun jaarvergadering in het café P. Kok aldaar. Na gebruikelijke opening der vergadering en lezen der notulen kregen wij het jaarverslag te horen. Hieraan ontleenen wij het volgende:

Het aantal leden vermeerderde in 1913 met 2 en bedraagt thans 22 met 132 koeien. De inder tijd aangekochte stier voldoet goed en men mocht de voldoening hebben hem in het stamboek te zien opgenomen. Ter dekking werden aangeboden alle koeien der leden benevens 31 vaarzen en 20 koeien van niet-leden à f 2 dekgeld per koe.

De heer H. Diersen, die sinds Mei 1912 de Vereeniging dient als controleur, monsternemer, verklaarde zich ook wederom bereid dit in 1914 te doen. Uit de melklijsten, berekend naar vetgehalte en boteropbrengst, werden een 80-tal gezonden naar de betrokken autoriteiten ter goedkeuring en mocht men op 6 Febr. het bericht ontvangen, dat 2e goedgekeurd, vermits de vereeniging recht had op een subsidie van f 75. Wat de melklijsten 2e koe betreft er viel nog al verschil op te maken.

Een koe gaf meer dan 6000 K.G. melk met een boteropbrengst van 211 K.G., 10 koeien 5-6000 K.G. melk à 186 K.G. boter, enz., zelfs waren er nog 16 koeien bij met een opbrengst van 2-3000 K.G. melk met een gemiddelde boteropbrengst van 93 K.G. Dus nog al variatie. De cijfers spreken voor zich zelf en de leden zullen er wel notitie van nemen. Tevens werd in

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

het verslag er krachtig op aangedrongen te breken met de verkeerde gewoonte om het jonge vee te vroeg bij den stier toe te laten; men wachte er mee tot ze 1½ jaar oud zijn, daar men er later genoeg voordeel van heeft. Het financieel verslag luidde als volgt:

Ontvangsten f 184,15. Uitgaven, waaronder aankoop stier, f 490,55. Nadelig saldo f 6,43. Een commissie uit de leden zag de rekening en bescheiden na en bevonden alles in goede orde.

Na inning der contributie kwam ter sprake, hoe te handelen met het jonge vee, afkomstig van dezen stier, om niet in familieteelt te geraken. De wenschelijkheid werd uitgesproken en in beginsel aangenomen, om in dat geval met een andere fokvereniging met stier te ruilen.

Een commissie werd benoemd, bestaande uit de heeren J. B. Bussink, Th. Doornink en G. J. H. Westerveld, om in die richting op den duur stappen te doen.

Hierna sloot de voorzitter de vergadering.

De Graafschap Bode 1915-01-22

VARSEVELD.

— De prachtige drie-jarige stier van de fokvereniging „Vooruitgang” te Westendorp is thans bij inschrijving verkocht.

Ingeschreven werd als volgt:

De Leeuw te Winterswijk voor f 445.33.

G. Kamerling, Varsseveld voor f 456.

W. Kolks, Silvolde voor f 465.70.

B. Ratmer, Aalten voor f 462.50.

L. Heilbron te Dinxperlo voor f 466.11.

S. Levy te Varsseveld voor f 507.76.

Gegund aan den hoogsten inschrijver Levy alhier.

Arnhemsche courant 01-02-1915

Een zware stier.

De fokvereniging te Westendorp bij Varsseveld, verkocht deze week aan den koopman S. Levie een stier welke 1770 pond woog.

De Graafschap-bode 23-03-1920

VARSEVELD.

— Donderdag vergaderden in café Kok te Westendorp de leden van de Fokvereniging „De Vooruitgang”. Bij de uitbesteding van den stier was laagste inschrijver A. Wisselink van Boesveld voor de som van f 350 tot 31 Dec. 1920. De oude stier „Edison” zal men zoo spoedig mogelijk verkoopen voor de slachtbank. Na nog enkele huishoudelijke zaken te hebben afgedaan sloot de voorzitter de vergadering.

De Graafschap-bode 16-03-1915

Heeren Landbouwers!

Bij den landbouwer H. H. GUS-SINKLO, op „Nieuw Zweerink” te Westendorp, is wegens plaatsgebrek te koop, een zeldzaam mooi zwartbont

Stierkalf,

10 weken oud, waarvan de Vader de Stamboekstier van de fokvereniging te Westendorp, en waarvan de Moeder van dezen jongen stier in 272 melkdagen 4960 K.G. melk heeft opgebracht, met een gem. vet van 3.30 % en waarvan de totale boteropbrengst was 184 K.G.

De Graafschap-bode 16-04-1920

— J.l. Dinsdag werd de beroemde stamboek- en premiestier „Edison” van de fokvereniging „De Vooruitgang” te Westendorp aan slager S. Dormits te Arnhem verkocht voor de som van f 1056.—. „Edison” was gedurende de laatste jaren een der beste stieren in Gelderland en werd meermalen op afstammelingen bekroond.

Waar de vereeniging het geluk heeft gehad een eerste klas jongen stier aan te koopen is het te hopen dat deze dezelfde reputatie zal verkrijgen als „Edison”. Naar we vernemen is de nieuw aangekochte stier een zoon van den door het geheele land beroemden stier „Dirk IV” te Hoornaar. Hij werd reeds voorloopig in het N. R. S. ingeschreven met bijna 80 punten.

De Graafschap-bode 24-02-1922

VARSEVELD.

— Maandagavond vergaderden in café Kok te Westendorp de leden van de fokvereniging „De Vooruitgang”, onder voorzitterschap van den heer J. B. Bussink. De seer-penningm. deed verslag. De ontvangsten bedroegen f 685.23, de uitgaven f 549.25, batig saldo dus van f 135.08. Het ledental bedraagt 25 met 131 koeien. 247 koeien en jongvee waren gedekt, waaronder 46 koeien van niet-leden. 14 leden lieten de melk van 92 koeien controleeren op vetgehalte.

Een aanvraag van de tentoonstellings-commissie om een bijdrage in geld of medailles werd van de hand gewezen.

De Graafschap Bode 1924-02-26

VARSEVELD.

— Maandagavond werd in Café Kok te Westendorp een ledenvergadering gehouden van de fokvereniging „De Vooruitgang”. De opkomst was goed. De secr.-penningmeester deed verslag van het gehouden beheer. De financiële toestand was gunstig; om die reden werd de contributie verlaagd en gebracht op f1.50 per koe. Het batig saldo bedroeg f161.48. Het ledental bedraagt 23 met 132 koeien. Een lid meldde zich op de verg. nog aan. Nadat de verschillende betalingen hadden plaats gevonden, werd de verg. door den voorzitter gesloten.

De Graafschap Bode 1927-03-04

WESTENDORP. bij Varsseveld

— Maandagavond hield de fokvereniging „De Vooruitgang” alhier een goed bezochte vergadering in café Kok, onder voorzitterschap van den heer J. B. Bussink.

Uit de rekening en verantwoording van den penningmeester bleek, dat de inkomsten bedroegen f 1299.76; de uitgaven f 758.54½, zoodat het boekjaar dus sloot met een batig saldo van f 541.21½. De boeken, en bescheiden nagezien door de heeren W. Helmink en G. Buevink werden in orde bevonden. Door toepassing van ontsmetting was men genoodzaakt de contributie dit jaar te verhoogen, n.l. tot f 3.50 per koe.

Volgens het verslag van den administrateur, den heer L. Aalbers, was het aantal

leden stationair gebleven. Op 1 Januari 1927 bedroeg het aantal geregistreerde koeien 159. Ingeschreven en nog in het bezit der leden waren op 1 Jan. 1927 56 kalveren, n.l. 46 vrouwelijke en 10 mannelijke. Hiervan hadden 53 de vereenigingsstier Unicum en 3 Edison 5439 S. tot vader.

De hoogste opbrengst van een koe was 6705 K.g. melk met 3.37% vet in 364 dagen of 253 K.g. boter.

Het hoogste gemiddelde vetgehalte was 4%, het laagste 2.79%. De gemiddelde opbrengst bedroeg 3925 K.g. melk met 3.28% vet in 332 dagen of 146 K.g. boter.

De Graafschap Bode 1931-02-18

WESTENDORP.

— Donderdagavond vergaderden in café Kok de leden der fokvereniging „de Vooruitgang” alhier onder voorzitterschap van den heer J. B. Bussink. De notulen werden goedgekeurd. De heer J. B. Bussink deed verslag van de vergadering te Arnaom van den bond van fokverenigingen. Voor de volgende vergadering werd weder de heer Bussink afs afgevaardigde benoemd. Medegedeeld werd nog, dat de stier „Prins” verkoont is voor f 476.75. Aan het verslag van den controleur, den heer L. Aalbers, ontleenen we het volgende:

31 Decemoer 1930 stonden ingeschreven 176 koeien; in het jongveeregister in totaal 424 kalveren. Van de lactatieperiode 1929 werden 162 melkljsten ingeschreven. De gemiddelde opbrengst van deze koeien bedroeg 4543 K.G. melk met 3.21 pct. vet met 165 K.G. boter in 320 dagen. 't Vorig jaar waren deze cijfers 4427 K.G. melk met 3.18 pct. vet met 159 K.G. boter in 318 dagen. De hoogste melkgift was 7862 K.G. in 301 dagen, laagste 1825 K.G. in 213 dagen. Hoogste vetgehalte 4.16 pct., laagste 2.46 pct.

De contributie werd vastgesteld op f 3.— per koe, terwijl tevens de afrekening geregeld werd met een paar uitgetreden leden. De rekening en verantwoording werd nagezien en in orde bevonden. Hieruit blijkt het volgende: Ontvangsten f 1818.25, uitgaven f 1788.78; batig saldo f 29.57. De balans wijst een eindcijfer aan van f 1527.42 met een saldo op de Leenbank van ruim f 400. Tenslotte werd met algemeene stemmen besloten, in 't vervolg den secretaris-penningmeester jaarlijks een gratificatie van f 25.— toe te kennen. Hierna volgt de sluiting en bestond gelegenheid voor het betalen der contributie.

Bijlage-2 Heelweg Fokvereniging (stierhouderij)

knipsels over Fokvereniging / Stierenvereniging Heelweg

▲		1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909
1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919
1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929
1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939
1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949

1903

De Graafschap Bode 1903-02-18

Verslag lezing over Fokverenigingen – GOMv.L verg.

VARSEVELD. – 12 Febr. Hedenavond ten 6 ure zou alhier de aangekondigde landbouwlezing van de Rijkslandbouwleraar over het onderwerp: *Fokverenigingen* plaats hebben. Daar het tevens huishoudelijke vergadering der Afd. was, werd deze vergadering tegen dien tijd geschorst, waarna de heer **Maler** het woord bekwam en alsnu de aanwezige belangstellenden een verhandeling over genoemd onderwerp voorlas, dat in hoofdzaak op het volgende neerkwam [[verder bij lezingen](#)]

1904

De Graafschap Bode 1904-01-06

Verslag lezing Rijksveearts H. Welman '*Rundveerassen..*' Na afloop plan voor Fokvereniging Heelweg

VARSEVELD, HEELWEG. - 30 Dec. 1903. Maandag j.l. trad de heer H. A. Welman, rijksveearts te Lichtenvoorde, voor een zestigtal hoorders alhier aan de Radstaak op, om een landbouwvoordracht te houden. Het onderwerp was: „*de rundveerassen in verband met de verdeling van het rundvee*”. - In een aangename causerie verhaalde spreker van het wilde rund uit Azië naar Europa overgebracht, van de buffels uit Indië en Kaapland, van den yack of knobos, van de bizon en de muskusos, allen verwanten van het tamme rund.
[[vervolg bij lezingen](#)]

1907

De Graafschap Bode 1907-02-09

Lezing veearts Vlaskamp: verzorging rundvee

Verpleging van moeder en kind bij 't vee.

HEELWEG - Voor een vijftigtal hoorders trad de heer J. Vlaskamp, rijksveearts te Eibergen, op 30 Januari j.l. in café Venderbosch aan de Radstaak voor de landbouwafdeling (GOMvL.) alhier op met het onderwerp: Verpleging van moeder en kind bij 't vee.

[\[vervolg bij lezingen\]](#)

Verder in 1907 – nog – niets gevonden over lezingen over fokverenigingen.....

1908

Opgericht Controlevereniging Heelweg en Omstreken Febr. 1908
(in 1909 knipsel staat april 1908)

De Graafschap Bode 1908-02-05

VARSEVELD.

— Te **Heelweg** is op initiatief van de afd. G. O. M. v. L. aldaar, een melkcontrôle-vereeniging opgericht. Het bestuur bestaat uit de heeren J. Ormel, H. H. Radstake en H. D. Wisselink, bij wie men zich nog tot 10 Februari a.s. als lid kan opgeven.

De Graafschap Bode 1908-12-16

Verslag lezing H. D. Zelders over Fok- en Controlever.

VARSEVELD. - 13 December. Voor een 50-tal landbouwers sprak de heer H. D. Zelders van Zutphen gisteravond alhier over het nut en de werking ener eventueel op te richten fok-vereniging. Het is voor spreker een groot genoegen een spreekbeurt in Varsseveld te vervullen ; hij woont thans wel in Zutphen, maar vertoeft met zijn gedachten nog dikwijls in Varsseveld. Hij hoopt dat in deze plaats een vereniging zal tot stand komen ter verbetering van de veestapel. [\[vervolg bij lezingen\]](#)

1909

De Graafschap Bode 1909- 02-10

VARSSEVELD.

— In „t Wapen van Wisch” vergaderden Zaterdagavond een 30-tal landbouwers om het concept-reglement der op te richten **fokvereniging** vast te stellen. De heeren H. D. Zelders en Huizinga, rijkslandbouwleeraren te Zutten, woonden als adviseurs deze vergadering bij.

Uit de statuten, welke na bespreking werden goedgekeurd, deelen we het volgende mee.

Het doel der vereeniging is door samenwerking der leden het veeslag te verbeteren. Zij tracht dat doel te bereiken door het zuiver doen fokken van het zwartbonte Hollandsche veeslag en het aankopen van goed mannelijk fokmateriaal. Om te beginnen zal men fokken met hetgeen de vereeniging reeds bezit.

1909-02-10 Het gaat hier om een plan voor een fokvereniging te Varsseveld, welke mislukte – zie bij div. knipsels 1908/'09

De Graafschap Bode 1909-08-25

De praktijk van de Controlevereniging – Heelweg

VARSSEVELD. - Sinds het vorige jaar April bestaat er op de Heelweg alhier een controlevereniging, waaraan pl.m. 20 boeren met ruim 100 melkkoeien zijn aangesloten. Twee keer per maand wordt een weinig melk van de koeien afgezonderd, om het vetgehalte er van te bepalen.

Iedere boer heeft een aantal flesjes, evenveel als het getal melkkoeien bedraagt. Doordat de flesjes genummerd zijn, kan men precies het vetgehalte der melk van iedere koe afzonderlijk bepalen, iets, wat op de Boterfabriek niet het geval is.

Het voordeel van deze wijze van doen is, dat men na een voldoende tijd kan zeggen, welke koe de vetste melk geeft. De boer weet dus, welke koeien hij verkopen kan en van welke hij kalveren moet aanhouden, want het geven van vette melk is hoofdzaak, iets erfelijks, hoewel ook het voeder, de leeftijd enz. van invloed zijn. Het onderzoek, waarbij we tegenwoordig waren, is tamelijk eenvoudig en we achten het niet van belang ontbloeit, iets over deze zaak mede te delen. Misschien vindt dit voorbeeld van Heelweg wel navolging in het belang van de landbouwer-veehouder.

In een daarvoor ingericht buisje wordt zwavelzuur gegoten, daarna de te onderzoeken melk en eindelijk amyl-alcohol (alles in een bepaalde hoeveelheid). Vervolgens worden de buisjes gekurkt, flink geschud en in de centrifuge gedaan met het nauwere, gekatibbreerde en van deelstreepjes voorzien onder eind naar het middelpunt gericht. Door de werking der centrifugale (middelpuntvliedende) kracht scheidt het vet zich wegens zijn geringer gewicht dicht bij het middelpunt, dus in het nauwe gedeelte van het buisje, als een geel-blanke vloeistof af, waar het gehalte onmiddellijk door middel der deelstreepjes is af te lezen. Het eist niet veel werk, maar voor één boer loont het toch de moeite en kosten niet.

Beter is het, in vereniging zo iets op touw te zetten, zoals op de Heelweg thans het geval is,

misschien met een fokvereniging (die zonder contróle-vereniging moeilijk denkbaar is) in het vooruitzicht. Men mene echter niet, dat één keer onderzoeken voldoende is, om te weten, van welk gehalte de melk ener koe is. Dit is aan tamelijk grote schommelingen onderhevig door verschillende invloeden, als daar zijn: weersgesteldheid, drachtigheid, leeftijd, aard van het voeder, behandeling etc. Minstens een jaar zou men moeten voortgaan met onderzoeken (2 keer per maand is voldoende) om de vette koeien van de magere (wat melkgeven betreft) te onderkennen.

Om de te onderzoeken melk tegen verzuren te bewaren, kan men er een weinig chroomzure kali in doen, waardoor de kleur der melk geel wordt, maar overigens van geen invloed is op het vetgehalte.

De buisjes moeten vóór en na het gebruik flink gewassen worden met een oplossing van kaliumcarbonaat (koolzure kali, potas of alkali).

1910

De Graafschap Bode 1910-02-19

1e kaasmaker Greber controleur van fokvereniging

VARSSEVELD / HEELWEG. - Naar wij vernemen zal door den heer H. Greben, 1ste botermaker aan de Stoomzuivelfabriek „*Volharding*”, op veler verzoek voor de veehouders hier en in de naaste omtrek de gelegenheid worden opengesteld tegen een geringe vergoeding de melk hunner koeien geregeld om de 14 dagen op vetgehalte te doen onderzoeken. Zoals reeds vrij algemeen bekend is kan men uit het resultaten dezer onderzoeken na, verloop van enigen tijd zeer gemakkelijk berekenen welke koeien de meeste winst opleveren, en kan men aldus, door steeds de melk- en vetrijkste dieren te houden en daarvan aan te fokken, zijn eigen veestapel langzamerhand op afdoende wijze zeer verbeteren.

In de buurtschappen Heelweg heeft men de waarde dezer onderzoeken dan ook reeds duidelijk ingezien en is men sinds enige tijd daarmede bezig, terwijl men wat de fokkerij betreft tevens heeft gezorgd voor een flinke stier van goede afstamming, die (menen wij) alléén voor de koeien der leden beschikbaar wordt gesteld. Ook in andere buurtschappen heeft men het nut van dergelijke pogingen erkend en begrepen en al reeds getracht om tot een fokvereniging te geraken, wat evenwel tot heden nog tot geen afdoend resultaat heeft geleid.

Om deze redenen zijn zij, die vast overtuigd zijn van het nut dezer onderzoeken, zeer ingenomen met de thans door de heer Greben aangeboden gelegenheid en is het te verwachten dat de deelname van dien aard zal zijn, dat ieder op zijn beurt de verschillende monsters uit zijn buurt kan bezorgen, wat zeer tot onderling gemak leidt en wat bijna overal elders geschiedt.

Naar wij verder vernemen, denkt men ongeveer Maart hiermee te beginnen, en kunnen verdere gegevens, voor hen die dit wensen, bekomen worden bij de reeds aangesloten deelnemers of bij de heer Greben, die bereidwillig alle inlichtingen verstrekt.

1911

De Graafschap Bode 1911-03-18

Verslag Lezing Swierstra Rundveehouderij²¹ „Hoe verkrijgen we de meeste voordelen voor onze veehouderij”

VARSEVELD. - Hedenavond trad de heer Swierstra, zuivelconsulent²² op met een lezing: „Hoe verkrijgen we de meeste voordelen voor onze veehouderij”.

In de eerste plaats moeten we letten op de zogenaamde teeltkeus. Daartoe vragen we: In welke richting willen we? Is het om de melk of om het vlees te doen. Vroeger werd het vee in Nederland naar de provinciën ingedeeld.

Doch in 1906 verdeelde het stamboek het vee in drie groepen:

1. het zwartbont Hollandsche vee, vooral een melkgevend dier;
2. het zwartblaart Groninger vee, meer in de vleesrichting en
3. het roodbont Maas-Rijn-IJselvee, met vlees en melk.

[[zie volledig verslag bij lezingen](#)]

21 Merk op dat bij een nov. 1911 gehouden vergadering der GOMvL. afd Varsseveld, het lid Gesink voorstelt om nogmaals een lezing te laten houden over het nut van een controlevereniging. – zie bij 1912-03-09.

22 De heer Swierstra was geen zuivelconsulent, maar de veeteeltconsulent voor Gelderland. (ZHN.)

1912

De Graafschap Bode 1912-01-06

Verslag lezing Reimers '*Opfokken en veredelen rundvee*'

HEELWEG - J.1. Donderdag trad te Heelweg voor een ruim 50-tal hoorders de heer Reimers van Wageningen op met het onderwerp: *Het opfokken en veredelen van rundvee*.

Spreeker wees er op, dat hij, die zich op de veeverbetering toelegt, nog veel geld kan verdienen. Men kent het vee nog niet genoeg. De meesten gaan nog te veel af op het uiterlijk, wat voor melkkoeien nog lang niet altijd het voornaamste is. Van de dagelijkse opbrengst van het melkvee heeft hij het meeste voordeel [zie volledig verslag bij lezingen]

De Graafschap Bode 1912-01-27

Bericht over komende vergadering *Fokvereniging*

HEELWEG. - Sedert enige jaren bestaat op de Heelweg een vereniging van landbouwers, die ten doel heeft, door samenwerking het rundvee te verbeteren; 1^e door het vetgehalte en de hoeveelheid melk hunner koeien te bepalen en 2^e. door het aankoping van dekstieren van het rood Maas-Rijn-IJssel veeslag, (MRIJ.) om op deze wijze in het bezit te komen van beter rundvee, zowel wat de uiterlijke vorm als de melkrijkheid betreft. Op de laatste vergadering is besloten, om bij lichte maan een vergadering te houden om de Statuten en het Reglement op in maken en deze zo mogelijk vast te stellen.

De koninklijke goedkeuring zal dan worden aangevraagd, om op die wijze een erkende fokvereniging te krijgen. Deze vergadering zal gehouden, worden op Maandag 31 Januari e.k., 's-avonds om half 6, in café Venderbosch aan de Radstaak, waar ook zij, die tot dusver niet tot deze vereniging behoorden, gelegenheid hebben, als lid toe te treden en vrijen toegang hebben. Belanghebbenden dienen hiervan nota te nemen.

De Graafschap Bode 1912-02-03

Verslag verg. voor oprichting *officiële Fokvereniging*

HEELWEG - In de Woensdagavond in 't café Venderbosch te Heelweg gehouden vergadering van landbouwers, om een fokvereniging op te richten, waren 16 personen tegenwoordig, waaronder twee, die tot dusver niet tot de *Ondelinge Centrale Vereniging* behoorden. Ook werden nog enkelen genoemd, die verhinderd waren de vergadering bij te wonen, maar wel genegen als lid toe te treden. Uit een schrijven van de heer Swierstra, veeteelt-consulent voor Gelderland, bleek dat hij geen avond bij lichte maan hier zou kunnen komen, omdat deze alle bezet waren.

Verder werd een ontwerp-statuten voorgelezen, artikelsgewijze behandeld en na een kleine wijziging vast gesteld.

Verder werd besloten op deze statuten de koninklijke goedkeuring aan te vragen. De vereniging zal de naam dragen van *Fokvereniging Heelweg en Omstreken*. In een volgende vergade-

ring zal dan een huishoudelijk reglement worden gemaakt en vastgesteld.

Daarna werd een bestuur benoemd, uit drie personen bestaande, om de werkzaamheden op zich te nemen. Hiervoor werden gekozen: J. Ormel, H. H. Radstake en G. R. Wisselink, allen te Heelweg.

Zo is dan hiermee, behoudens koninklijke goedkeuring, de lang besproken fokvereniging opgericht.

De Graafschap bode 1912-03-09

Verslag lezing veeteeltconsulent T. J. Swierstra over nut van Fok- en Controlevereniging

VARSEVELD. – Woensdagavond hield de heer T. J. Swierstra, veeteeltconsulent voor Gelderland, hier een zeer leerzame en aangename lezing over de Fokverenigingen.

Er was veel publiek, dat met aandacht luisterde naar de gezellige causerie.

Spreker zei, dat in 1888 in Friesland 17 landbouwers de eerste fokvereniging hadden opgericht en een jaar daarna, in 1889, werd in Denemarken begonnen met het melkonderzoek van de koeien afzonderlijk. [[volledige verslag bijlage-4 Lezingen](#)]

De Graafschap Bode 1912-08-14

VARSEVELD.

— Met de Staatscourant no. 186 van Zaterdag 10 Augustus worden o. a. onder No. 1100 verzonden de goedgekeurde statuten van de [fokvereniging](#) „Al Beter”, te Sinderen.

Fokvereniging 'Al Beter' Sinderen

De Graafschap Bode 1912- 11-23

WESTENDORP.

— Met de Staatscourant No. 273 van Donderdag 21 Nov. wordt o.a. onder No. 1640 verzonden een afdruk der koninklijk goedgekeurde statuten van de [Fokvereniging](#) „de Vooruitgang” alhier.

Zie [Fokvereniging 'De Vooruitgang' Westendorp](#)

De Graafschap Bode 1912- 12-28

Verslag vergadering Fokvereniging

HEELWEG. - Zaterdagavond 21 Dec. werd in 't café Venderbosch de gewone najaarsvergadering, gehouden van de fokvereniging *Heelweg en Omstreken*. Aanwezig waren 17 leden.

De voorzitter opende de vergadering, waarna de notulen der vorige vergadering door de secretaris worden voorgelezen en onveranderd vastgesteld.

Het bestuurslid J. Ormel, welke aftredend was, werd weer herkozen.

Het entreegeld voor nieuw toe te treden leden werd bepaald op 50 cent per lid.

De vergadering machtigt het bestuur om tot 31 December nog leden toe te laten voor genoemd entreegeld, voor zover deze niet geheel buiten het bereik der vereniging wonen. Men kan zich opgeven bij de secretaris.

Tot aankoop van stieren in 1913 worden tot commissieleden benoemd Joh. Gussinklo, L. Boomkamp en G. Joh. Leneman.

Besloten werd om koeien van niet-leden bij de verenigingsstier toe te laten tegen een dekgeld van f2.50 per koe.

Tot controleur-monsternemer werd benoemd H. Lammers te Heelweg.

Staande de vergadering traden nog enige personen als lid toe, terwijl nog enkelen werden opgegeven, die niet persoonlijk tegenwoordig konden zijn.

Na nog een en ander besproken te hebben aangaande de vereniging, sloot de voorzitter de vergadering.

1914

De Graafschap Bode 1914-01-16

VARSEVELD.

HEELWEG.

— Dinsdag j.l. werd bij de Radstaak de jaarvergadering gehouden van de **Fokvereniging Heelweg** en Omstreken. Na opening werden de notulen van de vorige vergadering voorgelezen en onveranderd goedgekeurd. De secretaris brengt verslag uit over het afgelopen jaar, waaruit blijkt dat met 1 Januari 1913 de vereeniging bestond uit 29 leden met 151 koeien, dit was op 31 December gestegen tot 32 leden met 171 koeien.

Door den penningmeester werd rekening en verantwoording gedaan, welke rekening door een commissie wer nagezien en in orde bevonden.

Besloten werd voorloopig de twee stieren beide te houden, welke zijn geplaatst no. 1 bij J. Ormel en no. 2 bij de Wed. H. J. Heusinkveld op Liefstink. In verband met het houden van twee stieren werd besloten het dekgeld voor koeien van niet-leden te bepalen op f 1.50 per koe.

Na de gebruikelijke rondvraag werd door den voorzitter, J. Ormel, de vergadering gesloten, met dank aan de leden voor de trouwe opkomst.

De Graafschap Bode 1914-06-30

VARSEVELD.

HEELWEG.

— Het voornemen bestaat om den stier der **Fokvereniging Heelweg** (welke geplaatst is bij J. Ormel, op Groot Seesink), voor de slachtbank geschikt te maken, ten einde deze te verkoopen.

De éénjarige stier, van bovengenoemde vereeniging, (geplaatst bij de Wed. H. J. Heusinkveld op Liefstink), is eenigen tijd aangetast geweest door besmettelijke schede ontsteking, doch is thans, volgens geneeskundige verklaring weer genezen, zoodat deze weer tot dekken geschikt is.

Laatstgenoemde stier is goedgekeurd door de provinciale keuringscommissie, waarvoor eens subsidie is toegezegd van f50. Bovendien is aan bovengenoemde **Fokvereniging** (onder voorwaarden), toegezegd, één gulden voor elke goedgekeurde melklijst, tot een maximum van f75.

1915

De Graafschap Bode 1915-01-08

Verslag Jr.-vergadering Fokvereniging Heelweg

VARSSEVELD. HEELWEG - 28 December j.l. 's avonds 5 uur, vergaderde de fokvereniging *Heelweg en Omstreken* in het café Venderbosch. Er waren 25 leden tegenwoordig. De voorzitter **J. Ormel** opent de vergadering met een woord van welkom aan de leden.

De notulen van de vorige vergadering worden door de secretaris voorgelezen, welke onveranderd worden vastgesteld.

Punt twee van de agenda is verkiezing van een bestuurslid, doch voordat hiertoe wordt overgegaan, deelt de voorzitter aan de vergadering mee, dat de stier Max (welke is geplaatst bij de Wed. Heusinkveld op Lieftink) is ingeschreven in het Nederlandsch Rundvee-Stamboek onder No. 271 met 75,3 punten.

Nu volgt bestuursverkiezing; aftredend is G. B. Wisselink, met bijna algemene stemmen wordt de aftredende weer herkozen, welke de benoeming aanneemt. Nu volgt benoeming van een Commissie voor het aankopen van dekstieren. De aftredende commissieleden wensen voor dit maal niet weer herkozen te worden, zodat worden gekozen G. J. Heusinkveld, W. Vossers en J. H. Radstake welke welke allen de benoeming aannemen.

De voorzitter spreekt een woord van dank uit aan de aftredende commissieleden L. Boomkamp, Joh. Gussinklo en G. J. Leneman, voor de vele moeite en tijd, die zij zich hebben getroost in het belang der vereniging.

Nu komt aan de orde het plaatsen van de jonge Stier Wodan met ingang van de 1 januari 1915 Met algemene stemmen wordt besloten genoemden stier niet van standplaats te doen veranderen, zodat deze blijft geplaatst bij G. W. Wisselink op de Keizer, vanaf 1 jan. 1915 tot 1 januari 1916. Verder wordt nog besloten genoemden stier niet te laten dekken voor 1 Maart en nadien alleen pinken toe te laten. Wanneer koeien mogen worden toegelaten zal in de volgende vergadering worden beslist.

Met meerderheid van stemmen wordt besloten het dekgeld voor koeien van niet-leden vast te stellen op f2- ter koe, welk bedrag in het vervolg bij eerste dekking contant moet worden betaald. De entree voor nieuw toe te treden leden in 1915 wordt bepaald op f2.- per koe.

Bij rondvraag wordt de wenselijkheid uitgesproken, dat door de stierenhouders vooral geen koeien moeten worden toegelaten welke verdacht worden van besmettelijke schedeontsteking. Daar niets meer aan de orde is sluit de voorzitter de vergadering met een woord van dank aan de leden voor de trouwe opkomst.

De Graafschap Bode 1915-12-28

Verslag vergadering Fokvereniging Heelweg

Woensdag 20 Dec., 's avonds half 6 uur, vergaderde de fokvereniging *Heelweg en Omstreken* in 't Café Venderbosch aan de Radstaak.

Aanwezig 15 leden.

De vergadering werd door de voorzitter geopend, waarna door den secretaris de notulen van de vorige vergadering worden voorgelezen, welke worden goedgekeurd. Daarna volgt verkiezing van een bestuurslid (aftredend J. Ormel). De aftredende wordt met bijna algemeene stemmen herkozen. Vervolgens wordt herbenoemd tot lid in de commissie voor het aankopen van dekstieren, de heer J. H. Radstake.

Besloten werd met 1 Januari de stieren niet van standplaats te doen veranderen, zoodat deze blijven geplaatst bij de Wed. H. J. Heusinkveld op Liefink en bij G. B. Wisselink op de Keizer. Het dekgeld voor koeien van leden werd bepaald op *f* 1, van niet-leden op *f* 2 per koe. De entree voor nieuw toe te treden leden werd bepaald op *f* 1 per koe. Twee personen zijn aanwezig welke als lid toe te treden. Deze worden door de vergadering toegelaten. De dek- en contrólegelden zullen begin Januari worden opgehaald.

Het bestuur werd gemachtigd nieuwe leden te laten binnen den kring waarin de vereeniging werkt.

1916

De Graafschap Bode 1916-02-18

Verslag jaarverg. Fokvereniging '*Heelweg en Omstreken*'

VARSSSEVELD, HEELWEG, – J.l. Maandagavond te 6 uur vergaderde de Fokvereniging *Heelweg en Omstreken*. 7 leden slechts aanwezig; deze slechte opkomst is zeker toe te schrijven aan het barre weer van dien avond.

De voorzitter opende de vergadering en heette de aanwezigen welkom.

Door den secretaris werden de notulen van de vorige vergadering gelezen, welke onveranderd werden vastgesteld. Daarna deed de secretaris verslag over het afgelopen jaar. Uit dit verslag bleek dat door verenigingsstieren in 1915 zijn gedekt 183 koeien van leden en 41 koeien van niet-leden, totaal 224 koeien. Van de koeien, waarvan de melklijsten in 1915 konden worden afgesloten, bedroeg de gemiddelde opbrengst per koe 3822 K.G, melk, met een vetgehalte van 3,11 pCt, boteropbrengst 133 K.G.

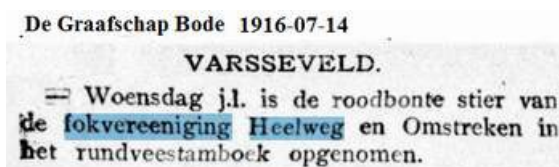
Hoogste opbrengst bedroeg 7324 K.G. melk, met een vetgehalte van 3 pCt., boteropbrengst 216 K.G, in 327 melkdagen.

Door de penningmeester werd rekening en verantwoording gedaan over het afgelopen jaar.

De inkomsten bedroegen f 592,34, uitgaven f 746,17, er was dus een nadelig saldo van f 152,83.

Vier nieuwe leden traden met 1 Januari 1916 tot de vereniging toe.

Na medegedeeld te hebben, dat vooral de goedgekeurde maalkalveren van de ingeschreven koeien moeten worden opgegeven, sloot de voorzitter de vergadering met dank aan de aanwezige leden.

1918

De Graafschap Bode 1918-12-17

VARSEVELD.

— 16 Dec. Hedenavond had in Café Venderbosch te Heelweg een vergadering plaats van de fokvereniging alhier. Tot bestuurslid werd gekozen B. Boomkamp in de plaats van J. Ormel, die zich niet weder herkiesbaar stelde. Tot lid der Aankoop-Commissie werd het aftredende lid J. H. Radstake herkozen. Besloten werd om de stier bij G. B. Wisselink weer uit te besteden, voor de som van f350, thans is het f300. Het dek- en contrôlegeeld blijft zooals het nu geregeld is en tevens 50 cent per koe te heffen voor mogelijk te kort. De secr. deelde mede, dat in dit jaar er 7 nieuwe leden bijgekomen waren met 32 koeien en dat verder daartoe gelegenheid zal bestaan zich voor 1 Jan. aan te melden bij den secr. H. W. Wisselink. Daarna werd een woord van dank door den secr. gebracht aan de aftr. voorz. voor zijn eminente leiding, waarina deze verklaarde zijn beste krachten te zullen blijven weiden als lid om de ver. tot bloei te brengen.

1919

De Graafschap Bode 1919-02-18

VARSEVELD.

— In de vergadering der fokvereniging Heelweg en Omstreken, bleek uit het jaarverslag dat het ledental was gestegen tot 48. Uit de bescheiden van den penningmeester bleek, dat ook finantiëel de vereniging er goed voorstaat. Besloten werd dat leden die haver verbouwd hebben een zeker kwantum per koe zullen afstaan aan den stierhouder wegens gebrek aan ander krachtvoer. Verder zal een keuring van koeien worden gehouden, welke zullen worden ingeschreven in een register en werd een boetstelsel ingesteld voor den verkoop van een ingeschreven koe of kalf daarvan.

1920

De Graafschap Bode 1920-12-28

Verslag verg. Fokvereniging Heelweg en Omstreken

HEELWEG - Maandagavond had in café „*De Radstake*” te Heelweg een vergadering plaats van de *Fokvereniging Heelweg en Omstreken*.

De Heer P. Komen, hoofdcontroleur van het *centraal bureau voor melkonderzoek* was ter vergadering aanwezig. Deze zette uitvoerig het nut en doel der vereniging uiteen. Controle op het vetgehalte en de melkgift der koeien is om te fokken in de goede richting een eerste vereiste. Men moet er zich op toelagen koeien te krijgen met een hoog vetgehalte en tevens een goede melkopbrengst. Het schetsen van kalveren is zeer aan te bevelen. Ook moet de veehouder er zich op toelagen om dieren te fokken, welke een hoop waarde in de handel bezitten.

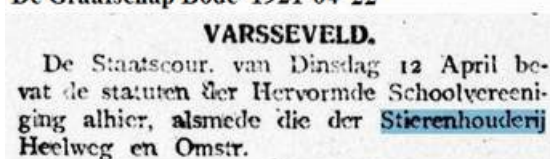
Hierna werd nog van gedachten gewisseld, hoe verder gewerkt zou werden. De meeste leden waren overtuigd, dat er verandering moest komen. Een grote meerderheid verklaarde zich bereid om de fokvereniging voort te zetten, doch enkele leden waren blijkbaar niet overtuigd van het nut van melkcontrole, wel voor een stierenvereniging. Tenslotte word de zaak tot de volgende vergadering aangehouden.

1921

De Graafschap Bode 1921-01-18

De Graafschap Bode 1921-04-22

1922

De Graafschap Bode 1922-08-29

VARSEVELD.

— De stier van de fokvereniging Heelweg en O. is de vorige week geslacht en uitgepond. Het dier woog niet minder dan ca. 1100 pd. schoon aan den haak. Hij was gestald bij J. Oussinklo te Heelweg.

— De fokvereniging Heelweg en Omstr. houdt a.s. Vrijdag een fokveedag te Heelweg.

De Graafschap Bode 1922-12-19

Verslag verg. Fokvereniging *Heelweg en Omstreken*

HEELWEG- In café Venderbosch aan de Radstaak te Heelweg werd Maandagavond j.l. de herfstvergadering van de fokvereniging „*Heelweg en Omstreken*” gehouden. Na opening door de voorzitter, de heer **Joh. Gussinklo** werden de notulen na voorlezing onveranderd vastgesteld. Als bestuurslid werd de heer W. Vrieze herkozen, eveneens de heer G. W. Wisselink, als lid van de aankoopcommissie van stieren. De vergoeding voor de verzorging der stieren werd bepaald op f 400.- per jaar. Het dekgeld werd voor koeien van leden bepaald op f 2,50, Voor koeien van niet-leden voor de stier welke bij G. J. Heusinkveld op Lieftinck gestald is op f 4.-, en voor de stier welke bij E. W. Colenbrander gestald is f 5,- omreden deze laatste stier nog tamelijk jong is, en het niet gewenst geacht werd, dat deze stier druk dekte. Het entreegeld nieuwe leden werd verlaagd tot f 3.- per koe, omreden men het gewenst vond, dat de vereniging 2 stieren blijft houden en om nog enige nieuwe leden te winnen. Na de gebruikelijke rondvraag sloot de voorzitter deze tamelijk druk bezochte vergadering.

1923

De Graafschap Bode 1923-12-18

Verslag verg. Fokvereniging *Heelweg en Omstreken*

HEELWEG - Donderdagavond vergaderden in café Venderbosch te Heelweg de leden van de Stieren- en Fokvereniging Heelweg en Omgeving. 25 leden waren tegenwoordig. De Voorzitter de Heer **Joh. Gussinklo** opende, en gaf vervolgens de Secr. gelegenheid de notulen van de vorige vergadering te lezen, welke onveranderd werden vastgesteld.

Bij de bestuursverkiezing werd de Heer Joh. Gussinklo met bijna algemeene stemmen herkozen. Eveneens werd herkozen de Heer G. J. Heusinkveld als lid van de commissie van aankoop. Op voorstel van de voorzitter werd het aantal bestuursleden met twee uitgebreid, hiervoor werden gekozen de Heren S. Groot Nibbelink en H. H. Radstake.

Ter sprake kwam verder te openen voor de leden om ontijdig uit de vereniging te kunnen treden. De meerderheid besloot echter dit niet toe te laten; daar dit in strijd zou zijn met de statuten.

Het entreegeld wordt verlaagd van f 2 tot f 1 per koe. De entree gelden voor de Controlevereniging worden bepaald op f 0,50 per koe. De vergoeding voor de stierenhouders wordt vastgesteld op f 400 per jaar. Het dekgeld voor koeien van leden wordt bepaald op f 2,50 per koe. Voor niet leden op f 4,00 per koe.

Bij de rondvraag deelt de secr. mee dat de fokveedag te Lichtenvoorde nog een klein voordelig saldo heeft opgeleverd en verder dat volgens de commissie voor vee-verbetering in de provincie Gelderland het roodbonte vee in deze streek sterk vooruit gaat. Op de herfstkeuring zijn de twee jonge stieren uit de vereniging goedgekeurd.

Hierna Sluiting.

1924

1925

De Graafschap Bode 1925-12-11

Verslag verg. *Fokvereniging Heelweg en Omstreken*

HEELWEG - Woensdag j.L. hield de stierenhouderij en fokvereniging „*Heelweg en Omstreken*” een ledenvergadering aan de Radstaak. De vergadering werd door afwezigheid van de voorzitter door de 2e voorz., S. Groot-Nibbelink, met een woord van welkom aan de leden, geopend.

De notulen werden zonder op of aanmerkingen vastgesteld.

De aftredende bestuursleden W. Vrieze en S. Groot-Nibbelink werden met bijna algemene stemmen herkozen. Ook het aftredende lid van de aankoopcommissie G. B. Wisselink werd herkozen.

De stierenhouders G. Gussinklo en E. W. Colenbrander verklaarden zich bereid de stieren voor 1926 te verzorgen voor een vergoeding van f 400 per jaar.

Het entree van nieuwe leden voor de stierenhouderij bepaald op een gulden per koe, voor de fokvereniging op f 0,50 per koe.

Het dekgeld werd vastgesteld op f 2,50 voor koeien van leden en f 4 voor van niet-leden.

Nog werd besloten om voor de stieren die door de Provinciale Keurings-Commissie worden goedgekeurd, de leden vrijheid te geven in deze stieren te laten dekken met jong vee van de leden en verder ook voor koeien van niet-leden der vereniging.

Van de schuld der vereniging aan de Boerenleenbank zal in het vervolg ieder jaar f 100 worden afgelost.

Hierna sloot de voorzitter de vergadering.

1926

De Graafschap Bode 1926-09-10

Over plan fokveedag fokvereniging *Heelweg en Omstr.*

HEELWEG - Reeds geruime tijd heeft het bestuur der fokvereniging *Heelweg en Omstreken* het plan gehad een fokveedag te organiseren, doch door verschillende omstandigheden, o.a. Het heersen van mond- en klauwzeer, werd de uitvoering van dit plan steeds uitgesteld. In haar laatste vergadering heeft het bestuur besloten wegens gunstiger wending dezer ziekte, deze dag te bepalen op Zaterdag 18 Sept. a.s., nam. 2 uur, in de weide van de heer Wisselink op de Keizer.

Aangezien alhier in de laatste jaren veel geld en moeite aan de verbetering van de rundveestapel is ten koste gelegd en de fokvereniging reeds meerdere jaren in het bezit is van 2 goede stamboekstieren, zullen landbouwers en belangstellenden dien dag een keurige collectie roodbont M.R.IJ. vee te zien krijgen.

Door verschillende personen en verenigingen zijn reeds bijdragen toegezegd, welke als prijzen en ereprijzen voor de mededingers beschikbaar gesteld zijn.

De Graafschap Bode 1926-09-21

Verslag Fokveedag *Heelweg en Omstreken.*

HEELWEG. Zaterdagmiddag j.l. hield de Afd. *Heelweg en Omstreken* een fokveedag in de weide van de heer Wisselink op de Keizer. Als keurmeesters fungeerden de heren W. de Jong, Rijksveeteeldconsulent en F. van Zadelhoff, inspecteur van het Ned. Rundveestamboek. Na het keuren van elke rubriek gaf de heer de Jong van elk dier een leerzame bespreking en bracht het goede en minder goede van het exemplaar naar voren, wat door de talrijke aanwezigen met belangstelling werd gevolgd.

1e rubriek Stamboekkoeien waren 9 dieren aanwezig:

over het geheel vormde deze rubriek een mooi geheel. 1e prijs kreeg Bontje, eig. S. Groot-Nibbelink, 2e en 3e prijs Nellie en Jet van dezelfde eigenaar, 4e prijs Lompa, eig. H. J. Boomkamp; 5e prijs Elsje, eig. G. B. Wisselink en 6e prijs Lena, eig. H. J. Boomkamp;

2e rubriek fokregisterkoeien, geboren voor 1923; aangevoerd 9 stuks:

Hoewel deze rubriek niet zo'n mooi geheel vormde dan de voorgaande, waren ook hier goede dieren aanwezig. 1e prijs eig. J. G. Wisselink, 2e prijs S. Groot-Nibbelink; 3e en 4e prijs D. J. Boomkamp en 5e prijs G. J. Heusinkveld.

3e rubriek fokregisterkoeien en vaarzen, geboren na 1922:

Ook hier waren enkele zeer goede exemplaren aanwezig; 1e prijs S. Groot-Nibbelink; 2e prijs J. G. Wisselink en 3e prijs G. B. Wisselink;

4e rubriek dragende vaarzen geb. 1924.

Hier waren slechts 5 stuks aangevoerd, doch van uitstekende kwaliteit; 1e prijs eig. Joh. Gussinklo, 2e pr. B. Boomkamp en 3e prijs H. H. Radstake.

5e rubriek pinken geb. vóór 1925:

1e pr. eig. B. Boomkamp, 2e pr. J. G. Wisselink en 3e pr. eig. H. H. Radstake.

6e rubriek vaarskalveren geb. na 1 Nov. 1925

1e pr. eig. S. Groot-Nibbelink; 2e prijs eig. H. J. Boomkamp, 3e pr. eig. B. Boomkamp.

7e en laatste rubriek collectie van één eigenaar, bestaande uit eigengefokte volbloeden:

In de 1e klasse werd geplaatst collectie van S. Groot-Nibbelink: 2e klasse collectie van J. G. Wisselink. 3e klasse collectie van B. Boomkamp en 4e klasse collectie van H. H. Radstake.

Ter opluistering was aangevoerd de oude stier der veren., Paul S 1184, welke algemeen werd bewonderd.

1927

De Graafschap Bode 1927-09-23

Lichtenvoorde, Centrale Fokveedag van M.R.IJ.-vee te 26 Sept. a.s. Fokverenigingen; Harreveld, Heelweg, Lievelede, Vragender en Zieuwent

LICHTENVOORDE. – Aangemoedigd door het succes van de vorige keren, besloten de besturen der fokverenigingen Zieuwent, Lievelede, Harreveld en Heelweg, voor enige jaren voortaan ieder jaar een centrale fokveedag te organiseren. Door het heersen van mond- en klauwzeer leed dit plan vorig jaar direct schipbreuk. Dit voorjaar werden de plannen echter opnieuw opgevat en tevens de vereniging te Vragender in den kring opgenomen.

Verschillende op landbouw- en veeteeltgebied vooraanstaande personen uit Lichtenvoorde en Varsseveld hebben zitting genomen in het eere-comité, terwijl aan subsidies en bijdragen reeds een bedrag van ruim 200 gulden is ontvangen. We twijfelen er dan ook niet aan of, wanneer a.s. Maandag het weer maar meewerkt, zal ook deze fokveedag weer slagen.

In de catalogus, waarin we reeds een kijkje hebben genomen, vinden we een aantal nummers vermeld, verdeeld over 12 rubrieken.

Behalve de in de catalogus vermelde dieren zullen die dag ook aanwezig zijn de stieren van die verenigingen, waaronder de bekende stier Dina's jan 1688 S. van de fokvereniging Heelweg, die de vorige week te Deventer met de tweeden prijs bekroond werd.

Na afloop der keuringen krijgen we een vergelijking der verschillende verenigingen naast elkaar. In 1925 was deze uitgevallen als volgt: Lievelede, Heelweg, Zieuwent, Harreveld.

Aan het slot delen we nog mee, dat de keuring der stieren in het openbaar zal geschieden, terwijl een der juryleden de goede en minder goede hoedanigheden der verschillende exemplaren mededeelt, zodat ook hier voor de boer nog wel wat te leren valt.

Voor veehouders, die zich van goed fokmateriaal willen voorzien, is dit een goede gelegenheid, aangezien we in de catalogus verschillende dieren te koop vinden aangeboden.

Verder verwijzen we naar een advertentie in dit nummer.

De Graafschap Bode 1927-09-27

VARSEVELD.

Derde centrale fokveedag van Maas-, Rijn- en IJsselveen te Lichtenvoorde.

Begunstigd door mooi herfstweer hield de kring Lichtenvoorde van fokverenigingen van Maas-, Rijn- en IJsselveen, heden haar derden centralen fokveedag. De heer A. J. van de Laar, burgemeester van Lichtenvoorde, sprak het openingswoord, waarin hij zijn leedwezen uitte, dat er nog geen enkele boerin of boerendochter aanwezig was. De commissie had gemeend de dames vrijen toegang te moeten geven om het bezoek van fokveedagen daardoor aan te moedigen. Spreker loofde een groote kook uit aan de eerste vrouwenpersoon, die de controle passeerde. (Even na de opening kwamen de eerste twee vrouwen aan den ingang, zij werden beide met een sucadekook vereerd). Verder deed spreker het genoegen, dat onder Lichtenvoorde en omgeving zooveel voor de verbetering van den veestapel werd gedaan. Hij hoopte dat men op den ingeslagen weg zou voortgaan.

Tot slot kregen we een vergelijking van de verschillende fokverenigingen tegen elkaar. De groepen werden gevormd door den vereenigingsstier, met minstens 6 melkkoeien en vier stuks jongvee.

Eerste werd de fokvereniging Heelweg; 2e de fokvereniging Lievelede; 3e de fokvereniging Harreveld; 4e de fokvereniging Vragender; 5e de fokvereniging Zieuwent.

De burgemeester sprak daarna nog een slotwoord, waarin hij verschillende personen bedankte, ten eerste den heer Hogenkamp te Harreveld, secretaris van den fokveedag en in de tweede plaats de Juryleden van Zadelhoff uit Dieren, de Jong uit Arnhem en Smit uit Wilp. Verder hoopt spreker dat de vereenigingen het volgend jaar weer de handen ineen zullen slaan om dan den vierden fokveedag in Lichtenvoorde te kunnen houden.

1928

1929

Verslag verg. Fokvereniging Heelweg en Omstreken

1930

De Graafschap Bode 1930-02-18

Verslag verg. Fokvereniging Heelweg en Omstreken

HEELWEG - Donderdagavond 13 Februari hield de fokvereniging *Heelweg e.o.* haar voorjaarsvergadering aan de Radsbaak. Na de opening en lezing der notulen deed de penningmeester rekening en verantwoording over het afgelopen jaar.

De rekening had een voordelig saldo van f 160,00 ongeveer. De balans had tot eind. cijfer f 1307,08, waarvan bij liquidatie nog f 887.08 te verdelen was onder de leden. De rekening werd goedgekeurd.

Uit het jaarverslag bleek dat de vereniging nog steeds in bloei toeneemt. Het ledental bedraagt thans 55 met pl.m. 340 koeien. Hiervan worden 200 koeien gecontroleerd en de registers bijgehouden.

In 1929 werden 70 kalveren geschetst van deze koeien. Uit de melklijsten bleek, dat de melk-opbrengst wat hoger was dan vorig jaar, evenals het vetgehalte. Het gem. vetgehalte was 3,25, de gem. melkopbrengst 3840 K.G., wat gem. 141 K.G, boter geeft in gem. 296 dagen.

Na nog enkele besprekingen over ondergeschikte aangelegenheden, sloot de voorzitter deze vergadering.

1931

De Graafschap Bode 1931-09-23

Fokveedag. MRIJ. fokverenigingen

LICHTENVOORDE, HEELWEG- Aan den alhier gehouden Fokveedag van het roodbont vee werd deelgenomen door de Fokvereeniging „Heelweg”, Lieveelde, Vragender, Harreveld en (voor het eerst) Zwolle.

De afdeeling Zieuwent heeft niet deelgenomen wegens het heerschen, of pas geheerscht hebbende mond- en klauwzeer. Deze ziekte is thans bezworen.

Te kwart over 10 opende de Burgemeester met enkele woorden den fokveedag. Spr. drong aan op het invoeren van een algemeene melkcontrôle, en verwees naar hetgeen hij reeds op den fokveedag te Lieveelde ter zake had gesproken en deelde mede, dat de Boterfabriek te Varsseveld reeds een contrólesysteem heeft ingevoerd. De boer betaalt daar f 1,50 per koe, terwijl de overige kosten geheel worden gedragen door de fabriek, waaronder ook de kosten voor de administratie der contróle. Spr. hoopt, dat hier ook spoedig een contróle-systeem wordt ingevoerd, in het sociaal belang van den kleinen boer.

Met de beste wensen voor het welslagen van den fokveedag opende Z. E. Achtbare de tentoonstelling.

1932

De Graafschap Bode 1932-11-11

Verslag verg. *Fokvereniging Heelweg en Omstreken*

HEELWEG. - Dinsdagavond hield de *Fokvereniging Heelweg en Omstreken* haar herfstvergadering in de oude school te Heelweg. De voorz. **W. Vrieze** opende de vergadering met een hartelijk woord van welkom aan de leden en verzocht de secr. de notulen te lezen, welke alzo werden vastgesteld. De aftredende bestuursleden B. Hoftijzer en J. H. Wisselink werden met bijna algemene stemmen herkozen, evenzo het lid van de aankoopcommissie van stieren H. J. Boomkamp.

Er zal weer getracht worden een jonge stier voor de vereniging aan te kopen. De stierenhouder D. W. Vreman was bereid stier „Jan” in 1933 voor f300.- te verzorgen. De aan te kopen stier zal zo mogelijk bij G. Gussinklo gestald worden.

De omslag per koe zal voor stierenhouderij f3.- en voor de fokvereniging 50 ct, daarboven bedragen. Dekgeld voor niet-leden werd op f3.- per koe bepaald voor stier „Jan”.

Entree voor nieuwe leden werd vastgesteld op 50 cent per koe. Hierna sluiting der vergadering door de voorzitter met dank aan de leden voor de gezellige bespreking.

1933

De Graafschap Bode 1933-01-09

G. O. M. v. LANDBOUW
afd. **Heelweg.**

LANDBOUWLEZING

op **Vrijdag 13 Januari a.s.**, des
avonds **6 uur**, aan de RAD-
STAAK, door den Welgeden
Heer **F. VAN ZADELHOFF**,
Inspecteur N. R. S. te Dieren,

Als onderwerp:

**ENKELE LICHTPUNTEN
VOOR DE TOEKOMST DER
M. R. IJ.-FOKKERIJ.**

B. BOOMKAMP
Secr.

Zie bijlage-4 '[lezingen](#)'

De Graafschap Bode 1933-02-27

Verslag verg. *Fokvereniging Heelweg en Omstreken*

HEELWEG. Woensdag 22 Februari vergaderde de fokvereniging Heelweg en Omstr. in de oude school te Heelweg. De Voorz., W. Vrieze, heet de aanwezige leden hartelijk welkom en verzocht de secr. de notulen der vorige vergadering te lezen, welke zonder op of aanmerkingen worden vastgesteld.

Uit het jaarverslag van de secr. bleek dat het ledental 43 bedraagt met 265 koeien. Door de stieren der vereniging waren in totaal 274 koeien gedekt. In het afgelopen jaar waren 167 melklijsten afgesloten. De gemiddelde opbrengst uit deze lijsten waren: 4146 K.G. melk met 3,35 % vet is 153 KG. boter in 301 dagen.

Het vetgehalte van onze vereniging was in de ruim 20 jaar van het bestaan van 3,08 opgelopen tot 3,35 of ongeveer 0,27 % hoger dan in het begin, wat betekent, dat in iedere honderd K.G. melk ruim een $\frac{1}{4}$ K.G. boter meer zit.

Onbegrijpelijk is het dat nog niet meer landbouwers zich aansluiten bij de fokverenigingen, gezien deze mooie resultaten.²³

Uit de rekening en verantwoording van de penningmeester bleek dat de ontvangsten f 1321,24, de uitgaven f 1122,67 bedroegen, zodat er een batig saldo was van f 198,57. De rekening werd gecontroleerd door D. J. Wensink en J. H. Venderbosch, die alles in de beste orde bevonden en adviseerden tot goedkeuring wat met algemene stemmen aangenomen werd. Bij de rondvraag wekte het bestuur de leden op om bij de buurman de mooie resultaten der vereniging bekend te maken en hun het nut van de vereniging nog eens extra goed uit te leggen, te meer daar thans het entreegeld voor nieuwe leden laag gesteld is, m.l. 50 ct. per koe.

Hierna sluiting der vergadering.

De Graafschap bode 1933-09-20

LICHTENVOORDE.

Fokveedag.

— Dinsdag organiseerden de Fokverenigingen **Heelweg**, Lielvelde, Vragender, Zwolle, Zieuwent I, Zieuwent II en Harreveld een Fokveedag van M. R. IJ.-vee. Deze dag is in alle opzichten heel goed geslaagd. 't Weer bleef vrij goed, de inzending van vee was beter dan ooit, en honderden belangstellenden waren op 't terrein aanwezig. Het is een gelukkig verschijnsel, dat ondanks malaise, de veehouders de belangstelling behouden voor vee-verbetering.

De Jury bestond uit de heeren W. de Jong, rijksveeteeltconsulent, F. van Zadelhof, inspecteur N. R. S., M. Koomen, hoofdcontroleur, J. Smit, voorzitter A. B. T. B. Wichmond en J. A. Hylkema, rijkszuivelconsulent.

.....
Rubriek: directe afstammelingen van een stier. In deze interessante afdeeling stonden de inzendingen van de Vereeniging **Heelweg** en Harreveld bovenaan; daarna kwamen achtereenvolgens: Zwolle, Lielvelde, Vragender, Zieuwent. Na de keuringen bracht de Voorzitter E. J. Klein Stapel hartelijk dank aan de heeren keurmeesters, de meewerkende verenigingen en aan allen die aan dezen bijzonder geslaagden fokveedag hadden medegewerkt. En zonder te kort te doen aan de verdiensten van andere bestuursleden, mag wel een apart woord van hulde gebracht worden aan den volijverigen secretaris, den heer B. Hogenkamp, die aan de voorbereiding zoo'n groot aandeel had, aldus spr.

23 Vet aangezet door ZHN.

De Graafschap bode 1933-12-01

Kort verslag verg. Fokvereniging

HEELWEG. - In de gehouden ledenvergadering van de fokvereniging, onder leiding van de heer W. Vrieze. werd het aftredend bestuurslid, de heer G. Boomkamp, evenals het lid der commissie tot aankoop van stieren, D. J. Radstake, met bijna algemene stemmen herkozen. De omslag over 1933 werd vastgesteld op f 2,50 per koe met nog 50 cent per koe voor die leden, waarvan de koeien en het jongvee geregistreerd worden.

Het dekgeld voor koeien van niet-leden werd op f 3 per koe bepaald en dat voor pinken van leden op f 1,50.

De verzorging der stieren werd weer opgedragen aan de oude stierenhouders G. Gussinklo en D. W. Vreman, waarvoor de tegemoetkoming op f 300 per jaar werd bepaald.

Na de rondvraag sloot de voorzitter de vergadering met dank aan de leden voor hun opkomst.

1934

De Graafschap bode 1934-02-19

Verslag vergadering Fokvereniging

HEELWEG. - Dezer dagen had de voorjaarsvergadering plaats van de fokvereniging Heelweg en Omstreken in de oude school te Heelweg, onder leiding van de voorzitter W. Vrieze. De notulen werden onveranderd vastgesteld, waarna de penningmeester rekeningen verantwoording deed van het financieel beheer der vereniging, De ontvangsten bedroegen f 1330,87, de uitgaven f 1154,40, zodat er een batig saldo was van f 176,47.

Een commissie van twee leden hiervoor door de voorzitter aangezocht, controleerden de bescheiden van de penn. en vonden alles in goede orde en adviseerde tot goedkeuring der rekening, hetgeen, met algemene stemmen gebeurde.

De voorzitter dankte de penn. voor zijn accuraat beheer der gelden en de commissie voor hun moeite.

Uit het jaarverslag van de secr. bleek dat het ledental met twee vermeerderde, verder dat de productiecijfers iets lager waren dan in 1932. De gemiddelden waren als volgt: 4075 Kg. melk, met 3,34 pct. vet, wat o.a. 150 kg. boter geeft in 321 dagen.

De Secretaris gaf nog enkele inlichtingen betreffende de, teeltbeperking der Crisis-Rundvee-Centrale. wat het aanhouden van geregistreerde stierkalveren boven het toegewezen aantal betreft, kon de secr. nog weinig mededelen.

Op een vergadering van het N. R. S. te Zutphen op donderdag j.l. gehouden, deelde het bestuur hiervan mee dat de eisen voor deze kalveren voor het N. R. S. en erkende fokverenigingen door de provinciale commissie precies gelijk zijn.

Nog deelde het bestuur mee dat het dekgeld van koeien van niet-leden f 3.- bedraagt en van pinken van leden f 1,50. Daar niemand iets te vragen, of op te merken had sloot de voorz. deze vergadering met dank voor de belangstelling.

Kort verslag verg Fokvereniging

HEELWEG - De fokvereniging „Heelweg en Omstreken” vergaderde in de oude school te Heelweg. Na de opening door de voorzitter den heer W. Vrieze volgde lezing der notulen. Deze werden onveranderd vastgesteld. Bij de bestuursverkiezing werden herkozen de heren W. Vrieze en S. Groot Nibbelink. Ook werd herkozen als lid van de commissie tot aankoop van stieren de heer G. B. Wisselink. De omslag per koe over 1934 werd bepaald op *f* 3 met 50 ct. verhoging voor leden, die hun kalveren laten schetsen. Het dekgeld over 1935 voor pinken van leden werd bepaald op *f* 1,50 voor koeien van niet-leden op *f* 3. Entrée nieuwe leden 50 ct. per koe.

De stierenhouders G. Gussinklo en D. W. Vreman waren bereid ook in 1935 de stieren te verzorgen voor een vergoeding van *f* 300 per jaar. Na nog enige huishoudelijke besprekingen bij de rondvraag sluit de voorzitter deze vergadering met dank aan de leden voor de getoonde belangstelling.

1935

De Graafschap Bode 1935-02-18

Verslag verg. *Fokvereniging Heelweg en Omstreken*

HEELWEG. - Tijdens de gehouden Vergadering van de fokvereniging „Heelweg en Omstreken”, onder voorzitterschap van de heer **W. Vrieze**, wordt het jaarverslag uitgebracht, waaraan wij het volgende ontleen.

Het ledental liep met twee terug en bedaaft thans 42 met 275 ingeschreven koeien. Het productiecijfer was betreft de hoeveelheid melk 200 kg. minder dan vorig jaar, terwijl het vetgehalte iets hoger was. De gemiddelde melkopbrengst bedroeg gedurende 308 dagen ruim 3900 kg. Van 3,35%. De boterproductie was 146 kg. Het hoogste kg melk was 7387, het laagste 1594; het hoogste vetgehalte 4,23 % het laagste 2,76. De hoogste boteropbrengst 297 kg. de laagste 63 kg. Er waren 19 koeien die geen 3 % vet konden halen. Er werden in 1934 bijna 100 kalveren geregistreerd.

Uit het financieel verslag van de penningmeester blijkt dat de ontvangsten f 1191,57 bedroegen en de uitgaven f 1104,45, zodat er een batig saldo is van f 87,12. De voorzitter verzoekt de heren G. B. Wisselink en G. W. Heusinkveld de bescheiden van de penningmeester te controleren. Alles wordt in goede orde bevonden en wordt besloten tot goedkeuring van de rekening. Verder worden nog enige huishoudelijke dingen besproken, waarna de voorzitter de vergadering sluit met dank voor de betoonde belangstelling.

De Graafschap Bode 1935-12-09

Verslag Verg. Fokvereniging en Stierenhouderij.

HEELWEG. – Vrijdagavond waren de leden van de fokvereniging „*Heelweg en Omstreken*” opgeroepen tot een bijeenkomst bij de Radstaak. Dit naar aanleiding van een nieuwe stier, die door de aankoopcommissie bij Boeink te Zelhem is aangekocht voor de som van f 500.-, de oude stier zal binnenkort onder de leden worden uitgepond. Het dekgeld voor niet-leden is voor toelating tot de jonge stier verhoogd tot f 10 per koe. De vergadering werd met een woord van dank gesloten.

Hierna hield de Afd. Heelweg van de G.O.M. v. L. een vergadering. Na opening en vaststelling der notulen, kwam bestuursverkiezing aan de orde. De heer J. G. Wisselink werd met nagenoeg algemene stemmen herkozen. De heer B. Hoftijzer bracht uitvoerig verslag uit van de algemene vergadering. Als gevolg hiervan werden besprekingen gehouden, waarbij de opmerking gemaakt werd, dat bij de tegenwoordige toepassing van de steunmaatregelen de kleine bedrijven het minst gesteund worden.

Als afgevaardigde naar de algemene vergadering werd benoemd de heer G. B. Wisselink. De contributie voor 1936 werd ongewijzigd vastgesteld. Besloten werd om de heer Cleveringa uit te nodigen voor het houden van een lezing. Bij monde van de heer B. Boomkamp als secr. der plaatselijke commissie van de V. C. werd uitvoerig verslag gedaan. Op verzoek van bovengenoemde commissie werd verzocht om een paar leden aan te wijzen, om een en ander te controleren. Benoemd werden de heren G. W. Wisselink en D. W. Ormel. Niets meer aan de orde zijnde volgde sluiting.

1936

De Graafschap bode 1936-09-25

De 9e Centrale Fokveedag van M. R. IJ. Vee te Lichtenvoorde.

— Woensdag werd te 'Lichtenvoorde' de 9e Centrale Fokveedag gehouden omvattende de Fokverenigingen Harreveld, Heelweg, Lieveelde, Vragender, Zwolle, Eendracht Zieuwent, Zieuwent II.

Keurmeesters waren de heeren Dr. Ir. Labouchère, Arnhem; Van Zadelhoff, Dieren; Koomen, Zutphen en Smit, Wichmond.

Het verslag van de openingsplechtigheid verricht door Burgemeester A. J. van de Laar, plaatsten we reeds in het Woensdagn., waarom we derhalve thans volstaan met het vermelden der uitslagen.

Hier volgen de uitslagen van de keuring, door de heeren keurmeesters, bovengenoemd, gehouden.

Klasse I. Fokvereinigingsstieren.

1e pr. a. Jan, 3128, S. geb. 30 Aug. 1929, eigenaar Fokvereniging Heelweg.

1e pr. b. Harry, 4706 S. geb. 20 Oct. 1934, eigenaar Fokvereniging Heelweg.

2e pr. a. Doel, 3576 S. geb. 26 Maart

.....

1937

De Graafschap bode 1937-06-28

HEELWEG.

— Heden Zaterdag 26 Juni had keuring plaats voor het N.R.S. door Inspecteur F. van Zadelhoff te Dieren. Ingeschreven werden 3 koeien van S. Groot Nibbelink te Halle, 2 koeien van J. H. Wisselink, Harreveld, 1 van J. G. Wisselink te Heelweg, 1 van D. J. Wensink, Heelweg, 1 van G. Gussinklo, Heelweg. Alle eigenaren zijn leden der Fokvereniging „Heelweg en Omstreken” te Heelweg.

De Graafschap Bode 1937-12-20

Verslag Verg. Fokvereniging en Stierenhouderij.

HEELWEG. - In de Oude school alhier werd bovengenoemde vergadering gehouden. Na opening met een woord van welkom, werden de notulen gelezen en ongewijzigd vastgesteld. Een voorstel tot toelating van zes nieuwe leden werd aangenomen en het inleggeld bepaald op f2.- per koe.

De bestuursleden de heren W. Vrieze en S. Groot Nibbelink waren aan de beurt van aftreden. Eerstgenoemde stelde zich wegens zijn ouderdom niet herkiesbaar. De heer S. Groot Nibbelink werd herkozen en de heer H. H. Radstake gekozen. Als lid van de aankoopcommissie werd de heer G. B. Wisselink herkozen.

Voor de stierenhouderij werd de omslag bepaald op f 3.- en 50 ct. voor de fokvereniging. Het dekgeld voor pinken van leden werd bepaald op f 1,50, voor koeien van niet leden op f 10. Bij de bespreking terugdekkers stelde het bestuur een mildere regeling voor bij normaal afkalven 1 maal terugdekken zonder veeartsenijkundige behandeling, hetwelk na langdurige discussie werd aangenomen.

Bij de aanbesteding onderhoud stieren, werd voor de stier Roland het laagst ingeschreven door de heer H. W. Heusinkveld voor de som van f 277,50. Voor de stier Cor waren geen gegadigden en zal het bestuur trachten een oplossing te vinden.

Bij de rondvraag werden enkele algemene zaken besproken. Ten slotte werd door de heer S. Gr. Nibbelink een woord van dank gebracht aan de heer W. Vrieze voor alles wat hij voor de vereniging gedaan heeft. De scheidende dankte de voorz. voor de gesproken woorden, waarna de vergadering een woord van dank gesloten werd.

1938

De Graafschap Bode 1938-04-22

VARSSEVELD.

— Door het Bestuur der Coöp. **Zuivelfabriek „Volharding”** alhier werd, na gehouden inschrijving, het monsternemen voor de melkcontrole opgedragen aan de volgende personen:

Groep: 1. B. Mellendijk; 2. J. B. Albers; 3. H. Navis; 4. H. Wisselink; 5. W. R. Breukelaar; 6. A. Arentszen; 7. W. Jolink; 8. W. Wisselink; 9. J. W. Hoftijzer; 10. G. F. Diepenbroek; 11. H. Vink; 12. J. Th. Vriezen; 13. G. W. ter Maat; 14. G. W. Vrieze; 15. H. Wildenbeest; 16. W. Hofs; 17. B. Colenbrander; 18. W. Gemmink; 19. L. Tuenter.

Wij vernamen, dat de fabriek jaarlijks financieel bijdraagt in de kosten van de controle, zoodat de veehouders op zeer billijke voorwaarden hun koeien gecontroleerd kunnen krijgen op productie. Dat men in Varsseveld in de goede richting werkzaam is, bewijst wel de omvang, die de melkcontrole daar gekregen heeft, terwijl, naar wij vernemen, het aantal deelnemers nog gestadig toeneemt.

De Graafschap bode 1938-11-07

HEELWEG.

— Bij de inspectie voor het N. R. S. door den heer Van **Zadelhoff** werden de volgende eigenaars koeien ingeschreven in het N. R. S. G. Gussinklo 1; G. B. Wisselink 1; B. J. G. Vreman 2; B. Boomkamp 1; S. Groot Nibbelink 1. Tevens een stier voorloopig van S. Groot Nibbelink. Bovengenoemde eigenaars zijn allen leden der fokvereen. **Heelweg** en **Omstreken**.

De Graafschap Bode 1938-12-02

Verslag vergadering Stieren- en Fokvereniging.

HEELWEG. - In de Oude School vergaderde Woensdagavond de Stierenhouderij „*Heelweg en Omstreken*”, onder presidium van de heer **H. H. Radstake**.

In zijn openingswoord, spreekt deze de wens uit, dat de nieuwe leden, die zich aan wens te sluiten, ook trouwe leden mogen blijken te zijn. De secretaris, de heer Boomkamp leest vervolgens de notulen.

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

Van het bestuur zijn aftredend, de heren J. H. Wisselink en B. Hoftijzer en van de commissie van aankoop, de heer H. J. Boomkamp.

Deze heren worden met algemene stemmen herkozen.

Bij de inschrijving voor verzorging stier Roland was de heer H. W. Heusinkveld met *f* 289 de laagste zodat deze stier zijn tegenwoordige stal behoudt. Wat stier Cor betreft, zal overleg gepleegd worden met de Wed. Vreman. De omslag per koe werd gelijk vorig jaar op *f* 3.- gehandhaafd.

Dekgeld pinken van leden *f* 1,50. Niet-leden kunnen hun koeien laten dekken voor *f* 10.- per koe.

Inleggeld nieuwe leden bleef na enige bespreking, *f* 2.- per koe.

De leden algemeen van oordeel, dat er succes bereikt is, met de behandeling van besmette koeien, waren er dan ook van overtuigd, dat de maatregelen nog onverminderd gehandhaafd moeten blijven.

Voorts wordt nog besloten uit te zien naar een jonge stier, daar door de groei der vereniging het aantal koeien voor twee stieren tamelijk groot wordt. Door stierhouder Vreman wordt nog aangedrongen zoveel mogelijk op de vastgestelde uren met de koeien te komen.

Hierna sluit de voorzitter deze vergadering, om direct daarna de vergadering der fokvereniging te openen.

De secr. doet voorlezing der notulen.

De omslag, per koe wordt met een kwartje verhoogd en gebracht op *f* 0,75.

De voorzitter bespreekt het vele werk, dat de heer Boomkamp voor de vereniging doet, en stelt mede namens de andere bestuursleden aan de vergadering voor de vergoeding voor de secr., met *f* 25.- te verhogen.

Dit voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen, wel een bewijs hoe de leden overtuigd zijn, dat de secr. de zaak op uitmuntende wijze behartigd. De heer Boomkamp dankt de leden voor deze toezegging.

De voorzitter memoreert nog de verschrikkelijke verwoesting, welke het mond- en klauwzeer onder het vee heeft aangericht.

Met de wens dat deze ernstige ziekte spoedig mag wijken en de leden dank brengend voor hun aanwezigheid, sluit hij de vergadering.

1939

De Graafschap bode 1939-02-08

HEELWEG.

— Maandagavond j.l. is de cursus in rund-vee-kennis, uitgaande van de afd. **Heelweg** van de G . O. M. v. Landbouw, begonnen. Voor deze cursus bestond goede belangstelling; 29 personen volgen de lessen, welke gegeven worden door den heer v. **Zadelhoff**. De heer Boomkamp, voorzitter der afd., opende de cursus met een toepasselijk woord.

De Graafschap Bode 1939-02-20

Verslag Stieren- en Fokvereniging.

HEELWEG. - Bovengenoemde verenigingen hielden zaterdagavond haar jaarvergaderingen in de oude school alhier.

Stierenvereniging

In zijn openingswoord wenste de voorzitter, **de heer Radstake**, de leden een voorspoedig en gelukkig jaar toe voor gezin en bedrijf. Hij wenste de secr. geluk met zijn herstel en deelde mee dat het bestuurslid de heer Gr. Nibbelink, thans wegens ziekte niet aanwezig kon zijn, en wenste hem vanaf deze plaats spoedige beterschap toe. Vervolgens verzocht hij de secr. de notulen te lezen, waarna de penningmeester rekening en verantwoording deed van het afgelopen boekjaar.

Hieraan ontleen we, dat de ontvangsten bedroegen *f* 1352,82, de uitgaven *f* 1237,40, batig saldo *f* 115,42. De balans sloot met een bedrag van *f* 1668,64, hieronder bevond zich nog een schuld van *f* 450, zodat hij ontbinding der vereniging een bedrag van *f* 1218,04 te verdelen valt.

De Commissie tot het nazien dezer rekening, verklaarde alles in de beste orde te hebben bevonden en adviseerde tot goedkeuring. Aldus geschiedde, onder dank aan de penningmeester voor zijn accuraat beheer.

De secr. deed vervolgens voorlezing van het jaarverslag, waaruit bleek dat 6 nieuwe leden toetraden, zodat het ledental thans 52 bedraagt met 360 koeien. Er zijn door de verenigingsstieren 750 dekkingen verricht bij 426 dieren. Verder vermeldde dit verslag nog dat de stier **Roland** in het voorjaar was opgenomen met 80,4 punten en hij in Zutphen in zijn categorie de eerste plaats bezette.

Nadat bij de rondvraag nog enkele huishoudelijke zaken zijn besproken. sloot de voorzitter deze vergadering, om direct daarop over te gaan tot opening van de volgende.

Fokvereniging

Na voorlezing der notulen volgde goedkeuring onder dank aan steller.

De penningmeester deed vervolgens rekening en verantwoording waaruit bleek dat de ontvangsten *f* 220,40 bedroegen, de uitgaven *f* 180,50, zodat er een batig saldo is groot *f* 39,90. Nadat ook deze rekening was gecontroleerd, bracht de voorzitter dank aan de penningmeester voor zijn zuiver beheer. De secr. zei dat hij nog niet in het bezit is van alle melklijsten, en hij tot zijn spijt hierdoor niet in staat was een jaarverslag samen te stellen, maar stelde de verga-

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

dering voor, om zodra hij de lijsten uit Zutphen heeft ontvangen, verslag te geven.
Na allen dank gebracht te hebben voor hun tegenwoordigheid en de prettige besprekingen sloot de voorzitter deze vergadering.

De Graafschap bode 1939-10-30

Jongveekeuring te **Heelweg** bij Varsseveld.

Goede kwaliteit. — Flinke belangstelling.

— Deze keuring, die door het heerschen van het m. en kl. zeer moeilijk vroeger plaats kon vinden, werd j.l. Vrijdag gehouden. Het aantal inzendingen was bevredigend. Het weer viel nogal mee, het bleef ten minste droog, wat het bezoek nogal bevorderde. Ook de dir. der Landbouwschool te Varsseveld, de heer Knaken, en de heer Von Eye, leeraar aan deze school, brachten met de jongste klassen een bezoek aan de keuring. Deze leerlingen, hoeren in zakformaat, toonden zeer groote belangstelling en waren druk bezig met hun beoordeeling der dieren. De kwaliteit van het ingezondene was, naar het oordeel der jury, die bestond uit de heeren ir. Rijssenbeek en Van Zadelhoff, zeer goed. Het meerendeel der dieren waren afstammelingen van Roland 5080 S. en Cor III 5048 S. Vooral Roland trad nogal op den voorgrond, hetgeen echter niet wegneemt, dat we ook zeer goede dieren van Cor III gezien hebben.

KLASSE I: Stierkalveren, geboren voor 1 Jan. '39: 1 Jumbo 1431 R. v. J., eig. G. J. te Rietstap, Halle; 3a Hanny 1451 R. v. J., eig. H. J. Boomkamp, **Heelweg**; 3b Mina's Roland 1446 R. v. J., eig. B. Boomkamp, Harreveld. Goede klasse van het juiste type. Best kopnummer.

KLASSE II: Stierkalveren, geb. in 1939. 2a Jet's Karel 1485 R. v. J., eig. B. J. G. Vreman, **Heelweg**; 2b Castro 1553 R. v. J., eig. J. H. Wisselink, Harreveld. Jet's Karel is een extra grof kalf, maar in lijnen is Castro beter, beide beste stiertjes, overigens was deze klasse minder dan de vorige.

KLASSE III: Dragende vaarsen, geb. voor 1 Nov. 1937: 1. Sofie 1082 R. v. J., eig. G. B. Wisselink; 2. Roza 1088 R. v. J., eig. D. J. Wensink; 3. Gerda 1239 R. v. J., eig. dezelfde, beiden te **Heelweg**. Goede klasse zware dieren.

KLASSE IV: Pinken, geb. van 1 Nov. 1937 tot 1 Febr. 1938: 1a Juliaantje 1262 R. v. J., eig. D. J. Wensink, **Heelweg**; 1b Gonda 1296 R. v. J., eig. B. J. G. Vreman, **Heelweg**; 2. Suse 1282 R. v. J., eig. J. W. Leneman, Varsseveld; 3. Koosje 1288 R. v. J., eig. Wed. S. Gr. Nibbelink, Halle; eerv. verm. Frida 1279 R. v. J., eig. G. H. Wossink, **Heelweg**; eerv.

verm.: Koosje 1298 R. v. J., eig. B. Boomkamp, Harreveld. Een zeer goede klasse met uitmuntende kopnummers.

KLASSE V: Pinken, geb. van 1 Febr. tot 1 April 1938: 1a. Netta 1304 R. v. J., eig. H. J. Boomkamp, **Heelweg**; 1b. Nella 1305 R. v. J., eig. dezelfde; 2. Alie 1324 R. v. J., eig. G. H. Wossink, **Heelweg**; 3. Martha 1340 R. v. J., eig. D. J. Wensink, **Heelweg**. Evenals de vorige een zeer goede klasse.

KLASSE VI: Pinken, geb. van 1 April tot 1 Sept. 1938: 1. Truida 1354 R. v. J., eig. G. Gussinklo, **Heelweg**; 2. Marietje 1378 R. v. J., eig. dezelfde; 3. Meta 1422 R. v. J., eig. Wed. J. W. Venderbosch, **Heelweg**. Een klasse, waarvan de beide hoogstgeplaatsten ver uitblonken.

KLASSE VII: Vaarskalveren, geb. van 1 Sept. 1938 tot 1 Febr. 1939: 1. Rika 1429 R. v. J., eig. G. B. Wisselink, **Heelweg**; 2. Corrie 1443 R. v. J., eig. A. J. G. Nijhof, **Heelweg**; 3. Emma 1435 R. v. J., eig. G. W. Heusinkveld, **Heelweg**; eerv. verm. Cato 1442 R. v. J., eig. A. J. G. Nijhof, **Heelweg**. Deze klasse was niet één der beste.

KLASSE VIII: Vaarskalveren, geb. na 31 Jan. 1939: 1a. Hilda 1514 R. v. J., eig. G. Gussinklo, **Heelweg**; 1b. Martje 1541 R. v. J., eig. J. M. Wossink, **Heelweg**; 2. Pauline 1505 R. v. J., eig. B. J. G. Vreman, **Heelweg**. Beste kopnummers, ook de 2e prijs is een zeer goed kalf, jammer, dat dit iets plattribbig is, anders een geweldig grof kalf. Deze klasse was aanmerkelijk beter dan de vorige.

Collecties eigengefokte volbloeden: 1. H. J. Boomkamp met een zeer uniforme groep van het goede type; 2. G. Gussinklo met een jonge maar beste collectie met veel toekomst; 3a. D. J. Wensink, deze groep werd eenigszins ontsierd door een te groote vaars, overigens zeer goed; 3b. B. J. G. Vreman, met extra gebeende dieren, waarvan men veel goeds kan verwachten; eerv. verm. G. H. Wossink met goede pinken en een wat weinig ontwikkeld kalf.

Ter opluistering waren drie vereenigingsstieren op het terrein aanwezig.

Een collectie jongvee tijdens de Vrijdag j.l. te Heelweg bij Varsseveld gehouden jongveekeuring.

Verslag verg. *Fokvereniging Heelweg en Omstreken*.

HEELWEG. - Donderdagavond hield de fokvereniging *Heelweg en Omstreken* een ledenvergadering in de oude school alhier. De voorz., de heer H. H. Radstake, herdacht in zijn openingswoord allereerst het overleden bestuurslid, de heer S. Gr. Nibbelink.

Door dit heengaan verliest de vereniging een grote stuwkracht. Verder heette hij de aanwezigen hartelijk welkom en geeft het woord aan de secr., om de notulen te lezen.

Bij bestuursverkiezing wordt in de vacature Gr. Nibbelink gekozen de heer J. W. Leneman en herkozen de heer B. Boomkamp. Besloten wordt de Stier Cor zo spoedig mogelijk te verkopen. De leden wordt verzocht om per koe 1 kg krachtvoer af te staan voor voeding der verenigingsstieren. Ingevoerd zullen worden dekkaarten voor koeien. De uitbesteding der stieren had als uitslag, dat, de tegenwoordige verzorgers ook voor het volgend jaar wederom hiervoor werden aangewezen. Verder werden nog enkele huishoudelijke zaken behandeld als omslag per koe, dekgeld voor pinken en voor niet-leden, enz. wat op het zelfde bedrag als thans geldt, wordt bepaald.

Door de stierhouders werd verzocht, om niet met koeien te komen, als reeds de duisternis is ingetreden, vanwege het gevaar hieraan verbonden. Hierna sluiting.

1940

De Graafschap Bode 1940-02-14

Vergadering Stierenhouderij- en Fokvereniging.

HEELWEG. – Dinsdagmiddag hield de **Stierenhouderijvereniging** haar Jaarvergadering in Oude School alhier.

De voorz., de heer **H. H. Radstake**, opende deze vergadering met een hartelijk welkomstwoord, waarna de secr. de notulen las der beide vorige vergaderingen.

Uit het verslag van den penningm. bleek, dat er nog een batig saldo in kas was.

Voor de controle dezer bescheiden werden benoemd de heren Wisselink en Te Rietstap, die bij monde van eerstgenoemde een goedkeurend verslag uitbrachten.

De voorzitter bracht de penningmeester dank voor diens accuraat beheer.

De Aankoopcommissie bracht verslag uit over de nieuw aangekochte stier, welke morgen – Woensdagmiddag - zal arriveren.

Bij de uitbesteding van deze stier werd deze toegewezen aan G. B. Wisselink voor de som van f 290 tot 1 Jan. 1941. Bij de jongen stier zullen voorlopig alleen pinken en eerste-kalfskoeien worden toegelaten. Dieren, die reeds eerder door een anderen stier zijn gedekt, zullen geweigerd worden. Daar er alle moeite wordt gedaan om besmetting te voorkomen, werd de leden verzocht, hieraan ook ten volle mee te werken. Tot dekking van de aankoopsom werd besloten een extra omslag van f 1 per koe te heffen.

Het jaarverslag van de secretaris getuigde, ondanks dat 1939 voor de boer een minder gunstig jaar is geweest, van een krachtig verenigingsleven. Op de Centrale Keuring te Zutphen heeft stier Roland zich, evenals voorgaande jaren, op de eerste plaats weten te handhaven.

Na gedane rondvraag sloot de voorzitter deze vergadering, om direct daarop de vergadering van de **Fokvereniging** te openen.

Nadat ook hiervan notulen gelezen waren, bracht de penningmeester zijn verslag uit, waaruit bleek, dat indien de prov. subsidie geïnd wordt, er nog een klein batig saldo zal zijn.

Uit het jaarverslag van de secr. bleek, dat de gemiddelde opbrengst was: 4067 kg melk met 3,52 pct. vet. Vorig jaar: 4162 kg met 3,49 pct. vet. Er valt dus een kleine verhoging van het gem. vetgehalte te constateren, waartegen het aantal kg melk iets gedaald is. Het mond- en klauwzeer zal hieraan wel niet onschuldig zijn.

In het Jongveeregister werden ingeschreven 182 kalveren, hiervan waren 87 stier- en 92 vaarskalveren.

Hierna sluiting.

De Graafschap bode 1940-07-15

HEELWEG.

— Dezer dagen werden door den Inspecteur van het Ned. Rundveestamboek, den heer v. **Zadelhoff** in het stamboek opgenomen van de Wed. Gr. Nibbelink 2 koeien, H. J. Boomkamp 3 koeien, D. J. Wensink 2 koeien, waarvan 1 K.S., van J. H. Wisselink 1 K.S., benevens 1 stier van G. J. te Rietstap voorl. opgen. Alle dieren eigen fok door leden der M.R.IJ.-fokver. alhier.

De Graafschap bode 1940-09-18

Geslaagde Jongveekeuring te Heelweg.

Jongveekeuring te Heelweg. — Dinsdagmiddag werd te Heelweg een zeer geslaagde Jongveekeuring gehouden, waarvoor groote belangstelling bestond. Hierbij een plaatje van de keuring. Links de Jury: Ir. van Ryssenbeek te Arnhem en de heer F. van Zadelhoff te Dieren.

— Hoewel dreigende wolken, weinig goeds voorspelden, bleef het Dinsdagmiddag tijdens de Jongveekeuring te Heelweg gelukkig toch droog. Er was een flinke collectie dieren aangevoerd, en de kwaliteit was, naar het oordeel der jury heel goed. Vooral de nakomelingen van Boland 50803 kwamen nog al naar voren. Er werd gekeurd in twee kringen door aspirant-keurmeesters onder toezicht van de heeren Ir. van Ryssenbeek te Arnhem en F. v. Zadelhoff te Dieren.

De uitslag der keuring luidt als volgt:

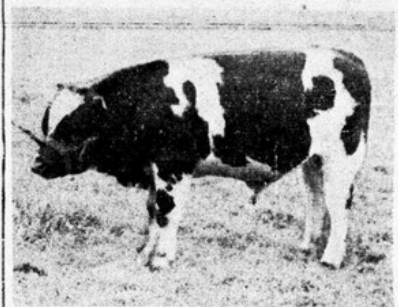
Klasse I. Oudere stieren ter opluistering.

Klasse II. Stierkalveren, geb. 1 Oct. 1939 tot 1 Jan. 1940: 2e prijs Theodoor 134446 R. v. J., eig. H. J. Boomkamp. 3e prijs Johan 136181 R. v. J. eig. J. H. Venderbosch.

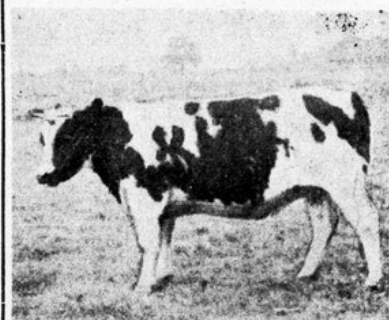
Klasse III. Stierkalveren, geb. na 1 Jan. 1940: 2e prijs Marinus 1663 R. v. J., eig. J. H. Venderbosch. 3e prijs Jan 1690 R. v. J., eig. D. J. Wensink. Eerv. verm. Rolandus 1657 R. v. J., eig. B. J. G. Vreman.

Klasse IV. Dragende vaarzen, geb. voor 1 Mei 1938: 1e prijs Nella 119141 R. v. J., eig. H. J. Boomkamp. 2a prijs Netta 119142 R. v. J., eig. H. J. Boomkamp. 2b prijs Martha 120744 R. v. J., eig. D. J. Wensink. 3e prijs Alie 1324 R. v. J., eig. G. H. Wossink.

Klasse V. Dragende vaarzen, geb. van Mei 1938 tot 1 Jan. 1939: 1a prijs Martha 122604 R. v. J., eig. G. B. Wisselink. 1b prijs Emma 1435 R. v. J., eig. G. W. Heusinkveld. 2a prijs Corrie 1443 R. v. J., eig. A. J. G. Nijhof. 2b prijs Cato 1442 R. v. J., eig. A. J. G. Nijhof.

Marinus 1663 R. v. J., eig. J. H. Venderbosch, behaalde in de rubriek „Stierkalveren, geboren na 1 Jan. 1940“ een 2de prijs. Een eerste prijs werd in deze klasse niet toegekend.

Nella 119141 R. v. J., eig. H. J. Boomkamp, werd in de klasse „Dragende vaarzen geb. voor 1 Mei 1938“ bekroond met een 1sten prijs.

Klasse VII. Pinken, geb. van 1 Mei 1939 tot 1 Oct. 1939: 1a prijs Hendrika 1588 R. v. J., eig. G. B. Wisselink. 1b prijs Beatrix 1593 R. v. J., eig. Wed. G. J. Heusinkveld. 2a prijs Nella 132505 R. v. J., eig. J. H. Wisselink (Harreveld). 2b prijs Betje 1603 R. v. J., eig. A. J. G. Nijhof. 3e prijs Rebekka 1277 R. v. J., eig. G. B. Wisselink.

Klasse VIII. Vaarskalveren, geb. na 31 Dec. 1939: 1e prijs Reintje 1647 R. v. J., eig. G. B. Wisselink. 2e prijs Lize 137990 R. v. J., eig. B. Boomkamp (Harreveld). 3e prijs Coba 138938 R. v. J., eig. J. B. Nijhof.

Klasse IX. Eigengefokte volbloeden, minstens drie stuks: 1e prijs H. J. Boomkamp. 2e prijs G. B. Wisselink. 2b prijs A. J. G. Nijhof. 3e prijs Joh. M. Wossink. 4e prijs G. H. Wossink.

Vooral de eerste groep muntte uit door veel kwaliteit. Het publiek, dat in grooten getale aanwezig was, volgde aandachtig 't zeer zeker niet gemakkelijke werk der keurmeesters.

Het was een prachtig geslaagde keuring en een leerzame middag.

Verslag vergadering – M.R.IJ. – Fokvereniging.

HEELWEG. - Woensdagavond vergaderde deze vereniging in de oude school alhier. Na opening en lezing notulen volgde bestuursverkiezing. De beide aftredende heren werden herbenoemd. Als lid der aankoopcommissie werd gekozen de heer H. J. Wensink, in plaats van de heer G. B. Wisselink, die voor een herbenoeming niet weer in aanmerking wenste te komen.

Bij uitbesteding dekstieren werd Roland gegund aan den heer H. W. Heusinkveld voor f 325, Kobes aan de heer G. Gussinklo voor f 335 en Evert aan de heer G. B. Wisselink, eveneens voor f 335. Besloten werd f 3.- omslag per koe te heffen. Het dekgeld voor pinken van leden werd op f 1,50 bepaald. Het dekgeld voor niet-leden werd op f 10.- per koe vastgesteld, met als vereiste een verklaring, afgegeven door de dierenarts te Varsseveld, dat het bewuste rund onbesmet is. De entree nieuwe leden werd op f 3.- per koe vastgesteld.

Één lid bedankte, terwijl twee nieuwe leden toetraden. Na enkele huishoudelijke besprekingen werd de vergadering met dank voor de opkomst der leden door de voorzitter gesloten.

1941

De Graafschap bode 1941-07-21

HEELWEG.

— Dezer dagen werden door den heer F. van Zadelhoff, inspecteur N. R. Stamboek, bij de zomerinspectie in het Stamboek opgenomen van de Wed. S. Gr. Nibbelink 2 stuks met resp. 79.2 en 77.8 pnt, van G. J. te Rietstap 3 stuks met 76.8, 79 en 77.9, benevens een stier voorloopig met B. van J. M. Wossink 1 st. met 77, van B. J. G. Vrema 1 st. met 80.5, van J. B. Nijhof 1 st. met 76.2, van A. J. G. Nijhof 1 st. met 80, van D. W. Gussinklo 1 st. met 77.9 en van J. H. Venderbosch 2 st. met 77.2 en 76.8 pnt.

— Als voorloopige datum der jongveekeuring van de plaatselijke fokvereniging werd 2 Sept. vastgesteld.

De Graafschap bode 1943-09-21

HEELWEG.

M.R.IJ.-Fokveedag. — Dinsdag 21 Sept. vond in de weide bij de molen de Fokveedag plaats, uitgaande van de Fokv. Heelweg en Omstreken. De Jury bestond uit de h.h.: ir. Hoogland, Arnhem en F. van Zadelhoff, Dieren. De algemeene indruk der keurmeesters was goed, voornamelijk wat betrof de afstamming van stier Roland.

I. Melkgevende stamboek-koeien boven 5 jaar: 1a-prijs: Gonda, eig.: B. J. G. Vreman; 1b-prijs: Dina, eig.: J. H. Wisselink; 2a-prijs: Koosje II, eig.: J. H. Venderbosch; 2b-prijs: Nella, eig.: H. J. Boomkamp; 3a-prijs: Jacobine, eig.: G. J. te Rietstap; 3b-prijs: Cato, eig.: J. H. Wisselink; 3c-prijs: Martha, eig. Wed. S. Groot Nibbelink; 4a-prijs: Julia, eig.: G. B. Wisselink; 4b-prijs: Netta, eig.: H. J. Boomkamp; 4c-prijs: Anne, eig.: Wed. B. Boomkamp.

II. Droogstaande stamboek-koeien boven 5 j.: 1e prijs: Rebekka, eig.: J. H. Venderbosch; 2e prijs: Marie, eig.: D. J. Wensink; 3e prijs: Augusta, eig.: G. W. Hofs.

De Graafschap bode 1941-09-03

HEELWEG.

Jongveekeuring.

— Dinsdagmiddag had te Heelweg op een terrein bij de molen aldaar, uitgaande van de M. R. IJ. Fokvereen. een jongveekeuring plaats. Voor deze keuring bestond van de zijde der veehouders zooals steeds ook nu weer een flinke belangstelling, terwijl er een ruime aanvoer was van jong fokmateriaal. De verrichtingen der keurmeesters Ir. Rijssenbeek, rijksveeteeltconsulent te Arnhem en den heer F. van Zadelhoff te Dieren, insp. van het N.R.S. werden met aandacht gevolgd, zoodat het een leerzame middag werd. Het bleek, dat er zeer goede klassen bij waren, zooals stieren geb. voor 1 Aug. 1940, dragende vaarzen geb. voor 1 Au. 1939 en vaarskalveren geb. tusschen 1 Dec. 1940 en 1 Maart 1941.

Van de klasse pinken geb. van 1 Aug. 1939 tot 1 Febr. 1940 werd opgemerkt dat deze 't vorige jaar iets beter waren.

Ter opluistering waren op terrein mede aanwezig de drie stieren der vereeniging „Roland”, „Kobus” en „Evert v. Buitenkamp”.

.....
Waar geen plaatsnaam vermeld, wonen de eigenaren te Heelweg. Na de keuring had nog een demonstratie plaats van de hoogst bekroonde dieren, alsmede van de drie vereenigingsstieren.

De Graafschap bode 1943-10-22

HEELWEG.

— Bij de herfstinspectie van het N.R.S. zijn van de fokvereniging „Heelweg en Omstreken” door den heer Lucassen de navolgende dieren in het stamboek opgenomen.

Gerda van D. J. Wensink met 76 p.; Frida van de Wed. G. J. Heusinkveld met 77.7 p.; Grietje van J. H. Venderbosch met 77.4 p.; Toosje van J. H. Venderbosch met 76.4 p.; Beatrix van de Wed. B. Boomkamp met 76.2 p.; Greta van J. W. Radstake met 77.3 p.; Rolandio van G. J. te Rietstap voorloopig met b —. Deze stier is inmiddels aangekocht door bovengenoemde fokvereniging. De stier en 4 koeien zijn afstammelingen van Roland.

De Graafschap Bode 1941-09-24

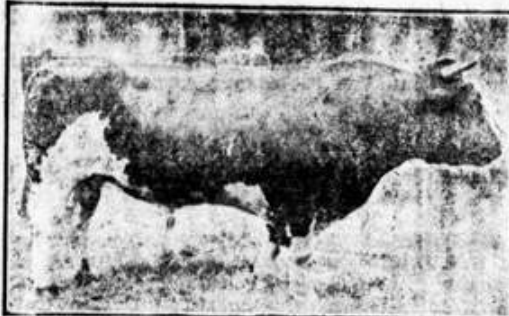
10de Centrale Fokveedag van M.R.IJ.-vee te Lichtenvoorde.

— Dinsdag j.l. werd alhier de tiende centrale fokveedag gehouden van M.R.IJ.-vee. Deze vee-show is wederom goed geslaagd, al was de publieke belangstelling niet zoo groot als andere jaren. De oorzaak hiervan mag zeker worden toegeschreven aan het feit, dat er dien dag ook veelevering was en aan de verschillende werkzaamheden op de boerderij, welke thans noodzakelijk afgedaan moeten worden. De inschrijvingen daarentegen overtroffen de verwachtingen. Het aantal was veel hooger dan bij de vorige keuring. De kwaliteit van het ingezonden vee viel niet tegen en in de verschillende rubrieken waren vaak goede kopnummers te zien.

De keuring, welke geschiedde door de heeren Ir. Th. C. J. M. Rijssenbeek, Rijksveeteeltconsulent, F. van Zadelhoff te Dieren, H. Olminkhof te Eibergen en G. Remmelink te Steenderen, had een vlot verloop. Er werd gekeurd in twee ringen.

Burgemeester van Laar woonde een gedeelte der keuring bij, evenals verschillende leden van het Eere-Comité.

Het bestuur van den Centralen Fokveedag, bestaande uit de heeren E. J. Klein Stapel, voorz.; B. Hogenkamp, secr.; J. Th. Frank, penningm.; B. Boomkamp, J. Th. Geelink, J. A. Storkhorst

De stier „Evert van Buitenkamp” van de fokver. Heelweg en Omstreken, welke in de rubriek Vereenigingsstieren met een eersten prijs werd bekroond. (Foto G. Bloemers).

en A. J. Woperels, komt een woord van lof voor de goede organisatie toe.

De uitslag van deze keuring zullen wij in ons volgend nummer publiceeren.

De heeren F. van Zadelhoff en H. Olminkhof tijdens de keuring van de rubriek: Stamboek-koeien, boven 5 jaar. (Foto G. Bloemers).

1942

1943

De Graafschap bode 1943-09-21

HEELWEG.

M.R.IJ.-Fokveedag. — Dinsdag 21 Sept. vond in de weide bij de molen de Fokveedag plaats, uitgaande van de Fokv. Heelweg en Omstreken. De Jury bestond uit de h.h.: ir. Hoogland, Arnhem en F. van Zadelhoff, Dieren. De algemeene indruk der keurmeesters was goed, voornamelijk wat betrof de afstamming van stier Roland.

I. Melkgevende stamboek-koeien boven 5 jaar: 1a-prijs: Gonda, eig.: B. J. G. Vreman; 1b-prijs: Dina, eig.: J. H. Wisselink; 2a-prijs: Koosje II, eig.: J. H. Venderbosch; 2b-prijs: Nella, eig.: H. J. Boomkamp; 3a-prijs: Jacobine, eig.: G. J. te Rietstap; 3b-prijs: Cato, eig.: J. H. Wisselink; 3c-prijs: Martha, eig. Wed. S. Groot Nibbelink; 4a-prijs: Julia, eig.: G. B. Wisselink; 4b-prijs: Netta, eig.: H. J. Boomkamp; 4c-prijs: Anne, eig.: Wed. B. Boomkamp.

II. Droogstaande stamboek-koeien boven 5 j.: 1e prijs: Rebekka, eig.: J. H. Venderbosch; 2e prijs: Marie, eig.: D. J. Wensink; 3e prijs: Augusta, eig.: G. W. Hofs.

De Graafschap bode 1943-10-22

HEELWEG.

— Bij de herfstinspectie van het N.R.S. zijn van de fokvereniging „Heelweg en Omstreken” door den heer Lucassen de navolgende dieren in het stamboek opgenomen.

Gerda van D. J. Wensink met 76 p.; Frida van de Wed. G. J. Heusinkveld met 77,7 p.; Grietje van J. H. Venderbosch met 77,4 p.; Toosje van J. H. Venderbosch met 76,4 p.; Beatrix van de Wed. B. Boomkamp met 76,2 p.; Greta van J. W. Radstake met 77,3 p.; Rolandio van G. J. te Rietstap voorloopig met b —. Deze stier is inmiddels aangekocht door bovengenoemde fokvereniging. De stier en 4 koeien zijn afstammelingen van Roland.

1944 niets!

1945

De Graafschap bode 1945-03-06

HEELWEG.

— Bij de inspectie van het **N.R.S.** werd door den heer Lucassen van de fokv. „Heelweg en Omstr.” stier Rolandio definitief opgenomen met 79.5 p. algemeen voorkomen letter b.

Voorloopig werden nog opgenomen Paul van G. J. te Rietstap en Emir van G. J. Wisselink met waardeletter bc +

Beiden lid van bovengenoemde fokver.

De Graafschap Bode 1945-09-24

HEELWEG (Varsseveld).

Jongveekeuring. — De Fokvereniging „Heelweg en Omstreken” alhier, hield haar jaarlijksche jongveekeuring van het M.R.IJ.-veeslag, op een terrein bij café „De Radstake”. Als keurmeesters fungeerden de heeren W. Lucassen, Inspect. N.R.S. te Wehl en H. Makkink te Warnsveld. Aangevoerd waren 75 stuks met goede kopnummers in de verschillende rubrieken. Men had alle lof, zoowel wat de organisatie als de aangevoerde exemplaren op deze keuring betref. Het strekt de vereniging dan ook tot eer, dat haar prestaties zich nog steeds in stijgende lijn bevinden. Niettegenstaande de drukte op landbouwgebied, was de belangstelling dezen middag groot en mede door de gunstige weersgesteldheid mag deze keuring alleszins geslaagd heeten.

De bestuursprijs, bestaande uit een prachtige wadelstok, voor den eigenaar van de beste vaars of pink, werd gewonnen door den landbouwer L. A. Wisselink. Deze wisselprijs moet 3 maal achtereen of 5 maal in totaal verkregen zijn voor definitief bezit.

Hieronder volgen de uitslagen:

Stieren, geb. vóór 1944: 1. Emir 2330 van G. J. Wisselink; 2. Dina's Jan 2295 van J. H. Wisselink; 3. Paul 1170 van G. J. te Rietstap. — **Stieren**, geb. 1 Jan. '44—1 Oct. '44: 1. Castro 2452 van G. J. te Rietstap; 2. Peter 2456 van J. W. Nijhof. — **Stieren**, geb. 1 Oct. '44—1 Jan. '45: 1. Roland 2512 van G. J. te Rietstap; 2. Marinus 2516 van J. W. Hoftijzer. — **Stierkalveren**, geb. na 1 Jan. '45: 1. Albano 2559 van L. A. Wisselink; 2. Roland 2553

van G. H. Schuurman; 3. Geurt 2539 van H. J. Boomkamp. — **Melkgevende vaarzen beneden 3 jaar**: 1. Hermien 2098 van H. J. Boomkamp; 2. Rebekka II 52012 C van J. H. Venderbosch. — **Drachtige vaarzen**, geb. vóór 1—4—'43: 1. Mina 2216 van G. W. Ormel; 2a. Margriet 167461 van G. J. te Rietstap; 2b. Tilda 2212 van L. A. Wisselink; 3a. Hermien 15.468 van D. J. Wensink; 3b. Nora 2173 van G. W. Ormel. — **Drachtige vaarzen**, geb. 1—4—'43—1—10—'43: 1. Hentje V 170724 van G. W. Hofs; 2. Ada 171064 van G. J. te Rietstap. — **Pinken**, geb. van 1—10—'43—1—3—'44: 1 + bestuursprijs Netty 2324 van L. A. Wisselink; 2a. Annie 2375 van G. H. Schuurman; 2b. Rebekka I 2328 van G. J. te Rietstap; 3. Agata 2323 van Wed. G. J. Heusinkveld. — **Pinken**, geb. van 1—3—'44 tot 1—10—'44: 1. Tine 2450 van H. J. Boomkamp; 2. Juliana 2469 van D. J. Wensink; 3. Roza 2406 van W. de Bruin. — **Vaarskalveren**, geb. van 1—10—'44 tot 1—1—'45: 1. Betsy 2509 van D. J. Boomkamp; 2. Rika 2524 van J. H. Venderbosch; 3. Willy 2522 van B. J. G. Vreman. — **Vaarskalveren**, geb. na 1—1—'45: 1. Carola 186396 van G. J. Wisselink; 2a. Gusta II 2603 van G. W. Hofs; 2b. Diana 2561 van J. H. Wisselink; 3a. Grietje 2534 van Wed. D. W. Vreman; 3b. Suze 2537 van J. W. Leneman. — **Eigengefokte volbloeden (3 stuks)**: Ab: G. J. te Rietstap; B+: L. A. Wisselink; B: G. H. Schuurman; B: G. W. Hofs; B—: D. J. Wensink; BC+: H. J. Boomkamp; BC+: G. J. te Rietstap.

De Graafschap bode 1945-11-09

Provinciale Stierenkeuring. — Dinsdagmiddag had hier een Provinciale Stierenkeuring plaats, welke druk bezocht was.

Aangevoerd waren 49 stieren, waarvan er 30 werden goedgekeurd. Als keurmeesters traden op de heeren M. Koomen uit Arnhem, R. Daamen uit Leuth en Ir. W. C. Hoogland, Adj. Rijksveeteeltconsulent uit Arnhem. Algemeene indruk: zeer bevredigend materiaal.

De uitslag luidde:

Zwartbont: B. Heersink, Varsseveld, 1; Wed. H. W. Gesink, Sinderen, 2; F. W. Liefertink, Sinderen, 1; A. J. W. Heijink, Lintelo, 1; * G. J. Keurentjes, Zelhem, 1 (B. voorl.); * Fokvereen. „Slangenborg”, 1 (78.3 definitief); W. Gesink, Varsseveld, 1; H. J. Bongers, Silvolde, 2; J. W. Groot Nibbelink, Sinderen, 1 (B); * Fokvereen. „Eendracht”, Harreveld 1 (80½); J. B. Westerveld, Sinderen, 1; * J. A. Nijhof, Varsseveld, 1 (B); L. Gussinklo, Harreveld, 1; G. W. Wisselink, Varsseveld, 1;

W. Liefertink, Sinderen, 1; J. H. G. Heezen, Westendorp, 1; * Fokvereen. Westendorp (77.6); * D. H. Westerveld, Westendorp, 3 (waarvan één 82.4 en één B+); W. Gesink, Varsseveld, 1 (B—).

Roodbont: J. W. Nijhof, Heelweg, 1; Wed. J. Freriks, Varsseveld, 1; J. H. Venderbosch, Heelweg, 2; J. P. G. Wentink, Gaanderen, 1; Th. Doornink, Westendorp, 2.

Met een * gemerkt zijn eigenaren, waarvan hun stier(en) met 'n premie werd(en) voorzien.

De heer M. Koomen, inspecteur **N.R.S.** te Arnhem heeft tijdens de alhier gehouden stierenkeuring voorloopig een stier in het stamboek opgenomen van den heer H. J. Bongers uit Silvolde en een stier van J. R. Nijhof te Varsseveld.

De stier van de Fokvereen. „Eendracht” te Harreveld werd opnieuw gewaardeerd met 80½ punt.

De Graafschap Bode 1945-11-16

Verslag verg. *Fokvereniging Heelweg en Omstreken*

HEELWEG. - Vrijdag j.l. hield de *Fokvereniging Heelweg en Omstreken* haar jaarvergadering in de oude school onder voorzitterschap van de heer **J. W. Leneman**. Uit het jaarverslag van de heer de heer B. J. G. Vreman, bleek, dat de stier „Evert” door afslachting was opgeruimd. Het financiële verslag van de heer E. Th. Wisselink werd goedgekeurd. De administrateur werd herbenoemd, waarbij zijn salaris aanmerkelijk werd verhoogd.

Bij de bestuursverkiezing werden de heren J. H. Wisselink en J. W. Radstake herkozen evenals de heer H. J. Boomkamp als lid der aankoopcommissie. Het inleggeld werd bepaald op f 15.- per koe en de hoofdelijke omslag op f 5.- per koe. Het dekgeld voor pinken van leden werd bepaald op f 5.- en voor niet-leden bij de stier Rolandio f 35.- en bij de stier Johan f 25.-.

De stier Rolandio blijft gestationeerd bij G. W. Wisselink en de stier Johan zal geplaatst worden bij B. Boomkamp. Van de gelegenheid tot uittreding werd door 1 lid gebruik gemaakt, terwijl 3 nieuwe leden werden toegelaten. Bij de rondvraag werd nog besloten tot wederaankoop van een derde stier.

[Terug naar BIJLAGEN](#)

Bijlage-3

SINDEREN

De Graafschap Bode 1912-08-14

VARSEVELD.

— Met de Staatscourant no. 186 van Zaterdag 10 Augustus worden o. a. onder No. 1100 verzonden de goedgekeurde statuten van de **fokvereniging „Al Beter”**, te Sinderen.

De Graafschap-bode 15-09-1916

VARSEVELD.

— De stier van de Sindische **Fokvereniging**, gestationeerd bij den landbouwer J. H. Doornink op Wissink, welke aan de Provinciale keuring te Zutphen moest deelnemen, werd bij inlading te Varsseveld gewogen en had een gewicht van 1744 pond. Het dier is ruim 3 jaar oud.

De Graafschap Bode 1922-09-01

De Landbouwtentoonstelling te Varsseveld op 6 en 7 sept.

Het vredig dorpke Varsseveld met zijn oogenschijnlijke rust en kalmte, zal komende Woensdag en Donderdag de magneet zijn van onzen Achterhoek, die jong en oud, rijk en arm en verder ieder die meeleeft met en belang stelt in den landbouw, ongetwijfeld bij duizenden tot zich zal trekken.

[....]

Rundvee.

We zouden wel vragen welke landbouwer heeft daar geen belang bij. Al is het bedrijf nog zoo klein, één of meer exemplaren daar van behooren tot den inventaris er van; een landbouwbedrijf zonder rundvee is voor onze streek dan ook niet denkbaar. Het zal dan ook geen bevreemding verwekken, wanneer we vermelden dat hiervoor 150 inschrijvingen zijn en wel voor de afdeeling zwartbont 77 en voor roodbont 73. Van het zwartbonte slag zijn 4 stieren vertegenwoordigd boven de 2 jaar, terwijl van de rubriek van 1-2 jaar 6 exemplaren aanwezig zullen zijn. Naar men ons verzekerde, komen onder beide rubrieken exemplaren voor van uitstekend exterieur.

Voor de beste inzending is een extra medaille beschikbaar gesteld, zoo ook voor de beste melkkoe. Er zijn ook voor andere rubrieken nog extra medailles beschikbaar gesteld, we willen deze echter niet mededeelen daar de ontvangst daarvan voor menig inzender een niet verwachte verrassing zal zijn. Wel willen we verklappen, dat in de rubriek: Collectie van één vereniging of één eigenaar 5 inschrijvingen zijn, n.l. van de fokvereniging „Al Beter” te Sinderen en van 4 particulieren. Dat dit over 't geheel eerste klasse fokkers zijn zal men, zonder dat zulks vermeld wordt, wel begrijpen.

Zooals we reeds vermelden bedraagt het aantal ingeschreven exemplaren van het roodbonte veeslag 73. Men ziet dat tusschen het getal inschrijvingen der beide veeslagen geen noemenswaardig verschil is; hierin ligt misschien tevens de verklaring van het feit, dat ook in de verschillende rubrieken ongeveer gelijk ingeschreven is. Komt bij het zwartbonte veeslag de fokvereniging te Sinderen als vereniging uit, in de rubriek roodbonte wil de fokvereniging van De Heelweg ons toonen wat zij reeds bereikt heeft.

Overigens zijn degenen die tot heden beide veeslagen door en naast elkander fokten hier

prachtige vergelijkingen te maken in welke richting men in de naaste toekomst fokken moet.

We bezochten zelden 'n tentoonstelling waar men 'n zoo mooie gelegenheid tot vergelijkend onderzoek zal hebben dan hier, terwijl dit onderzoek nog meerdere waarde krijgt door de omstandigheid dat beide veeslagen onder vrijwel dezelfde omstandigheden gehouden worden. Het gaat met de rundveefokkerij als met al de andere fokkerijen: zij moet doelbewust geschieden. Men legge zich toe op het fokken van één ras, doch houde geen roodbonte en zwartbonte met misschien nog een blaarkop er tusschen, naast elkaar. Wij willen hier geen propaganda voor een der beide rassen maken, maar wel willen wij er op wijzen dat, wil men in de fokkerij iets bereiken, men in één richting fokken moet. Slechts dan, wanneer dit geschiedt, kan bereikt worden wat men zich hiervan voorstelt. Wij meenden goed te doen hierop nog eens den nadruk te leggen en gaan thans over tot de rubriek Varkens.
[weinig aanbod!....]

Geiten.

Hiervan zijn 45 exemplaren ingeschreven zijn. Dit is een verheugend feit. De geit wordt genoemd de koe van den arbeider en zij kan zeer zeker tot verhooging van de inkomsten in een arbeidersgezin bijdragen. Bovendien wordt haar melk voor kinderen door vele deskundigen aanbevolen, daar onder de geiten zelden tuberculose voorkomt. Elke poging om deze fokkerij op hooger peil te brengen, dient dan ook ondersteund te worden. In ruime mate tot dit laatste kan bijdragen de omstandigheid dat aan de tentoonstelling de jaarlijksche provinciale keuring verbonden is. Wij wekken belanghebbenden op, vooral deze keuring bij te wonen, daar hierbij in den regel veel te leeren valt.

De Graafschap Bode 1937-05-31

Het 25-jarig, Fokvereniging 'Al Beter' te Sinderen

SINDEREN. - Vrijdagavond werd in de Oude School te Sinderen onder vrij grote belangstelling het zilveren bestaan van de fokvereniging „Al beter” te Sinderen herdacht. Onder de vele aanwezigen merkten wij o.m. op burgemeester Boot. Ir. De Jong te Arnhem en de heer **S. Beet-sma**, directeur der zuivelfabriek te Varsseveld.

De heer **G. J. Colenbrander** opende de vergadering met een hartelijk woord van welkom, speciaal tot de dames, en vervolgens tot de Burgemeester, Ir. De Jong, Directeur en Secretaris van de Zuivelfabriek te Varsseveld en tot de verschillende afgevaardigden.

De Graafschap Bode 1912-08-14

VARSSEVELD.

— Met de Staatscourant no. 186 van Zaterdag 10 Augustus worden o. a. onder No. 1100 verzonden de goedgekeurde statuten van de fokvereniging „Al Beter”, te Sinderen.

De Secretaris, de heer Th. A. Bruggink, gaf vervolgens een overzicht van het ontstaan der vereniging, en alles wat de vereniging in deze 25 jaar voor lief en leed heeft meegemaakt. Omstreeks het jaar 1912 deed zich de behoefte aan een fokvereniging gevoelen, daar de aankoop van goedgekeurde stieren, van bekende afstamming, voor een particulier te duur werd. Dit had tot gevolg dat in de winter van 1911/12 besprekingen werden gehouden, om gezamenlijk een stier aan te kopen, na welke besprekingen een Fokvereniging werd opgericht. Zo werd op 20 Mei 1912 de eerste ledenvergadering gehouden, werden de eerste notulen gelezen, en werd besloten om de Koninklijke goedkeuring op de statuten aan te vragen.

In deze vergadering werden tot bestuursleden gekozen, de heren: G. J. J. H. Doornink, G. W. Gussinklo, J. W. Doornink en D. A. Colenbrander. In de ledenvergadering van 13 Aug. 1912 werd besloten om met ingang van 1 Jan. 1913 met de contróle te beginnen. Deze vergadering machtigde verder het bestuur om een geldlening, groot f 600.- te sluiten en een stier aan te kopen, voor ten hoogste f 500.-. Een commissie, bestaande uit de heren G. J. Rexwinkel, J. H. Doornink en H. J. Gussinklo, kocht hierop een stier aan, n.l. Johannes.

De heer Gussinklo bedankte in 1915 als bestuurslid en werd in zijn plaats gekozen de heer G. J. Colenbrander (Keurhorst). De heer Colenbrander is onafgebroken tot heden bestuurslid gebleven, de laatste 3 jaar als voorzitter en is dus nu 23 jaar bestuurslid van „Al Beter”. De Secretaris bracht hem in het verslag dan ook een hartelijk woord van dank, voor alles wat de heer Colenbrander in dit tijdvak geheel belangeloos voor de vereniging heeft gedaan.

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

Als bestuursleden hebben in de jaren zitting gehad de heren G. J. Rexwinkel, voorzitter van 1912-1934; J. H. Doornink, secretaris van 1912-1918; J. W. Doornink, secretaris van 1918-1934; D. A. Colenbrander, penningmeester van 1912-1921; G. W. Gussinklo, bestuurslid van 1912-1915.

Deze 5 leden zijn de oprichters en hun komt een woord van hulde en dank toe voor dit pionierswerk. In de loop der tijden hebben in het bestuur nog zitting gehad de heren D. W. Jolink, J. Broens, D. A. Wisselink en A. Broens en het thans zittende bestuur, n.l. de heren G. J. Colenbrander, voorzitter; Th. A. Brugging, secretaris; H. B. Kersjes, penningmeester; G. H. Doornink en H. W. Gesink.

Het zittende bestuur der fokvereniging „Al Beter“ te Sinderen met burgemeester Boot, Ir. de Jong en afgevaardigden van zusterverenigingen. Zittend v. l. n. r. Ir. de Jong te Arnhem, de heer G. J. Colenbrander (voorz.), burgemeester J. J. G. Boot, de heer T. Brugging (secc.) en de heer H. B. Kersjes (pen.).

De Secretaris maakte hierna melding van alle voor- en tegenspoed, die de vereniging heeft meegemaakt. Als tegenslag werd het feit aangehaald, dat door de aankoop van een 2de stier noodzakelijk was, door het groot aantal koeien, de contróle te duur werd, reden waarom vele leden bedankten. Hierdoor was het nodig, om in 1919 de 14-daagse controle om te zetten in een 4-weekse en werd in 1923 de controle zelfs geheel stopgezet. Dank zij de Coöp. Zuivelfabriek te Varsseveld, welke in 1925 besloot om de contróle ter hand te nemen, zodat men tegen een aannemelijke prijs weer aan de melkcontrole kon deelnemen.

Vanaf 1 Jan. 1925 is de heer L. Aalbers als controleur voor onze vereniging werkzaam en viert deze dus thans bijna zijn 12½ -jarig jubileum als zodanig.

Op een zeer accurate wijze zijn door de heer Aalbers de verschillende registers bijgehouden, waarvoor hem wel een woord van dank toekomt. De secretaris sprak dan ook de hoop uit, dat

de heer Aalbers nog vele jaren voor de vereniging mag werkzaam zijn.

De vereniging werd opgericht met 24 leden, met tezamen 149 koeien; in 1917 bedroeg het aantal leden 34, met 222 koeien. Thans bedraagt het aantal leden 28, met 171 koeien.

Vanaf het begin zijn steeds lid geweest de heren A. Beuvink, G. J. Colenbrander, Chr. Lief-tink, H. J. Gussinklo, H. Hiddink, F. H. Jansen en G. J. Velthorst. De bedrijven van G. H. Doornink, W. Weening, H. B. Kersjes, H. W. Gesink, H. Satter, D. W. A. Lammers, G. J. Lam-mers en Th. A. Bruggink, zijn in de loop der jaren door hun van hun voorgangers overgeno-men, terwijl 13 andere leden zijn toegetreden. Verschillende eerste en ereprijzen zijn door de vereniging met hun stieren behaald, het laatst op de Provinciale keuring van 1936, met een collectie koeien te Arnhem, waar aan de vereniging een eerste prijs werd toegekend.

Op 23 Jan. 1920 trad de vereniging toe tot de Bond van Fokverenigingen in Zwartb. Holl. veeslag, in de Provincie Gelderland. Nadien nam de vereniging geregeld deel aan fokveeda-gen en werden verschillende prijzen behaald. Ook werden te Sinderen een drietal fokveedagen gehouden, welke flink waren bezocht. Deze fokveedagen, welke veel financiële offers kosten, waren mogelijk door subsidies, welke werden verleend door de Coöp. Stoomzuivelfabriek te Varsseveld, Coöp. Boerenleenbank, Oude en Nieuwe Marktcommissie, Coöp. Landbouwvere-niging enz., alsmede door de Prov. Commissie voor Rundveeverbetering in Nederland.

Verschillende stieren werden door de vereniging in de loop der jaren aangekocht. De duurste voor f 1600.-, de goedkoopste is wel de tegenwoordige stier „Signor”, welke is gehuurd voor f 50.- per jaar.

Als een bewijs dat de Fokvereniging zeer nuttig heeft gewerkt voor verbetering van de pro-ductie, laten wij hier enkele cijfers volgen.²⁴

De gemiddelde opbrengst van alle ingeschreven dieren in:

1915 was: 68 melklijsten; 4168 kg. melk, met 3,13 % vet of 147 kg. boter in 309 dagen.,

1920* was: 63 melklijsten; 3921 kg. melk, met 3,13% vet of 138 kg. boter in 314 dagen

1925*

1928 was: 78 melklijsten; 4049 kg. melk, met 3,14 % vet of 144 kg. boter in 301 dagen

* Doordat in enkele jaren hieraan voorafgaande (ca. 1919-'25) de controle verminderd en zelfs werd stop-gezet, kan men onmiddellijk een teruggang in productie waarnemen.

In 1925 kwam een nieuwe start, door financiële hulp zuivelfabriek.

1935 was: 135 melklijsten; 4191 kg. melk, met 3,40 % vet of 161 kg. boter in 324 dagen

De gemiddelde boteropbrengst is sinds 1928 vermeerderd met 17 kg. boter per koe, wat tegen een prijs van f 1.50 per kg. een meer opbrengst van f 25.- per koe, of een totaal bedrag voor 110 melklijsten van f 2750.- vertegenwoordigd.

Vervolgens het verschil van 2 bedrijven uit de vereniging over 25 jaar. Een bedrijf met 5-koei-en had in 1915 gem. 113 kg. boter per koe, in 1935 per koe een boteropbrengst van 196 kg., een verschil dus van 83 kg., welke een meerdere waarde hebben van f 124,50 per koe, of in totaal voor 5 koeien 600,-.

Een ander bedrijf met 13 koeien, had in 1915 een gemiddelde opbrengst van 148 kg. boter per koe, in 1935 een gem. van 192 kg. een verschil dus van 44 kg. per koe, hetwelk tegen een kg. waarde van f 1,50 per kilo een meer waarde van f 66.- per koe, of over het gehele bedrijf 13

24 Onderstaande gegevens iets overzichtelijker geplaatst. (ZHN.)

maal 66 gulden is 858 gulden vertegenwoordigen.

Wel een bewijs dat met doelbewust fokken heel wat is te bereiken.

Hiermee eindigde de secretaris zijn verslag, na de hoop te hebben uitgesproken dat de Fokvereniging „Al Beter” haar naam getrouw, steeds al beter moge worden.

Hierna kregen de verschillende afgevaardigden gelegenheid om hun felicitaties over te brengen. Dit gebeurde voor de oude Marktcommissie; voor de Nieuwe dito; voor de zuivelfabriek door de heer Beetsma, en de heer G. J. H. Westenveld; voor de Coöp. Landbouwveren. te Varsseveld; en namens de kring „*De Oude IJssel*” uit Azewijn. Al deze heren wensten de jubilerende vereniging geluk en de beste wensen voor de toekomst.²⁵

Ook de Edelachtb. Heer Burgemeester Boot wenste de vereniging namens het gemeentebestuur, het beste toe, en sprak de hoop uit dat het voor de vereniging steeds „Excelsior” mag gaan.

Nadat ook Ir. De Jong zijn gelukwensen had aangeboden, hield deze een lezing over rundveeverbetering, waarbij verschillende lichtbeelden werden vertoond.

Tegen ruim 10 uur was de agenda afgewerkt en sloot de voorzitter van „Al Beter”, de heer G. J. Colenbrander, met een woord van dank deze bijeenkomst.

25 Alleen namen dir. en secr. zuivelfabriek over genomen! (ZHN.)

[Terug naar BIJLAGEN](#)

Bijlage-4 **Lezingen beginperiode**
en over nut Stieren- Controle- en Fokverenigingen

	Deel is dubbel en staat ook in de 'Varsseveld' tekst!	
1899-01-28	Heelweg, Lezing Zuivelconsulent Hylkema ' <i>de Veehouder en zijn bedrijf</i> '	G.O.M.v.L.
1899-12-02	Heelweg, Verslag Lezing Hylkema ' <i>waarde van melkonderzoek</i> '	G.O.M.v.L.
1899-12-30	Heelweg, Lezing Bieleman over coöperaties ook Denemarken	
1903-02-18	Varsseveld, Lezing Rijkslandbouwleraar Maler over <i>Fokverenigingen</i>	G.O.M.v.L.
1904-01-06	Heelweg, Lezing Rijksveearts H. A. Welman ' <i>Rundveerassen veredelen.</i> '	
1907-02-09	Heelweg, Lezing veearts Vlaskamp: verzorging rundvee	
1908-12-16	Varsseveld, Lezing H. D. Zelders over <i>Fok- en Controlevereniging</i>	
1909-01-13	Lezing: noodzaak bij veeverbetering van <u>fokvereniging</u>	
1909-02-10	Verslag – poging – voor oprichting <u>fokvereniging</u>	
1909-08-25	Heelweg: De praktijk van de <u>Controlevereniging</u> – Heelweg	Heelweg
1910-02-19	1e botermaker “Volharding”controleur controleverenigingen	
1911-03-18	Varsseveld: Lezing, Veeteelconsulent Swierstra Rundveehouderij	
1912-01-06	Heelweg, lezing, Rijksdierenarts Reimers ' <i>Opfokken en veredelen rundvee</i> '	
1912-03-09	Varsseveld. Lezing veeteeltcons. T. J. Swierstra ' <i>nut Fok- en Controlever.</i> '	
1913-07-18	Land- en Tuinbouwnieuws: De Controle van het rundvee -dl-1	
1913-08-08	Land- en Tuinbouwnieuws: De Controle van het rundvee -dl-2	
1913-11-28	Land- en Tuinbouwnieuws: De eerste stap tot rundvee - (stieren)verbetering.	
1916-05-09	Knipsel: Iets over Prov. Commissie voor Rundveeverbetering	
1933-01-16	Heelweg, Lezing F. v. Zadelhoff de M.R.IJ.-Fokkerij	
1935-12-11	Zelhem, Lezing F. v. Zadelhoff de M.R.IJ.-Fokkerij	C.B.T.B.
1937-12-20	Vorden, Lezing F. v. Zadelhoff <i>Roodbonte</i> veeslag	G.O.M.v.L.
1938-01-19	Gendringen Lezing F. van Zadelhoff: „ <i>Dertig jaren M.R.IJ.-fokrichting</i> ”	G.O.M.v.L.
1946-10-18	Oprichting Vereniging voor kunstmatige Inseminatie bij het Rundvee.	Varsseveld
	Zie ook de – uitvoerige – MAP Rundvee / Veeziekte / Fok en Controle..	

Verslag: Lezing Hylkema „*de veehouder en zijn bedrijf*”.

HEELWEG (bij Varsseveld). – J.l. Maandag trad de heer **Hylkema**, zuivelconsulent, voor onze landbouwfederatie op (GOMvL.). Omstreeks vijftig hoorders waren opgekomen. Geen groot getal, naar wat wij hier gewoon zijn; misschien heeft het zijn reden, dat het reeds de derde lezing in dit seizoen is.

Het onderwerp dat werd behandeld, was „*de veehouder en zijn bedrijf*”.

Na eerst te hebben aangehaald, hoe de veehouder heeft te kampen met concurrentie, knoeierij, verdachtmaking, inkomend recht, enz., besprak de heer Hylkema achtereenvolgens de keuze, de voeding en de verpleging van het vee.

Bij de keuze lette men bij het vrouwelijk geslacht op lijnen kop, slanken hals, ruime borst, goed gevormde uier, zachte huid, terwijl vooral ook de afstamming in het oog wordt gehouden, zowel bij het mannelijk als vrouwelijk dier geve men hierbij acht of de ouders uitmunten door een ruime melkgift en vette melk.

De opvoeding geschiedde vooral volgens de voorschriften der natuur.

De kalveren krijgen de biest, veertien dagen volle melk 2 of 3 malen per dag, daarna tot zes weken langzaam aangevuld met ontroomde melk, bij dien leeftijd kan men met één Liter volle melk per dag volstaan, gevoegd bij ontroomde melk, verder geve men wat krachtvoeder, zo nodig. Met wat hooi beginne men al vroeg, een kalf mag niet volop drinken hebben, vóór het herkauwt.

Bij de verpleging zorgt men voor goede, oordeelkundig samengestelde rantsoenen, ook drachtig vee eist een goede verzorging, op tijd moet worden gevoederd, kwaliteit en kwantiteit in de juiste maat.

Zindelijk moeten vooral de stallen zijn, droge ligging, tochtvrij maar niet broeiend, licht en lucht niet ontbrekend, verder zo mogelijk beweging in de open lucht. Bij het melken zij men nauwgezet op reinheid en zindelijkheid, men doet het rustig en onafgebroken, met de volle hand, op dezelfde tijd en schoon uit: enigen tijd sta vóór het kalven het vee droog.

Na de pauze werd de verheffing van 't bedrijf behandeld. Spreker vergeleek de veehouderij in ons land tussen vroeger en nu, haalde aan, hoe vroeger slecht vee en slechte mest oorzaak waren van slechte vruchten, en hoe ook weinig om veeveredeling werd gedacht.

Het eerst werd daarvan werk gemaakt in de kleistreken, waar het hoofdbedrijf is; naar meer en beter boter en kaas, alsmede uitgezocht vee werd gestreefd.

Op het zand was men hiertoe niet bij machte, of slechts met moeite. Nu de kunstmest helpt zorgen voor meer en beter voer, is ook daar de kans op voordeel groter.

Vroeger trachtte men naar vee met veel melkgift; het melkonderzoek heeft geleerd, dat veel melk dikwijls weinig vetgehalte geeft.²⁶ Het voer kan het niet altijd verhelpen. Met cijfers werd aangetoond, dat met hetzelfde voer bij even oud vee op dezelfde stal de boteropbrengst veel kan verschillen. Men veredelt het vee in eigen ras en teelt voort met de beste melkgeefsters. Men leert en onderzoekt en rust niet voor men zich volledig rekenschap weet te geven van alles, wat zich in de veehouderij voordoet.

Hiermede was de voordracht ten einde, echter werd ruim gebruik gemaakt van het doen van vragen en het maken van opmerkingen.

²⁶ Een van de weinige punten die bij lezingen van 10 á 15 jaar later werden herzien! (ZHN.)

Over kalver- en melkziekte, over weinig voer en toch vette melk, over dekstieren, moeilijke verlossing, schrale kalveren, verlaging van het vetgehalte, over kruising werd gehandeld; terwijl word geconstateerd, dat ontroomde melk voor kalveren beter is dan karnemelk, tevens dat die ontroomde welk koud moet worden toegediend.

Nadat de heer Kobes de gebruikelijke dank had toegebracht aan de heer Hylkema en de wens uitgesproken had, spoedig nog meer van ZijnEd. te zullen horen, ging ieder zijns weegs.

De Graafschap Bode 1899-12-02

Verslag Lezing Hylkema 'waarde van melkonderzoek'

HEELWEG. De heer Hylkema, zuivelconsulent bij de G.O.M.v.L hield op 13 Nov. 1899 bij Venderbosch aan de Radstaak voor de Landbouw-Afdeling Heelweg een voordracht, ten onderwerp hebbende; „*de waarde van het melkonderzoek voor het boerenbedrijf.*”

Omstreeks veertig personen waren aanwezig. Na eerst besproken te hebben melk, haar samenstelling, haar manier van afscheiding en haar bestanddelen, n.l. eiwit, vet, suiker en water, deelde spreker ons mee, dat vet het beste is en de waarde aan de melk geeft. — Onderzoek naar het vetgehalte van de melk is dus van de grootste betekenis.

Men heeft koeien, die veel melk geven en wier melk toch een hoog vetgehalte heeft, ook die veel melk geven met weinig vetgehalte, zelfs enkelen geven weinig melk en hebben toch een laag vetgehalte, 't Zit enigermate in het voer, meest echter in 't soort vee. Dat soort zoekt men te verkrijgen, desnoods te veredelen, men lette daarbij vooral op de stieren. —

In 't voorbijgaan werd nog aangestipt, dat morgenmelk schraler is dan avondmelk, dat de laatste drop is de boterknop, dat langer gekalfd hebbende koeien klimmen in vetgehalte. Ten slotte werd ten zeerste aangedrongen op het stichten van fokverenigingen, ten doel hebbende geregeld melkonderzoek, daaruit te bepalen het beste melkvee, wat kwaliteit en kwantiteit van melkgift betreft; hiervoor aan te leggen een stamboek, waar ze ingeschreven worden; alleen dat vee houden voor aanfokken en het minder goede vee afschaffen, zo is er kans dat de vee-stapel wordt veredeld.

Met de wens spoedig zulk een fokvereniging te Heelweg opgericht te zien, sloot spreker zijn leerzame voordracht.

Nadat de heer Hylkema den gebruikelijke dank namens de aanwezigen was gebracht, werden nog een paar vragen gedaan, als: Waarom is morgenmelk minder vet dan avondmelk, en waarom is het vetgehalte bij gelijke omstandigheden soms zo afwisselend? wat nog al aanleiding gaf tot bespreking. Hierna sloot de voorzitter deze gezellige bijeenkomst.

— Op 13 December aanstaande, 's avonds 8 uur, zal de heer Bieleman van Vordert optreden te Heelweg, om te spreken over de volgende onderwerpen: a. Coöperatie op landbouwgebied in het buitenland vergeleken met de coöperatieve beweging hier te lande; b. de landbouwcoöperatie en onze wetgeving.

Verslag lezing Bieleman: *coöperaties* – ook Denemarken

HEELWEG. – Enige dagen geleden werd in de landbouwafdeling Heelweg ten huize van Venderbosch a/d Radstaak, weer een voordracht gehouden en wel door de heer Bieleman van Vorden. Slechts 25 personen kwamen op, het koude weer en de besneeuwde wegen waren daarvan oorzaak.

Vóór de pauze besprak de heer Bieleman de coöperatie in 't buitenland in vergelijking met Nederland.

In 't buitenland staat Denemarken aan de spits. Het aantal boterfabrieken aldaar bedraagt 1500, in iedere fabriek wordt verwerkt de melk van 400 koeien op zijn minst, van 3000 op zijn meest. En toch is Denemarken kleiner dan Nederland.

Verder zijn aldaar 40 a 50 coöperatieve exportslagerijen, waaronder één te Horsens met 3700 leden, waar wekelijks 800 varkens worden geslacht. In 1897 werden in de Deensche exportslagerijen 50.000 varkens behandeld.

Met coöperatieve veeslagerijen wil het nog niet. De eierenverkoopverenigingen neemt in Denemarken een hooge vlucht.

Duitsland heeft aankoopverenigingen en credietbanken. De aankoopverenigiug in de Pruisische provincie Saksen omvat de gehele provincie, en heeft een permanente tentoonstelling van landbouwwerktuigen, een eigen landbouwschool, een eigen proefstation en een meisjes-school voor de landbouwende stand.

De kredietbanken zijn legio in aantal, doen veel nut, vooral voor de kleine man, waarvoor ze langzamerhand tevens dienst doen als spaarbank. De regeringen van Duitsland, Frankrijk en België steunen de coöperatie.

In Nederland is alles nog in wording, in alle opzichten staat Nederland nog achteraan.

Na de pauze behandelde spreker voornamelijk de coöperatie en de Nederlandse wetgeving. Gebreken in de wet op de coöperatie werden aangetoond; het notariële; het moeten blijven van het register op het kantoor; het bezwaarlijke er van, dat allen moesten tekenen in 't register; enz. De Regering doet nog lang niet genoeg voor de landbouw, deze is veel te weinig vertegenwoordigd in de Staten-Generaal, twee vijfde der bevolking behoort tot de landbouwende stand. Met een warme aanbeveling om de gelederen te sluiten, alle coöperatiën op zuiveren grondslag te steunen, dus boterfabrieken, eierenverkoopverenigingen, slagerijen, aankoopverenigingen te helpen grondvesten, en vooral mee te werken tot de totstandkoming van één groot centraal-bureau van aankoop, zoals thans in wording is, sloot de geachte spreker zijn leerrijke rede.

Hartelijk dank werd hem namens de aanwezigen gebracht, terwijl nog dient vermeld, dat in de pauze en ook na afloop druk werd gesproken over het oprichten ener afdeling der eierenverkoopvereniging en over de bezwaren verbonden aan 't stichten ener kredietbank. Moge de heer Bieleman nog meermalen tot ons komen!

Verslag Lezing: Boterbereiding J. J. van Weijdom Claterbos

VARSEVELD. - 12 Febr. Heden avond hield de heer J. J. van Weijdom Claterbosch uit Kampen op de bovenzaal van de heer D. W. Grutterink alhier een voordracht over boterreiding. Spreker behandelde in het kort de eigenschappen der melk: dat zij spoedig zuur wordt, gemakkelijk tot bederf overgaat en zeer veel neiging heeft om allerlei dampen en gassen uit de lucht op te nemen. Naar aanleiding dezer laatste eigenschap wees spreker er dan ook meermalen op, hoe nadelig het voor de boter is, dat de melk bewaard wordt op plaatsen waar de lucht niet volkomen zuiver is.

Daarom wenste hij dan ook uit de bewaarplaatsen voor melk alles te weren, waardoor de lucht in de omgeving verontreinigd zou kunnen worden. En bovenal drong spreker aan op zindelijkheid, waarop niet te veel kan gelet worden. Niet alleen op zindelijkheid van eigen lijf en kleren moest de boer of de boerin letten, ook met betrekking tot het rund, de kelder, melkvaten en ander melkgereedschap moest de grootste zindelijkheid in acht genomen worden. Om dit te bevorderen en nog om andere redenen achtte Spr. het gebruik van metalen melkgereedschap beter dan dat van houten.

Het melken zelf moest op vaste tijden, geregeld en met vaste hand geschieden en vooral achtte Spr. het niet goed, dat er gedurende het melken door de melker of de melkster gesproken werd, daar het melken dan niet geregeld ging en de koe zodoende de melk niet wou laten schieten. Verder moest de koe telkens goed uitgemolken worden, want de laatste melk is de vetste: „de laatste drop is de boterknop.” Over het bewaren der melk gaf Spr. nog menige nuttigen en praktische wenk en behandelde daarna het karnen.

Het voegen van koud of warm water bij de melk tijdens het karnen ontraadde hij ten sterkste; voor de boter was het beter om de melk vóór het karnen op de goede temperatuur te brengen, door ze op andere wijze af te koelen of te verwarmen. Vooral drong Spr. aan op het gebruik maken van de thermometer bij de boterbereiding, daar dit werktuig een veel betrouwbaarder gids is om de warmtegraad te bepalen, dan de vinger der boerin.

Het karnen moest regelmatig en zonder ophouden geschieden, tot de boter „groot” was, en als de boter uit de karn genomen is, moet er de nog in aanwezige melk zoveel mogelijk uit verwijderd worden, echter zonder hierbij water te gebruiken.

Kan men, tengevolge van de beschikbare werktuigen, het water niet missen, dan moest men steeds zorgen het water zo zuiver mogelijk te hebben. Ook het zout, dat in de boter gedaan werd, moest zo zuiver mogelijk zijn en steeds moest men zorg dragen gelijke hoeveelheden zout te gebruiken.

Deze en nog vele andere zaken besprak de heer Claterbos en de heer J. Kreeftenberg, voorzitter der onderafdeling Varsseveld van de G.O.M. van Landbouw was zeker de tolk van de zeer talrijk opgekomen menigte, toen hij de geachte Spreker dank zei voor de leerrijke voordracht van deze avond en hem een „tot weerzien” toeriep.

De Graafschap Bode 1890- 07-26

VARSEVELD.

— 20 Juli. Aan den cursus in de boterbereiding, alhier op de boerderij van de Wed. Duits-hof op „Groot-Bavink” te houden, zullen 37 meisjes deelnemen.

De cursus zal aanvangen op den 15den September en waarschijnlijk zes weken duren.

Verslag lezing Maler over *Fokverenigingen*

VARSSEVELD. – 12 Febr. Hedenavond ten 6 ure zou alhier de aangekondigde landbouwlezing van de Rijkslandbouwleraar over het onderwerp: *Fokverenigingen* plaats hebben. Daar het tevens huishoudelijke vergadering der Afd. was, werd deze vergadering tegen dien tijd geschorst, waarna de heer **Maler** het woord bekwam en alsnu de aanwezige belangstellenden een verhandeling over genoemd onderwerp voorlas, dat in hoofdzaak op het volgende neerkwam :

Als de veehouders hun belangen goed inzien, moet bij de kleinst mogelijke uitgaven de meest mogelijke opbrengst aan melk en boter enz. worden verkregen. Men begint dus met fokkalveren van de beste afstamming, en verzorge die verder goed; men lette niet alleen op de uitwendige, maar ook op de erfelijke inwendige eigenschappen, zoals best melkgenen, goede verteeringsorganen enz.

Men late de vrouwelijke dieren niet te vroeg toe bij de stier, opdat ze zich eerst goed ontwikkelen; ook de stieren stelt men niet te vroeg in dienst, niet eerder dan op 1 á 1½ jarige leeftijd en dan nog slechts matig. Later kan men één stier op 100 á 125 koeien rekenen. Men voedere hem goed, maar niet overdadig, met gras of hooi, lijn- en raapkoeken, wat bonnen en haver, enz.

Ontdekt men, dat zich de goede eigenschappen flink overerven op zijn nakomelingen, dan houd men hem zo lang mogelijk in dienst. Matig laten werken is aanbevelenswaardig en het is gebleken dat dit niet zonder invloed is op de vruchtbaarheid. Bij zorgvuldige verpleging kan men hem zelfs tot tien jaar in gebruik houden.

Wat de melkkoeien betreft, late men op bepaalde tijden de melk door een bevoegd melk-controleur onderzoeken en tekene de resultaten nauwkeurig aan, opdat men uit een en ander kan zien welke koeien de beste zijn en de minderwaardige van de hand kan doen. Uit de mededeling van een proefneming hieromtrent bleek, dat de opbrengst aan melk en boter verbazend kan verschillen bij sommige koeien in één melk-periode. Om dit doel nu zo doelmatig mogelijk te bereiken, zijn Fokverenigen nodig, omdat men dan gemeenschappelijk kan werken.

Spr. las nog enige artikelen voor uit het reglement ener zodanige vereniging, zoals die vooral in Noord-Brabant bestaan. Wanneer men op deze wijze voortwerkte, registers en stambomen van de beste dieren aanlegde en daarmede voortfokte, kunnen de resultaten niet uitblijven, en was Spr. zelfs enigszins geneigd te geloven, dat de grenzen voor zo'n uitmuntend soort vee eerlang weer geopend zouden worden. (Wat echter nog wel eens lang kon duren.)

Met een opwekking om in deze richting werkzaam te zijn in het belang van het landbouwbedrijf en de veehouderij, opdat de Nederlandse veestapel zijn oude roem weder herwint en handhaaft, eindigde Spr. zijn met aandacht gevolgde verhandeling. Na de gebruikelijke dankzegging door de Voorzitter aan Spr. gebracht, werd alsnu de Afdelings-vergadering (GOMvL. ?) verder voortgezet.

De opkomst was, de vergadering der Afd. in aanmerking genomen, tamelijk gering te noemen.

De Graafschap Bode 1904-01-06

Verslag lezing Rijksveearts H. Welman '*Rundveerassen..*'

Na afloop plan voor Fokvereniging Heelweg

VARSEVELD, HEELWEG. - 30 Dec. 1903. Maandag j.l. trad de heer **H. A. Welman**, rijksveearts te Lichtenvoorde, voor een zestigtal hoorders alhier aan de Radstaak op, om een landbouwvoordracht te houden. Het onderwerp was: „*de rundveerassen in verband met de veredeling van het rundvee*”. - In een aangename causerie verhaalde spreker van het wilde rund uit Azië naar Europa overgebracht, van de buffels uit Indië en Kaapland, van den yack of knoros, van de bizon en de muskusos, allen verwanten van het tamme rund. Daarna passeerde het Hongaarse, Romeinse, Zwitserse, Oldenburgse, Franse, Vlaamse en Engelse rundvee de revue; aan dit laatste werd in 't bijzonder een beurt gegeven aan het Durhammer vee, dat zeer veredeld is. Alles werd door prachtige platen opgehelderd. Hierna werd door de heer Welman stilgestaan bij de veredeling van het rundvee.

Klimaat en bodem dragen veel daartoe bij. De gematigde luchtstreek en een vochthoudende bodem, kleiachtige grond zijn het meest geschikt om een veeras te bezorgen, dat eerst een ruime melkgift oplevert en daarna op oudere leeftijd vetgemest kan worden. Te dien opzichte verkeert dan ook het Nederlandse rund in de meest voordelige conditiën.

Na de pauze kwamen de veerassen in de verschillende streken onzes lands ter sprake: Groninger, Fries, Hollands, Zeeuws, Brabantse, Drentse en Gelders vee. Van het Hollandse en Friese ras werden kenmerkende eigenschappen genoemd, ook hoe door deelmatige kruising veredeling wordt bevorderd. Nog werd de aandacht bepaald bij het IJsselvee, dat oorspronkelijk uit Munsterland is ingevoerd. Ten slotte eindigde, spreker met te wijzen op het nut en het doel van fokverenigingen.

Vele en velerlei vragen worden door verschillende aanwezigen gedaan, waarna de secretaris der landbouwafdeling, Heelweg de heer Welman hartelijk dank toebracht voor de nuttige wenken de landbouwers verstrekt, hopende bij voorkomende gelegenheden meer van Z.Ed. te horen.

Na afloop word besloten op Woensdag 6 Januari 1904 een vergadering van belangstellenden te houden, ten einde de oprichting ener Fokvereniging nader te bespreken.

De Graafschap Bode 1907-02-09

Lezing veearts Vlaskamp: verzorging rundvee

Verpleging van moeder en kind bij 't vee.

HEELWEG - Voor een vijftigtal hoorders trad de heer J. Vlaskamp, rijksveearts te Eibergen, op 30 Januari j.l. in café Venderbosch aan de Radstaak voor de landbouwafdeling (GOMvL.) alhier op met het onderwerp: Verpleging van moeder en kind bij 't vee.

Achtereenvolgens., werden door spreker de volgende zaken behandeld:

1. Het jongen der huisdieren. Welke hulp door de mens aan het dier moet worden verleend, weten de meesten wel; toch wenst hij de aandacht te vestigen op 't noodzakelijke van het af-

binden van de navel, verder is het goed het kalf door de koe te laten aflikken, al de achterste delen der koe af te wassen, de nageboorte in bouwland begraven, ook het navuil goed wegbergen, de bovenste nestlagen in de stal goed schoon houden van 't navuil, de nageboorte kort houden door er een knoop in te leggen, en indien het dier aan de nageboorte blijft staan, uit het laatste melken; 't kan ontsteking aan den uier, ook van andere koeien, teweegbrengen.

2. Kalverziekten: Er zijn vier verschillende ziekten, n.l. witte diarree, poestziekte, persen op 't water en dikke hals, allen hebben veelal mede hun ontstaan te danken aan slechte verpleging van de navel en het niet afbinden daarvan.

3. Ziekten der moeder. Ook deze zijn vier in getal, te weten: dekziekte, tuberculose van de geslachtsorganen, kalf verwerpen en besmettelijke schede-ontsteking. Bij deze allen is nodig raad en hulp van een deskundige.

Duidelijk en bevattelijk was de heer Vlaskamp in zijn voordracht; leerrijk waren zijn mededelingen. Voor een en ander werd hij dan ook door de secretaris bedankt, die tevens de hoop uitsprak eerlang meer van hem te horen. Nadat nog enige vragen waren beantwoord, ging ieder welvoldaan huiswaarts.

De Graafschap Bode 1908-12-16

Verslag lezing H. D. Zelders over Fok- en Controlever. ²⁷

VARSEVELD. - 13 December. Voor een 50-tal landbouwers sprak de heer H. D. Zelders van Zutphen gisteravond alhier over het nut en de werking ener eventueel op te richten fokvereniging. Het is voor spreker een groot genoegen een spreekbeurt in Varsseveld te vervullen; hij woont thans wel in Zutphen, maar vertoeft met zijn gedachten nog dikwijls in Varsseveld. Hij hoopt dat in deze plaats een vereniging zal tot stand komen ter verbetering van de veestapel.

In de laatste jaren is er veel moeite gedaan voor verbetering van de veefokkerij. Grote sommen bijvoorbeeld gaan weg aan stierenkeuringen; 't staat evenwel nog te bezien of dit geld werkelijk zijn nut doet.

Wat zijn de fouten, die aan onze veefokkerij kleven? 1e. Lettende op de mannelijke dieren, vragen we, hoe komt men daaraan? Zij worden door de boer zelf opgefokt of van elders gehaald. Op het uitwendige valt vaak niets af te dingen. De innerlijke eigenschappen laten evenwel dikwijls te wensen over. De beste dieren brengt men vaak naar de markt, terwijl bovendien de stier veel te jong wordt gebruikt. Dat is in Friesland anders, daar houdt men juist de besten aan. Men eist hier van de stieren teveel; meer dan 100 à 125 koeien per jaar toe te laten wordt niet aanbevelenswaard geacht. Vaak gaat men hier evenwel tot 200 toe, dat is niet bevorderlijk voor het drachtig worden. Verder worden de stieren te kort aangehouden. Als zij een jaar dienst gedaan hebben gaan ze van de hand. Dit is jammer. In één jaar kan men over een stier niet oordelen. Worden de kalveren wat ouder, dan kan men eerst zien, of de goede eigenschappen van de stier ook bij de kalveren voorkomen. Het weinig lucratieve baantje van stierhouder is de oorzaak van het korte aanhouden der dieren. Het dekgeld is soms bespotte-

27 Merk op dat er in april 1908 in Heelweg al een control-vereniging was opgericht!

lijk laag.

Een goede stier mag niet vet zijn. Vele keuringen werken dit vetmaken in de hand. Men wil daar uitblinken. Met zorg moet een stier gevoed worden. Niet meer moet hij ontvangen dan nodig is, om goed zijn dienst te doen. Men voere geen meel, maar goed hooi, en raap- of lijnkoeken.

Hoe staat het met de vrouwelijke dieren?

Alles wat maalkalf is wordt aangehouden. Waarvan het afstamt kan minder schelen. Men dient evenwel zijn stal te kennen; uiterlijk en innerlijk. Van de beste dieren dient men zoveel mogelijk de kalveren aan te houden. En juist het omgekeerde gebeurt. De beste dieren worden verkocht, aangelokt door de hoge prijs, die geboden wordt. Tijdelijk is dat een voordeel. Op de duur evenwel een schadepost. In Friesland worden vaak tevergeefs honderden guldens geboden. Er zijn er, die uitstekend hun best doen tot verbetering van hun veestapel, maar er zijn er ook, die alles maar la, la, laten. Een enkeling kan evenwel niet genoeg doen.

Samenwerking is er nodig.

Waarin die samenwerking zal bestaan hangt af van de streek, waar men is. In sommige streken moet men van grond af beginnen, in andere kan men direct een stapje hoger aanvangen, zoals te Varsseveld, waar men op 't gebied der veefokkerij niet meer op de onderste sport staat.

Waar men van grond af moet beginnen is het oprichten van een stierenhouderij gewenst.

Wat is een stierenhouderij? 't Is een vereniging van veehouders, die voor gemeenschappelijke rekening een goeden stier aankopen. Evenals men hier dure hengsten aanschaft, om het paardenras te verbeteren, zou men ook wel een goeden stier gezamenlijk kunnen aankopen. Zo'n stier moet het eigendom blijven der vereniging en bij een lid worden gestationeerd. Zo'n stier wordt liefst niet na een jaar afgedankt.

Een stierenhouderij kan veel nut doen. Door telkens een stier te kopen van hetzelfde ras kan men in een streek een zeker slag vee krijgen. Er komt meer uniformiteit, zoals die in Friesland en Holland reeds bestaat.

Met een stierenhouderij bereikt men evenwel nog niet alles. Alleen wordt dan zorg besteed aan het mannelijk dier; ook het vrouwelijk dier moet verbeterd worden en dan komt men tot de oprichting ener fokvereniging, die controle houdt op de koeien der leden, wier koeien zij schift in goede en slechte. Zij laat alleen de goede tot de aangekochte stier toe, als deze daaraan voldoende heeft, anders mogen ook niet goedgekeurde worden gedekt. Zij zorgt, dat de kalveren niet voor een appel en ei de vereniging verlaten.

De fokverenigingen zijn in ons land niet zoo nieuw meer. Friesland heeft het eerst de hand aan den ploeg geslagen, gesteund door de *Friesche Maatsch. van Landbouw*. Voor men overgaat tot een stierenverenigingen moet men het eens zijn over de keuze. Men dient te kiezen uit drie rassen: het Friesch zwart-bont, het Maas-Rijn of IJsel. vee en de Groninger blaarkoppen. Wat men hier zou moeten nemen durft spr. niet zeggen.

Het Friese vee heeft dit voor, dat het in melkgeven bovenaan staat. Veel en goede melk geven is veelal wel een individuele eigenschap, maar het Fries vee geeft door elkaar toch goede melk, maar wordt niet zoo gauw vet. Het is nodig, dat men zeker slag kiest en daarmee blijft doorgaan en niet van de hak op de tak springt. Gelet moet worden op vorm en afstamming.

Het gaat niet gemakkelijk een dier te vinden van goede afstamming, omdat men in de meeste

streken nog weinig heeft gedaan aan het aanleggen van stamregisters en melklijsten. De kosten van aankoop kunnen gevonden worden uit vrijwillige bijdragen of het aangaan ener geldlening. Bij de oprichting der fokvereniging worden de vrouwelijke fokdieren gekeurd en in een stamboek ingeschreven, met merk en nummer, welke ook op de rechterhoorn worden afgedrukt. Van de geboorte van kalveren moet binnen een bepaald aantal dagen kennis gegeven worden aan de keuringscommissie, die daarvan aantekening houdt in het kalverenboek. Is er een lid, die voor een kalf een even hogen prijs wil besteden als iemand buiten de vereniging, dan moet het kalf aan het lid worden verkocht.

Verder worden melkstaten aangelegd, waarop de hoeveelheid en het gehalte van de melk van de voorlopig waardig gekeurde en ter proefmelking toegelaten vrouwelijke fokdieren worden aangetekend. Een controleur wordt aangesteld, die op kosten der vereniging en op bepaalde tijden de melk der leden gaat onderzoeken.

Men zal niet direct in zijn beurs voelen, dat een fokvereniging nut afwerpt, maar op den duur zal er een groot voordeel uit voortvloeien. Komt men te Varsseveld tot het oprichten ener fokvereniging, dan is het wenselijk deze streek in drie delen te verdelen, maar toch moet men trachten samen te werken, om te voorkomen, dat men in het bloed gaat fokken.

Hoe zullen de kosten worden gedekt? De landbouwer wordt ook in deze weer de hand geboden. Men kan voor een goed gereglementeerde vereniging met Koninklijk goedgekeurde Statuten Rijkssubsidie krijgen. Ook geeft de *veeverbeteringscommissie in Gelderland* subsidie en eveneens de *G. O. Maatschij. v. Landbouw*. Men kan ieder toegetreden lid een entree laten betalen. Behaalde premies en dekgelden kunnen ook een som in de kas brengen.

Na enige gedachtewisseling verklaren alle aanwezigen zich in beginsel voor het oprichten ener fokvereniging. Een Commissie bestaande uit de heren : D. W. Gesink, G. J. Rexwinkel en G. J. Weenink zal onderzoeken in hoeverre de zaak voor Varsseveld praktisch uitvoerbaar is.

Hierna begon spreker aan zijn tweede onderwerp, waarover hij wegens het vergevorderde uur slechts kort kon zijn. „*Rijkszorg voor de landbouwer is het aanleggen van proefvelden.*”
[niet opgenomen]

De Graafschap Bode 1909-01-13

Verslag vergadering: oprichtingsplan fokvereniging²⁸

VARSSEVELD. - Op de bovenzaal van mej. Grutterink vergaderden gisterenavond ruim 25 landbouwers om betreffende het oprichten ener fokvereniging nadere besluiten te nemen. Nadat de heer **D. W. Colenbrander** in 't kort had medegedeeld, wat aan deze vergadering was voorafgegaan, bracht de commissie van onderzoek bij monde van de heer G. J. Weenink verslag uit van haar bevindingen. Deze commissie, bestaande uit de heren G. Rexwinkel, D. W. Gesink jr. en G. J. Weenink, had de medewerking ingeroepen van nog drie andere personen, n.l. de heren G. J. H. Westerveld (Vrieze), G. Jolink (Groot Heuzinkveld) en J. B. Bussink (Zweerink).

²⁸ Merk op dat er febr. 1908 op Heelweg al een melkcontrolevereniging was opgericht, geen van de hier genoemde namen maakten daar deel van uit! – zie knipsel 1908-02-05. (ZHN.)

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

Besturen van andere fokverenigingen waren schriftelijk om inlichtingen verzocht, terwijl aan Breedenbroek, Dinxperlo en Winterswijk mondeling om advies was gevraagd. De commissie komt tot de conclusie, dat oprichting gewenst is en stelt voor, te fokken met het zwartbont Hollands ras. Zij wil het bestaande ras verbeteren door het aankopen van goede stieren en door nauwkeurige controle van de koeien der leden. De kosten kunnen gedekt worden door subsidie, entreegelden der leden, dekgelden enz.

De heer W. Gesink vraagt of ook schriftelijke inlichtingen zijn ingekomen omtrent raskeuze. Meegedeeld wordt nu, dat Brummen en Nijbroek fokken met Roodbont IJselvee en dat Winterswijk de wenselijkheid van één ras had uitgesproken. De heer D. W. Colenbrander wil voorlopig deze kwestie laten rusten, om eerst te zien of er genoeg animo bestaat, daarna een concept-reglement vast te stellen, en naar aanleiding daarvan de raskeuze te bespreken. De heer Jolink merkt op, dat hij, hoewel voorstander ener fokvereniging, niet gaarne met zijn koeien een verre reis zou willen maken naar de stier. Daarvoor zou in de zomer geen tijd zijn. De commissie deelt mee, dat in deze ontheffende bepalingen kunnen worden gemaakt en legt er dan nadruk op, dat, als men komt tot het fokken in twee richtingen, het beter is, ook twee fokverenigingen op te richten. Er komt bij samenwerking een soort afgunst. De een misgunt den ander een goede stier.

Na stemming verklaren zich 15 aanwezigen voor het fokken met zwartbont vee, 1 wil roodbont fokken, terwijl 10 anderen zich niet durven uitspreken, welke richting de beste is. De heer W. Gesink motiveert zijn houding als blanco-stemmer en deelt mee, dat de heer Zelders, die hier onlangs over dat onderwerp een lezing hield, zich niet bevoegd had verklaard, dat uit te maken.

De heer B. Westerveld meent, dat zwartbont Friesch vee bovenaan staat, wat de melkopbrengst betreft. Hierop antwoordt de heer W. Gesink, dat zulks voor onze bodem nog niet is uitgemaakt. Hij vraagt aan de commissie, te bewijzen, op welke grond zij het zwartbont Hollands vee voor deze streken het meest geschikt verklaart. „De grootste deskundige zou dat niet kunnen”, antwoordt de commissie. Haar keus is gevallen op het zwartbont Hollands vee, omdat men reeds in deze streken in die richting fokt.

Enkele blanco-stemmers sloten zich nu bij de „zwartbonten” aan, zodat de vereniging werd opgericht met 20 leden. Tot voorlopige bestuursleden werden gekozen de heren G. J. H. Westerveld (17 st.), G. Rexwinkel (16 st.) en D. W. Gesink (9 st.). Zij zullen conceptstatuten en een huishoudelijk reglement samenstellen. Alle aanwezigen werden opgewekt, moeite te doen tot het aanwerven van meerdere leden.

De Graafschap Bode 1909-02-03

Belangstellenden

in het oprichten eener **Fok-vereeniging voor Varsveld en Omstreken**, worden uitgenoodigd tot bijwoning eener **vergadering op Zaterdag 6 Februari**, 's avonds om **half 6** bij Mej. de Wed. GRUTTERINK.

Aan de orde is:

Vaststelling van Statuten en Huishoudelijk Reglement.

HET VOORL. BESTUUR.

N.B. Waarschijnlijk zullen op deze vergadering tegenwoordig zijn de heer ZELDERS en een Rijkslandbouwleeraar.

Trouwe opkomst gewenscht.

Verslag – poging – tot oprichting van een Fokvereniging

VARSSEVELD, - In „t *Wapen van Wisch*” vergaderde Zaterdagavond een 30-tal landbouwers om het concept-reglement der op te richten fokvereniging vast te stellen. De heren H. D. Zelders en Huizinga, rijkslandbouwleraren te Zutphen, woonden als adviseurs deze vergadering bij.

Uit de statuten, welke na bespreking werden goedgekeurd, delen we het volgende mee.

Het doel der vereniging is door samenwerking der leden het veeslag te verbeteren. Zij tracht dat doel te bereiken door het zuiver doen fokken van het zwartbonte Hollandsche veeslag en het aankopen van goed mannelijk fokmateriaal. Om te beginnen zal men fokken met hetgeen de vereniging reeds bezit.

Leden der vereniging zijn de oprichters en zij, die als lid worden aangenomen. Ieder lid betaald per koe een zeker entreegeld, dat jaarlijks door de algemene vergadering wordt bepaald. Het lidmaatschap verliest men door opzegging 3 maanden voor het eind van elk verenigingsjaar en door vertrek naar een andere gemeente buiten de kring der vereniging. Voor het niet op tijd betalen van verschuldigde gelden kan een boete van ten hoogste f 5 worden opgelegd.

De leden zijn verplicht hun koeien te laten inschrijven in het leden-register. Koeien, welke aan nader vast te stellen eisen voldoen, worden ingeschreven in het stamregister. De eersten bekomen op het rechterhoren een nummer, de laatsten een nummerende letters V. F. De leden kiezen uit hun midden een bestuur van 5 leden, waarvan elk jaar 1/3 aftreedt, maar terstond herkiezbaar is. De keuringscommissie zal bestaan uit leden buiten de vereniging. De commissie voor de aankoop van stieren wordt door het bestuur aangewezen.

Jaarlijks in de maand Februari wordt een algemene vergadering gehouden. 1/5 der leden heeft het recht een zodanige vergadering te beleggen. Landbouwers met 1 tot 5 ingeschreven koeien hebben 1 stem, met 6 – 10 koeien 2 stemmen, met 11 of meer koeien 3 stemmen.

De inkomsten bestaan uit entrees, contributies, dekgelden, subsidies en boeten. Een reservefonds zal worden bijeengebracht tot een maximum van f 1000.

Bij ontbinding der vereniging worden de eigendommen onder de leden verdeeld naar verhouding van het aantal ingeschreven koeien.

Uit het huishoudelijk reglement stippen we aan: dat voor de leden gelegenheid zal bestaan hun melk te laten onderzoeken te Varsseveld. De werktuigen en de kosten van onderzoek zullen door de vereniging worden betaald. Ieder neemt zelf de monsters, omdat een controleur aanvankelijk niet kan worden betaald. Zoveel mogelijk zal men op iedere 100 koeien een stier aanschaffen. Het bestuur bepaalt de plaatsing der stieren onder goedkeuring der vergadering. De aanwezige personen traden voorlopig als lid toe met circa 250 koeien (waarbij enkele van niet-aanwezige landbouwers). Vermoedelijk zullen 2 stieren worden aangekocht, een voor Sinderen en een voor Westendorp.

Op 26 Februari a.s. zal wederom een vergadering worden gehouden.

De Graafschap Bode 1909-03-03

VARSEVELD.

— 1 Maart. Tot bestuursleden der alhier opgerichte **fokvereniging** werden Vrijdagavond definitief gekozen de Heeren G. J. Rexwinkel, G. J. H. Westerveld, D. W. Jolink, J. H. Rougoor en B. Westerveld. 15 landbouwers teekenden de statuten onder voorwaarde dat zij kunnen terug treden, als het totaal aantal koeien van alle leden op 15 April a.s. minder dan 250 bedraagt.

De Graafschap Bode 1909-07-03

VARSEVELD.

— In de Dinsdagavond gehouden vergadering der afd. „Varsseveld” der G. O. M. v. L. werd de heer D. W. Colenbrander gekozen als afgevaardigde naar de algemeene vergadering te Deventer, terwijl de heer G. J. H. Westerveld werd aangewezen als zijn plaatsvervanger.

uitslag wordt bekend gemaakt. Ten slotte deelde de penningmeester mee, dat de pogingen om een **fokvereniging** op te richten moesten worden gestaakt, omdat met groote moeite slechts 227 koeien ingeschreven konden worden, terwijl op een vorige vergadering was besloten, dat met minstens 250 koeien zou worden begonnen.

De Graafschap Bode 1909-08-25

Ook geplaatst bij Heelweg

De praktijk van de Controlevereniging – Heelweg

VARSEVELD. - Sinds het vorige jaar April bestaat er op de Heelweg alhier een controlevereniging, waaraan pl.m. 20 boeren met ruim 100 melkkoeien zijn aangesloten. Twee keer per maand wordt een weinig melk van de koeien afgezonderd, om het vetgehalte er van te bepalen.

Iedere boer heeft een aantal flesjes, evenveel als het getal melkkoeien bedraagt. Doordat de flesjes genummerd zijn, kan men precies het vetgehalte der melk van iedere koe afzonderlijk bepalen, iets, wat op de Boterfabriek niet het geval is.

Het voordeel van deze wijze van doen is, dat men na een voldoende tijd kan zeggen, welke koe de vetste melk geeft. De boer weet dus, welke koeien hij verkopen kan en van welke hij kalveren moet aanhouden, want het geven van vette melk is hoofdzaak, iets erfelijks, hoewel ook het voeder, de leeftijd enz. van invloed zijn. Het onderzoek, waarbij we tegenwoordig waren, is tamelijk eenvoudig en we achten het niet van belang ontbloeit, iets over deze zaak mede te delen. Misschien vindt dit voorbeeld van Heelweg wel navolging in het belang van de landbouwer-veehouder.

In een daarvoor ingericht buisje wordt zwavelzuur gegoten, daarna de te onderzoeken melk en eindelijk amyl-alcohol (alles in een bepaalde hoeveelheid). Vervolgens worden de buisjes gekurkt, flink geschud en in de centrifuge gedaan met het nauwere, gekatibreerde en van deelstreepjes voorziene onder eind naar het middelpunt gericht. Door de werking der centrifugale (middelpuntvliedende) kracht scheidt het vet zich wegens zijn geringer gewicht dicht bij het middelpunt, dus in het nauwe gedeelte van het buisje, als een geel-blanke vloeistof af, waar het gehalte onmiddellijk door middel der deelstreepjes is af te lezen. Het eist niet veel werk, maar voor één boer loont het toch de moeite en kosten niet.

Beter is het, in vereniging zo iets op touw te zetten, zoals op de Heelweg thans het geval is, misschien met een fokvereniging (die zonder contróle-vereniging moeilijk denkbaar is) in het

vooruitzicht. Men mene echter niet, dat één keer onderzoeken voldoende is, om te weten, van welk gehalte de melk ener koe is. Dit is aan tamelijk grote schommelingen onderhevig door verschillende invloeden, als daar zijn: weersgesteldheid, drachtigheid, leeftijd, aard van het voeder, behandeling etc. Minstens een jaar zou men moeten voortgaan met onderzoeken (2 keer per maand is voldoende) om de vette koeien van de magere (wat melkgeven betreft) te onderkennen.

Om de te onderzoeken melk tegen verzuren te bewaren, kan men er een weinig chroomzure kali in doen, waardoor de kleur der melk geel wordt, maar overigens van geen invloed is op het vetgehalte.

De buisjes moeten vóór en na het gebruik flink gewassen worden met een oplossing van kaliumcarbonaat (koolzure kali, potas of alkali).

De Graafschap Bode 1910-02-19

1e kaasmaker Greber controleur van fokvereniging

VARSSEVELD. - Naar wij vernemen zal door den heer H. Greben, 1ste botermaker aan de Stoomzuivelfabriek „*Volharding*”, op veler verzoek voor de veehouders hier en in de naaste omtrek de gelegenheid worden opengesteld tegen een geringe vergoeding de melk hunner koeien geregeld om de 14 dagen op vetgehalte te doen onderzoeken. Zoals reeds vrij algemeen bekend is kan men uit het resultaten dezer onderzoekingen na, verloop van enigen tijd zeer gemakkelijk berekenen welke koeien de meeste winst opleveren, en kan men aldus, door steeds de melk- en vetrijkste dieren te houden en daarvan aan te fokken, zijn eigen veestapel langzamerhand op afdoende wijze zeer verbeteren.

In de buurtschappen Heelweg heeft men de waarde dezer onderzoekingen dan ook reeds duidelijk ingezien en is men sinds enige tijd daarmede bezig, terwijl men wat de fokkerij betreft tevens heeft gezorgd voor een flinke stier van goede afstamming, die (menen wij) alléén voor de koeien der leden beschikbaar wordt gesteld. Ook in andere buurtschappen heeft men het nut van dergelijke pogingen erkend en begrepen en al reeds getracht om tot een fokvereniging te geraken, wat evenwel tot heden nog tot geen afdoend resultaat heeft geleid.

Om deze redenen zijn zij, die vast overtuigd zijn van het nut dezer onderzoekingen, zeer ingenomen met de thans door de heer Greben aangeboden gelegenheid en is het te verwachten dat de deelname van dien aard zal zijn, dat ieder op zijn beurt de verschillende monsters uit zijn buurt kan bezorgen, wat zeer tot onderling gemak leidt en wat bijna overal elders geschiedt.

Naar wij verder vernemen, denkt men ongeveer Maart hiermee te beginnen, en kunnen verder gegevens, voor hen die dit wensen, bekomen worden bij de reeds aangesloten deelnemers of bij de heer Greben, die bereidwillig alle inlichtingen verstrekt.

Verslag Lezing Swierstra Rundveehouderij²⁹

„Hoe verkrijgen we de meeste voordelen voor onze veehouderij”

VARSSEVELD. - Hedenavond trad de heer Swierstra, zuivelconsulent³⁰ op met een lezing: „Hoe verkrijgen we de meeste voordelen voor onze veehouderij”.

In de eerste plaats moeten we letten op de zogenaamde teeltkeus. Daartoe vragen we: In welke richting willen we? Is het om de melk of om het vlees te doen. Vroeger werd het vee in Nederland naar de provinciën ingedeeld.

Doch in 1906 verdeelde het stamboek het vee in drie groepen:

1. het zwartbont Hollandsche vee, vooral een melkgevend dier;
2. het zwartblaart Groninger vee, meer in de vleesrichting en
3. het roodbont Maas-Rijn-IJselvee, met vlees en melk.

Vooraf moeten we zorgen, die groepen niet te vermengen. Niet b.v. een Hollandsche koe kruisen met een Groninger stier, om beter in de vleesrichting te werken, want dan krijgen we allerlei schadelijke afwijkingen. Ook zit het hem in de dieren zelf, de ene koe betaalt het voer dubbel, de andere lang niet.

Van 20 koeien van een stal varieerde het vetgehalte tussen 2,6 pct. en 3,95 pct. Bij de ene koe verkreeg men voor 35 cent een pond boter, bij de andere voor f 2,03.

Nu is het zaak, de slechtste koeien te verwijderen. Spreker liet vervolgens een tabel zien, waaruit bleek, dat van twee even oude koeien van 2 jaar de een per jaar ongeveer 37 K.G. botervet meer geeft dan de andere. Verder, dat het volstrekt niet waar is, dat oude koeien schraler melk geven. Dit alles weten we door onderzoek.

De eigenschappen van melk geven zijn erfelijk. Doch uit een 5-tal andere tabellen bleek, dat het geven van veel en vette melk niet alleen van moeders-, doch ook van vaderszijde erfelijk is.

De dieren (vader zowel als moeder) moeten een diepe borst hebben, met een grote ruimte om het hart, de kop matig lang (een te lange kop wijst te zeer op de melkrichting), kleine horens (de koeien in het wild hebben lange horens), de hals goed gevuld, ze moet geleidelijk in de romp overgaan, brede schoft, rechte rug, brede lenden, plat, vierkant kruis, goed gevulde schenkels en een lange staart.³¹

Een vierkante vorm wijst op de vleesrichting, een driehoekige op de melkrichting. We moeten de eigenschappen vermengen en zorgen dat de dieren een vierkant kruis hebben, dan is er veel plaats voor een uier, verder een gerekte lichaamsbouw, zodat er veel plaats is voor de ingewanden.

Vooraf gemeenschappelijk werken levert veel voordeel op. Naast een stierenvereniging moet een controlevereniging zijn. Heeft men op die manier goede cijfers omtrent zijn koeien verkregen, dan nog een goede fokvereniging.

Daarbij letten we op raszuiverheid, het geven van veel en beste melk. Hier nam spr. een poosje pauze, doch de tijd ontbrak ons, om de lezing tot het einde toe te vol.

29 Merk op dat bij een nov. 1911 gehouden vergadering der GOMvL. afd Varsseveld, het lid Gesink voorstelt om nogmaals een lezing te laten houden over het nut van een controlevereniging. – zie bij 1912-03-09.

30 De heer Swierstra was geen zuivelconsulent, maar de veeteeltconsulent voor Gelderland. (ZHN.)

31 ZHN. plaats alleen maar teksten zoals ik ze tegen kom, het hier geplaatste kenmerken zal *ongeveer* de stand van zaken betreft 'goed vee', omstreeks 1910, (en de heer Swierstra zijn) zijn.

Verslag lezing Reimers '*Opfokken en veredelen rundvee*'

HEELWEG - J.1. Donderdag trad te Heelweg voor een ruim 50-tal hoorders de heer Reimers van Wageningen op met het onderwerp: *Het opfokken en veredelen van rundvee*.

Spreker wees er op, dat hij, die zich op de veeverbetering toelegt, nog veel geld kan verdienen. Men kent het vee nog niet genoeg. De meesten gaan nog te veel af op het uiterlijk, wat voor melkkoeien nog lang niet altijd het voornaamste is. Van de dagelijkse opbrengst van het melkvee heeft hij het meeste voordeel. Hoe moet de boer het nu aanleggen om bij dezelfde onderhoudskosten meer opbrengst te krijgen. Daartoe moet het vee verbeterd. worden.

Maar hoe kan men zien of men met goed melkvee te doen heeft. Ieder veehouder kan wel de vereiste uiterlijke eigenschappen van een dier opgeven, doch er zijn gevallen, dat bij aanwezigheid dier vereisten toch nog geen goede melkkoe ontstaat en omgekeerd. Ook zelfs de uitwendige eigenschappen van de uier, als grootte, kronkelende en dikke melkader, geven nog geen volstrekte waarborg voor kwaliteit en kwantiteit der melk.

Hierbij spelen ook nog de inwendige aanvoerbuisc der melk en het vetgehalte een rol. Bij bekroningen blijkt zoiets duidelijk genoeg.

Sommige koeien „*doen het beter*” dan andere. Dat zit hem in de teeltkeuze; langs kunstmatige weg is dit tot stand gebracht. Verder heeft ook het voedsel invloed. Dat wil echter nog niet zeggen, dat men de uitwendige vereisten als bouw, stand, enz. geheel als niet meetellend moet beschouwen. Maar hoofdzaak zijn toch de inwendige eigenschappen en dit wordt aan het licht gebracht door controle- en fokverenigingen. Daar moeten we het op aansturen.

Iedere koe heeft het vermogen een bepaalde hoeveelheid melk van een bepaald vetgehalte te leveren, hoewel er bij hoeveelheid en gehalte een grens, een maximum is, dat niet overschreden kan worden. Die goede (of slechte) eigenschappen komen door overerving van de vader of moeder op het kind en van dit weer op kleinkinderen, enz. Daarom dient men b.v. op stierenkeuringen de afstamming te weten. Is de afstamming goed, dan heeft men reeds veel waarborg,

Hierop doet spreker nog enige praktische wenken aan de hand, om tot een goede fokvereniging te komen. Om resultaten te krijgen moet men echter wat geduld hebben. Want het goede komt langzaam maar zeker.

Met een woord van dank aan de bekwamen spreker werd de vergadering gesloten. De toehoorders hebben zeker menige nuttige wenk mee naar huis genomen.

De Graafschap Bode 1912-01-27

VARSEVELD.

— Sedert eenige jaren bestaat op den Heelweg een vereeniging van landbouwers, die ten doel heeft, door samenwerking het rundvee te verbeteren; 1e. door het vetgehalte en de hoeveelheid melk hunner koeien te bepalen en 2e. door het aankoojen van dekstieren van het rood Maas-Rijn-IJssel vee-slag, om op deze wijze in het bezit te komen van beter rundvee, zoowel wat den uiterlijken vorm als de melkrijkheid betreft. Op de laatste vergadering is besloten, om bij lichte maan een vergadering te houden om de Statuten en het Reglement op te maken en deze zoo mogelijk vast te stellen. De koninklijke goedkeuring zal dan worden aangevraagd, om op die wijze een erkende fokvereniging te krijgen. Deze vergadering zal gehouden worden op Maandag 31 Januari e.k., 's avonds om half 6, in café Venderbosch aan de Radstaak, waar ook zij, die tot dusver niet tot deze vereeniging behoorden, gelegenheid hebben, als lid toe te treden en vrijen toegang hebben. Belanghebbenden dienen hiervan nota te nemen.

Verslag lezing veeteeltconsulent T. J. Swierstra over nut van Fok- en Controlevereniging

VARSEVELD. – Woensdagavond hield de heer T. J. Swierstra, veeteeltconsulent voor Gelderland, hier een zeer leerzame en aangename lezing over de Fokverenigingen.

Er was veel publiek, dat met aandacht luisterde naar de gezellige causerie.

Spreker zei, dat in 1888 in Friesland 17 landbouwers de eerste fokvereniging hadden opgericht en een jaar daarna, in 1889, werd in Denemarken begonnen met het melkonderzoek van de koeien afzonderlijk.

In 1894 begon men er ook mee in ons land.

Die vereniging heeft blijkens het 6e jaarverslag van de secretaris der bovengenoemde Friese fokvereniging uitstekend gewerkt, want ze hadden bereikt wat ze wilden bereiken, n.l. een sterker, robuster veeslag, dat onverwant aan elkaar is. Ook heeft zo'n vereniging voor; dat een stier veel langer gehouden wordt, dan wanneer één eigenaar hem bezit. Voor hem is een verleidelijk hoog bod en de risico te groot, zodat zo'n stier gauwer weer van de hand gedaan wordt dan nu.

Doch stierenverenigingen alleen zijn niet voldoende; er dient een controlevereniging mee verenigd te worden. Deze twee zijn onafscheidelijk aan elkaar verbonden. Men moet trachten dieren te fokken met een onberispelijk uiterlijk en die melk geven met een hoog vetgehalte.

Bij het berekenen van het meerdere of mindere voordeel dat een koe oplevert, moet de hoeveelheid voer ook in rekening gebracht worden. Spreker kent voorbeelden, dat een koe voor 35 cent en een andere voor 203 cent een pond boter leverde. De laatste is dus een zeer schadelijke koe. De stier moet ook van goede afstamming zijn. Spreker toonde met tabellen de goede invloed van een stier van goede afstamming aan.

Om subsidie te krijgen, is het nodig dat men minstens om de 14 dagen de melk onderzoekt op vetgehalte en dat men minstens 100 goedgekeurde koeien van eenzelfde veeslag bezit. Spreker drong vooral aan op het verbinden van controle- met fokverenigingen. Een controlevereniging alleen raakt direct het eigenbelang van de boer en wordt door de regering niet gesteund, dóch wanneer er een fokvereniging aan verbonden wordt, wordt het meer een nationaal belang, want de verbetering van de hele veestapel wordt er door in de hand gewerkt.

Met de besten wens voor de oprichting van zulk een vereniging hier ter plaatse eindigde de heer Swierstra zijn rede. Hierna stelde de heer W. Gesink nog enkele vragen:

1e. Of een controlevereniging aan de boterfabriek zou moeten worden verbonden of dat die ook zelfstandig kan optreden.

Spreker antwoordde hierop, dat dit best aan de boterfabriek kon, als daar iemand was die er tijd en gelegenheid voor had. De monsters moeten echter op vaste tijden genomen worden door iemand anders dan de eigenaar zelf, dat geeft meer waarborg tegenover derden. Ook kan men met enige meerdere kosten de monsters opzenden naar den zuivelconsulent, de heer Van der Burg. Een fokvereniging moet in kleiner kring werken dan een controlevereniging, tenzij men niet tegen de verre afstanden opziet, of en stier geregeld langs de boerderijen leidt (padstier).

2e. Tot welken maximumleeftijd moet men een melkkoe houden als zij uitstekend voldoet? Hierop antwoordde spreker, dat gewoonlijk een dier tot 6- à 7-jarigen leeftijd gehouden wordt, doch heeft men een goed dier, laat men het houden, want het geven van veel en goede

melk zit hem niet in de ouderdom, kan ook niet aangebracht worden door goede voeding, doch is uitsluitend een individuele eigenschap. Daarom dient een contrólevereniging om de slechte melkgeefsters kinderloos te laten uitsterven en van de goede weer nakomelingen aan te fokken.

Spreker wenste zich op een desbetreffende vraag niet uit te spreken over de keuze van de kleur: rood- of zwartbont. Van beide slagen kan men goede resultaten verwachten. Wel heeft men bij de zwartbonte groter keuze in bekroonde stieren, omdat het zwartbonte vee het roodbonte in aantal ver overtreft. Voor lichte gronden is misschien het roodbonte beter. Kruisingsproducten van twee slagen geven echter teleurstellende resultaten; zoals spr. met voorbeelden aantoonde. Hiermee moest spreker eindigen, om nog met de trein te kunnen vertrekken.

1913

De Graafschap Bode 1913-07-18

De contróle van het melkvee – I

[Land- en Tuinbouwnieuws] – Er zal wel moeilijk een onderwerp te vinden zijn, dat in de laatsten tijd steeds meer onder de aandacht der boeren wordt gebracht, dan „*controle op het vee*”. Wat men er mee *bedoeld* zal wel bijna ieder weten, wat men er mee *beoogt* hopen we hier nader toe te lichten. Eigenlijk moest het aandringen op een dergelijke controle niet meer nodig wezen. Toch zijn er nog velen, die óf uit gemakzucht af om geldelijke redenen er niets van willen weten.

Het is jammer, dat nog niet meer algemeen èn de *hoeveelheid èn het vetgehalte* der melk wordt nagegaan. Dit is het immers, wat men met contróle bedoelt. Hoeveel voorbeelden zijn er niet van boeren, die bij de oprichting van de boterfabriek ter plaatse een hoog vetgehalte hadden en nu 10 jaar later melk leveren met een gehalte ver beneden het gemiddelde. Oorzaken waren natuurlijk, dat de boer *zijn vee niet kende*. Koeien, die ogenschijnlijk voor hem de beste waren, zullen dat misschien *niet* zijn geweest, terwijl andere, waarvan hij meende dat ze een geringe opbrengst gaven door hem werden verkocht, maar in zijn belang op stal hadden moeten blijven. Omgekeerd zijn er ook voorbeelden, dat het gemiddeld vetgehalte steeg, maar dan *door toeval*.

Herhaaldelijk wordt er op gewezen, dat het geven van *veel* en *vette* melk twee eigenschappen zijn, die beide bij eenzelfde dier tot *een bepaalde grens* kunnen worden opgevoerd; en dat niet de ene afhankelijk behoeft te zijn van de andere. Het is dus niet een vaste waarheid, dat een koe met hoge melkopbrengst minder vette melk zal geven of omgekeerd.

Hooge opbrengst kan samengaan met *hoog vetgehalte*. 't Zijn de innerlijke eigenschappen van het dier, die invloed op deze factoren uitoefenen, en die bij een bepaalde koe in hoge mate aanwezig zijn en bij een andere in mindere of zeer zwakke mate.

Meende men vroeger, dat *lage melkopbrengst* kon worden goedge maakt door een *hoog vetgehalte*, thans weet men maar al te goed, dat dit niet steeds het geval is. Ook dacht men, dat de *hoeveelheid* en de *kwaliteit* der melk konden worden verbeterd door *goed* en *veel* voer. Is het waar, dat men door flink voeren tot zekere grens de hoeveelheid melk kan verhogen, op het vetgehalte heeft het voeder weinig invloed en dan nog slechts tijdelijk. Bij hetzelfde betere voer gaat binnen 8 à 14 dagen het dier weer naar het vroegere vetgehalte terug.

Een belangrijke zaak is het, dat dikwijls het ene dier met hoge opbrengst en vette melk *niet meer* voer eist, dan het andere met lagere opbrengst en lager vetgehalte. Wanneer dit niet zo was, zou door meerder voederverbruik het voordeel van de grotere en betere opbrengst weer kunnen wegvallen. Naast het controleren van melkopbrengst en vetgehalte zou het mede gewenst zijn het voederverbruik van iedere koe op te tekenen, om zodoende na te gaan, welke koe met de *kleinste* voederhoeveelheid, het meeste opbrengt. Dit laatste steeds te controleren is echter zeer lastig, waarom men zich dan ook bepaalt tot het controleren der beide eerste eigenschappen.

Sedert de oprichting der zuivelfabrieken, waar de uitbetaling der melk niet alleen per Liter plaats heeft, maar zich ook regelt naar het vetgehalte, is het voor de boer meer en meer van belang geworden, zijn vee door en door te kennen. Hij moet beslist weten welk dier hem het meeste voordeel geeft En dat niet alleen om het *directe* voordeel, maar ook om het voordeel in

de toekomst. Immers, die twee goede eigenschappen, veel en vette melk te kunnen geven gaan van de moeder op de dochter over.

Die eigenschappen zijn erfelijk. Een koe, die uitblinkt, zal in de regel een kalf leveren, dat later als melkkoe dezelfde eigenschappen bezit, als haar moeder. Ook een stier, afkomstig van zodanige moeder, zal die eigenschappen op de nakomelingen overbrengen.

Men heeft tot nu toe steeds de dieren ook beoordeeld naar het uiterlijk, het exterieur. Men wil ook aan het uiterlijk zien, of een koe veel of weinig, vette of magere melk zal geven. Men zocht verband tussen exterieur en productievermogen. In de laatste jaren is bij een groot aantal dieren aangetoond, dat zodanig verband niet bestaat. Men is dus aangewezen op de beoordeling naar innerlijke eigenschappen.

't Gebeurde vroeger dikwijls, dat de meest ontwikkelde kalveren werden aangehouden, die heel vaak juist afkomstig waren van de slechtste melkgeefsters. De koeien, die weinig en schrale melk gaven, konden meer voedsel afstaan voor de groei van het kalf. Door het aanhouden van kalveren, afkomstig van die koeien, kreeg men dus juist een stal van dieren met een gering productievermogen. We willen hiermee niet zeggen, dat bij de keuze der fokdieren niet op het exterieur moet worden gelet. Al stamt het kalf af van een moeder met prachtige innerlijke hoedanigheden, dan moeten we daarnevens nog letten op het exterieur. Een fout is het alleen op de bouw te letten.

Het te hoog opvoeren der melkproductie leidt tot verzwakking, grotere vatbaarheid voor verschillende ziekten, verfijnden lichaamsbouw, smalle borstkas, lang aangezicht, lange onderbenen, dunne huid. En wanneer men zo bleef doorgaan, zou ongetwijfeld de melkgift weer dalen. Dieren met voldoende krachtige lichaamsbouw en in het bezit van de erfelijke eigenschap veel te kunnen produceren, die moeten we kiezen tot vergroting van de veestapel.

Het is natuurlijk een omvangrijk werk, van een groot aantal koeien te bepalen, hoeveel melk er per jaar geeft en hoeveel melkvet daarin aanwezig is. In de praktijk is evenwel gebleken, dat het voldoende is, de melk- en melkvetopbrengst eens in de veertien dagen nauwkeurig te meten en te bepalen, mits men maar met sommige buitengewone omstandigheden (ziekte, tochtigheid) rekening houdt. Met de gegevens, die men van die enkele dagen verkrijgt, kan men dan wel met voldoende nauwkeurigheid de totale opbrengst gedurende het gehele jaar berekenen. Woog en onderzocht men elke dag de melk, dan zou dit meer zekerheid geven, maar het werk werd te groot en zoals we reeds zeiden, de praktijk heeft uitgemaakt dat een onderzoek van eens in de 14 dagen een voldoende resultaat geeft.

Slechts enkelen zijn in staat het onderzoek zelf te verrichten. Wel kan iedere veehouder het onderzoek leren, doch in de regel ontbreekt hem de tijd en zijn de kosten voor één persoon nog al hoog. Sommigen zenden op vaste tijden melkmonsters ter onderzoek naar een deskundige. Ook dit heeft bezwaar, daar het nemen van monsters niet ieders werk is, wijl het nauwkeurig moet geschieden. Het best kan men goede resultaten verkrijgen, als verschillende veehouders de handen in elkaar slaan en coöperatief de controle ter hand nemen. Zij kunnen dat doen, door het oprichten van een vereniging voor melkonderzoek of Controlevereniging. Voor gezamenlijke rekening wordt een controleur aangesteld, die om de twee weken de melk komt wegen en onderzoeken en op zogenaamde melklijsten of melkstaten het resultaat van zijn onderzoek aantekent.

Ieder lid der vereniging krijgt zodoende eens per jaar een nauwkeurige opgave van de melk- en boteropbrengst zijner koeien. [Wordt vervolgd.]

De contróle van het melkvee – II

[Land- en Tuinbouwnieuws] – Slechte koeien, die schadeposten zijn voor het bedrijf kan hij zodoene de zo gauw mogelijk verwijderen en kalveren van goede dieren aanhouden. Dat men op deze wijze werkelijk verbaasd vlug zijn veestapel kan verbeteren, moge blijken uit het volgende:

Bij den heer was het gemiddeld vetgehalte over de jaren

	1898	1899	1900
D. J. de Jong te Idaard (Fr.)	3,04 pCt.	3,09 pCt.	3,18 pCt.
P. R. Keesstra te Jelsum	2,98 pCt.	3,00 pCt.	3,12 pCt.
E. Dijkstra te Workum	3,12 pCt.	3,15 pCt.	3,26 pCt.

Hier zien we een stijging van het gemiddelde vetgehalte die een gevolg was van controle. Meer En meer ziet men dan ook de noodzakelijkheid hiervan in, zodat alleen in Friesland het vorig jaar meer dan 60000 koeken werden gecontroleerd. In Denemarken bestaan reeds enkele honderden contróleverenigingen, die het vetgehalte daar aanmerkelijk hebben doen stijgen. Bij 18 contróleverenigingen in de Pruisische Rijnprovincie, waarbij 221 veehouders met 5445 koeien waren aangesloten, bedroeg het gemiddeld vetgehalte in 1904 3.22 pCt. en 1909 3.32 pCt.

Dat ook op de hoeveelheid de contróle een gunstigen invloed uitoefent, blijkt uit het resultaat van een contrólevereniging in Oost-Pruisen. In 1907-1908 (het jaar der oprichting) bedroeg de gemiddelde melkgift per koe 3111 K.G.;
in 1908-1909 3390 K.G.;
in 1909-1910 3500 K.G.;
in 1910-1911 3983 K.G.;
Dus een toename per koe van 872 K.G.

Ook bij de zoeven genoemde vereniging in de Rijnprovincie was de gemiddelde melkopbrengst in 1904 3629 K.G. en in 1909 4183 K.G. De boteropbrengst klom in die vijf jaar tijds per koe en per jaar van 117 K.G. tot 138 K.G.

De voederkosten waren hij deze controle ook zo goed mogelijk berekend en stegen naar verhouding in veel geringer mate.

Duidelijk blijkt uit het bovenstaande, dat het geld nodig voor een nauwkeurige contróle niet is weggegooid, wat nog beter blijkt uit het volgende:

Gedurende 1912 werd aan een boterfabriek in de Graafschap aan haar leden ruim f300.000 uitbetaald, terwijl het vetgehalte der melk ruim 3 pCt. bedroeg.

Als we veronderstellen, dat door geregelde contróle het vetgehalte 0.1 pCt. steeg, dan zou daardoor per jaar $\frac{1}{30}$ van f300.000 is f10.000 meer aan de leden kunnen worden uitbetaald. Daarbij komt, dat 100 K.G. melk, waaruit 7 pond boter kan worden gemaakt aan verwerking en vaarloon evenveel kost als wanneer men er maar 6 pond uit fabriceert.

Een verhoging van de hoeveelheid melk brengt meerder werk mee, èn door het transport èn

door de bewerking in de fabriek, doch ook daardoor kan men zich meer voordeel doen, dan men zo oppervlakkig zou menen.

Aan genoemde fabriek bedroeg de gemiddelde melkopbrengst per koe en per jaar 2600 K.G. Veronderstellen: we nu eens, dat men eene meerdere opbrengst kon krijgen van gemiddeld 500 K.G. per koe, (wat volstrekt niet onbereikbaar is), dan zou dat voor deze fabriek met 2700 koeien een meerdere opbrengst geven van 1350000 K.G. melk. Rekenen we de melk op 4 ct., dan krijgen we een meerdere melkwaarde van *f* 54.000. Laten we hier nu de helft vallen voor meerder voer en meerder werk, dan blijft met de *f* 10.000 door het hogere vetgehalte *f* 37.000 meerdere winst te verdelen.

Bij die fabriek waren aandeelhouders, die per koe *f* 70 à *f* 80 ontvingen, enkele nog minder, maar er waren er ook, waarvan elke koe *f* 150 tot *f* 170 opbracht, ja sommigen brachten het tot *f* 200 ruim. Gemiddeld was de opbrengst *f* 112. Hieruit zien we dat de gemiddelde opbrengst per koe nog aanmerkelijk kan stijgen; en zoals het bij deze ene fabriek is gesteld, zal het waarschijnlijk bij meerdere in de Graafschap zijn, en het vetgehalte en de hoeveelheid melk kunnen nog aanmerkelijk worden verhoogd.

Tot slot willen we hier nog het resultaat meedelen, dat door de controlevereniging te Heelweg gedurende de jaren 1909-1910 en 1911 werd bereikt.

De cijfers hebben alleen betrekking op de leden, die geregeld hun melk lieten onderzoeken. In 1909 was de gemiddelde melkopbrengst per dag 9.6 L., met een gemiddeld vet van 3,12 pCt. Het volgend jaar was de melkopbrengst 10.9 L. per dag en het vetgehalte 3.27 pCt. Een stijging was dus verkregen en in melkopbrengst en in vetgehalte. Dit bleek in 1911 ook het geval te zijn: de melkopbrengst was 12.2 L., het vetgehalte 3.38 pCt.

Door de slechte opbrengst der kunstweiden en het grote aantal eerste malen, plm. $\frac{1}{3}$ deel, was in 1912 de gemiddelde opbrengst per dag wat minder, n.l. 11 L., het vetgehalte daarentegen was weer iets hoger dan 't vorig jaar: 3.40 pCt. De eerste drie jaren zien we dus een mooie klimming der melkopbrengst, terwijl de vetopbrengst alle 4 jaren vooruit bleef gaan.

Vergelijken we de gemiddelde cijfers van alle leden met die van één der leden, dan zien we hetzelfde verschijnsel.

In 1909 9,5 L. per dag (gem.), gem. vet 3.19 pCt.

In 1910 10,8 L. per dag (gem.), gem. vet 3.44 pCt.

In 1911 12,7 L. per dag (gem.), gem. vet 3.48 pCt.

In 1912 12,3 L. per dag (gem.), gem. vet 3.54 pCt

Rekenen we nu, wat de zes koeien van dezen laatsten persoon in de jaren '09-'10-'11 en 12 opbrachten, dan vinden we voor 1909 *f* 986,96, voor 1910 *f* 1201,04, voor 1911 *f* 1340,86. voor 1912 *f* 1404,59. De prijs van ondermelk en karnemelk zijn mede in rekening gebracht. Het spreekt van zelf dat de laatste 6 koeien niet dezelfde zijn als de eerste 6. Genoemde boer verkocht zijn slechte koeien, om er betere voor in de plaats te nemen, waardoor hij in 1912 van 6 koeien ruim vierhonderd gulden meer ontving, dan van hetzelfde aantal in 1909. Voorwaar een mooie vooruitgang.

Al de genoemde cijfers wijzen op een resultaat, dat enkel door contróle werd verkregen. Daarom veehouders, sluit u aan, controleer uwe koeien, 't is in uw eigen belang. Richt controleverenigingen op en verkoop uw koeien, die slechte melkgeefsters blijken te zijn onmiddellijk.

Het is beter een koe minder te melken, dan zulke „doodeters” in uw stal te laten.

Wat men kan bereiken, door behalve het controleren, bovendien nog een stier aan te kopen ,

van deugdelijke afstamming en groot overervingsvermogen, hopen we in een volgend artikel mee te delen.

De Graafschap Bode 1913-11-28

De eerste stap tot rundvee verbetering.

Vorming van een Stierenvereniging

[Land- en tuinbouwnieuws] Enkele maanden schreven we in dit blad over het grote belang van de oprichting van controleverenigingen, om daardoor melk- en melkvetopbrengst der koeien beter te leren kennen. We hebben toen getracht aan te tonen, dat het voordeel, dat men op die wijze, kan bereiken, groter is, dan men oppervlakkig zou menen.

We concludeerden: kalven van slechte koeien verkopen, die van goede aanhouden: koeien, die weinig, schrale melk geven eveneens van de hand doen. Dat was een der middelen om tot een grotere gemiddelde opbrengst te geraken. Het geven van veel en vette melk was een erfelijke eigenschap schreven we, die van moeder op het kalf overgaat. We voegden er evenwel aan toe, dat niet alleen van moeders- maar ook van vaders zijde daarop een gunstige invloed wordt uitgeoefend. Een stier, welke afstamt van een koe met hoog productie-vermogen zal mede een gunstige invloed uitoefenen op de melkgift zijner nakomelingen. Werkelijke veeverbetering zal ook dan pas mogelijk zijn als mede de keuze van een fokstier met alle aandacht geschiedt.

Wanneer men goede kalveren wil fokken moet men én goede koeien én goede stieren hebben. En wanneer we bedenken, dat een stier ieder jaar vader wordt van vele *kalvers* en een koe bijna altijd maar één jong per jaar voortbrengt, dan zal het duidelijk zijn, dat een goede stier zeer veel kan bijdragen tot verbetering van ons rundvee. Terecht zegt men dan ook: *De stier is de halve veestapel* en vandaar dat we boven dit opstel schreven: De eerste stap tot rundveeverbetering. Wel is waar wordt dikwijls eerder over gegaan tot controle van het vee (misschien omdat de resultaten van het melkonderzoek vlugger werken en de invloed van goeden stier meer *in de toekomst* aan de dag komt) maar wie de zaken goed inziet zal allereerst besluiten tot de aankoop van een goeden stier (naar exterieur en afkomst) en dan contrôle ter hand nemen.

Er wordt nog maar al te veel gefokt met minderwaardige stieren, dieren met een slecht exterieur en van welke men omtrent productievermogen niets weet.

Toch begint men gelukkig in te zien, dat de stier niet alleen nodig is om de koeien weer melkgevend te maken, maar dat zijn invloed mede van groot gewicht is om meer-waardige kalveren te verkrijgen. De stier heeft invloed op het gehele veebeslag, de koe slechte op de kalvers van één moeder.

Het houden van een goeden stier gaat dikwijls met grote kosten gepaard. En de aankoop en het onderhoud vereisen vrij grote uitgaven, die dikwijls door de eenling niet gedragen kunnen worden. Het gevolg is, dat minderwaardige stieren worden gebruikt, en dat goede stieren spoedig van de hand worden gedaan, om nog van de slager een flinke som te ontvangen.

Daarom is het wenselijk, dat ook deze zaak door de veehouders van één streek gezamenlijk wordt ter hand genomen. Coöperatief zijn de kosten te dragen en men voorkomt, dat een stier reeds na zijn tweede levensjaar wordt vetgemest en verkocht, voordat ook maar enigszins be-

▲ [BIJLAGEN- Fokverenigingen](#) / [Westendorp](#) / [Heelweg](#) / [Sinderen](#) / [Div. lezingen](#)

kend was, of zijn nakomelingen goede hoedanigheden bezitten. 't Is maar al te dikwijls gebeurd, dat een stier werd verkocht, waarvan later bleek, dat hij uitstekend overerfde. Daarom dient men ook hier gezamenlijk de lasten te dragen. Waar de stierenhouderij is overgelaten aan particulieren, die stieren fokken en kopen naar eigen goeddunken, daar komt dikwijls van de zuivere teelt in de goede richting niet veel terecht. Door een vereniging evenwel wordt, zo nodig door deskundige voorlichting, een goeden stier aangekocht en bij een der leden gestationeerd, die tegen een bepaalde vergoeding zorgt voor een doelmatige voeding en vorpleging. Het voortdurend wisselen van stieren kan door de vereniging worden tegengegaan. De stier doet zolang dienst als zij dat wenst. Wanneer men door het lang aanhouden van een stier zou geraken tot te nauwe bloedverwantschap, dan kan men door het verwisselen van stieren tussen twee verenigingen dit voorkomen.

Hieronder laten we nog volgen een lijstje van de afstammelingen van 5 verschillende stieren, die we zullen noemen A-B-C-D-E. De koeien zijn uit de stal van de heer G. Dijkstra te Worum.

Num mer der koe	Vetpr oent	Gedekt door
1	3,69	] Stier A.
2	3,21	
3	3,48	
4	3,05	
5	3,18	
6	2,85	] Stier B
7	2,75	
8	3,20	] Stier C.
9	3,33	
10	3,35	] Stier D.
11	3,50	
12	3,63	
13	3,37	
14	3,59	
15	3,39	
16	3,33	
17	3,35	
18	3,00	] Stier E.
19	2,77	
20	2,85	
21	3,13	
22	2,56	

Wie deze tabel nauwkeurig bekijkt, zal bemerken dat ongetwijfeld de stier hier invloed heeft gehad op het vetgehalte der melk. We zien, dat alle 8 afstammelingen van stier D melk hebben gegeven met een zeer hoog vetgehalte, en dat de 5 afstammelingen van stier E alle een veel

lager, merendeels zelf een zeer laag vetgehalte vertonen.

Onze rundveestapel is nog steeds een goudmijn voor ons land en door de zuivelproducten en door de verkoop van slacht- en fokvee. Nog meer zal het dit kunnen zijn als met man en macht wordt gestreefd naar verbetering van productie- en overervingsvermogen van ons vee, door bovenal uitmuntend manlijk fokmateriaal te kiezen. Dat zij de eerste stap.

DGB 1916-05-09

Iets over Provinciale Commissie Rundveeverbetering

De Graafschap-bode 09-05-1916

Rundveeverbetering.

Gedeputeerde Staten hebben benoemd in de commissie tot verbetering van het rundvee in dit gewest, welke tevens is aangewezen als de commissie, bedoeld in het eerste lid van art. 3 aangaande de ondersteuning van rijkswege van de vee fokkerij, en wel tot 3 Mei 1922, tot lid-voorzitter S. A. K. baron van Nagell te Warnsveld;

H. A. Daamen te Leuth, gemeente Ubbergen, tot lid voor het zuidelijk deel der provincie;

J. W. Schokkenkamp, voorzitter der fokvereniging te Terwolde, gemeente Voorst, tot lid voor het noordelijk deel der provincie;

H. Olminkhof, landbouwer, gemeente Eibergen, tot lid voor het oostelijk deel der provincie;

G. J. H. Westerveld, landbouwer te Varsseveld, secretaris der fokvereniging Varsseveld, tot lid voor het oostelijk gedeelte der provincie (de Lijmers).

J. A. Memelink, rentmeester van den huize Harskamp gemeente Ede, tot lid van het westelijk gedeelte der provincie;

J. M. F. van de Sandt te Elst, tot lid voor de Betuwe;

H. J. Jacobs te Nijbroek, tot lid voor de Over-Veluwe.

1933

De Graafschap bode 1933-01-16

Kort verslag, lezing F. van Zadelhoff over M.R.IJ. veeslag

HEELWEG. -. Vrijdagavond 13 Jan, hield voor de afd. Heelweg der G. O. M. van Landbouw de heer F. van Zadelhoff, Inspecteur van het N. R. S. te Dieren, een lezing met als onderwerp: Enkele lichtpunten voor de toekomst van de M. R. IJ. Fokkerij.

Spreker begon met te zeggen dat het op het ogenblik wegens de crisis niet mogelijk is een vaste lijn voor de toekomst aan te geven voor onze roodbonte fokkerij, toch zijn er nog wel enkele verblijdende mededelingen.

Waren er 1913 nog maar 10 pct. van de leden van het N. R. S. die roodbont fokten, in 1932 was dit aantal al over de helft, n.l. 52 pCt,

Zo waren in 1919 op de stierenkeuring in Gelderland 49 pct. roodbond, in 1931 61 pCt. Spreker meent deze vooruitgang te moeten verklaren door er op te wijzen, dat het hoog veredelde zwartbonte vee zich in neergaande conjunctuur wel kon handhaven op onze beste zeekleiweden, maar zich slechter kan aanpassen op de minder goede gronden.

Ook in het buitenland is al aardig vraag naar onze roodbonte, b.v. in Frankrijk, België en Luxemburg, Italië en ook Duitsland, maar door de invoerbepierking van deze landen kan er op het ogenblik weinig naar deze landen worden uitgevoerd.

Na nog enkele vragen en opmerkingen te hebben beantwoord werd deze lezing door de tweeden voorzitter, G. Gussinklo gesloten met dank aan de spreker voor het gesprokene en aan de leden voor hun opkomst.

De Graafschap bode 1933-09-20

HEELWEG. LICHTENVOORDE.

Fokveedag.

— Dinsdag organiseerden de Fokverenigingen **Heelweg**, Lievelede, Vragender, Zwolle, Zieuwent I, Zieuwent II en Harreveld een Fokveedag van M. R. IJ.-vee. Deze dag is in alle opzichten heel goed geslaagd. 't Weer bleef vrij goed, de inzending van vee was beter dan ooit, en honderden belangstellenden waren op 't terrein aanwezig. Het is een gelukkig verschijnsel, dat ondanks malaise, de veehouders de belangstelling behouden voor vee-verbetering.

De Jury bestond uit de heeren W. de Jong, rijksveeteeltconsulent, F. van Zadelhof, inspecteur N. R. S., M. Koomen, hoofdcontroleur, J. Smit, voorzitter A. B. T. B. Wichmond en J. A. Hylkema, rijkszuivelconsulent.

.....
Rubriek: directe afstammelingen van een stier. In deze interessante afdeeling stonden de inzendingen van de Vereeniging **Heelweg** en Harreveld bovenaan; daarna kwamen achtereenvolgens: Zwolle, Lievelede, Vragender, Zieuwent.

Na de keuringen bracht de Voorzitter E. J. Klein Stapel hartelijk dank aan de heeren keurmeesters, de meewerkende verenigingen en aan allen die aan dezen bijzonder geslaagden fokveedag hadden medegewerkt. En zonder te kort te doen aan de verdiensten van andere bestuursleden, mag wel een apart woord van hulde gebracht worden aan den volijverigen secretaris, den heer B. Hogenkamp, die aan de voorbereiding zoo'n groot aandeel had, aldus spr.

De Graafschap Bode 1935-12-11

Interessante lezing F. van Zadelhoff over de ontwikkeling van de M.R.IJ.-fokkerij.

ZELHEM. - Op uitnodiging van de afd. C. B. F. B. heeft Dinsdagavond de heer F. van Zadelhoff, inspecteur van het Ned. Rundveestamboek, in de landbouwschool een lezing gehouden over „*de ontwikkeling, van de M. R. IJ.-fokkerij.*”

Na een inleidend woord van de heer Geessink, waarbij deze de aanwezigen welkom heette en zijn spijt er over uitdrukte, dat, vermoedelijk in verband met ongunstige weersomstandigheden, het lokaal niet geheel bezet was, ving de heer Van Zadelhoff zijn causerie aan met iets op te diepen uit de geschiedenis van het roodbonte vee.

In 1906 is men eerst overgegaan tot de stamboek-erkenning van een speciaal roodbont vee-slag, doch het slag op zichzelf bestond al tientallen jaren vroeger, Reeds omstreeks 1850 werd er de aandacht op gevestigd en in 1875 kwam hierover een bijdrage voor in de bekende Starrings' almanak. Ten onrechte werd het roodbonte vee het Drentsche vee genoemd; de bakermat ligt feitelijk in Salland. Dat het niet eerder tot de erkenning van een afzonderlijk veeslag

is gekomen vindt zijn oorzaak in het feit, dat toonaangevende personen van mening waren, dat eigenlijk maar één slag reden van bestaan had.

Als gevolg van een artikel van D. Lahnis heeft de Regering de inspecteur Van den Bosch aangezocht om te onderzoeken of de indeling op andere grondslag werkelijk wel zo moeilijk was en toen het Rapport van Van den Bosch verscheen, is men direct na 1906 aangevangen met de registratie van de roodbonten.

In 1890 had men in Bohemen reeds een stamboek van roodbont vee aangelegd. De import in Bohemen vanuit Nederland geschiedde door Duitse kooplieden, die hieraan de onjuiste benaming van „Drentsch vee” gegeven hebben, wellicht om anderen te misleiden omtrent de plaats waar het vee moest worden gezocht. Degenen, die het vee van ons betrokken hebben, zijn ons met de registratie overal voor geweest; in de Rijnprovincie kwam in 1895 een stamboek ook het Oost-Pruisische stamboek heeft prima vee.

Oorspronkelijk waren het slechts een 40-tal mensen, die zich in ons land aaneensloten voor een M.R.IJ. stamboekfokkerij, doch het kleine groepje breidde zich spoedig flink uit en zo tellen Noord-Brabant en Gelderland, die bij de aanvang weinig leden hadden, er thans zeer vele. Het kleine getal fokkers had tot taak een veeslag te veredelen met typische deugden, maar ook met typische gebreken. De kritiek was ook lang niet mals en vond nog al weerklank bij de afnemers.

Met betrekking tot de groei van de M.R.IJ.-fokkerij gaf spr. enige staatjes, die een en ander duidelijk demonstreerden:

Aantal leden van het Ned. Rundveestamboek:

	Totaal, van alle drie veeslagen	Roodbont veeslag
1913	3676	393
1916	4291	611
1919	8038	2107
1930	7258	3427
1932	7472	3560
1935	7568	3680

Een vergelijking tussen het aantal dieren zou iets ten voordele van de Fr. Holl. fokkerij komen, omdat men hierbij meer grote koppels aantreft.

Vooruitgang in de vier voornaamste provincies is aldus:

	Geld.	Ov.	N.Br.	Limb.
1913	116	89	samen	193
1919	444	214	953	496
1934	1230	452	1125	803

Vergelijking aanvoer stierenkeuringen:

	Gelder	land	Over	ijssel
	Roodb.	Zwartb.	Roodb.	Zwartb.
1919	701	722	157	153
1931	2384	1483	253	177

Met voorbeelden toonde spr. aan, hoe in bepaalde de fokstreken een meer robust gebouwde stier werd verkocht en een elegant en fijn veredeld dier werd aangehouden, teneinde aan de smaak van het publiek te voldoen, zulks tot schade van de fokkerij.

Het ging de eerste jaren niet voorspoedig, doch sinds omstreeks 1920 houdt men vast aan het juiste grondtype, aanvankelijk nog door Van den Bosch vastgesteld: een dier te fokken, dat getuigt van kracht en weerstandsvermogen, thuis hoort in gemengde bedrijfsomstandigheden, een dier, dat niet aangewezen is op bij uitsluitend krachtvoer.

De M. R. IJ. fokkerij heeft grote stem. ondervonden door de oprichting van Bonden van fokverenigingen, die fokveedagen organiseerden; voorts heeft het veeslag door nationale tentoonstellingen meerdere bekendheid verkregen. In de gebieden Oostelijk Noord-Brabant, Oost-Veluwe, Betuwe, een belangrijk deel van Overijssel is de roodbonte fokkerij uitgebreid; nieuwe gebieden zijn: vasteland van Zuid-Holland, een deel van Utrecht en tegen de verwachting in is er ook vraag naar de zeeklei van Groningen.

Voorheen gold het voor de beste boer, die de meeste bussen melk kon leveren en bij toediening van veel krachtvoer zou inderdaad een roodbonte koe evenveel kunnen geven als een zwartbonte, doch de typische melkvorm treft men ook onder de zwartbonte hier niet zo veel aan. Jij veel streken van ons land grijpt men terug naar een beetje dikker type, een koe, die minder eisen stelt, die een groter volume voer zonder bezwaar kan verwerken. Vooral in deze tijd is het noodzakelijk de dingen in hun verband te bezien; ook moet er verband bestaan tussen koe en bedrijf. We moeten hebben een robuuste platte koe, die geëigend is in deze bedrijfsomstandigheden.

Met voorbeelden o.a. door uitslagen van proefnemingen, illustreerde spr., dat zeer melkrijke koeien zich niet konden houden op een meer extensiveren voedermethode b.v. met toediening van meer knollen en kuilvoer en minder krachtvoer. Spr. zag vooral voordeel door voeding van producten, die men op eigen bedrijf heeft verbouwd en voor het gebruik hiervan moet de koe zich lenen. Het gaat er niet om de melkproductie door middel van krachtvoer op te drijven waarbij men zich moet afvragen of de meerdere voederkosten voordeel hebben gegeven. Voor een juiste vergelijking omtrent de opbrengst dient de vraag: wat heeft de koe gehad en wat heeft zij geproduceerd.

Aan de hand van een serie lichtbeelden, ten dele ook foto's van fokdieren uit de omgeving, werd door spr. nog veel leerzame toegelicht over exterieur etc. Ook beantwoordde spr. nog een paar vragen uit de vergadering. Met veel belangstelling werd de veelszins deskundige causerie van de heer Van Zadelhoff gevolgd en aan het slot dankte de voorz. de spreker voor al het *gegevene*, dat zeer zeker op dit terrein de blik heeft verruimd. Op gebruikelijke wijze, met dankgebed, werd de bijeenkomst door de heer Makkink gesloten.

Lezing W.F. Zadelhoff '*roodbont veeslag*'.

VORDEN. - Vrijdagavond werd in café Bloemendaal alhier, een lezing gehouden door de heer W. F. van Zadelhoff, inspecteur van het Nederl. Rundveestamboek te Dieren, over het onderwerp: „*Het standaardtype der Roodbonten*”. Deze lezing ging uit van de G. O. M. v. Landbouw, afd. Vorden en werd geopend door de voorzitter, burgemeester W. C. Arriëns. Hij heette de talrijke aanwezige leden hartelijk welkom en gaf het woord aan de spreker, de heer Van Zadelhoff.

Het doet mij een genoegen, zeide spr., om U allen iets te vertellen van het roodbonte veeslag. Reeds in 1874 bij het oprichten van, het stamboek, is er al op gewezen, hoe men kon komen tot verschillende veeslagen. Toch zijn er weinig landbouwers, die daar acht op sloegen. Het was in 1904, dat er in een artikel op gewezen werd, dat er verandering moest komen, anders zou alle steun worden ingehouden. In December 1906 is die indeling een feit geworden. De heer Van der Bos moest hierin verandering brengen, hij was een der vooraanstaande personen op het gebied van veekennis.

Ook wat kleur en type betrof, hierin moest een belangrijke wijziging plaats hebben. Een koe met een grote inhoud trof men hier vaak aan, hoge en ranke typen waren meer onder de zwartbonte.

Aangaande het roodbonte veeslag was de kleur licht roodbont, kop met brede bles of grote kol. Zo trof men ze veel aan in 1907, zelfs waren er bij, die meer geelbont waren. Op de donkere rode kleur was men niet gesteld, want we hebben nog een tijd gekend, dat de donkerrode runderen onverkoopbaar waren. Kleur en type werden later verenigd, men voerde enige Shorthorn-stieren in, doch hiervan vielen de kruisingen niet mee, het algemeen voorkomen was minder élégant.

In onze fokkerij wordt nooit gesproken over een mooie koe, maar wel over een vaste, goed gespierde en behangen koe, een productieve koe. Van 1907-1913 wilde het echter nog niet goed vlotten, er waren nog geen 400 leden bij elkaar en deze waren nog ver van elkaar verwijderd, zodat men weinig met elkaar in aanraking kwam om over de belangen der veestapel te kunnen praten.

In 1913 werd een nationale veetentoonstelling gehouden in Den Haag, waar de roodbonten goed vertegenwoordigd waren, waarbij ook een paar goede stieren. Hierna werd aan de roodbonten meer de aandacht besteed, wat type en kleur betrof. In 1920 steeg het ledental aanmerkelijk, in 1924 ging men tot veredeling over op basis van het M.R.IJ.-veeslag. De roodbonten werden donkerder van kleur, het type, zoals dit gewenst werd, kwam meer op de voorgrond.

Wij willen graag een vaste koe, diep en goed behangen en gespierd, met een flink achterstel en goed beenwerk. Het voorstel mag bij de roodbonten niet te kort zijn, dan krijgt men meer dat spitse van voren. Dus na lange jaren van volharding heeft men toch goede resultaten bereikt. Aan de hand van tal van lantaarnplaatjes werden verschillende goede dieren van bekende fokkers op het doek gebracht, waarbij spreker vele goede wenken en aanwijzingen gaf. Hierna bracht de voorzitter hem dank voor, zijn nuttige en leerzame lezing en sloot de vergadering.

Lezing F. van Zadelhoff: „Dertig jaren M.R.IJ.-fokrichting” Geldersch-Overijsselsche Mij. v. Landbouw.

GENDRINGEN, - In de zaal Van Dielen hield Maandagavond de afd. „Gendringen en Omstreken” van de *Geldersch-Overijsselsche Maatschappij van Landbouw* een goed bezochte vergadering, waarop de heer Van Zadelhoff uit Dieren een lezing hield over het onderwerp: „Dertig jaren M.R.IJ.-fokrichting”.

De voorzitter, de heer B. Wenting, opende met een welkomstwoord aan de leden en in het bijzonder aan de spr., die, volgens de heer Wenting, eigenlijk aan deze vergadering niet meer behoeft te worden voorgesteld, aangezien deze overal in ons land en ook daarbuiten bij de veehouders bekendheid geniet.

De spreker, hierna het woord verkrijgend, begint met een geschiedkundig overzicht te geven van het Ned. Stamboek. In de eerste helft der 19e eeuw heerste in ons land op het gebied der fokkerij een grote verwarring. Vee van allerlei slag en kwaliteit werd gekruist, zodat er niet veel moois en goeds te zien was. Andere landen waren ons reeds voor op dit gebied en het was moeilijk de concurrentie het hoofd te bieden. Een sterk staaltje hiervan was het Oost-Pruisische „Hollandsche” Stamboek, dat in 1850 was opgericht en de veehouders in ons eigen land met in Duitsland gefokte Hollandsche rassen kwam beconcurreren!

In 1850 begon, mede daardoor, ook in ons land een drang te komen naar het oprichten van een Stamboek, o.a. de bekende „Starings' Almanak” was daar een voorvechter van. Het duurde nog tot 1874 eer tot oprichting werd overgegaan. In 1875 echter wees „Starings' Almanak” reeds op vele gebreken, die de organisatie in het Ned. Rundveestamboek had. Er was nog steeds geen onderscheid in de veeslagen, zwartbont, roodbont, enz. Een uitzondering vormde Friesland, dat reeds van 1879 af een goed geselecteerd ras kweekte.

Deze ongewenste regeling in het N.R.S. duurde nog tot 1904. Dat het stamboek nog weinig populair was geworden, bleek hieruit, dat, toen in 1907 de nieuwe organisatie tot stand kwam, nog slechts gedurende 25 jaar 85 dieren waren ingeschreven. Deze nieuwe organisatie was een gevolg van een rapport, dat door Van den Bosch in opdracht dracht van de regering was opgemaakt na een tweejarige studie van het aanwezige materiaal in alle delen van ons land.

Er kwam nu onderscheid in Zwartbont, Roodbont, Zwartblaar, enz., dus een indeling naar kleur, maatverhouding en eigenschappen. Aan de hand van tal van foto's werden deze eigenschappen nagegaan en vastgesteld.

Voor het Zwartbont gold als standaardtype het meer edeler en eleganter type, niet fijne staart-inplanting en vaste schouderlijn, enz.

Het M.R.IJ.-veeslag; moest voldoen aan de volgende eigenschappen: Lichtrood met wit; brede bles of een grote kop romp en dikke, diepe, robuuste bouw; grove staartinplanting grove horens; geen vaste schouderlijn; geschikt voor het opnemen van ruw voer; lang ten gevolge van lange voorhand; krachtig beenderenstelsel, enz. Mooi en elegant was niet nodig.

In 1907 volgde de keuring volgens de nieuwe methode. Slecht een klein getal leden hakte de zaak aan, zodat er in 1913 nog geen 400 leden over het gehele land waren. Er is veel en moet. lijk werk verricht, want daar er geen ras op de wereld is, dat zo de beide eigenschappen voor

melk en vlees heeft als het roodbonte, moest zonder voorbeeld gewerkt worden. Niettemin had men succes en was er reden tot voldoening. Dit bleek duidelijk op de grote Landbouwtentoonstelling van 1913 in Den Haag, toen voor het eerst het roodbonte veeslag vertegenwoordigd was.

Ondanks het grote succes was de tentoonstelling ook een ramp voor het M. R. IJ.

Het publiek, dat n.l. gewend was aan het elegantere zwartbonte veeslag, gaf op deze tentoonstelling overwegend de voorkeur aan de stier Sultan, omdat deze meer daarop leek, dan de stier Frits, die echter veel meer de roodbonte eigenschappen in zich verenigde. Het gevolg was dat men op een dwaalspoor kwam, dat tot 1924 veel kwaad heeft gesticht. Men kreeg twee richtingen in het stamboek, zodat er op het laatst een nogal ernstige deining onder de fokkers ontstond.

De zaak werd in Febr. 1924 aanhangig gemaakt bij het Stamboek, dat het oude type in het gelijk stelde. Nadat de „Stamboeker” in Mei '24 de conclusies verder had verspreid, is de goede opvatting overal doorgedrongen, behalve in het Overijsselse IJsselgebied. Deze fokkers vormen slechts een kleine uitzonderingsgroep. Het gros der fokkers (plm. 90%) is blij, dat er in 1924 doorgehakt is en het M. R. IJ. veeslag daardoor thans tot het beste melk-vleesras der wereld behoort.

Aan de hand van een keur van foto's licht vervolgens de spreker op het witte doek zijn belangwekkende lezing nader toe. Dat deze lezing met grote aandacht gevolgd was, bleek duidelijk uit de hilariteit die opging als een folkproduct uit de eerste periode vertoond werd met al zijn gebreken en voorts uit de algemene bewondering voor de tegenwoordige kampioenen. Tal van interessante bijzonderheden wist spreker bij de vertoning der lichtbeelden nog mee te delen, zodat aan het slot de voorzitter zich met recht de tolk der leden kon achten, toen hij de heer Van Zadelhoff dank bracht voor zijn komst naar Gendringen.

De Graafschap Bode 1946-10-18

Oprichting Vereeniging voor 'Kunstmatige Inseminatie' bij het Rundvee.

VARSEVELD. Op initiatief van de Coöp. Zuivelfabriek te Varsseveld werd in de afgelopen zomermaanden, onder leiding van den plaatselijke dierenarts Dr. W. B. v. d. Burg en in samenwerking met diverse fokverenigingen, op beperkte schaal overgegaan tot toepassing van kunstmatige inseminatie bij het rundvee, teneinde de veehouders in dit, voor ons land van nog zoo recente datum dateerend gebeuren, meer inzicht te verschaffen in de hierdoor geboden mogelijkheden tot veeverbetering en steriliteitsbestrijding.

De veelvuldig voorkomende steriliteit bij het rundvee berokkent de veehouders in het Oosten van ons land jaarlijks zeer aanzienlijke schade en tast daardoor van menig veehoudersbedrijf de bestaansmogelijkheid aan.

Dank zij het wetenschappelijk werk door Dr. v. d. Burg verricht en door de toepassing van de door hem ontworpen bestrijdingsmethode, is gebleken dat deze bedreiging afgewend kan worden, indien de veehouders de bestrijding gezamenlijk ter hand nemen. Daar de kunstmatige inseminatie zich hiertoe bij uitstek leent en de toepassing van de afgelopen zomermaanden tot een volledig succes is geworden, was het te verwachten dat de veehouders, die er het be-

lang van inzien, de gelegenheid zouden aangrijpen om te komen tot toepassing op uitgebreider schaal. Dat zulks inderdaad het geval is, bewijst het feit dat meer dan 1000 zwartbonte runderen, eigendom van veehouders voornamelijk wonend in het werkgebied van eerdergenoemde zuivelfabriek, voor inseminatie werden opgegeven.

De betrokken veehouders zijn nu overgegaan tot het oprichten van een Vereeniging voor Kunstmatige Inseminatie bij het Rundvee, waarvan het bestuur wordt gevormd door de heeren H. Vossers, Heelweg, voorzitter; D. J. Gesink, Westendorp, secretaris; L. Gussinklo, Harreveld, penningmeester; G. W. ter Beest, Varsseveld en A. Kuiperij, Westendorp, terwijl de heeren Dr v. d. Burg en J. Eleveld, Dir. Coöp. Zuivelfabriek, als adviseurs fungeeren. Wij wenschen deze vereeniging, behoorend tot een der eersten uit ons land en de eerste officiële vereniging van den Geldersen Achterhoek op dit gebied, veel successen hopen, dat zij veel moge bijdragen in het streven naar veeverbetering en tot overwinning van de veelvuldig optredende steriliteit bij het rundvee.

De Graafschap Bode 1946-11-25

VARSSEVELD.

Fokvereniging „Kiva” Varsseveld — De onlangs opgerichte fokvereniging, welke overgaat tot toepassing van kunstmatige inseminatie bij het rundvee en momenteel reeds een 140 leden telt, houdende meer dan 1000 runderen, heeft twee Friesche fokstieren aangekocht. Deze stieren, van prima afstamming zijnde, zullen een goeden invloed op de rundveefokkerij kunnen hebben.

Bijlage-5

Problemen n.a.v. ontslag controleur Harmelink

Voorafgaande, voor deel, [geplaatst op datum](#) Varsseveld

De Graafschap Bode 1905-11-11-1

INGEZONDEN – J.H. Doornink De Varsseveldse Boterfabriek.

Mijnheer de Redacteur !

Wanneer ik deze keer om enige plaatsruimte in uw blad vraag, is het naar aanleiding van het voorgevallene in de laatste vergadering van Bestuur en Commissarissen van de Boterfabriek alhier.

Van algemene bekendheid is, dat er in het laatste college, naast een getrouwe en volgzame meerderheid, die met verreweg de meeste, zo niet met alle daden van het Bestuur genoeg neemt, ook een minderheid bestaat, die tegen verschillende van die daden durft te opponeren, en dan ook algemeen met den naam van „oppositie” wordt betiteld. Nu kan het niet anders, of het moet enige verwondering wekken, dat deze oppositie zich bijna altijd tot enige bepaalde leden uitstrekt, en de vraag zal zich ongetwijfeld bij menigeen opdringen, of ook niet misschien een strijdlustige geest, een algemene zucht om tegen te werken, deze oppositieleden bezielt.

Misschien zal het volgende hen bij hun overwegingen van enigen dienst kunnen zijn. In de genoemde vergadering was ingekomen een schrijven van de ontslagen melkonderzoeker Hartemink. Deze had van de Directeur vernomen dat op een conferentie, die de zuivelconsulent der G. O. Mij. v. Landb. met het Bestuur en de Directeur van „*Volharding*” gehad had, de eerste als zijne overtuiging zou hebben te kennen gegeven, dat werkelijk voor Hartemink's schuld het bewijs ontbrak; zodat men derhalve met dat ontslag te blijven handhaven een daad van willekeur bedrijft. Nu vroeg Hartemink per brief, of het Bestuur, tot inzicht gekomen door die conferentie met de Heer v.d. Burg, hem niet in zijne eer en goeden naam zou willen herstellen. Op die vergadering verklaarde echter het Bestuur, dat het de zaak Hartemink als afgedaan beschouwde en hierop niet inging. Toen vroeg de Commissaris Kranen om enige inlichtingen aangaande de conferentie met de Heer van der Burg. Het Bestuur verklaarde echter geen vergadering met de zuivelconsulent te hebben gehad; deze had alleen met de Directeur geconfereneerd. Het Bestuur kon dus geen inlichtingen geven.

Nu heb ik evenwel de volgenden dag een onderhoud gehad met het Bestuurslid J. B. Baten, en hem de vraag gesteld of de zuivelconsulent werkelijk alleen met de Directeur een samenkomst heeft gehad, waarop J. B. Baten heeft erkend dat de zuivelconsulent een samenkomst heeft gehad met het Bestuur en de Directeur samen. Nu vraag ik in de eerste plaats of dit een handeling is van een Bestuur tegenover de Commissarissen, wie art. 3. van het Huishoudelijk Reglement oplegt toezicht uit te oefenen op de handelingen van het Bestuur.

Is deze behandeling een Christen, ja een mens waardig. Past ze in het bestuur ener Coöperatieve vereniging, waar onderling vertrouwen en samenwerking zozeer nodig is.

En in de tweede plaats verzoek ik het gewicht van deze handeling niet te onderschatten. Een alleszins tot oordelen bevoegde heeft bewijzen voor de onbetrouwbaarheid eens ontslagen ambtenaars voor ongegrond verklaard; deze laatste verzoekt, zijn eer en goeden naam hersteld te mogen zien; men antwoordt hooghartig, dat zijne kwestie van de baan is.

Mijns inziens schatte men hier eer en goeden naam wat laag. Of meent het Bestuur soms, dat deze voor niemand méér betekenen dan voor een college, dat zich niet ontzag, ons Commissa-

rissen te bedriegen. Och, laat ons ten minste het geloof dat er zijn, wier harten voor waarheidszin en gerechtigheid niet gesloten zijn, die met ons zoveel mogelijk voor het behoorlijk besturen van „Volharding” willen strijden.

Hopend, deze laatsten met bovenstaande onthullingen niet van ondienste geweest te zijn, en de Redactie bij voorbaat mijn dank brengende voor de toegestane ruimte, teken ik

Met de meeste Hoogachting

J. H. DOORNINK.

De Graafschap Bode 1905-11-11 2

INGEZONDEN. Namens het Bestuur – secr. – van *Volharding*

(Reagerend op stuk van 4 november)

Naar aanleiding der mededelingen omtrent de boterfabriek in de *Varsseveldse Courant* en in de *Graafschapbode* van 4 November 1905, maakt het Bestuur der Coöperatieve Stoomzuivelfabriek „*Volharding*” alhier bekend:

1. dat omtrent de zaak Hartemink in de vergadering van Bestuur en Commissarissen op 12 Augustus j.l. was bepaald, dat deze zaak van de baan was, wat de voorzitter aanleiding gaf te zeggen in de bijeenkomst van 27 October j.l., na voorlezing van Harteminks brief, dat dit schrijven voor kennisgeving moest worden aangenomen.

Hierop werd dan ook door geen der aanwezigen enige bedenking gemaakt; zelfs toen daarop de gebruikelijke rondvraag volgde, of nog iemand iets in 't midden had te brengen, deed zich niemand op en werd de vergadering gesloten. - Eerst na afloop er van werd door één der aanwezigen gevraagd om enige inlichtingen omtrent de conferentie met de heer van der Burg. - Het Bestuur weigerde die te geven, aangezien de directeur die conferentie had aangevraagd, ten zijnen behoeve, buiten voorkennis van het bestuur, en later het bestuur uitnodigde daarbij tegenwoordig te zijn. Het Bestuur had dus geen inlichtingen te verstrekken.

2. De melkvoerman uit Gaanderen is niet op voorstel van 't bestuur de toegang ontzegd, maar het voorstel van een commissaris om hem toe te laten werd verworpen, evenals een ander voorstel om hem de boete kwijt te schelden werd afgestemd. - Bedoelde melkaanvoerder had zich schuldig gemaakt aan verzet tegen de bevelen van 't bestuur, niettegenstaande hem door het bestuur met aandrang en bij herhaling op het nakomen zijner verplichtingen is gewezen.

3. Van eventueel verder courantengeschrift zal het bestuur in het vervolg geen nota nemen. –

Namens het Bestuur van „Volharding”,

L. D. KOBES, Secretaris.

Varsseveld, 7 November 1905.

De Graafschap Bode 1905-11-11-3

COMMENTAAR redactie Graafschap Bode

We ontvingen naar aanleiding dezer kwestie een verzoek van de heer J. H. Doornink om het door hem in de „*Varsseveldsche Courant*” geplaatste ingezonden stuk over te nemen, aan welk verzoek wij gaarne voldoen, omdat daarin op kalme, bezadigde toon de kwestie-Hartemink wordt behandeld en op de handelingen van het Bestuur een o.i. zeer gerechtvaardigde kritiek wordt uitgeoefend.

Wie het schrijven in ons vorig nummer en dit aandachtig naleest, moet wel de indruk krijgen, dat aan de ontslagen ambtenaar Hartemink geen recht is gedaan, welke mening door het officieel stuk van de hr. L D. Kobes, ons namens het Bestuur toegezonden, niet kan gewijzigd worden.

In dit stuk wordt toch geen enkele der ingebrachte beschuldigingen weerlegd, maar verschuilt men zich alleen achter overwegingen van formele aard.

Waar evenmin wordt ontkend, dat door de Zuivelconsulent de mening is uitgesproken, dat Hartemink zonder voldoende bewijs van schuld is ontslagen, daar rust op het Bestuur naar onze mening de onafwijzbare verplichting om het onderzoek te heropenen en de man in zijn eer en goede naam te herstellen, wanneer het nader blijkt, dat hij onschuldig is niet alleen, maar ook wanneer het wettig en overtuigend bewijs van schuld niet kan geleverd worden.

Wij wensen over de verdere handelingen van het Bestuur geen oordeel uit te spreken, daar deze meer van intieme aard zijn, maar waar de eer en goeden naam van een misschien onschuldig man op het spel staan, daar is spreken plicht.

De verklaring van het Bestuur, dat het van verder „courantengeschrijf” geen nota zal nemen, laten wij voor zijn verantwoording, maar dat het daardoor zal rijzen in de achting van onpartijdige medeburgers, achten wij op zijn minst aan twijfel onderhevig.

Red. „Gr.-Bode”.

De Graafschap Bode 1905-11-18

INGEZONDEN 'Zeggen en doen is twee' G.B. Kranen's reactie op Secr. Kobes

Mijnheer de Redacteur!

Naar aanleiding van het schrijven van de heer L. D. Kobes in het no. van 11 November j.l. verzoek ik, als inzender der mededelingen omtrent de Boterfabriek alhier, beleefd enige plaatsruimte om zijn schrijven te beantwoorden. Allereerst moet ik opmerken, dat de heer Kobes zózeer van de waarheid dier mededelingen overtuigd schijnt, dat hij, wat de zaak Hartemink betreft, mij op geen enkel punt bestrijdt. En wat de zaak van den melkvoerman uit Gaanderen betreft, zegt de heer Kobes, dat hem niet op voorstel van 't Bestuur de toegang werd ontzegd, maar het voorstel van een commissaris om hem toe te laten, werd verworpen.

Mij dunkt, dat is haast zo breed als 't lang is! Want waardoor werd dit voorstel verworpen? Niet door de oppositie, want die stemde vóór toelating, maar alléén door de sterke bestrijding van 't Bestuur en de stemmen der volgzame commissarissen, zodat de voerman, zonder zich te hebben kunnen verdedigen, weer heen kon gaan en zijn vonnis gehandhaafd bleef, terwijl hij naar veler mening de bewijzen voor de schuld van 't Bestuur in de zaak had, maar niet op de

vergadering mocht komen om ze te tonen!

Hiermee is mijn verdediging al afgelopen, en daar ik nu tijd over heb, wil ik op mijn beurt het schrijven van de heer Kobes eens naar waarde trachten te schatten. In verband hiermee moet ik wijzen op de woorden in zijn verslag over 1904, luidende: „dat zal worden gewerkt naar de leuze: doe wel en zie niet om, en naar de woorden: ik zal handhaven recht, eerlijkheid en goede trouw.”

De heer K. begint met te zeggen, dat de zaak Hartemink „*van de baan*” is. Nu is er onlangs in deze zaak nieuw licht ontstoken, waardoor duidelijk blijkt, dat de bewijzen van Hartemink's schuld zonder waarde moeten verklaard worden. En als deze nu komt vragen om herstel van eer en goeden naam, dan maakt het Bestuur er zich af met de woorden: „De zaak is van de baan” Maar, meester Kobes, is dat nu handhaven „recht, eerlijkheid en goede trouw?” Is dat soms werken naar de leuze: „doe wel en zie niet om?” Dan moet ik u toch eens even op de schouder tikken, en zeggen: „Meester Kobes, zie eens om, want ge hebt niet wél gedaan! Ge hebt iemands eer en goeden naam te grabbel gegooid, ge hebt hem het brood uit de mond gestoten, op schuldbewijzen, die nooit veel waarde hadden, en thans geheel waardeloos zijn.

En dan komen wij tot u en vragen, neen eisen het van u uit naam der menselijkheid, zie om, neen, keer u om, en herstel het onrecht, dat is uw onafwijsbare plicht, en anders tekent ge uw eigen zedelijk doodvonnis, graaft ge uw eigen zedelijk graf! Ge wilt toch niet, met uw eigen woorden en daden voor ogen, de waarheid bevestigen van het spreekwoord: „Zeggen en doen is twee?” Meester Kobes, wat is hierop uw antwoord? Verder lees ik in het schrijven: „.... werd door één der aanwezigen gevraagd om inlichtingen omtrent de conferentie met de heer Van der Burg. Het Bestuur weigerde die te geven,” enz. Ja, meester Kobes, daar zegt u de waarheid, maar niet volledig. Het Bestuur weigerde ook te erkennen, dat het een samenkomst had gehad met den heer v. d. Burg, ja, ge hebt het zelf durven ontkennen! Maar nu, nu ontkennen niet meer mogelijk is, nu wilt ge u er af maken met te zeggen, dat de directeur die conferentie had aangevraagd. Maar het was de zaak niet wie de aanvrager was, onze vraag was maar alleen om inlichtingen, en toen.... en toen... toen werd er een leugen uitgesproken!

Meester Kobes, zie eens even om. Verder lees ik: „aangezien de directeur die conferentie had aangevraagd ten zijnen behoeve,.... had dus het Bestuur geen inlichtingen te verstrekken.” Meester Kobes, hoe heb ik het nu eigenlijk met u? Bij zijn ontslag hebt ge ons, commissarissen, er bij ingehaald, en nu wij vragen om inlichtingen, willen Bestuur noch directeur ze ons geven! Maar waartoe diende dan die samenkomst? Om inlichtingen te ontvangen, maar voor verbergen? 't Is net of men een troep jongens verstoppertje ziet spelen! Is dat nu werk voor bestuursleden en directeur van een fabriek van ruim 2000 aandelen? Staak toch dat kinderspel, het wordt al te doorzichtig en te bespottelijk, en hoe ge u ook wendt en draait en verstopt, 't is alles vruchteloos! De waarheid komt al nader en nader voor de dag!

Meester Kobes, zie maar eens om! . . Thans zal ik mij eens wenden tot u, mijnheer de voorzitter. In de algemene vergadering in Maart hebt ge verklaard, dat ge, met de monsters op reis zijnde naar Aalten, onderweg gedacht had: „God geve, dat het onderzoek aantoonde, dat de man onschuldig is.” En thans, nu het blijkt, dat de schuldbewijzen waardeloos zijn, nu God als 't ware uw gebed verhoord heeft, nu wilt ge er u afmaken met te zeggen: „de zaak is van de baan.” Maar ziet ge dan niet, mijnheer de voorzitter, dat ge hiermee in lijnrechte strijd komt met uw thans verhoorden wens?

Zoek toch niet langer naar schuldbewijzen, waar ze niet te vinden zijn, maar steek de hand eens in eigen boezem! Mijnheer de voorzitter, zie eens om!

De heer W. Gesink verklaarde, toen hem de vraag gesteld werd, waarom hij Hartemink niet op de daad betrapt had: „dat was beter geweest, maar bij God! ik heb er niet aan gedacht!” Wel zonderling, want enige weken vroeger dacht hij er wél aan, dat men iemand op de daad betrappen moest. Voorwaar een zeldzaam slecht geheugen! Ook deze man wil thans niets zeggen dan: „de zaak” Is van de baan.” Mijnheer Gesink, ik moet u toch eens iets zeggen. Ge weet, dat de schuld van Hartemink niet vol te houden is, en toch weigert ge hem eer en goeden naam terug te geven. Gij hebt de naam des Heeren aangeroepen, om ons te doen geloven, dat gij de rechte weg hebt willen bewandelen. Thans stond de gelegenheid voor u open, dit niet door woorden, maar door daden te bewijzen. De rechte weg was u thans aangewezen, maar ge hebt hem niet willen bewandelen. Hebt gij hiermede niet gezondigd tegen het gebod: „Gij zult geen valse getuigenis afleggen”? Zo ja, is er dan een mensonterender en God-beledigender daad denkbaar?

Voor Hartemink, wiens schuld thans onbewezen is, ligt nog altijd het ontslag klaar.... wat moet er voor u klaar liggen?

Mijnheer Gesink, zie eens om en sla dan de ogen neder!

Thans is de beurt aan u, mijnheer de directeur. Ge kent de beschuldiging, ge kent het vonnis, ge kent het aandeel, dat gij hierin het uwe moogt noemen. Ge kent thans ook uwe onkunde, nu de bewijzen ongegrond verklaard zijn. Maar dat ge thans ook uw plicht kent om te doen wat uwe hand vindt om te doen, daarvan heb ik nog altijd niet veel vernomen. Als alle zonden eens gemeten werden naar de maat waarmee deze nu onbewezen daad thans nog gemeten wordt, zeg eens waar zoudt gij dan zijn?

Mijnheer de directeur,.... zie eens om! Doe wel en zie niet om! Recht eerlijkheid en goede trouw! Schoone gezegden, Inderdaad! Maar, mijne heren, zeggen en doen is twee, en als 't alleen bij zeggen blijft, dan doe ik er niets op uit! Zie nu allen voor de laatste maal eens goed om, dan zal ik u eens predes de waarheid zeggen. Ook gij, Ormel en Baten, moet thans eens te voorschijn komen en de oren eens goed spitsen. In de algemene vergadering in Maart hebt ge allen moeten erkennen, dat ge het melkonderzoek niet kent; omdat gij het niet kendet, is het mogelijk dat ge uit onkunde een onrechtvaardig vonnis hebt geveld. Maar thans, na ge de voorlichting hebt ontvangen van een waarlijk deskundige, de voorlichting, die u de zedelijke en onafwijsbare plicht oplegt het vonnis te herzien, nu is voor u de tijd aangebroken, om ook eens te tonen wat „doen” is, en als ge dit getoond hebt, dan, maar ook dán alléén, wil ik gaarne met u zeggen: „de zaak Hartemink is van de baan!”

Mijne Heeren, wat is hierop uw antwoord?

Mijnheer de Redacteur! mijn dank voor de plaatsing.

H. B. KRANEN. Commissaris v. „Volharding.”
Varsseveld, ten tijde van den boteroorlog '05.

De Graafschap Bode 1905-11-22

INGEZONDEN.

Varsseveld, 14 Nov. 1905.

Geachte Redactie!

Vergun mij even te repliceren op het antwoord namens 't Bestuur van „Volharding” op mijn schrijven in het vorig nummer uwer courant.

Daar de ingebrachte beschuldigingen niet weersproken worden, en ik het nut niet inzie van een uitweiding over den tijd, wanneer door **Kranen** de vraag gesteld werd, kan ik het stuk niet van groote waarde achten.

En wat de laatste opmerking betreft, dat het bestuur van eventueel verder couranten-geschrift in 't vervolg geen nota zal nemen; dit staat hun natuurlijk vrij; maar als het, zooals de vorige week, toch de moeite doet en zich verwaardigt, er op terug te komen, verzoek ik beleefd tenminste ook eenige ruimte aan de hoofdzak te wijden; dan zal ik van mijn kant meer geduld kunnen hebben met eene uitweiding over de finesses. Overigens het Bestuur dankend voor de geschonken aandacht en de Redactie voor de ruimte, verblijf ik met de meeste hoogachting,

J. H. DOORNINK.

De Graafschap Bode 1905-11-25

INGEZONDEN. Door (meester) L. D. Kobes op stukje Kranen

Mijnheer de Redacteur !

Naar aanleiding der ingezonden stukken in de „Varsseveldsche Courant” en in de „Graafschap-Bode”, d.d. 18 November 1905, van commissaris H. B. Kranen, heb ik het volgende mee te delen:

dat ik in geen geval in de courant iemand wens te bestrijden; alleen doe ik er mededelingen in. Courantenstrijd geeft meestal hete hoofden, ik zal mij er daarom van onthouden; bovendien het algemene publiek heeft er gewoonlijk niets mee nodig;

dat, toen in het laatst van Februari dezes jaars B. Hartemink in gezelschap van veldwachter Bombergen ten mijnen huize een bezoek bracht, door mij aan die beide personen is medege-deeld, hoe ik dacht over Hartemink's melkonderzoek aan de fabriek;

dat, na al hetgeen er na dien tijd over de zaak Hartemink is gesproken, geschreven, geconfe-reerd, geadviseerd, geïnsinueerd of wat dies meer zij, mijne opinie omtrent Hartemink's melkonderzoek in geen enkel opzicht is gewijzigd;

dat ik mij bewust ben, niet alleen bij die zaak, maar bij alles wat de belangen der fabriek be-treft, steeds te hebben gestreefd en nog streef om naar mijn beste weten te handhaven, recht, eerlijkheid en goede trouw, en alzo immer heb trachten te werken naar de leuze: doe wel en zie niet om;

dat ik zeer goed weet; dat alle menselijk werk gebrekkig is en alzo mijn werk velerlei gebre-ken en tekortkomingen aankleeft, welke gebreken en tekortkomingen ik zelf in de eerste

plaats wel 't beste zal kennen;

dat ik echter niemand ter wereld het recht toeken, zich ten mijnen opzichte als censor of inquisiteur op te werpen.

Dit schrijven is niet namens Bestuur van „Volharding”, maar betreft alleen mij zelf.

Mijnheer de Redacteur, dank voor de plaatsing; ik hoop verschoond te blijven van een onderschrift der Redactie.

L. D. KOBES. Heelweg, 21 November 1905.

De Graafschap Bode 1905-11-29

INGEZONDEN: Reactie H. B. Kramen op stuk L.D. Kobes

Beleefd verzoek ik om enige plaatsruimte, teneinde de hr. Kobes van antwoord te dienen. Of schoon de hr. Kobes in zijn vorig schrijven verklaarde dat het Bestuur geen nota zou nemen van verder „courantengeschrijf”, komt hij toch, als Bestuurslid, weder uit de hoek. Ten lsten verklaart hij, dat hij in geen geval iemand in de courant wenst te bestrijden. Maar nu moet ik hem al dadelijk eens herinneren, dat Bestuur en Directeur verleden jaar juist de couranten te baat hamen om de oppositie te bestrijden. Mr. Kobes, zeggen en doen is twee! Verder kent de hr. Kobes „niemand het recht toe zich als zijn censor of inquisiteur op te werpen.” Ja, Meester Kobes, die pronkerij met vreemde woorden laat ik aan. u over, maar ik zal u in goed Hollands eens wat anders zeggen. Zoals Commissaris Doornink onlangs terecht opmerkte, legt art. 3 van het Reglement ons, Commissarissen, de plicht op, „toezicht uit te oefenen op de handelingen van het Bestuur.” Ik moet u bij dezen dus eens ernstige studie aanbevelen van genoemd artikel, daar het mij ten zeerste verwondert, dat dit gedurende al die jaren, dat ge bestuurslid zijt geweest uwe aandacht blijkbaar ontsnapt is.

En als ge daar nu eens goed „nota” van hebt genomen, dan zult ge het ons voorzeker niet ten kwade duiden, dat wij van dit recht gebruik maken om de volgende zaken onder uwe aandacht te brengen:

1e. Dat het Bestuur zeven jaar lang verzuimd heeft de gemaakte boter zodanig te noteren, als voor een goede controle, nodig is en vereist wordt.

2e. Toen het Bestuur Hartemink voor enige jaren heeft gedwongen, om het vetgehalte lager te noteren dan het werkelijk was, om zodoende eens met hoge boterprijzen te kunnen pronken, toen heeft het een arbeider verleid tot knoeierij en de aandeelhouders een rad voor de ogen gedraald.

3e. Toen het bestuur het vorige jaar de boeken liet onderzoeken door een buitengewone commissie, toen heeft het met dat werk de aandeelhouders begoocheld. De commissie was zo eerlijk te verklaren, dat volgens de „beschikbare” bescheiden de zaak in orde was, maar daar er geen bescheiden genoeg beschikbaar waren, was het onderzoek van nul en gener waarde.

4e. Tengevolge der talrijke abuizen van de Directeur werd in Januari j.l. op een vergadering van Bestuur en Commissarissen besloten een degelijk en bekwaam boekhouder aan te stellen, en op voorstel van U werd door het Bestuur toen benoemd..... een klerkje. In beeldspraak kan men zeggen: Een citroen was ons beloofd, en we hebben gekregen: een knol.

5e. De zaak Hartemink is door het Bestuur aangevat en voortgezet op een wijze, dat bijna heel Nederland er schande van spreekt. En nu ten slotte alle geldige bewijzen vervallen zijn om de schuld vast te stellen, wordt hem toch nog herstel van eer en goeden naam geweigerd.

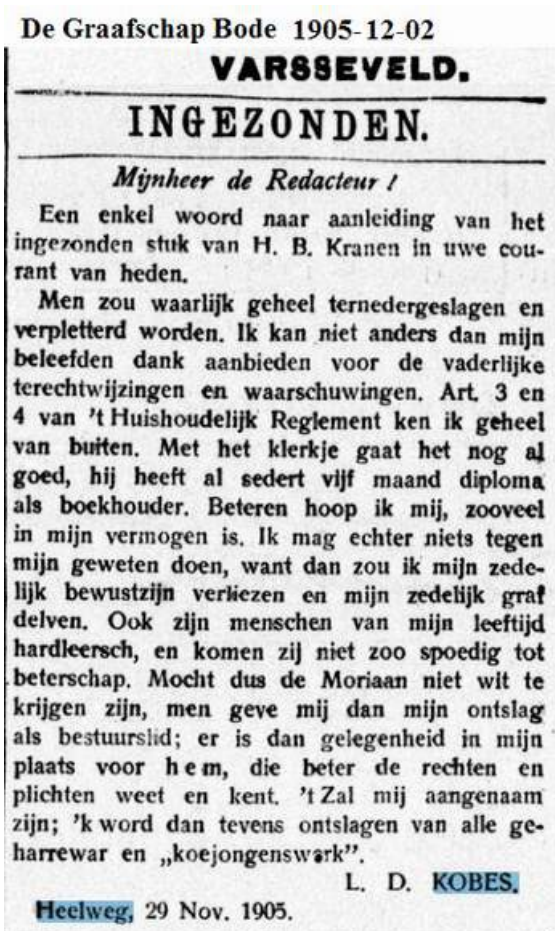
6e. Toen bij de onenigheid tussen de beide botermakers het vorige jaar de ene zijn beschuldiging niet bewijzen kon, werd hij gestraft met ontslag. Thans, nu het Bestuur zelf zijn beschuldiging niet bewijzen kan, meent het te kunnen volstaan met te zeggen: „de zaak is van de baan.”

Als het u nu nog niet duidelijk wordt, dat gij, door het vonnis niet te willen herzien, volkomen in strijd handelt met uwe leuzen: „doe wel en zie niet om”, en „wij zullen handhaven: recht, eerlijkheid en goed trouw”, dan zal het een ieder duidelijk worden, dat men beter den Moriaan wit kan schuren, dan U tot overtuiging brengen.

7e. Als gij, volgens uwe eigen verklaring, zeer goed weet, dat uw werk velerlei gebreken en tekortkomingen aankleven, dan verzoeken wij U nogmaals dringend uw werk van die gebreken en tekortkomingen te zuiveren, want het wordt waarlijk ten hoogste tijd het niet alleen te zeggen, maar het thans ook eens te doen.

In afwachting hiervan wens ik U, Meester Kobes, als Bestuurslid veel beterschap en een leerzame bestudering van art. 3 van het Reglement, en U, mhr. de Redacteur, wens ik mijn dank te brengen voor de plaatsing.

H. B. KRANEN, Commissaris v. Volharding
Varsseveld, ten tijde van de boteroorlog, 1905.

INGEZONDEN. Door Kranen tegen – voornamelijk – 'meester' Kobes

Mijnheer de Redacteur!

Beleefd verzoek ik om enige plaatsruimte, om de heer Kobes te beantwoorden.

Ten eerste moet ik hem opmerken, dat ik hem geen „dank” heb gevraagd, maar alleen om herstel van gemaakte fouten; zijn „dank” kan ik dus niet aanvaarden. Wat het klerkje met zijn diploma als boekhouder betreft, is 't wel jammer, dat ik u een ander diploma kan laten zien, dat hem als „boekhouder” niet erg doet schitteren. Bij de afrekening over de maand Juni is door hem namelijk voor 200 en een halve kilo melk genoteerd f 63,95, zegge drie en zestig gulden vijf en negentig cent, welke dan ook werkelijk is uitbetaald; het te veel ontvangene, dat maar eventjes f 57,555 bedroeg, werd echter door de aandeelhouder eerlijk teruggebracht. Meester Kobes, wat hebben we nu gekregen, een citroen of een... knol??

Verder zegt de heer Kobes, dat hij niets tegen zijn geweten mag doen. Als de zaken, in mijn vorig schrijven vermeld, echter alle in overeenstemming zijn met zijn geweten, dan moet ik vrezen, dat 't hiermee gaat, zoals de dichter zegt:

Jan volgt in denken en in doen
De stem van zijn geweten ;
Maar 't is er een van ruim fatsoen
En min of meer versleten!

Ook zegt de heer Kobes, dat er „door zijn ontslag plaats komt voor „hem”, die beter de rechten en plichten weet en kent”. In bedekte termen schijnt dat voor mij te zijn. Maar dan moet ik hem echter opmerken, dat ik 't vorige jaar, toen door de oppositie kandidaten werden gesteld, met de meeste beslistheid, niettegenstaande herhaalden aandrang, steeds geweigerd heb de kandidatuur te aanvaarden; toen eerst werd Baten candidaat gesteld en ook verkozen. Uwe „insinuatie” of op zijn Hollands uw „verdachtmaking” mist dus elke grond, is dus van nul en gener waarde.

Als ge, in plaats Van met zulke verdachtmakingen aan te komen, me eens op afdoende wijze had tegengesproken, dan had ge beter figuur gemaakt dan thans, nu uw schrijven eigenlijk maar „koejongenswerk” is. Ge wilt u echter beteren, zegt ge, zoveel als in uw vermogen is, Dan, Meester Kobes, feliciteer ik u van harte, dan reik ik u de hand, Ik heb u die trouwens verleden jaar ook reeds aangeboden, toen ik u waarschuwde, dat de oppositie de goochelarijen en het poppenspel van het Bestuur moede was en zich er tegen zou verzetten. Toen was het echter te vergeefs, toen hebt ge wel vriendschap voorgegeven, maar ondertussen met Gesink het verbond gesloten. En wat doet Gessink nu? U alléén de strijd laten uitvechten, u alléén in den hoek laten staan, waar de slagen vallen ! Voorwaar geen begeerlijke bondgenoot in de strijd!

Maar toch, als het u ernst is met uwe beterschap, dan bieden wij u nogmaals de hand, maar ook op geen enkele andere voorwaarde.

En of ge nu, volgens uw eigen zeggen, wat hardleers zijt, daar zal ik niet op letten, want ook daar is raad voor. Als men iets leren moet, dan leert men dit het best op zingende wijze. We zullen nu eens samen zingen in plaats van verder door te vechten. Ons lied zal handelen over het controleren of toezicht uitoefenen op melkonderzoeks

We zullen zingen op een zeer bekend. Wijnze, dan gaat het leren vlugger. U zingt als Bestuur-

lid de eerste, ik als Commissaris de tweede stem, en nu heffen wij aan uit wolle borst!

Toezicht, ja, dat moet er wezen,

Toezicht, ja, dat moet er zijn;

Maar dan moet het eerlijk wezen,

Maar dan moet het eerlijk zijn.

Als men dus weer iemand ontslaat, (bis)

Moet hij betrappt zijn op de daad! (bis)

Zoo wil het de oppositie, Meester Kobes, en als gij daarin mee wilt gaan, dan, maar ook dan al; één, dan reiken wij u de hand en zullen geloven aan uwe beloofde beterschap!

U, Mijnheer de Redacteur, mijn dank voor de verleende plaatsruimte.

H. B. KRANEN,

Comm. van „*Volharding*”

Varsseveld.

ten tijde van de vredesconferentie 1905.

De Graafschap Bode 1905-12-09

INGEZONDEN. Door 'meester' Kobes op stuk Kranen

Mijnheer de Redacteur!

Verzoeken beleefd enige plaatsruimte tot antwoord aan de heer H. B. Kranen.

De vergissing van onze boekhouder was mij bekend: het betrof de plaatsing van het afscheidsteken tussen de guldens en centen; *f* 63,95 moest zijn *f* 6,39⁵. De knapste boekhouder kan zich vergissen; 't is niet te verschonen, maar toch te verklaren. Intussen behoeft om die reden de citroen nog geen knol te zijn.

Mijn geweten is niet van ruim fatsoen, ook niet min of meer versleten. Mijn gehele handel en wandel in de ruim veertig jaren, dat ik hier als hoofd der school werkzaam ben, kan daarvoor ten bewijze strekken. En ook de acht jaren, dat ik als medebestuurder der boterfabriek mijn krachten aan die zaak heb gewijd, kunnen de toets gerust doorstaan. Ieders oordeel deswege wacht ik met gerustheid af.

Als mijn schrijven koejongenswerk is, dan komt dit toch overeen met mijn doen, dat ook koejongenswerk genoemd is; In dit geval is zeggen en doen dus geen twee.

Verre werp ik de verdachtmaking van mij af, ooit de bedoeling te hebben gehad mij met godelarijen of poppenspel af te geven. Met nadruk protesteer ik daartegen. Evenmin heb ik vriendschap voorgegeven: ik heb u behandeld volgens de eisen der welvoegelijkheid.

Een verbond met Gesink heb ik niet gesloten; trouwens dit is ook niet nodig. Steeds hebben wij ieder naar onze eigen overtuiging de zaken der fabriek overwogen, meermalen verschilden wij van mening, maar ten slotte kwamen wij toch tot een eindresultaat. Het verschil van gevoelen bleef echter binnen de muren, het kwam nog niet op straat; nooit of nimmer was er sprake van elkander in de courant aan de kaak te stellen.

Voorts ben ik mij bewust, steeds naar mijn beste weten de belangen der fabriek te hebben behartigd, immer er naar te hebben gestreefd te handhaven recht, eerlijkheid en goede trouw. Trots alle tegenwerking, hetzij uit andere oorzaken, hetzij uit onkunde, heeft het Bestuur altijd met onvermoeide ijver gewerkt aan de bloei der fabriek. Wij zullen dit blijven doen, ondanks alle verdachtmakingen, ondanks alles, wat ons in 't openbaar voor de voeten wordt geworpen; wij beschouwen dit als een onafwijsbare plicht.

Mijnheer de Redacteur, al het courantengeschrijf over de Varsseveldse boterfabriek heeft tot nog toe tot niets geleid. Dank voor de plaatsing.

L D. KOBES.

Heelweg, 6 (?) December 1905.

Wij menen, dat thans de kwestie der Varsseveldsche boterfabriek genoegzaam besproken is en sluiten hiermede het debat. Red.

De Gelderlander 1905-12-08

Varsseveld. Bij de verkiezing voor 2 bestuurders der coö. boterfabriek werden bijna 1800 stemmen uitgebracht. Het mocht der oppositie niet gelukken de aftredende bestuursleden van hun zetels te verdringen. De heeren Colenbrander en Gesink werden met 719 en 666 stemmen respectievelijk herkozen. De kandidaten der oppositie B. Heersink en J. H. Doornink kregen 877 en 576 stemmen, waaruit intusschen blijkt de macht die de oppositie heeft ontwikkeld.

De Graafschap Bode 1905-12-16

INGEZONDEN door Kranen: 'twee ontvangen verkiezingenbiljetten'

Aan de ondertekenaars van het strooibiljet voor de herkiezing van Bestuursleden der Boterfabriek alhier.

Mijne heren

Ik heb onlangs de eer gehad niet één, maar zelfs twee van uw biljetten te mogen ontvangen. Mocht ge denken mij hiermee te ergeren, dan hebt ge abuis, want ik heb hartelijk moeten lachen over de magere inhoud en de malle ondertekening. Toen heb ik er mijn pijp mee aangestoken; zendt dus maar raak, we hebben ook nog een goede kachel.

Als enige aanbeveling stond er: Onder hun medewerking is de fabriek tot grote bloei gebracht. Nu moet ik u toch eens vragen: Kunt ge wel één jaar aanwijzen dat de fabriek zo bloeide als juist *dit* oppositie-jaar? Hebt ge *ooit* zoveel geld voor uw melk gekregen? Zijn er laatst niet betrekkelijk veel nieuwe aandeelhouders toegetreden? De invloed der oppositie schijnt dus waarlijk nog niet zo slecht te zijn!

Onder de 20 ondertekenaars komen voor: drie gevallen bestuursleden, minstens twee gevallen commissarissen en een zittend commissaris, dus ongeveer Eén derde, die hier hun eigen roem verkondigen. O ijdelheid der ijdelheden, wat is uw macht toch groot Als ge allen lezen kunt, en ook gelezen hebt dat Meester Kobes geen enkele mijner beschuldigingen weersproken heeft, welk figuur maakt ge dan met uwe aanbeveling?

Als de voornaamste zaken in dit jaar kunnen we aanstippen, dat onder de aandrang der oppositie de aansluiting met het Rijkscontrolestation is tot stand gekomen, en op *haar* voorstel voor het eerst een deskundige benoemd zal worden om de boeken na te zien. En waar kan de Bestuurspartij op roemen? Op een schandelijk ontslag van een melkonderzoeker en op een proces met een melkvoerman!

Heren ondertekenaars, wordt het u nu nog niet duidelijk dat het recht aan de zijde der oppositie is?

Dankend voor de opname,

Uw dw. tin.
H. B. KRANEN.

DGB commentaar: Varsseveld, Dec. 1905.

Hoewel we de vorige week de debatten over de Varsseveldse boterfabriek gesloten verklaarden, zijn we voor het dringend verzoek van de heer Kranen gezwicht en verlenen dit stuk heden nog ene plaats.

Een tweede stuk moet wegens plaatsgebrek - tot Dinsdag blijven liggen.

Red.

INGEZONDEN: B. Kramen – op de persoon – *Meester Kobes*

Voor de laatste maal verzoek ik beleefd om enige plaatsruimte om de onzin van de heer Kobes te weerleggen.

De vergissing van onze boekhouder stemt de heer Kobes toe; trouwens het is er maar é'n uit velen. Beleefd nodig ik hier de „boekhouder” uit, zijn diploma eens te tonen, daar dit naar veler mening ook slechts een knol is, die voor een citroen moet doorgaan.

Verder geeft de heer Kobes zich zelf een getuigschrift, dat al zijn doen en laten als Bestuurslid de toets kan doorstaan, Daar hij echter op al mijn beschuldigingen het antwoord is schuldig gebleven, laten wij de waarde zijner zelfverheerlijking aan de lezers over.

Een verbond met Gesink heb ik niet gesloten, zegt de heer Kobes. Toen echter het vorige jaar bij de buitengewone verkiezing de uitslag bekend werd, was de heer Kobes afwezig; Gesink verklaarde toen dat hij, Kobes en Colenbrander zich verbonden hadden alle drie de benoeming aan te nemen, of bij niet herkiezing van Gesink te bedanken. Meester Kobes, hoe vaak moet ik toch uw geheugen te hulp komen?

Ook protesteert de heer Kobes er tegen, dat hij zich met goochelarijen zou hebben afgegeven. Duidelijk heb ik aangetoond, dat met de verlaging van het vetgehalte en de verklaring der commissie van onderzoek de aandeelhouders zijn begogeld, en daar neem ik geen woord van terug. Meester Kobes!

Ook tart ik u, het bewijs te leveren, dat het ontslag van de melkcontroleur rechtvaardig was; dat dit niet in lijnrechten strijd was met: eerlijkheid, recht en goede trouw!

Toen in de zaak van de melkvoerman werd voorgesteld, hem de opgelegde boeten kwijt te schelden, werd dit onvoorwaardelijk door het Bestuur geweigerd. Toen de heren echter voor de Rechter moesten verschijnen, lieten ze de voornaamste boete dadelijk vallen. Meester Kobes, is dat ook soms werken naar de leuze: doe wel, en zie niet om?

In zijn vorig schrijven verklaart de heer Kobes zich te willen beteren, zoveel als in zijn vermogen is. Thans verklaart hij weer, steeds de belangen der fabriek naar recht en eerlijkheid en goede trouw te hebben behartigd. Waar iemand zóó met zichzelf kampt als thans de heer Kobes, daar zal het alle lezers duidelijk worden, dat aan zijn verklaringen niet veel waarde is te hechten.

Al het courantengeschrift heeft tot niets geleid, schrijft de heer Kobes. Tot zóveel heeft het echter al geleid, Mr. Kobes, dat duidelijk is gebleken, dat de meeste aandeelhouders vóór de oppositie gestemd hebben, maar de meeste koeien voor het Bestuur. (Iedere koe is één stem)! En verder zal het alle aandachtige lezers wel duidelijk zijn geworden, dat ge geen enkele beschuldiging hebt kunnen weerspreken, maar alleen met praatjes en verdachtmakingen hebt kunnen antwoorden, telkens en telkens pogende om er bijzaken in te halen om van de hoofdzaken af te kunnen draaien!

Waarlijk, een strijden met u, „het is den Moriaan geschuurd!”

Daarom zal ik ook hier den strijd met u niet verder voortzetten, maar afscheid van u nemen met het bekende versje:

Met u strijd ik niet meer,
fatsoen gebiedt mij 't zwijgen,
Een snuifje bood men a.
gij gooit met ... paardevijgen!

U. Mijnheer de Redacteur, mijn dank voor de plaatsing.

H. B, KRANEN, Comm. v. Volharding
Varsseveld Dec. 1905

Commentaar DGB. Wij nemen nota van de verklaring van de hr. Kranen, dat hij thans voor de laatste maal onze gastvrijheid inroept voor deze zaak.

Red.

1906

De Graafschap Bode 1906-02-03

VARSEVELD.

— De heer L. D. Kobes, bestuurslid en secretaris der Varsseveldsche Boterfabriek van hare oprichting af aan, heeft bij gemotiveerd schrijven, gedateerd 12 Januari 1906, ontslag genomen als zoodanig. Het volgende wordt door hem als oorzaak opgegeven. Waar in de laatst verlopen maanden commissaris H. B. Kranen zich niet heeft onzien hem openlijk in de couranten aan de kaak te stellen, hem te verwijten, dat hij onzin vertelde, verdachtmaking pleegde, met paardevijgen gooide en dergelijke dingen meer, terwijl het een bewezen zaak is, dat Kranen in veel grootere mate zich schuldig maakte aan bovengenoemde handelingen ten opzichte van bestuurslid Kobes; waar diezelfde persoon het geweten, het geheele zedelijk bewustzijn van genoemd bestuurslid zoodanig in het licht stelde, dat deze zich daardoor in zijne eer acht aangerand; zoo is het dezen laatste om al die redenen niet langer mogelijk zitting te hebben met H. B. Kranen in dezelfde corporatie; fatsoen gebiedt hem heen te gaan.

In de algemeene vergadering van 1 Maart zal wellicht in de vacature moeten worden voorzien. Niet gemakkelijk zal een zoo bekwaam secretaris onder de aandeelhouders te vinden zijn.

De Graafschap Bode 1906-02-03

VARSEVELD.

— Men schrijft ons uit Heelweg:

Door den heer Kantonrechter te Terborg werd den 11den Januari j.l. uitspraak gedaan inzake het geding tusschen voorman Meijerman en het bestuur der **Boterfabriek** te Varsseveld. De uitspraak luidde, dat aan voorman Meijerman zijn eisch werd ontzegd en hij tevens werd veroordeeld tot betaling van alle gerechtskosten. Velen bevreemdt het, dat uw berichtgever, die zoo met bijzonderen spoed melding maakte van het verhandelde omtrent deze zaak in de zittingen van het Kantongerecht op 30 November en 14 December des vorigen jaars, thans tot nog toe in gebreke bleef de gedane uitspraak mede te deelen.

De Gelderlander 1906-02-07

Varseveld. De strijd welke sedert langen tijd onder aandeelhouders der coöp. **boterfabriek** gevoerd wordt, heeft nu tengevolge gehad, dat de secretaris L. D. Kobes zijn ontslag heeft genomen, en dat tegen een der commissarissen een aanklacht wegens belediging is ingediend.

De Graafschap Bode 1906-02-21

INGEZONDEN: H. B. Kranen tegen stukje over reden vertrek uit Bestuur *Volharding* van 'Meester' L. D. Kobes

Met verwondering heb ik het antwoord van de „Heelwegschen Inzender” op mijn sommatie gelezen. In plaats van nu eens flink met afdoende bewijzen voor de dag te komen, schijnt hij door zijn antwoord slechts alleen de waarheid te willen bevestigen van het rijmpje: Een noot, waaraan de pit ontbreekt, Is maar een holle dop! Waar hij in het No. van 3 Febr. durfde schrijven: „terwijl het een bewezen zaak is, dat Kranen in veel grotere mate zich schuldig maakte aan bovengenoemde handelingen ten opzichte van Bestuurslid Kobes”, verklaart hij thans, dat hij nog niet goed in staat is aan mijne sommatie gevolg te geven, en wenst zelfs eerst nog inlichtingen van mij te ontvangen! Men zou zo waarlijk aan 's mans toerekenbaarheid gaan twifelen! Neen, „Heelwegsche inzender”, met zulke uitvluchten kan ik echter geen genoegen nemen, want daarmee komt de zaak niet „van de baan”; waarlijk, daar doe ik niets op

uitl Daar gij mij openlijk hebt beschuldigd, zijt gij verplicht ook openlijk de bewijzen hiervoor te leveren. En mocht ge (om uw eigen woorden te gebruiken) met uw „domme verstand" hiertoe alléén niet in staat zijn, dan moogt ge voor mijn part aen heer Kobes te hulp roepen, maar niet mijl Ik moet u dus nogmaals sommeeren, en nu eens wat dringend, om uwe beschuldiging met bewijzen te staven. AU het een „bewezen" zaak is, dan la dit toch waarlijk niet te veel geverg'd van uw „domme verstand". Dankend voor de opname. Uw dw. dn., H.

B. KRANEN, Varsseveld, Febr. 1906. Comm.

De Gelderlander 1906-11-16
De vergadering met politie!
 De ledenvergadering der coöp. **boterfabriek** te Varsseveld, die zoo kalm verliep, zal toch een nasleep hebben, doordien tegen den commissaris D. B. K. wegens openlijke belediging van den penningmeester J. O., na afloop der vergadering, een aanklacht is ingediend.
 „A. Ct."

De Graafschap Bode 1907-01-30
VARSSEVELD.
 — Het gerechtshof te Arnhem heeft den commissaris H. B. K. wegens belediging van zijn collega J. Ormel, mede aan de **boterfabriek** „Volharding" alhier in functie, evenals de rechtbank, tot f 30 boete of 20 dagen hechtenis veroordeeld.

De Graafschap Bode 1907-02-13

INGEZONDEN.

Open brief aan de heer J. Ormel, Aandeelhouder van „Volharding."

Naar aanleiding der aandacht wegens belediging, wordt ge openlijk verzocht en uitgenodigd om:

- 1°. Eens aan te tonen met welk recht ge u nog altijd Bestuurslid noemt, daar ge in de tweede Algemene Vergadering van Maart 1905 in tegenwoordigheid van Bestuur en Aandeelhouders openlijk en blootshoofds bedankt hebt als Bestuurslid en uw mandaat in handen der Aandeelhouders hebt gesteld, die u echter nimmer weer hebben verkozen;
- 2°. Niet langer het stilzwijgen te bewaren of er omheen te draaien, maar de bewijzen eens te leveren dat de ontslagen melkonderzoeker B. Hartemink werkelijk schuldig is aan datgene waarvan hij beschuldigt en waarop hij veroordeelt en ontslagen is;
- 3°. Als ge die niet kunt leveren en toch steeds blijft weigeren de man zijn eer en goeden naam terug te geven, dan eens duidelijk aan te tonen hoe uwe daden in overeenstemming zijn te brengen met de woorden in het Jaarverslag over 1904, luidende, dat er gewerkt zal worden naar de woorden: Ik zal handhaven: „recht, eerlijkheid en goede trouw."
- 4°. Den brief van den Heer H. J. Beernink, Directeur te Heurne, gericht aan het Bestuur over deze zaak, openbaar te maken, opdat de Aandeelhouders eens te weten komen wat deze deskundige, na onderzoek der zaak, aan het Bestuur heeft voorgesteld, maar waarbij hij, volgens zijn eigen verklaring, afgestuit is op de onwil van 't Bestuur.

Overtuigd zijnde dat langs deze weg deze treurige zaak beter tot oplossing zal komen dan door een nietsbewijzende aanklacht van belediging, verblijf ik, in afwachting,

H. B. KRANEN, Commissaris. Varsseveld, Januari '07.

